

PKN ORLEN Raport Roczny

2011

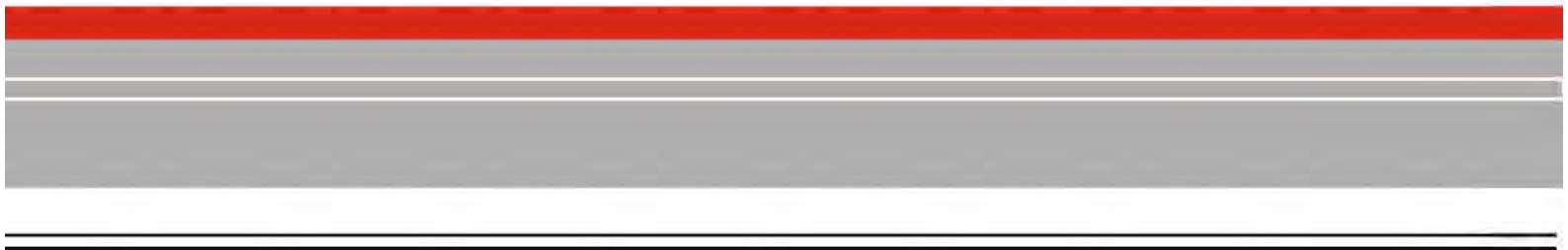
>>>>>> Nasza misja

Dążąc do uzyskania pozycji regionalnego lidera, chcemy zapewnić naszym akcjonariuszom długofalowy wzrost wartości firmy poprzez oferowanie naszym klientom najwyższej jakości produktów i usług.

Jako firma transparentna, wszelkie działania realizujemy z zachowaniem zasad ładu korporacyjnego i społecznej odpowiedzialności biznesu, troszcząc się o rozwój naszych pracowników i dbając o środowisko naturalne.

>>>>>> Credo

Zawsze, gdy nas potrzebujesz.

ORLEN

Polski Koncern Naftowy ORLEN
Spółka Akcyjna

PKN ORLEN Raport Roczny

2011

>>>> Spis treści

Rada Nadzorcza PKN ORLEN	5
List Przewodniczącego Rady Nadzorczej PKN ORLEN	6
Zarząd PKN ORLEN	8
List Prezesa Zarządu PKN ORLEN	10
Kim jesteśmy	14
Strategia Grupy ORLEN	22
Działalność wydobywcza	28
Rafineria	34
Przerób ropy naftowej	36
Asfalty	41
Logistyka	44
Zapasy obowiązkowe	46
Rurociągi	47
Terminale paliw	49
Przewozy kolejowe	50
Transport samochodowy	50
Przeładunek morski	51
Inwestycje	51
Hurt	52
Grupa ORLEN – paliwa	55
Grupa ORLEN – inne produkty rafineryjne	61
Oleje	62
Detal	68
Petrochemia	74
Petrochemikalia	76
Tworzywa sztuczne	80
Inwestycje	81
Chemia	82
Produkcja	84
Polichlorek winylu (PCW)	85
Nawozy azotowe	87
Grupa ORLEN	88
Zmiany właścicielskie w 2011 roku	90
Perspektywa na kolejne lata	91
Polityka zarządzania Grupą ORLEN	92
Pracownicy	94
Ochrona środowiska	102
Istotne czynniki ryzyka rynkowego	110
Ład korporacyjny	118
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe	150
Opinia Niezależnego Biegłego Rewidenta	152
Dane adresowe	248

>>>> Rada Nadzorcza PKN ORLEN

Maciej Mataczyński

Przewodniczący Rady Nadzorczej

Cezary Banasiński

Niezależny Członek Rady Nadzorczej

Grzegorz Borowiec

Członek Rady Nadzorczej

Artur Gabor

Niezależny Członek Rady Nadzorczej

Michał Gołębiowski

Członek Rady Nadzorczej

Leszek Jerzy Pawłowicz

Niezależny Członek Rady Nadzorczej

Angelina Sarota

Sekretarz Rady Nadzorczej

Skład Rady Nadzorczej PKN ORLEN na 11 maja 2012 roku.

>>>>> List Przewodniczącego Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Szanowni Państwo,

w mijającym roku światowa gospodarka ponownie stanęła przed wielkimi wyzwaniami. Był to zatem szczególnie trudny czas dla Europy, dotkniętej spowolnieniem i brakiem stabilizacji. Pomimo niekorzystnego otoczenia makroekonomicznego PKN ORLEN w 2011 roku osiągnął dobre wyniki finansowe, przy jednoczesnej optymalizacji kosztów, redukcji zadłużenia oraz poprawie sytuacji płynnościowej. Było to możliwe dzięki konsekwentnej realizacji strategii rozwoju firmy – strategii, która kolejny rok z rzędu sprawdza się zarówno w okresie rynkowej koniunktury, jak i w czasie spowolnienia.

PKN ORLEN zamknął rok 2011 z zyskiem netto na poziomie 2 mld zł i zyskiem z działalności operacyjnej rzędu 2,1 mld zł. Głównymi czynnikami warunkującymi dobre wyniki były wpływy z dezinwestycji, w tym z zakończonej sukcesem sprzedaży Polkomtela, przeszacowania zapasów ropy naftowej, oraz zwiększenie sprzedaży we wszystkich segmentach. Należy zaznaczyć, że w 2011 roku Koncern osiągnął historycznie najwyższe łączne wolumeny sprzedaży na poziomie blisko 35,5 mln ton oraz rekordowy poziom przychodów ze sprzedaży rzędu 107 mld zł.

Strategia, przyjęta przez Koncern w 2008 roku, obejmuje nie tylko optymalizację kosztów, ale też przewiduje środki na inwestycje, niezbędne dla zapewnienia stabilnego rozwoju PKN ORLEN. W połowie 2011 roku w Płocku i we Włocławku uruchomiono najwydajniejszy w Europie kompleks instalacji PX/PTA, który pozwolił na znaczący wzrost zysku w segmencie petrochemicznym.

Kontynuowano również inwestycje, będące elementem drugiej części strategii, zmierzające do budowy koncernu multi-utility. Działania podjęte przez PKN ORLEN w tym obszarze obejmowały sektor energetyczny oraz segment wydobywczy. W 2011 roku trwały zaawansowane prace przygotowawcze budowy bloku parowo-gazowego we Włocławku oraz modernizacji elektrociepłowni znajdującej się na terenie Zakładu Produkcyjnego w Płocku. Uzupełnieniem tych działań były analizy dotyczące możliwości budowy kolejnego bloku energetycznego w tym mieście.

Drugim kierunkiem, na którym PKN ORLEN koncentrował uwagę w 2011 roku, były poszukiwania węglowodorów. Szczególnie duże nakłady inwestycyjne zostały przeznaczone na rozpoznawanie złóż gazu niekonwencjonalnego w Polsce. Zgodnie z planem zakończono realizację dwóch pierwszych odwiertów na Lubelszczyźnie. Obecnie Koncern przygotowuje się do kolejnych wierceń. Trwają również poszukiwania złóż konwencjonalnych zarówno w tym rejonie, jak też na szelfie łotewskim oraz na złożu Sieraków.

W spółkach zagranicznych Grupy Kapitałowej PKN ORLEN najważniejsze działania koncentrowały się na optymalizacji funkcjonowania rafinerii w Czechach i na Litwie oraz naszej sieci sprzedażowej na terenie Niemiec. W 2011 roku udało się już po raz kolejny poprawić wyniki aktywów niemieckich oraz rentowność rafinerii w Możejках. Szczególnie ważny sukces na rynku litewskim nie byłby możliwy bez udanych negocjacji z Klaipedos Nafta, właścicielem terminalu przeładunkowego, dzięki którym obniżono koszty logistyki surowca sprowadzanego drogą morską. W najbliższych miesiącach planowana jest również renegotjacja wysokości opłat za transport kolejowy w obrębie Litwy.

W 2011 roku głos PKN ORLEN, jako największej polskiej firmy, był uważnie słuchany w strategicznych kwestiach dotyczących przyszłości kraju i Europy. Przedstawiciele Koncernu brali udział w debatach i dyskusjach z dziedziny ekonomii, gospodarki oraz energetyki. Firma zainicjowała również szereg działań wspierających polski sport, kulturę i edukację. Aktywności te były wielokrotnie doceniane przez opinię publiczną i nagradzane w niezależnych konkursach i rankingach.

Dzięki działaniom podjętym w 2011 roku pozycja Koncernu jest stabilna i pozwala na jego dalszy, konsekwentny rozwój. Mam nadzieję, że najbliższy rok przyniesie poprawę warunków makroekonomicznych, która pozwoli na jeszcze bardziej dynamiczny wzrost PKN ORLEN.

Maciej Mataczyński

Przewodniczący Rady Nadzorczej PKN ORLEN

>>>>>>> Zarząd PKN ORLEN

>>> **Dariusz Jacek Krawiec** – Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny

W 2011 roku został wybrany na drugą kadencję na stanowisko Prezesa Zarządu PKN ORLEN SA.

Jest absolwentem Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. W latach 1992–1997 pracował w Banku PEKAO SA oraz firmach konsultingowych Ernst & Young i Price Waterhouse. W 1998 roku był odpowiedzialny za rynek polski w oddziale japońskiego banku inwestycyjnego Nomura plc w Londynie. W okresie 1998–2002 pełnił funkcję Prezesa Zarządu i Dyrektora Generalnego w Impexmetal SA, w 2002 roku – Prezesa Zarządu Elektrim SA. W latach 2003–2004 był Dyrektorem Zarządzającym Sindicatum Ltd. London. Od 2006 roku do 2008 roku zajmował stanowisko Prezesa Zarządu Action SA. Posiada bogate doświadczenie w pracy w organach nadzorczych spółek. Obecnie pełni m.in. funkcję Przewodniczącego Rady Nadzorczej Unipetrol a.s.

Jacek Krawiec reprezentuje PKN ORLEN SA w European Energy Forum oraz World Economic Forum, a także jest członkiem Industry Advisory Board, ciała doradczego działającego przy Międzynarodowej Agencji Energetyki. Jest członkiem Kapituły Nagrody Lesława A. Pagi, Narodowej Rady Ekologicznej oraz Konwentu Politechniki Warszawskiej. Ponadto Jacek Krawiec wchodzi w skład Rady Programowej Europejskiego Forum Nowych Idei w Sopocie, Rady Głównej PKPP Lewiatan i Rady Fundacji Bronisława Geremka.

>>> **Sławomir Jędrzejczyk** – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych

Powołany na stanowisko Członka Zarządu PKN ORLEN SA w dniu 7 czerwca 2008 roku, a w dniu 23 września 2008 roku na stanowisko Wiceprezesa Zarządu ds. Finansowych. W dniu 24 marca 2011 roku Rada Nadzorcza PKN ORLEN SA podjęła uchwałę o powołaniu Pana Sławomira Jędrzejczyka na stanowisko Wiceprezesa Zarządu na kolejną kadencję Zarządu Spółki rozpoczynającą się w dniu 30 czerwca 2011 roku.

Jest absolwentem Politechniki Łódzkiej. W 1997 roku ukończył The Association of Chartered Certified Accountants w Londynie uzyskując tytuł Brytyjskiego Biegłego Rewidenta.

W latach 1992–1997 pracował w takich firmach jak: Telebud, ASEA Brown Boveri, Price Waterhouse. Od 1997 roku do 2002 roku pełnił funkcję Członka Zarządu, Dyrektora Finansowego w Impexmetal SA. Był przewodniczącym i członkiem rad nadzorczych Spółek Grupy w Polsce, Europie, Singapurze i Stanach Zjednoczonych. W latach 2002–2003 zajmował stanowisko Dyrektora Finansowego w ORFE SA oraz Członka Zarządu Cefarm Śląski SA. W kolejnych latach (2003–2005) był Dyrektorem Pionu Kontrolingu Grupy Telekomunikacja Polska. Od 2005 roku do czerwca 2008 roku pełnił funkcję Prezesa Zarządu, Dyrektora Generalnego TPEniTel Sp. z o.o. należącej do Grupy Telekomunikacja Polska.

Obecnie pełni funkcje Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej Unipetrol a.s., oraz Członka Zarządu AB ORLEN Lietuva.

Skład Zarządu PKN ORLEN na 11 maja 2012 roku.

>>> Piotr Chełmiński – Członek Zarządu ds. Petrochemii

Powołany na stanowisko Członka Zarządu PKN ORLEN SA w dniu 6 marca 2012 roku.

Jest absolwentem Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. W 1996 roku ukończył podyplomowe studia zarządzania w Wyższej Szkole Zarządzania i Marketingu w Warszawie (partner University of Denver, USA). Posiada wieloletnie doświadczenie w pełnieniu funkcji członka zarządu polskich i zagranicznych spółek, w tym spółek giełdowych.

W latach 1995–1996 pracował na stanowisku Wiceprezesa ds. Sprzedaży, Marketingu i Eksportu w Okocimskich Zakładach Piwowarskich SA. Od 1996 roku do 1999 roku pełnił funkcję Dyrektora Regionalnego na Europę Środkowo-Wschodnią Eckes Granini GmbH & Co. KG i Prezesa jej spółki zależnej Aronia SA. W latach 1999–2001 był Członkiem Zarządu Browar Dojlidy Sp. z o.o., a w latach 2001–2002 Członkiem Zarządu i Członkiem Rady Nadzorczej Werner i Merz Polska Sp. z o.o. W okresie 2001–2006 pełnił funkcję Członka Zarządu i Członka Rady Nadzorczej w Kamis – Przyprawy SA sprawując bezpośredni nadzór operacyjny nad sprzedażą i marketingiem. Od 2006 roku do października 2009 roku był Wiceprezesem ds. Sprzedaży i Marketingu w Gamet SA w Toruniu oraz Członkiem Zarządu Gamet Holdings SA w Luxemburgu.

Od grudnia 2009 roku zajmuje stanowisko Prezesa Zarządu oraz Dyrektora Generalnego Unipetrol, a.s.

>>> Krystian Pater – Członek Zarządu ds. Rafinerii

Powołany na stanowisko Członka Zarządu PKN ORLEN SA z dniem 15 marca 2007 roku. W dniu 24 marca 2011 roku Rada Nadzorcza PKN ORLEN SA podjęła uchwałę o powołaniu Pana Krystiana Patera na stanowisko Członka Zarządu na kolejną kadencję Zarządu Spółki rozpoczynającą się w dniu 30 czerwca 2011 roku.

Jest absolwentem Wydziału Chemii na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu. Ukończył podyplomowe studium „Inżynieria i Aparatura Chemiczna” na Politechnice Warszawskiej (1989 rok), „Zarządzanie i Marketing” w Szkole Wyższej im. Pawła Włodkowica (1997 rok), „Zarządzanie dla Sektora Naftowego” (1998 rok) i „Zarządzanie Wartością Firmy” (2001–2002) w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Od 1993 roku związany z Petrochemią Płock SA, a następnie z PKN ORLEN SA, gdzie od 2005 roku do 2007 roku pełnił funkcję Dyrektora Wykonawczego ds. Produkcji Rafineryjnej.

Obecnie jest Członkiem Zarządu AB ORLEN Lietuva i Członkiem Rady Nadzorczej Unipetrol, a.s. Ponadto pełni funkcje: Wiceprezesa Zarządu SITPNIg, Członka Zarządu EUROPIA, CONCAWE i Prezesa Stowarzyszenia Płockich Naftowców.

>>> Marek Podstawa – Członek Zarządu ds. Sprzedaży

Powołany na stanowisko Członka Zarządu PKN ORLEN SA z dniem 14 marca 2012 roku.

Jest absolwentem Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, kierunek Elektrotechnika, Automatyka i Elektronika (1989 rok). Posiada tytuł MBA uzyskany w University of Minnesota/SGH w Warszawie (2000 rok). Ukończył studia podyplomowe na Akademii Ekonomicznej w Krakowie (kierunek Handel Zagraniczny) oraz Akademii Ekonomicznej w Katowicach (kierunek Organizacja Zarządzania Przedsiębiorstwem).

W latach 1990–1992 zajmował stanowisko inżyniera specjalisty w Centralnych Zakładach Automatyzacji Hutnictwa. W kolejnych latach (1993–1996) pracował w firmie DuPont Conoco Poland na stanowisku Regionalnego Przedstawiciela, a następnie Dyrektora Regionalnego. Po przekształceniu firmy w koncern ConocoPhillips pracował w krajach Europy Środkowej, w Niemczech i Stanach Zjednoczonych zajmując stanowiska m.in. w obszarze handlu detalicznego i hurtowego, marketingu, rozwoju biznesu. W latach 2006–2007 pełnił funkcje Dyrektora ds. Programów Sprzedaży Hurtowej, następnie Dyrektora ds. Planowania Strategicznego (2007–2008) w centrali ConocoPhillips w Houston w Teksasie.

W styczniu 2009 roku objął stanowisko Dyrektora Wykonawczego ds. Sprzedaży Detalicznej w PKN ORLEN SA. Był również Przewodniczącym Rady Nadzorczej ORLEN Deutschland GmbH (2009–2011) oraz Członkiem Zarządu spółki Benzina, s.r.o. (2009–2010).

>>>> List Prezesa Zarządu PKN ORLEN

Szanowni Państwo,

wchodząc w 2011 rok zdawaliśmy sobie sprawę z tego, że będzie to okres trudny dla całej światowej, a szczególnie europejskiej gospodarki. Mieliśmy również świadomość wyzwań rynkowych, jakie przed nami stały.

Brak stabilizacji szczególnie silnie odbił się na spółkach branży paliwowej. Wzrost cen ropy naftowej o blisko 40% w skali roku, niska marża rafineryjna, zmienny dyferencjał URAL/Brent oraz niekorzystne relacje kursowe złotego względem walut obcych – w głównej mierze te zmienne kształtowały wyniki finansowe firm paliwowych. Z tym większą satysfakcją mogę powiedzieć, że mimo tak trudnej sytuacji makroekonomicznej, Koncern osiągnął dobre wyniki finansowe, wypracowując między innymi najwyższe łączne wolumeny sprzedaży w historii Firmy, prawie 35,5 mln ton, a także rekordowy poziom przychodów ze sprzedaży – niemal 107 mld zł.

W ubiegłym roku Koncern wypracował 2 mld zł zysku netto oraz 2,1 mld zł zysku z działalności operacyjnej. Wynik ten zawdzięczamy zarówno wpływom z dezinwestycji i przeszacowaniu zapasów ropy naftowej, jak i zwiększeniu wielkości sprzedaży we wszystkich segmentach. Należy przy tym zaznaczyć, że pogorszenie sytuacji makroekonomicznej wywołane kryzysem światowym, a w szczególności rosnąca presja na marże rafineryjne i petrochemiczne spowodowało ujęcie w pozostałych kosztach operacyjnych roku 2011 odpisu netto w wysokości 1,8 mld zł z tytułu utraty wartości aktywów trwałych głównie Grupy Unipetrol i Grupy ANWIL.

Szczególnie cieszą wyraźne wzrosty sprzedaży w segmencie detalu oraz petrochemii, osiągnięte – odpowiednio – dzięki stosowaniu polityki cenowej skupiającej się na stymulacji popytu oraz inwestycjom w nowoczesne technologie i aktywa produkcyjne, poczynionym w ubiegłych latach. W połowie 2011 roku uruchomiliśmy produkcję kwasu tereftalowego w kompleksie instalacji PX/PTA w Płocku oraz we Włocławku.

Z kolei presja na utrzymanie niskich marż detalicznych miała znaczący wpływ na wynik w tym segmencie. Fakt, że nasza sprzedaż detaliczna rosła w 2011 roku szybciej niż rynek oznacza, iż w tym trudnym okresie udało nam się nie tylko zatrzymać naszych stałych Klientów, ale również pozyskać nowych. To z kolei przełożyło się na doskonały wynik wolumenowy.

Należy jednocześnie podkreślić bardzo dobrą i stale poprawiającą się sytuację płynnościową Koncernu, który na początku globalnego kryzysu był na granicy złamania warunków umów z bankami finansującymi. Dzięki konsekwentnym działaniom w obszarze finansów, poziom dźwigni finansowej został zredukowany w 2011 roku do 30,2% (spadek zadłużenia netto o kolejne 0,3 mld zł). Równocześnie, w roku ubiegłym prowadzono prace nad refinansowaniem zapadających kredytów: dzięki podpisaniu umów kredytowych na kwotę prawie 3 mld euro zabezpieczyliśmy finansowanie na kolejnych 5 lat.

Mając na uwadze konieczność wzmocnienia kontroli i budowania wartości Grupy Kapitałowej ORLEN, w ubiegłym roku przeprowadzaliśmy proces dalszego wykupu akcji poszczególnych spółek Koncernu takich jak ANWIL, IKS „Solino”, Rafineria Nafty Jedicze, ORLEN Automatyka czy ORLEN Wir.

Bez wątpienia jednym z największych wydarzeń ostatnich lat w obszarze fuzji i przejęć w tej części Europy było przeprowadzenie transakcji sprzedaży Polkomtela, w którym PKN ORLEN posiadał ponad 24% udziałów. Koncern był głównym inicjatorem i jednym z koordynatorów tego skomplikowanego procesu, a dzięki wpływowi środków w kwocie 3,7 mld zł – także jednym z największych jego beneficjentów. Warto pamiętać, że pierwsze deklaracje sprzedaży tych aktywów pojawiły się już w 2000 roku, jednak dopiero w ubiegłym roku udało się ją zakończyć sukcesem. Środki pozyskane w wyniku sprzedaży udziałów w Polkomtelu posłużą do dalszej redukcji zadłużenia Spółki oraz sfinansowania inwestycji mających na celu przekształcenie PKN ORLEN w nowoczesny koncern multienerygetyczny.

Działania w kierunku budowy Koncernu multi-utility prowadziliśmy w 2011 roku dwutorowo: kontynuując inwestycje w sektor energetyczny oraz prowadząc intensywne prace skierowane na rozwój w segmencie wydobywczym. Intensywnie pracowaliśmy nad projektem budowy bloku parowo-gazowego we Włocławku. Oprócz decyzji środowiskowej, uzyskaliśmy pozwolenie na budowę oraz podpisaliśmy umowę na budowę przyłącza gazociągu, którym dostarczane będzie paliwo dla naszej elektrowni. Obecnie trwa proces wyboru wykonawcy elektrowni, który planujemy zakończyć w połowie 2012 roku. Jednocześnie pracujemy nad modernizacją elektrociepłowni znajdującej się na terenie Zakładu Produkcyjnego w Płocku oraz analizujemy możliwość budowy kolejnego bloku energetycznego w tym mieście.

Niezwykle ważnym dla przyszłości Koncernu kierunkiem rozwoju, są inwestycje w poszukiwania węglowodorów i ich przyszłe wydobywanie. W ubiegłym roku szczególnie wiele uwagi poświęciliśmy procesowi rozpoznawania złóż gazu niekonwencjonalnego w Polsce. Zakończyliśmy realizację dwóch pierwszych odwiertów na naszych koncesjach na Lubelszczyźnie i przygotowujemy się do kolejnych wierceń. Równolegle kontynuujemy poszukiwania złóż konwencjonalnych zarówno w tym rejonie, jak i – wspólnie z Kuwait Energy Company – na szelfie łotewskim oraz w ramach przedsięwzięcia prowadzonego we współpracy z PGNiG – na złożu Sieraków.

Z decyzji ważnych z punktu widzenia przyszłości Firmy warto przypomnieć także te gwarantujące ciągłość dostaw ropy naftowej do PKN ORLEN. W ubiegłym roku podpisaliśmy umowę na zakup surowca gwarantującą dostawy na kolejne trzy lata. Zapewniliśmy także możliwość dywersyfikacji części dostaw gazu ziemnego zawierając umowy z alternatywnymi dostawcami wobec PGNiG.

Aktywności prowadzone w zagranicznych spółkach Grupy Kapitałowej ORLEN koncentrowały się na optymalizacji działalności naszych rafinerii w Czechach i na Litwie, a także sieci sprzedaży na terenie Niemiec. Za duży sukces poczytujemy fakt, iż po raz kolejny udało się poprawić wyniki zarówno aktywów niemieckich, jak i rentowność rafinerii w Możejkach. W przypadku inwestycji litewskiej warto wspomnieć o sfinalizowaniu rozmów przypieczętowanych nową umową z Klaipėdos Nafta, właścicielem terminalu przeładunkowego, w ramach której udało się wynegocjować niższe niż dotychczas koszty logistyki surowca sprowadzanego drogą morską. Liczymy, że wkrótce uda nam się także renegocjować wysokość opłat za transport kolejowy w obrębie Litwy. Pozwoliłoby to na dodatkową poprawę opłacalności produkcji paliw w rafinerii w Możejkach.

Cieszy nas bardzo, że sukcesy Koncernu znalazły uznanie w oczach ekspertów: analitycy agencji ratingowej Fitch podtrzymali ocenę standingu finansowego Firmy na dobrym poziomie BB+, a w rankingu Platts Top Global Energy Company zostaliśmy sklasyfikowani na 8. miejscu w globalnej kategorii „Refining and Marketing”. Już po raz piąty prestiżowy miesięcznik finansowy Euromoney przyznał Spółce tytuł „Najlepiej zarządzanej firmy w Polsce”, a dziennik Rzeczpospolita i tygodnik Polityka umieściły ORLEN na pierwszym miejscu listy największych firm w kraju i w regionie. Po raz pierwszy i jako jedyna polska firma zostaliśmy również zaproszeni do dyskusji w gronie najważniejszych postaci światowego sektora energetycznego podczas sesji plenarnej konferencji branży naftowej CERAWEEK 2011 w Houston, USA. Koncern otrzymał także dwie nagrody w konkursie „Orły Polskiego Biznesu” dla największych polskich inwestorów w Niemczech. Otrzymaliśmy szereg wyróżnień z zakresu relacji inwestorskich: „Best Investor Relations by a Polish Company 2011” IR Magazine oraz w badaniu WarsawScan za jakość polityki informacyjnej oraz ładu korporacyjnego. Po raz trzeci PKN ORLEN zakwalifikował się do składu RESPECT Index – indeksu GPW skupiającego spółki odpowiedzialne społecznie. Naszą markę docenili też konsumenci, przyznając nam Laur Klienta w kategorii „Stacje paliw – oferta dla klienta biznesowego”.

Na uwagę zasługują także dwie inicjatywy, w które zaangażowaliśmy się w ubiegłym roku. Koncern wsparł Polską Prezydencję w Radzie Unii Europejskiej oraz aktywnie uczestniczył w obchodach Międzynarodowego Roku Chemii, prowadząc szereg działań popularyzatorskich z zakresu nauk chemicznych skierowanych do młodzieży. Zwieńczeniem tych prac było uruchomienie portalu edukacyjnego „Poczuj chemię”, jednocześnie w Polsce i w Czechach, w ramach wspólnego projektu PKN ORLEN oraz Unipetrolu.

Mimo obaw o dalsze scenariusze gospodarcze dla Europy i świata, odzwierciedlonych w wysokich notowaniach ropy naftowej, słabnącym popycie na paliwa w naszym regionie i w efekcie niskich marżach, zamierzamy konsekwentnie realizować nasze plany. Mamy też świadomość narastających obciążeń wynikających ze zmian w regulacjach dotyczących norm środowiskowych i emisji CO₂, które niewątpliwie wpłyną na rozwój Grupy.

Należy podkreślić, że 2012 rok ma szansę stać się przełomowym w dziedzinie poszukiwania nowych źródeł energii w Polsce. Mimo obniżenia – wobec wcześniejszych danych – szacunków zasobności polskich złóż gazu łupkowego przez Państwowy Instytut Geologiczny, poszukiwania tego surowca w istotnym wymiarze będą wpływały na rozwój naszej Grupy bowiem zamierzamy w tym roku zintensyfikować nasze działania w tym obszarze.

W tak trudnych i niestabilnych warunkach, jakie panowały w ciągu ostatnich miesięcy, wielokrotnie mogliśmy przekonać się, że sukces Firmy zależy przede wszystkim od ludzi ją tworzących – ich zdolności do radzenia sobie w zmiennych okolicznościach, umiejętności elastycznego reagowania i podejmowania odpowiednich decyzji, a przede wszystkim zrozumienia długofalowego kierunku i wizji rozwoju Spółki.

Serdecznie dziękuję członkom Rady Nadzorczej za udzielane Zarządowi wsparcia w obliczu wyzwań, które stawały przed nami w minionym roku. Zarówno tych planowanych jak i tych, które pojawiały się niespodziewanie i wymagały szybkiej reakcji i bliskiej współpracy. Pracownikom Koncernu pragnę podziękować za profesjonalizm, wyłożoną pracę i – w konsekwencji – sukcesy, jakie odnosi w ostatnich latach nasza Firma.

Dariusz Jacek Krawiec

Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny PKN ORLEN

>>>>>>> Kim jesteśmy

Zespół VRT

VERVA Racing Team na torach F1

VERVA Racing Team, to powołany przez PKN ORLEN pierwszy polski zespół wyścigowy, rywalizujący z zawodnikami z całego świata w prestiżowych zawodach Porsche Supercup, rozgrywanych tuż przed wyścigami Formuły 1.

Sprinterski charakter zawodów, świetna oprawa oraz bliskość legendarnej F1 przyciąga na widownię setki tysięcy osób, a przed telewizory miliony widzów. Starty w tych zawodach to również olbrzymi prestiż dla kierowców, reprezentujących biało-czerwone barwy, którzy mają szansę zmierzenia się z najlepszymi w swojej kategorii i otrzymują wyjątkową szansę na międzynarodową karierę.

>>>>>>> Kim jesteśmy

PKN ORLEN jest największą polską firmą pod względem przychodów i najsilniejszą polską marką. Jesteśmy także prekursorem najnowszych trendów w zarządzaniu, innowacyjności i najwyższych standardów społecznej odpowiedzialności biznesu. Jednym słowem, PKN ORLEN stanowi jedną z wizytówek polskiej gospodarki.

Przedmiotem działalności Koncernu jest przede wszystkim przerób ropy naftowej na benzyny, olej napędowy, olej opałowy, paliwo lotnicze, tworzywa sztuczne i wyroby petrochemiczne. Firma zarządza siedmioma rafineriami w Polsce, Czechach i na Litwie, w tym jednym z najnowocześniejszych i najefektywniejszych na kontynencie kompleksów rafineryjno-petrochemicznych, zlokalizowanym w Płocku (Polska).

Tak rozległa i zdywersyfikowana działalność czyni Spółkę czołowym producentem i dystrybutorem produktów rafineryjnych i petrochemicznych w regionie. PKN ORLEN jest ponadto właścicielem największej w Europie Centralnej sieci stacji paliw, na którą składa się 2 696 obiektów znajdujących się na terenie Polski, Niemiec, Czech i Litwy. Zaplecze sieci detalicznej stanowi efektywna infrastruktura logistyczna, złożona z naziemnych i podziemnych baz magazynowych, a także sieci rurociągów dalekosiężnych.

W końcu 2011 roku w Grupie ORLEN zatrudnionych było 22 380 osób, z czego najwięcej w PKN ORLEN – 4 445 osób. W Grupie Unipetrol, Grupie ORLEN Lietuva i w ORLEN Deutschland było to odpowiednio: 4 275, 2 552 i 138 pracowników.

Grupa ORLEN na rynku kapitałowym

Akcje PKN ORLEN notowane są na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie oraz w formie Globalnych Kwitów Depozytowych (GDR) na Londyńskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. Obrót kwitami depozytowymi prowadzony jest również w Stanach Zjednoczonych, na pozagiełdowym rynku OTC. Pierwsze notowanie akcji PKN ORLEN odbyło się w listopadzie 1999 roku.

Akcje Koncernu notowane są na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie w systemie notowań ciągłych i wchodziły w skład indeksów największych spółek WIG20 oraz WIG, a także indeksu branżowego WIG-paliwa. Od 19 listopada 2009 roku akcje PKN ORLEN należą do indeksu spółek zaangażowanych w społeczną odpowiedzialność biznesu – Respect Index. Po jego aktualizacji w 2011 roku PKN ORLEN utrzymał pozycję w tym elitarnym gronie.

Kapitał akcyjny Spółki wynosi 534 636 326,25 zł i dzieli się na 427 709 061 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 1,25 zł każda akcja.

Depozytariuszem kwitów depozytowych Spółki jest The Bank of New York Mellon. Jednostką transakcyjną na giełdzie londyńskiej jest 1 GDR, na który przypadają dwie akcje Koncernu.

Na rynku kapitałowym obecna jest także jedna ze spółek zależnych PKN ORLEN, Unipetrol a.s.

Akcje Unipetrolu notowane są na Giełdzie Papierów Wartościowych w Pradze oraz na rynku OTC (RM-SYSTÉM, a.s.). Kapitał akcyjny spółki dzieli się na 181 334 764 akcji zwykłych o wartości nominalnej 100 CZK, z czego w wolnym obrocie znajduje się 67 108 265 akcji. Na Giełdzie Papierów Wartościowych w Pradze notowane są także obligacje wyemitowane przez Unipetrol, a.s. W obrocie znajduje się 2 000 obligacji o łącznej wartości nominalnej 2 000 000 000 CZK.

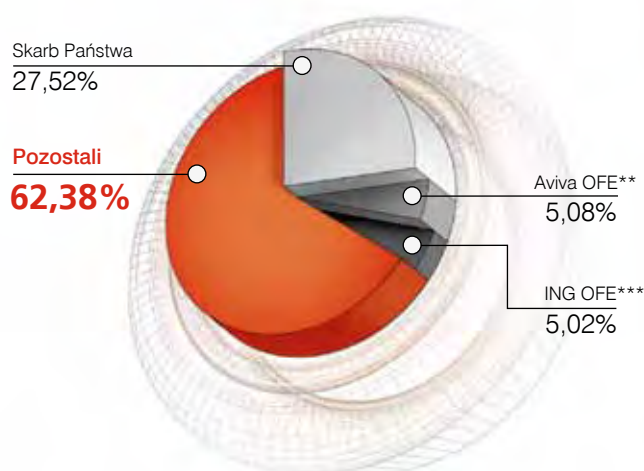
Akcjonariat PKN ORLEN

Rok 2011 stał pod znakiem spadków na większości światowych giełd. Tym tendencjom nie oparła się również Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie. Indeks największych spółek WIG20 stracił na wartości 21,9%. Cena akcji ORLENU spadła o 26%, zamykając rok na poziomie 33,9 zł, co przekłada się na rynkową wycenę Koncernu ok. 14,5 mld zł.

Na rynku notowań ciągłych w trakcie minionego roku właściciela zmieniło 322 357 387 akcji, czyli 75,4% liczby wyemitowanych akcji. Najniższa cena w roku wyniosła 30,33 zł, a najwyższy kurs osiągnął wartość 58,85 zł.

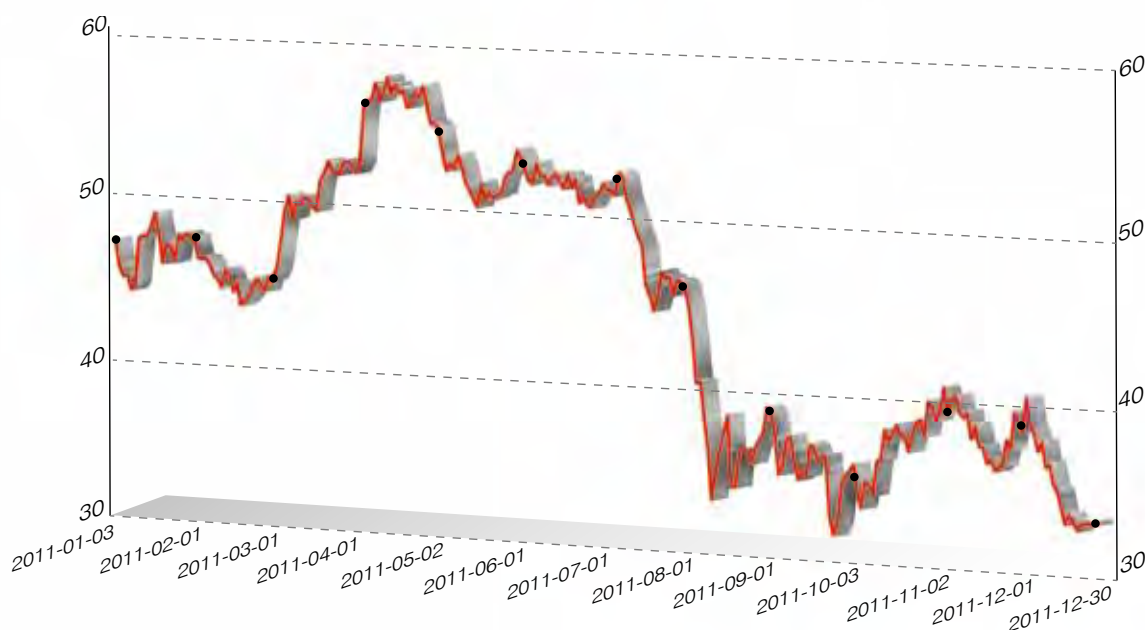
Struktura akcjonariatu PKN ORLEN

na 30 marca **2012** roku*

Notowania akcji PKN ORLEN na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie

w **2011** roku

* Struktura akcjonariatu PKN ORLEN na 31 grudnia 2011 roku znajduje się na str. 125 niniejszego Raportu Rocznego.

** Wg informacji otrzymanych przez Spółkę 9 lutego 2010 roku.

*** Wg informacji otrzymanych przez Spółkę 30 marca 2012 roku.

Marka ORLEN

W 2011 roku, zaledwie jedenaście lat od powstania, marka ORLEN po raz kolejny udowodniła, że jest najsilniejszym polskim brandem. Minione lata potwierdziły słuszność śmiałej koncepcji marketingowej PKN ORLEN – rezygnacji z wcześniej używanych znaków towarowych (CPN, Petrochemia Płock) i zastąpienie ich nową marką premium ORLEN, a następnie uzupełnienie jej w 2006 roku marką ekonomiczną BLISKA. Towarzyszące procesowi rebrandingu modernizacji stacji znakomicie wpisały się w strategiczny cel Spółki: wzrost efektywności działania przy jednoczesnej dbałości o dobro konsumentów. Te starania obejmują nie tylko nieustanną poprawę standardu obsługi i zapewnienie najwyższej jakości paliwa. To także dbałość o ciągłe poszerzanie oferty o innowacyjne produkty i usługi, które odpowiadają na zmieniające się potrzeby klientów: od nowoczesnych programów lojalnościowych oraz obsługi flot samochodowych po smaczne, szybkie posiłki (pod markami Stop Cafe i Stop Cafe Bistro), czy miejsca biznesowych spotkań (pierwszy z punktów Meeting Point Stop Cafe powstał w grudniu 2011 roku w Gdańsku).

ORLEN ponownie znalazł się na szczycie zestawienia Najcenniejszych Polskich Marek – MARQA, przygotowywanego przez dziennik „Rzeczpospolita”. W rankingu podsumowującym 2011 rok markę ORLEN wyceniono na ponad 3,8 mld zł. Na trzynastym miejscu, z wyceną ponad 774 mln zł, znalazła się BLISKA. W innym zestawieniu, z maja 2011 roku, obejmującym wyniki największego europejskiego sondażu konsumenckiego, organizowanego przez miesięcznik „Reader’s Digest”, ORLEN został po raz dziesiąty wyróżniony tytułem Marki Godnej Zaufania (w kategorii: stacja benzynowa).

Dla analityków giełdowych oraz obserwatorów i praktyków biznesu Koncern stanowi wyjątkowy przykład skutecznej transformacji i imponującej ekspansji. PKN ORLEN zdobył po raz piąty tytuł Najlepiej Zarządzanej Firmy w Polsce, przyznawany przez znany brytyjski

miesięcznik finansowy „Euromoney”. Awansował też o 38 pozycji (na osiemdziesiątą) w klasyfikacji generalnej rankingu „Top 250 Global Energy Company”, utrzymując ósme miejsce w kategorii: Refining & Marketing. Już po raz trzeci „IR Magazine” przyznał Koncernowi nagrodę Best Investor Relations by a Polish Company 2011. Natomiast według analityków biorących udział w badaniu WarsawScan 2011, PKN ORLEN jest najlepszą spółką pod względem jakości prowadzonej polityki informacyjnej i przestrzegania zasad ładu korporacyjnego.

Dbałość Spółki o ekologię została doceniona przez Narodową Radę Ekologiczną w XII edycji konkursu Przyjaźni Środowisku, odbywającego się pod patronatem Prezydenta RP. Dzięki odpowiedzialnemu podejściu do biznesu PKN ORLEN został również laureatem konkursu Liderzy Odpowiedzialnego Biznesu 2011 w kategorii: branża paliwowo-energetyczna, organizowanego przez Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej.

FLOTA, program flotowy Koncernu obecny na polskim rynku od 11 lat, już po raz trzeci z rzędu otrzymał złoty Laur Klienta 2011 w kategorii: stacje paliw – oferta dla klienta biznesowego. Nagrodzone karty paliwowe umożliwiają bezgotówkowe zakupy paliw, towarów i usług na stacjach sieci ORLEN i BLISKA w całym kraju. Karty FLOTA po raz piąty zdobyły także tytuł Produktu Flotowego Roku w ogólnopolskim plebiscycie Fleet Awards 2011, organizowanym przez magazyn „Flota” oraz Fleet Management Institute Central – Eastern Europe. Ofertę Koncernu uzupełniają, stworzone dla wymagających, ale różnorodnych grup klientów, karty BIZNESTANK i TANKBANK oraz VITAY i SUPERVITAY.

Spółeczna odpowiedzialność biznesu (CSR)

PKN ORLEN postrzega CSR jako niezbędny warunek zrównoważonego rozwoju i długoterminowe zobowiązanie wobec pracowników, środowiska naturalnego oraz interesariuszy. Spektrum realizowanych działań jest bardzo szerokie – od projektów na rzecz pracowników, działalności dobroczynnej i sponsoringowej oraz współpracy ze społecznościami lokalnymi, aż po uczestnictwo w światowych inicjatywach, takich jak Global Compact czy Responsible Care i Fair Trade.

Z każdym rokiem działania CSR są poszerzane o nowe przedsięwzięcia. Z aktywności zainicjowanych w 2011 roku warto wymienić choćby podpisanie „Deklaracji zrównoważonego rozwoju w sektorze energetycznym” oraz „Deklaracji przestrzegania Kodeksu odpowiedzialnego biznesu”. Koncern realizuje również nowatorskie projekty we własnym zakresie, m.in. innowacyjne badanie interesariuszy dotyczące kwestii CSR. Dzięki tym działaniom Spółka wzmocniła pozycję w gronie liderów odpowiedzialnego biznesu w Polsce, o czym świadczą m.in. tytuły i nagrody zdobyte w prestiżowych konkursach:

- Firma Dobrze Widziana (organizator: Business Centre Club),
- Lider Odpowiedzialnego Biznesu w branży energetycznej (organizator: Pracodawcy RP),
- nagroda specjalna w konkursie Liderzy Filantropii 2011 (organizator: Forum Darczyńców),
- nagroda główna w konkursie Raporty Społeczne za raport „Odpowiedzialny rozwój” (organizator: Forum Odpowiedzialnego Biznesu i CSR Consulting),
- zakwalifikowanie po raz kolejny dobrych praktyk PKN ORLEN do prestiżowego wydawnictwa Forum Odpowiedzialnego Biznesu „Raport odpowiedzialny biznes w Polsce 2010. Dobre praktyki”.

ORLEN. Bezpieczne Drogi

Od 2006 roku PKN ORLEN realizuje autorski program poświęcony problematyce bezpieczeństwa ruchu drogowego – ORLEN. Bezpieczne Drogi.

Kolejna edycja działań koncentrowała się na problemie koegzystencji kierowców i motocyklistów jako równoprawnych użytkowników dróg. Kampania informacyjna została zrealizowana pod hasłem „Niech żyją kierowcy, niech żyją motocykliści”. Obok akcji informacyjnej przeprowadzono szereg działań adresowanych bezpośrednio do motocyklistów; na wybranych stacjach poszerzono asortyment o produkty przeznaczone dla użytkowników jednośladów.

Sponsoring społeczny

Jednym z priorytetów działalności społecznej PKN ORLEN jest mecenat najważniejszych wydarzeń w świecie kultury i sztuki. W 2011 roku Koncern wsparł zorganizowaną w warszawskim Muzeum Narodowym wystawę „Chcemy być nowocześni”, na której zaprezentowano dorobek polskiego wzornictwa i sztuki przemysłowej lat 1955 – 1968. Tradycyjnie już sponsoringiem Koncernu została objęta gala wręczenia Złotych Kaczek – najstarszych polskich nagród filmowych, przyznawanych przez czytelników miesięcznika „Film” – oraz kolejna edycja Wielkanocnego Festiwalu Ludwiga van Beethovena.

Angażując się w życie płockiej społeczności PKN ORLEN kontynuował współpracę z najważniejszymi, lokalnymi instytucjami kulturalnymi – Muzeum Mazowieckim, Biblioteką Zielińskich i Płocką Orkiestrą Symfoniczną.

Firma aktywnie uczestniczyła również w wydarzeniach o charakterze edukacyjnym i społecznym. W ramach obchodów Międzynarodowego Roku Chemii, pod auspicjami PKN ORLEN, został zrealizowany autorski projekt edukacyjny „Lekcja Chemii ORLEN”. Dzięki tej inicjatywie w szkołach w całej Polsce przeprowadzono ponad 500 lekcji, podczas których blisko 22 tys. uczniów II klas gimnazjalnych mogło zapoznać się z tematyką pozyskania, przerobu i wykorzystania ropy naftowej.

Sponsoring sportowy

Trwający już ponad dekadę udany mariaż biznesu ze sportem pozwala Koncernowi umacniać siłę głównych marek z segmentu premium (ORLEN, VERVA) poprzez ich ekspozycję na globalną skalę, a najbardziej utalentowanym polskim sportowcom stwarza szansę rozwoju i rywalizacji w prestiżowych zawodach.

Grupa Sportowa ORLEN

Lekkoatletyka to obecnie druga, obok sportów motorowych, najsilniej wspierana przez PKN ORLEN dyscyplina sportu. Ze względu na swój narodowy charakter Koncern jest obecny w sporcie, który w szczególny sposób działa na emocje Polaków. 2011 rok to przede wszystkim sukcesy polskich biegaczy: Adama Kszczota – złotego medalisty i Marcina Lewandowskiego – srebrnego medalisty Halowych Mistrzostw Europy w Paryżu.

Piłka ręczna

Koncern wspiera sekcję piłki ręcznej Wisły Płock, która dostarcza mieszkańcom Płocka dużo pozytywnych emocji. Szczępiorniści ORLEN Wisły Płock zakończyli sezon 2010/2011 jako mistrzowie Polski.

Czwartki Lekkoatletyczne

PKN ORLEN już po raz czwarty z rzędu patronował Czwartkom Lekkoatletycznym – największej imprezie sportowej w kraju kierowanej do dzieci i młodzieży.

Czwartki Lekkoatletyczne są organizowane od 16 lat w ponad 60 miastach Polski. W historii przedsięwzięcia jest wiele przykładów pokazujących, że to właśnie podczas tej imprezy swoje możliwości prezentowali najlepsi sportowcy, także ci, którzy startują dziś w igrzyskach olimpijskich i odnoszą sukcesy w zawodach lekkoatletycznych międzynarodowej rangi.

Projekty własne

ORLEN Team

Zespół powstał w 1999 roku i od tego czasu stanowi jeden z głównych filarów komunikacji sponsoringowej Spółki dla marki handlowej ORLEN oraz produktowej VERVA. W 2011 roku zawodnicy ORLEN Teamu po raz kolejny osiągnęli znakomite wyniki we wszystkich kluczowych wydarzeniach. Udany występ w 33. Rajdzie Dakar rozpoczął rok Krzysztof Hołowczyc, który w końcowej klasyfikacji zajął piąte miejsce, stając się tym samym najwyższym klasyfikowanym polskim kierowcą rajdowym w historii tej arcytrudnej rywalizacji.

Sukcesy odnosili także: Marek Dąbrowski – mistrz świata w rajdach terenowych w kategorii Open Trophy, Kuba Przygoński, który zdobył tytuł wicemistrza świata w rajdach terenowych w klasie 450, oraz Jacek Czachor, który był czwarty w klasyfikacji generalnej w tej samej klasie. Ścigający się w rajdach płaskich Szymon Ruta ukończył swój kolejny sezon w Rajdowych Mistrzostwach Europy na piątej pozycji.

VERVA Racing Team

2011 rok był drugim sezonem startów zespołu VERVA Racing Team w prestiżowej serii Porsche Supercup. Kierowca VRT, Kuba Giermaziak, plasując się przez cały sezon w ścisłej czołówce, zajął ostatecznie trzecie miejsce w klasyfikacji generalnej. Czterokrotnie stawał na podium, w tym dwa razy – na jego najwyższym stopniu. Dzięki swoim sukcesom Kuba Giermaziak otrzymał w plebiscycie „Przeglądu Sportowego” tytuł Odkrycie Roku 2011.

VERVA Racing Team to nie tylko przedsięwzięcie sportowe, ale również platforma komunikacji marketingowej, wspierająca sprzedaż paliw VERVA. Projekt był szeroko nagłaśniany przez media. Wartość mediowa, jaką wygenerował, sięgała 20 mln zł. Znajomość wspomagana marki VERVA wynosiła w grudniu 2011 roku 83% (w grudniu 2010 roku było to 79%).

VERVA Street Racing

Kolejna edycja show na ulicznym torze w centrum stolicy była największą międzynarodową imprezą motoryzacyjną w Polsce. W czerwcu 85 tys. widzów na Placu Teatralnym w Warszawie i 15,5 mln przed telewizorami śledziło wyścigi najlepszych serii wyścigowych świata. W pokazach wzięło udział 110 pojazdów sportowych z 10 krajów. VERVA Street Racing uzyskał bardzo pozytywne oceny, co potwierdza wysoki wskaźnik ponownego udziału w imprezie, sięgający aż 92%. Duży sukces medialny odzwierciedla liczba informacji w prasie, radiu, telewizji i internecie – w ciągu dwumiesięcznej kampanii było ich ponad 5,5 tys.

Mobilne Stop Cafe

Mobilny punkt Stop Cafe to jedyne w kraju tego typu bistro na 16 kołach, które od ponad trzech lat przemierza polskie drogi. Stylowy, amerykański truck wraz z 11-metrową restauracją odwiedza największe imprezy w kraju, serwując zawsze świeżą kawę i chrupiące hot-dogi. Dotychczas bistro uczestniczyło m.in. w takich wydarzeniach, jak: Parada Schumana, ARTPOP Festival czy pokazy lotnicze AIR SHOW. Tradycją stała się coroczna wizyta Mobilnego Stop Cafe w polskich górach. Zamienia się wtedy ono w Zimowe Stop Cafe i wspiera energetycznymi przekąskami narciarzy.

Marka Stop Cafe zanotowała w ciągu 2011 roku wzrost rozpoznawalności o 17%. W grudniu roku 2011 wynosiła ona 60%, podczas gdy rok wcześniej było to 43%.

>>>>>>> Strategia Grupy ORLEN

Ambitne plany zespołu VERVA Racing Team

w sezonie 2012

Sezon wyścigowy 2012 jest trzecim rokiem startów białoczerwonej ekipy na torach F1 w prestiżowym Porsche Supercup. Zespół VERVA Racing Team w składzie z Kubą Giermaziakiem oraz Patrykiem Szczerbińskim ma ambitne założenia – walka o zwycięstwo. Zespół rozpoczął kolejny sezon na pustynnym torze Sakhir podczas Grand Prix Bahrajnu w kwietniu 2012 roku. Koniec sezonu będzie miał miejsce we wrześniu 2012 roku podczas Grand Prix Włoch.

»»»»»»»» Strategia Grupy ORLEN

Miniony rok był kolejnym etapem konsekwentnej realizacji strategii rozwoju na lata 2009 – 2013. W 2011 roku skoncentrowano się na działaniach, sprzyjających wzrostowi wartości Koncernu, umocnieniu jego pozycji na rynkach macierzystych oraz ekspansji produktowej i geograficznej. Obejmowały one trzy obszary:

- wzrost efektywności w podstawowych segmentach działalności,
- rozwój segmentu wydobywania oraz budowa segmentu energetycznego,
- dezinwestycje aktywów niezwiązanych z działalnością podstawową.

Skuteczne działania wzmacniające efektywność, skupione na zapewnieniu sprawności operacyjnej, integracji aktywów i zarządzaniu segmentowym stanowią solidną podstawę do dalszego rozwoju

Spółki w obszarze działalności podstawowej, wydłużania łańcucha wartości, jak również wykorzystania nowych obszarów działalności jako dźwigni dynamicznego wzrostu.

Rok 2011 był trudny dla branży rafinerijnej w naszym regionie. Niska marża rafinerijna, zmienna różnica cen ropy Urals i ropy Brent oraz drożejąca ropa i osłabienie złotego – wszystko to składało się na otoczenie makroekonomiczne PKN ORLEN. Jednak 2011 rok, mimo relatywnie niesprzyjającego otoczenia zewnętrznego, był dla Koncernu bardzo udany. W 2011 roku Koncern zwiększył łączne wolumeny sprzedaży o 4%, do najwyższego w swojej historii poziomu prawie 35,5 mln ton. Również przychody ze sprzedaży były rekordowe i sięgnęły niemal 107 mld zł. Sprzedaż w segmencie rafinerijnym wzrosła o 3% w porównaniu z rokiem ubiegłym, przy jednoczesnym spadku przerobu ropy o 1%.

Oddanie do użytku w czerwcu 2011 roku kompleksu PX/PTA oraz wprowadzenie do sprzedaży kwasu tereftalowego, a także wyższa sprzedaż tworzyw sztucznych zaowocowały wzrostem wolumenów sprzedaży w segmencie petrochemicznym o 7%. W 2011 roku kontynuowane były również działania służące wzmocnieniu pozycji finansowej PKN ORLEN: zadłużenie zostało zredukowane do poziomu 7,6 mld zł, podpisano także umowy kredytowe refinansujące zadłużenie na łączną wartość prawie 3 mld euro, dzięki czemu zapewniono finansowanie Koncernu przez 5 lat.

Działania strategiczne w segmentach

Jednym z kluczowych zadań w 2011 roku było podjęcie działań w zakresie poprawy efektywności, koncentrujących się na utrzymaniu sprawności operacyjnej, integracji aktywów i zarządzaniu segmentowym. Przyniosły one wymierne korzyści finansowe oraz pozwoliły na dalszy rozwój Grupy ORLEN.

Rozwój i wzmocnienie efektywności kluczowych segmentów operacyjnych były możliwe dzięki realizacji programu remontowego. Przeprowadzono m.in. duży remont połączony z wymianą katalizatora na instalacji Hydrokrakingu w Płocku, a także remont instalacji Krakingu Katalitycznego, Alkilacji oraz Hydroodsiarczania Gudronu (HOG). Dokonano również znaczącego remontu instalacji Wytwórni Wodoru I. W Czechach wyremontowano rafinerię w Litwinovie.

Sukcesem był także zrealizowany program inwestycyjny. W 2011 roku uruchomiono m.in. instalację Odzysku Siarki – Claus II, dzięki której w kolejnych latach możliwe będzie dalsze zwiększenie prze-robu ropy. W obszarze logistyki wdrażana jest strategia kawernowa, która ma na celu zabezpieczenie własnych i komercyjnych potrzeb magazynowych ropy oraz produktów naftowych.

W segmencie petrochemicznym zrealizowano budowę instalacji Para-ksylenu (PX) i Kwasu Tereftalowego (PTA). 30 kwietnia 2011 roku podpisano protokoły przekazania ich do użytkowania, a w maju i czerwcu przeprowadzono testy wydajnościowe. Potwierdziły one wszystkie parametry gwarantowane i oba obiekty produkcyjne uzyskały tzw. PAC (Performance Acceptance Certificate).

Rok 2011 charakteryzował się również dalszym rozwojem segmentu detalicznego. Działania Koncernu w tym obszarze koncentrowały się na poprawie efektywności sprzedaży. Jednocześnie dbano o utrzymanie, mimo wzrostu cen energii i kosztów pracy, jak najniższych kosztów operacyjnych. Udało się to dzięki ciągłej pracy nad poprawą i utrzymaniem wysokich standardów operacyjnych, a także aktywnemu wspieraniu sprzedaży paliwowej oraz pozapaliwowej poprzez działania promocyjne. Zakup dodatkowych stacji w Niemczech przyczynił się do wzmocnienia obecności Koncernu na tym rynku. PKN ORLEN, jako pierwszy koncern paliwowy w Polsce, wprowadził do sprzedaży nowoczesne paliwo pochodzenia naturalnego BIO85.

Konsekwentnie jest też rozwijana oferta pozapaliwowa. W grudniu 2011 roku w Gdańsku uruchomiony został pierwszy w kraju Meeting Point, który poszerza ofertę dotychczasowych punktów Stop Cafe oraz Stop Cafe Bistro.

Rozwój nowych obszarów

Zasadniczym celem strategii PKN ORLEN jest budowa zintegrowanego, wielosegmentowego podmiotu paliwowo-energetycznego o zdywersyfikowanej strukturze aktywów (model multi-utility). Główne inwestycje rozwojowe koncentrują się na nowych segmentach działalności – poszukiwaniu i wydobywaniu węglowodorów oraz produkcji energii elektrycznej. Działania te będą prowadzone zarówno samodzielnie, jak i we współpracy z krajowymi oraz zagranicznymi partnerami branżowymi.

W zakresie projektów poszukiwawczo-wydobywczych w 2011 roku realizowano te, które charakteryzowały się akceptowalnym poziomem ryzyka i zapewniały budowę kompetencji w stabilnym otoczeniu. Należą do nich m.in. projekty Kambr, Karbon, Lublin Shale i Sieraków oraz nowo uruchomione projekty Hrubieszów Shale i Mid-Poland Unconventionals, które pozwolą na istotne wzmocnienie pozycji Grupy Kapitałowej PKN ORLEN na rynku zasobów niekonwencjonalnych w Polsce. W 2011 roku rozpoczęto m.in. prace wiertnicze w ramach projektu Lublin Shale, które mają na celu oszacowanie zasobów i możliwości wydobywania gazu ze złóż niekonwencjonalnych (typu shale gas). Projekt Lublin Shale stanowi znakomity przykład synergii z innym celem strategii rozwoju Grupy Kapitałowej PKN ORLEN, czyli rozwojem segmentu energetycznego. Powodzenie tego przedsięwzięcia zapewni bowiem źródło paliw dla przyszłych elektrowni gazowych.

W ramach projektów dotyczących rozwoju sektora energetycznego kluczowe działania w 2011 roku związane były z wdrożeniem przyjętej w 2009 roku strategii energetycznej. Realizowane one były w trzech dziedzinach: projekt budowy elektrowni gazowej we Włocławku (w tym rozpoczęcie działań w zakresie przyszłych dostaw gazu), budowa pozycji PKN ORLEN w obszarze odnawialnych źródeł energii oraz działania mające na celu dostosowanie źródeł wytwarzania do norm środowiskowych 2016 (Elektrociepłownia Płock, Elektrociepłownia Litvinov, ORLEN Lietuva oraz Trzebinia).

Pierwszym krokiem przyjętej strategii energetycznej jest budowa elektrowni gazowo-parowej we Włocławku. Uruchomienie bloku planowane jest na przełomie 2014 i 2015 roku. Obecnie zakończono wszystkie kluczowe kwestie związane z przygotowaniem inwestycji. W ramach wdrożenia założeń strategii energetycznej w odniesieniu do odnawialnych źródeł energii prowadzono analizy możliwości pozyskania energii z farm wiatrowych.

W związku z koniecznością dostosowania zakładowych elektrociepłowni Koncernu do nowych wymogów środowiskowych obowiązujących od 2016 roku, przeprowadzano szereg prac projektowych. Kluczowym przedsięwzięciem jest dostosowanie do wspomnianych norm Elektrociepłowni Płock. Obecnie trwają przetargi na wybór wykonawcy układów odazotowania spalin dla siedmiu zainstalowanych w elektrociepłowni kotłów oraz wspólnej instalacji odsiarczania spalin dla wszystkich kotłów.

Dalsze wzmocnienie Grupy Kapitałowej PKN ORLEN

W zakresie realizacji trzeciego filaru strategii, związanego z reorganizacją Grupy ORLEN, podejmowano działania, nakierowane przede wszystkim na:

- wzmocnienie mechanizmów zarządzania segmentowego w Grupie,
- podniesienie efektywności spółek w ramach działalności podstawowej,
- wycofanie się ze spółek niezwiązanych bezpośrednio z podstawową działalnością PKN ORLEN.

Rok 2011 był kolejnym rokiem porządkowania struktury Grupy ORLEN zgodnie z przyjętym modelem zarządzania segmentowego. Koncern zwiększył udział w spółkach zależnych: ANWIL, IKS Solino i Rafineria Trzebinia. W listopadzie 2011 roku zrealizowano umowę sprzedaży Polkomtela, co pozwoliło uwolnić kapitał w wysokości 3,7 mld zł, który ułatwi dalszy wzrost. Ponadto, w ramach wzmocnienia zarządzania Grupą Kapitałową, w roku 2011 przeprowadzono procesy wykupu akcjonariuszy mniejszościowych m.in. w spółkach ORLEN Automatyka, ORLEN Wir, Rafineria Jedlicze, oraz dokonano konsolidacji i restrukturyzacji aktywów Paramo.

>>>>>>> Działalność wydobywcza

Kierowca VERVA Racing Team

Kuba Giermaziak

Kuba Giermaziak przygodę ze sportem motorowym rozpoczął w wieku 9 lat od startów w Kartingowych Mistrzostwach Polski. W kartingu ścigał się do 2006 roku osiągając bardzo dobre wyniki, do których zaliczyć można między innymi 2. miejsce w Finale Światowym ROK Cup na torze w Lonato, uznawanym za Kartingowe Mistrzostwa Świata. W swojej karierze ścigał się następnie w wielu liczących się seriach: w Formule Renault 2000 w Pucharze Północnej Europy (NEC) i Pucharze Europy (EUROCUP) oraz ADAC GT Masters. Od 2010 roku jest kierowcą zespołu wyścigowego VERVA Racing Team startującego w prestiżowej serii Porsche Supercup. Swój pierwszy sezon w Superpucharze Porsche zakończył na 2. miejscu wśród debiutantów oraz 10. miejscu w klasyfikacji generalnej. W kolejnym sezonie startów w Porsche Supercup Kuba Giermaziak systematycznie wspinał się na szczyt i walczył o miejsce na podium w klasyfikacji generalnej. Ostatecznie po wspaniałej walce i zaciętej rywalizacji zajął 3. miejsce w klasyfikacji kierowców, a wraz z zespołem VERVA Racing Team – 4. miejsce w klasyfikacji zespołów Porsche Supercup 2011!

>>>>>>> Działalność wydobywcza

Strategia Grupy ORLEN zakłada systematyczny rozwój działalności poszukiwawczo-wydobywczej w celu zagwarantowania dostępu do złóż ropy i gazu ziemnego. W 2011 roku kontynuowane były prace nad wzmocnieniem i poszerzeniem pozycji Grupy ORLEN w segmencie upstream. Pomyślnie zakończono dwa pierwsze pionowe odwierty poszukiwawczo-badawcze na Lubelszczyźnie. W portfelu Koncernu znalazły się też trzy nowe koncesje: Hrubieszów, Łódź i Sieradz.

Działania prowadzone w minionym roku obejmowały przede wszystkim realizację posiadanych w portfelu projektów, formułowanie założeń projektowych na kolejne lata oraz analizę potencjalnych celów inwestycyjnych.

W 2011 roku konsekwentnie rozbudowywano zespół specjalistów przygotowanych do kompleksowej oceny projektów wydobywczych, zarówno pod względem ich technicznego, jak i ekonomicznego potencjału. Obok zespołu G&G (geologiczno-geofizycznego), pionów inżynierii złożowej i M&A, kadry ORLEN Upstream zasilili pracownicy operacyjni, nadzorujący realizowane przez spółkę prace wiertnicze. Systematyczny monitoring światowego rynku projektów wydobywczych pozwala skutecznie ocenić potencjał pojawiających się możliwości akwizycyjnych. Z kolei nieprzerwanie rozbudowywana baza danych, zawierająca informacje o projektach, umożliwia ich selekcję w taki sposób, by jak najpełniej wpisywały się w strategię Koncernu.

Najważniejszymi zadaniami, które służyły rozwojowi segmentu wydobywczego w 2011 roku były:

- realizacja kolejnych etapów projektów poszukiwawczo-wydobywczych w rejonie Lubelszczyzny (w tym zakończenie dwóch wierceń w poszukiwaniu gazu ziemnego z łupków),
- kontynuacja projektu poszukiwawczo-rozpoznawczego w łotewskiej strefie ekonomicznej szelfu Morza Bałtyckiego (w tym przygotowania do wiercenia otworu poszukiwawczego),
- realizacja pierwszego etapu projektu Sieraków, obejmującego wstępne rozpoznanie złoża oraz dokonanie pierwszego odwiertu,
- wstępne analizy dostępnych danych oraz formułowanie założeń projektowych dla nowo pozyskanych koncesji Hrubieszów, Łódź i Sieradz,
- przeprowadzenie studiów i analiz kilkunastu potencjalnych projektów/aktywów poszukiwawczo-wydobywczych w różnych lokalizacjach geograficznych,
- przeprowadzenie pełnych analiz kilku wybranych projektów zmierzających do zakupu aktywów wydobywczych poza granicami kraju.

W trakcie realizacji znajduje się sześć projektów, które będą kontynuowane w kolejnych latach. Trzy z nich to projekty nakierowane na poszukiwanie i rozpoznawanie węglowodorów ze złóż niekonwencjonalnych: projekt Lublin, projekt Hrubieszów oraz projekt Środkowa Polska; pozostałe trzy mają na celu udostępnienie ropy i gazu ze złóż konwencjonalnych: projekt Basen Lubelski, projekt na Morzu Bałtyckim i projekt Sieraków.

Projekt Basen Lubelski

Jest projektem realizowanym przez ORLEN Upstream, w którym Spółka pełni rolę operatora. Kluczowe zadania zrealizowane w ramach tego projektu w 2011 roku to przede wszystkim proces oceny zintegrowanych danych i weryfikacja wiedzy o budowie geologicznej tego rejonu oraz przygotowanie rekomendacji potencjalnych obiektów do rozpoznania metodami wiertniczymi. Największe perspektywy rysują się przed piaszczysto-mułowcowymi utworami karbonu oraz węglanowymi utworami dewonu zalegającymi na głębokości od ok. 1,2 km do ponad 4 km, które kryją największe, jak dotąd, odkryte w tym rejonie złoża.

Na 2012 rok zaplanowano dodatkowe prace sejsmiczne 3D na tym obszarze. Możliwe jest też wykonanie jednego odwiertu poszukiwawczego w przypadku pozytywnej oceny potencjału badanego terenu.

Projekt na Morzu Bałtyckim

Jest projektem typu offshore, zlokalizowanym na łotewskim szelfie Morza Bałtyckiego, który ORLEN Upstream prowadzi wspólnie z Kuwait Energy Company. W ramach tego projektu w 2011 roku

przeprowadzono szereg działań, spośród których najważniejsze dotyczą reinterpretacji i integracji archiwalnych danych geologicznych oraz wyników nowo wykonanych badań sejsmicznych 3D o powierzchni ponad 300 km². Pozyskane w trakcie pomiarów dane pomogły w uszczegółowieniu rozpoznania budowy strukturalnej i tektonicznej zidentyfikowanych wstępnie – na podstawie badań 2D – obiektów potencjalnego nagromadzenia węglowodorów (możliwych złóż ropy naftowej i gazu ziemnego). Pod koniec 2011 roku zespół techniczny przystąpił do wytypowania lokalizacji przyszłych otworów wiertniczych. Opracowano projekty otworów i w 2012 roku prawdopodobne jest wykonanie przez ORLEN Upstream pierwszego odwiertu poszukiwawczego. Przedsięwzięcie projektowe w łotewskiej strefie ekonomicznej Morza Bałtyckiego pozwala na budowanie kompetencji i doświadczenia ORLEN Upstream w działalności wydobywczej na morzu.

- Projekty niekonwencjonalne
- Projekty konwencjonalne
- Koncesje na poszukiwanie, rozpoznawanie oraz wydobywanie węglowodorów oraz bezzbiornikowe magazynowanie substancji i składowanie odpadów w górotworze, w tym podziemnych wyrobiskach górniczych

Projekt Sieraków

Jest projektem poszukiwawczo-wydobywczym, który ORLEN Upstream realizuje we współpracy z PGNiG na obszarze Niżu Polskiego. Podstawowym celem prac jest geologiczne rozpoznanie struktury dolomitu głównego, potwierdzenie występowania przemysłowych zasobów złoża, zagospodarowanie go oraz uruchomienie produkcji.

Na początku 2011 roku wykonano odwiert rozpoznawczy Sieraków-5. Zebrane dane posłużyły do aktualizacji statycznego modelu geologicznego i dynamicznego modelu symulacyjnego złoża, a w konsekwencji do wytypowania kolejnych lokalizacji otworów rozpoznawczych. Jeśli planowane odwierty potwierdzą akumulację węglowodorów w ilościach przemysłowych, projekt wejdzie w fazę zagospodarowania, w ramach której planuje się wykonanie w ciągu kilku najbliższych lat kolejnych trzech odwiertów eksploatacyjnych oraz wybudowanie instalacji napowierzchniowej. Na 2012 rok, zgodnie z wcześniejszymi założeniami, planowany jest kolejny odwiert rozpoznawczy.

Projekt Lublin

Jest najbardziej zaawansowanym projektem mającym na celu potwierdzenie występowania niekonwencjonalnych złóż gazu, realizowanym przez ORLEN Upstream w ramach pięciu koncesji (Bełżyce, Garwolin, Lubartów, Lublin, Wierzbica). W pierwszym okresie, w ramach projektu przeprowadzono terenowe prace sejsmiczne 2D. Zgromadzone dane przetworzono, a następnie dokonano ich integracji z danymi archiwalnymi. W 2011 roku opracowano też dwa projekty prac geologiczno-technicznych dla lokalizacji Wierzbica i Lubartów, a następnie wykonano prace wiertnicze i pomiarowe na tych otworach. Na podstawie wyników analiz i badań próbek rdzeni podjęta zostanie decyzja co do dalszego prowadzenia prac na tym obszarze. Jeśli wnioski będą pozytywne, w połowie 2012 roku planowane jest wykonanie poziomych odwiertów oraz szczelinowania.

Prace wiertnicze zostały poprzedzone serią spotkań z mieszkańcami gmin Wierzbica i Niedźwiada, a także z przedstawicielami władz samorządowych wszystkich szczebli. Spotkaniom towarzyszyły prelekcje dotyczące poszukiwań i rozpoznawania gazu w złożach niekonwencjonalnych. Ponadto spółka zaangażowała się w życie lokalnej społeczności inicjując programy edukacyjne w szkołach w Berejowie, Niedźwiadzie i Wierzbicy, a także wspierając lokalne organizacje sportowe i upowszechniając działania proekologiczne. Nad wykonanymi otworami sprawowany był pełny nadzór techniczny, który potwierdził, że wszystkie operacje zostały przeprowadzone prawidłowo, z zachowaniem wszelkich procedur przewidzianych przez prawo oraz najlepszych praktyk operacyjnych. Ponadto przed rozpoczęciem prac wiertniczych wykonano monitoring stanu środowiska przyrodniczego i infrastruktury, a następnie jednakowy zakres pomiarów zlecono po zakończeniu prac.

Projekt Hrubieszów

Departament Geologii i Koncesji Geologicznych Ministerstwa Środowiska przyznał w marcu 2011 roku spółce ORLEN Upstream kolejną pięcioletnią koncesję na poszukiwanie i rozpoznanie złóż gazu ziemnego na Lubelszczyźnie. Obszar objęty koncesją obejmuje powierzchnię 414,5 km² i jest zlokalizowany w obrębie południowo-wschodniej części Lubelskiego Zagłębia Węglowego, w powiatach chełmskim i hrubieszowskim. Spółka ORLEN Upstream planuje realizację w tym rejonie trzech etapów prac geologicznych. Pierwszy obejmie analizę archiwalnych danych geologicznych i zaprojektowanie połowych prac sejsmicznych. Drugi – zaprojektowanie, wykonanie i interpretację zdjęć sejsmicznych 2D o długości 50 km oraz zdjęć sejsmicznych 3D o powierzchni 30 km². Trzeci etap obejmie zaprojektowanie i wykonanie odwiertów rozpoznawczych. Na 2012 rok zaplanowano pozyskanie i interpretację danych sejsmicznych.

Projekt Środkowa Polska

W lipcu 2011 roku zakończyła się procedura koncesyjna dla dwóch nowych obszarów: Łódź i Sieradz. Koncesje poszukiwawcze przyznane ORLEN Upstream obejmują łącznie powierzchnię 1 683,5 km² i zlokalizowane są w południowo-zachodniej części województwa łódzkiego. Podstawowe cele geologiczne na tym terenie to ocena potencjału występowania węglowodorów w złożach niekonwencjonalnych typu tight gas oraz shale gas. Trzyletni program prac poszukiwawczych podzielony został na dwa etapy. Przez pierwszy rok prowadzona będzie analiza, reprocessing i reinterpretacja archiwalnej informacji geologicznej. Drugi, dwuletni etap obejmie akwizycję nowych danych sejsmicznych 2D i/lub 3D, integrację nowych i archiwalnych danych geologicznych, ocenę obszaru i opracowanie rekomendacji dla rozpoznania metodami wiertniczymi. Następnym krokiem będzie pozyskanie koncesji rozpoznawczej i odwiercenie otworów poszukiwawczo-rozpoznawczych. Na 2012 rok zaplanowano reinterpretację archiwalnych danych sejsmicznych.

>>>>>>> Rafineria

Kierowca VERVA Racing Team

Patryk Szczerbiński

Patryk Szczerbiński karierę sportową rozpoczął w wieku 8 lat startami w Kartingowych Mistrzostwach Polski, gdzie w debiucie wywalczył drużynowe mistrzostwo Polski. W latach 2007–2009 z powodzeniem ścigał się w seriach kartingowych w Wielkiej Brytanii zajmując m.in.: 3. miejsce w Mistrzostwach TVKC (KF3), 2. miejsce w Ginetta Kart Masters (KF3) oraz 2. miejsce w Winter Series (KF2). W 2010 roku Patryk Szczerbiński przesiadł się z gokartów do bolidów jednomiejscowych. W debiutanckim sezonie wywalczył mistrzostwo serii Autosport Young Guns. W 2011 roku przeniósł się do serii BMW InterSteps, w której zajął 3. miejsce w klasyfikacji generalnej.

W sezonie 2012 zastąpił Stefana Rosinę i wraz z Kubą Giermaziakiem startuje w barwach zespołu wyścigowego VERVA Racing Team w cyklu pucharowym Porsche Supercup.

>>>>>>> Rafineria

Grupa ORLEN zarządza kompleksem siedmiu rafinerii zlokalizowanych w Polsce (Płock, Trzebinia, Jedlicze), na Litwie (Możejki) oraz w Republice Czeskiej (Litvinov, Kralupy i Pardubice). W skład segmentu rafineryjnego Grupy wchodzi także aktywa spółki ORLEN Asphalt oraz ORLEN Oil (Polska)*.

Przerób ropy naftowej

W 2011 roku w siedmiu rafineriach Grupy ORLEN przerobiono 27,8 mln ton ropy, tj. o 1,1% mniej niż w 2010 roku.

Produkcję we wszystkich rafineriach Grupy ORLEN prowadzono w zdecydowanej większości w oparciu o rosyjską ropę REBCO, której udział w całkowitym przerobie stanowił 88,44%. Pozostałymi gatunkami ropy przerabianymi przez rafinerie były: Brent Blend, Statfjord oraz Forties.

Polska

Produkcja paliw

PKN ORLEN, zgodnie z obowiązującym prawem, w 2011 roku był zobligowany do realizacji Narodowego Celu Wskaźnikowego (NCW). Wykonanie NCW w 2011 roku wyniosło 6,209% energ. (wymagany poziom 6,2%). Zapas w realizacji NCW w przeliczeniu na BIO100 wyniósł 989 ton.

Łącznie w 2011 roku na rynek wprowadzono:

- 2 402,4 tys. ton benzyn z biokomponentami,
- 6 339,1 tys. ton olejów napędowych z biokomponentami,

w tym:

- 139 tys. ton etanolu w benzynach,
- 304 tys. ton estrów metylowych w olejach napędowych,
- 221 tys. ton estrów stanowiących samoistne paliwo BIO100,
- 11,3 tys. litrów BIO85 (pilotaż).

Płock

W 2011 roku w Rafinerii położono duży nacisk na utrzymanie wysokiego i efektywnego przerobu ropy. W październiku w Zakładzie Produkcyjnym PKN ORLEN uruchomiono nową instalację utylizacji siarki – Claus II, jedną z największych tego typu jednostek w Europie. Zdolność przerobowa nowej instalacji jest większa dwukrotnie od każdego z już pracujących Oxyclusów i aż czterokrotnie od pojedynczego Clausa. Należy podkreślić, że Claus II wpisuje się na listę konsekwentnie realizowanego Programu Inwestycji Ekologiczno-Energetycznych.

Jednym z ważniejszych ukończonych zadań inwestycyjnych było uruchomienie instalacji HON VII. W 2011 roku w Zakładzie Rafineryjnym prowadzona była modernizacja instalacji Alkilacji HF, której zakończenie planowane jest na 2012 rok.

**Przerób ropy naftowej
Grupy ORLEN
w poszczególnych krajach
w latach 2010 – 2011
(w tys. ton)**

	2010	2011	Dynamika 2011/2010
Rafinerie w Polsce	14 745	14 836	0,6%
Rafinerie w Czechach	4 353	3 942	-9,4%
Rafineria na Litwie	8 985	9 007	0,2%
Razem	28 083	27 785	-1,1%

* Obszar olejowy Grupy ORLEN opisany jest w rozdziale „Oleje”.

W Zakładzie Produkcyjnym w Płocku realizowany jest Program Inwestycji Energetyczno-Ekologicznych w zakładowej elektrociepłowni. Jest ona podstawowym źródłem ciepła i energii elektrycznej dla potrzeb instalacji produkcyjnych w Zakładzie Produkcyjnym w Płocku, odbiorców zewnętrznych przyłączonych do sieci PKN ORLEN oraz miasta Płocka w zakresie dostaw wody grzewczej.

Zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady Europy 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 roku w sprawie emisji przemysłowych od 1 stycznia 2016 roku wielkość stężeniowej emisji pochodzącej z procesu energetycznego spalania (dwutlenku siarki, tlenków azotu i pyłu) z kotłów zakładowej elektrociepłowni musi zostać zredukowana o ok. 90%. Uzyskanie tak dużej redukcji emisji będzie możliwe dzięki realizacji nowych obiektów obejmujących instalację mokrego odsiarczania spalin, katalitycznego odazotowania spalin oraz zabudowy elektrofiltrów, które umożliwią dostosowanie elektrociepłowni do nowych standardów.

Kontynuowane są procesy przetargowe związane z wyborem realizatora budowy instalacji katalitycznego odazotowania spalin oraz instalacji odsiarczania spalin. Podpisanie kontraktów na zabudowę tych instalacji przewiduje się w połowie 2012 roku.

W celu pokrycia wzrastającego zapotrzebowania Zakładu Produkcyjnego w Płocku na media energetyczne kontynuowana jest budowa kotła parowego (K8) o mocy 300 MWt, którego uruchomienie powinno nastąpić w 2012 roku. Będzie on spełniał najostrejsze wymagania dotyczące ochrony środowiska w zakresie emisji dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz pyłów. Włączenie nowej jednostki do pracy powinno nastąpić w połowie 2012 roku. Po uruchomieniu nowego kotła planowane jest pojedyncze wyłączanie istniejących kotłów w celu ich dostosowania do wymagań ochrony środowiska określonych w dyrektywie 2010/75/UE w zakresie emisji NO_x oraz pyłu.

W 2011 roku produkcję i sprzedaż Oleju Napędowego Miejskiego Super zastąpiono zimowym olejem napędowym ON Ekodiesel Ultra klasy 2 (arktyczny) o poprawionych właściwościach niskotemperaturowych.

**Wielkość produkcji
wybranych produktów
rafineryjnych
w latach 2010 – 2011
(Płock, w tys. ton)**

	2010	2011	Dynamika 2011/2010
Przerób ropy naftowej	14 452	14 547	1 %
Benzyzny razem	2 736	2 469	-10%
Oleje napędowe razem	5 359	5 646	5%
Olej grzewczy Ekoterm Plus	699	372	-47%
Paliwo lotnicze	394	393	0%
Frakcja propano-butanowa	241	186	-23%
Paliwa ogółem	9 429	9 066	-4%
Uzysk paliw (%)	78,0	76,1	-1,9 p.p.

Rafineria Trzebinia

Działalność Rafinerii Trzebinia w 2011 roku zmierzała do zapewnienia Spółce konkurencyjności oraz odpowiedniej efektywności działania w kluczowych obszarach działalności: produkcja biopaliw, przerób ropy, hydorafinacja parafin oraz usługowa działalność terminalu paliw. Rok 2011 był pierwszym rokiem realizacji strategii Grupy Kapitałowej Rafineria Trzebinia na lata 2011 – 2015.

Dążąc do wzrostu wartości Firmy i jej konkurencyjnej pozycji na rynku, Rafineria Trzebinia stawia na dywersyfikację i zwiększenie skali działalności. Celem Spółki jest osiągnięcie odpowiedniego poziomu rentowności operacyjnej poprzez optymalizację kosztową, intensyfikację wykorzystania infrastruktury, postęp technologiczny oraz wdrażanie nowych inicjatyw. Ważnym czynnikiem jest osiągnięcie optymalnych parametrów w zakresie wielkości i efektywności produkcji biopaliw, przerobu ropy naftowej, wykorzystania potencjału logistycznego oraz handlu produktami pochodzącymi z własnych instalacji.

Modyfikacje elementów instalacji BIO, optymalizacja kosztowa i technologiczna oraz monitoring procesów produkcyjnych umożliwiły w 2011 roku pełne wykorzystanie mocy produkcyjnych. W kolejnych latach przewidywana jest intensyfikacja zdolności produkcyjnych estrów.

W 2011 roku wyprodukowano 116 tys. ton estrów metylowych kwasów tłuszczowych stanowiących biokomponent do konwencjonalnego oleju napędowego. Były one także stosowane jako samoistne paliwo, występujące pod nazwą handlową Bioester, a potocznie zwane BIO100. Kolejnym strumieniem produkcji i sprzedaży było biopaliwo stanowiące mieszaninę 80% konwencjonalnego oleju napędowego i 20% biodiesla, figurujące w ofercie handlowej jako BIO20.

Produkcja parafin

Hydorafinacja parafin odbywa się na uruchomionej w 2005 roku, jedynej tego typu instalacji w tej części kontynentu, która pozwoliła Spółce stać się najnowocześniejszym podmiotem w branży parafinowej w Europie Środkowo-Wschodniej. Produkcja parafin w 2011 roku wyniosła blisko 48 tys. ton.

Bezpieczeństwo i najwyższa jakość produktów z tego segmentu są możliwe dzięki nowoczesnym instalacjom, doświadczeniu wykwalifikowanych pracowników oraz selekcji najlepszych dostawców wysokogatunkowego surowca do produkcji. W przypadku parafin porozumienie dotyczące dostaw gaczy parafinowych, zawarte

**Wielkość produkcji
wybranych produktów
rafineryjnych
w latach 2010 – 2011
(Trzebinia, w tys. ton)**

	2010	2011	Dynamika 2011/2010
Przerób ropy	250	234	-6%
Zakład produkcji biopaliw	115	129	12%
Estry metylowe oleju rzepakowego	101	116	15%

ze spółką ORLEN Oil, zapewnia dostęp do doskonałego jakościowo wsadu do przeróbki, budując jednocześnie łańcuch wartości Grupy ORLEN.

W 2011 roku Dun & Bradstreet Poland wyróżnił Rafinerię Trzebnia Certyfikatem Wiarygodności Biznesowej za wysoką ocenę stabilności firmy.

Jedlicze

W 2011 roku Rafineria Nafty Jedlicze przerabiała ropę ze złóż krajowych (53 tys. ton, tj. o 9,8 tys. ton więcej niż w 2010 roku) i ropę z importu (2 tys. ton; wzrost o 1,5 tys. ton).

Rafineria Nafty Jedlicze swoją produkcję opiera głównie na trzech grupach wyrobów: olejach opałowych, rozpuszczalnikach i olejach bazowych. W strukturze produkcji największą grupą produktów uzyskiwanych w Rafinerii Nafty Jedlicze są lekkie i ciężkie oleje opałowe, które stanowią 61% produkcji ogółem. Oleje opałowe lekkie są produkowane na licencji PKN ORLEN i w całości sprzedawane

do baz Koncernu. Natomiast oleje ciężkie sprzedawane są do elektrowni, elektrociepłowni oraz wykorzystywane m.in. przy produkcji mas bitumicznych.

Drugą co do wielkości grupę produktów stanowią rozpuszczalniki – 17% produkcji ogółem. Rafineria Nafty Jedlicze jest obecnie jedynym w Polsce producentem niskosiarkowych i niskoaromatycznych rozpuszczalników naftowych. Rozpuszczalniki są produkowane na nowoczesnej instalacji przy wykorzystaniu nowoczesnych katalitycznych procesów wodorowych, dzięki którym z rozpuszczalników usuwane są niepożądane substancje, takie jak kancerogeny benzen oraz szkodliwe dla środowiska związki siarki.

Kolejną grupą w strukturze produkcji Spółki są oleje bazowe, które stanowią 15% produkcji ogółem i pochodzą z regeneracji olejów przepracowanych. Ich głównymi odbiorcami są krajowi i zagraniczni producenci olejów smarowych i smarów.

**Wielkość produkcji
wybranych produktów
rafineryjnych
w latach 2010 – 2011
(Jedlicze, w tys. ton)**

	2010	2011	Dynamika 2011/2010
Przerób ropy naftowej	44	55	25%
Przerób olejów przepracowanych	32	40	25%
Olej grzewczy Ekoterm Plus	65	41	-37%
Rozpuszczalniki	15	21	40%

>>>>>> Rafineria

Czechy

W 2011 roku w czeskich rafineriach Grupy ORLEN (Litvinov, Kralupy, Paramo) przerobiono łącznie ponad 3,9 mln ton ropy (REBCO oraz Brent). Zmniejszony przerób był efektem przeprowadzenia po czterech latach pracy planowanego postoiu remontowego rafinerii w Litwinovie. Z kolei postoiu rafinerii w Paramo w ciągu 2011 roku podyktowane były trudną sytuacją rynkową.

Litwa

W 2011 roku rafineria przerobiła łącznie ponad 9 mln ton ropy REBCO, tj. o 0,2% więcej niż w roku poprzednim. Uzysk paliw wzrósł do poziomu 75 %.

W 2011 roku Spółka wdrożyła całą gamę projektów nakierowanych na poprawę jakości produktów oraz efektywności operacyjnej.

**Wielkość produkcji
wybranych produktów
rafineryjnych
w latach 2010 – 2011
(Unipetrol, w tys. ton)**

	2010	2011	Dynamika 2011/2010
Przerób ropy naftowej	4 352	3 942	-9,4%
Benzyny razem	794	748	-5,8%
Oleje napędowe razem	1 809	1 732	-4,3%
Lekki olej opałowy	68	54	-20,6%
Paliwo lotnicze	83	80	-3,6%
Gaz płynny	155	153	-1,3%
Paliwa ogółem	2 909	2 767	-4,9%
Uzysk paliw (%)	75,1	77,9	2,8 p.p.

**Wielkość produkcji
wybranych produktów
rafineryjnych
w latach 2010 – 2011
(ORLEN Lietuva, w tys. ton)**

	2010	2011	Dynamika 2011/2010
Przerób ropy naftowej	8 985	9 007	0,2%
Inne wsady	302	468	55,0%
Wsady razem	9 287	9 475	2,0%
Benzyny razem	2 767	2 781	0,5%
Oleje napędowe	3 531	3 682	4,3%
Lekki olej opałowy	9	9	0,0%
Paliwo JET	240	275	14,6%
LPG	274	248	-9,5%
Paliwa razem	6 821	6 995	2,6%
Uzysk paliw (%)	73,8	74,8	1,0 p.p.

Dzięki realizacji projektów mających na celu poprawę efektywności energetycznej udało się obniżyć zużycie paliw w rafinerii, co w efekcie przełożyło się również na obniżenie wartości Indeksu Efektywności Energetycznej EII Rafinerii o 4,5 punktu.

Dążąc do efektywniejszego przygotowania planowanych postojów remontowych, wdrożono system komputerowy wsparcia utrzymania ruchu CMMS-D7i, który umożliwia m.in. ewidencjonowanie i rozliczanie prac. Uruchomiono także automatyczny system ewidencji bilansowej, dzięki któremu można będzie szybciej i dokładniej prowadzić ewidencję produktów naftowych, obliczać uzyski i minimalizować straty. Ponadto wymieniono system sterowania pneumatycznego na nowoczesne systemy cyfrowego sterowania rozproszonego DCS oraz blokadowego zabezpieczenia instalacji ESD.

W ramach działań na rzecz ochrony środowiska rozpoczęto w grudniu realizację projektu modernizacji instalacji odzysku i granulacji siarki. Aktualnie rafineria produkuje ok. 250 ton siarki dziennie. Po modernizacji produkcja wzrośnie do 350 t/dzień z możliwością rozbudowy do 450 t/dzień.

Asfalty

Polska

W 2011 roku spółka ORLEN Asfalt ułokowała na rynku polskim i zagranicznym ponad 800 tys. ton asfaltów, co oznacza wzrost o 12% w stosunku do roku 2010. Kontynuacja polityki priorytetowego zaopatrzenia dla rynku krajowego, przy jednoczesnym zwiększeniu pozycji na rynkach zagranicznych, przyniosła oczekiwane efekty. ORLEN Asfalt utrzymał dominującą pozycję na krajowym rynku asfaltów i odnotował 59-proc. wzrost sprzedaży na rynkach zagranicznych. Wolumen eksportu ORLEN Asfalt w 2011 roku osiągnął prawie 150 tys. ton. Najważniejszym kierunkiem eksportowym była Rumunia.

Istotnym elementem działalności Spółki w 2011 roku była kontynuacja procesów mających na celu konsolidację segmentu asfaltowego w Grupie Kapitałowej PKN ORLEN.

Potwierdzeniem wysokiej jakości oferowanych przez ORLEN Asfalt produktów oraz usług są liczne nagrody i wyróżnienia przyznawane przez prestiżowe instytucje i media branżowe. W minionym roku do Spółki trafił tytuł laureata i Złote Godło QI w kategorii: produkt najwyższej jakości za asfalty modyfikowane Orbiton.

**Wielkość produkcji
w ORLEN Asfalt
w latach 2010 – 2011
(w tys. ton)**

	2010	2011	Dynamika 2011/2010
Asfalty drogowe	694	790	14%
Asfalty przemysłowe	17	8	-55%
Razem (asfalty i pozostałe produkty)	711	798	12%

Czechy

W 2011 roku czeski rynek asfaltów zmniejszył się o 20%. Paramo utrzymało udziały w rynku na poziomie ok. 32%, przy jednoczesnym spadku wielkości sprzedaży o 17%.

W 2011 roku uaktywniono działalność handlową na Grupie ORLEN, co przyniosło wzrost sprzedaży produktów ORLEN Asfalt na rynku czeskim.

Wielkość produkcji asfaltów drogowych w zakładach Litvinov i Paramo w latach 2010 – 2011 (w tys. ton)				Dynamika 2011/2010
	2010	2011		
Asfalty drogowe	222	199		-10%

Wielkość sprzedaży asfaltów w Paramo w latach 2010 – 2011 (w tys. ton)				Dynamika 2011/2010
	2010	2011		
Asfalty drogowe	223	209		-6%
Asfalty modyfikowane	13	8		-38%
Asfalty przemysłowe	41	30		-27%
Razem (asfalty i pozostałe produkty asfaltowe)	294	259		-12%

* Cała produkcja zakładów Litvinov sprzedawana jest w ramach sieci handlowej Paramo.

Litwa

W 2011 roku produkcja asfaltów drogowych na Litwie była o 8% większa niż w roku 2010. To rezultat zwiększonego zapotrzebowania, związanego z przesunięciem znaczącej części robót drogowych z roku 2010. Udział sprzedaży na rynek polski przez ORLEN Lietuva spadł o 7%, na rynek litewski i łotewski wzrósł odpowiednio o 2% i 5%, natomiast na rynku estońskim utrzymał się na tym samym poziomie co rok wcześniej.

			Dynamika	
	2010	2011	2011/2010	
Wielkość produkcji asfaltów w ORLEN Lietuva w latach 2010 – 2011 (w tys. ton)				
	Asfalty drogowe	121	131	8%
	Lepiki dachowe	5	1	-80%
	Razem	126	132	5%

Struktura sprzedaży asfaltów przez ORLEN Lietuva w latach 2010 – 2011		2010	2011
	Polska	10%	3%
	Litwa	51%	53%
	Łotwa	21%	26%
	Estonia	18%	18%

>>>>>>> Logistyka

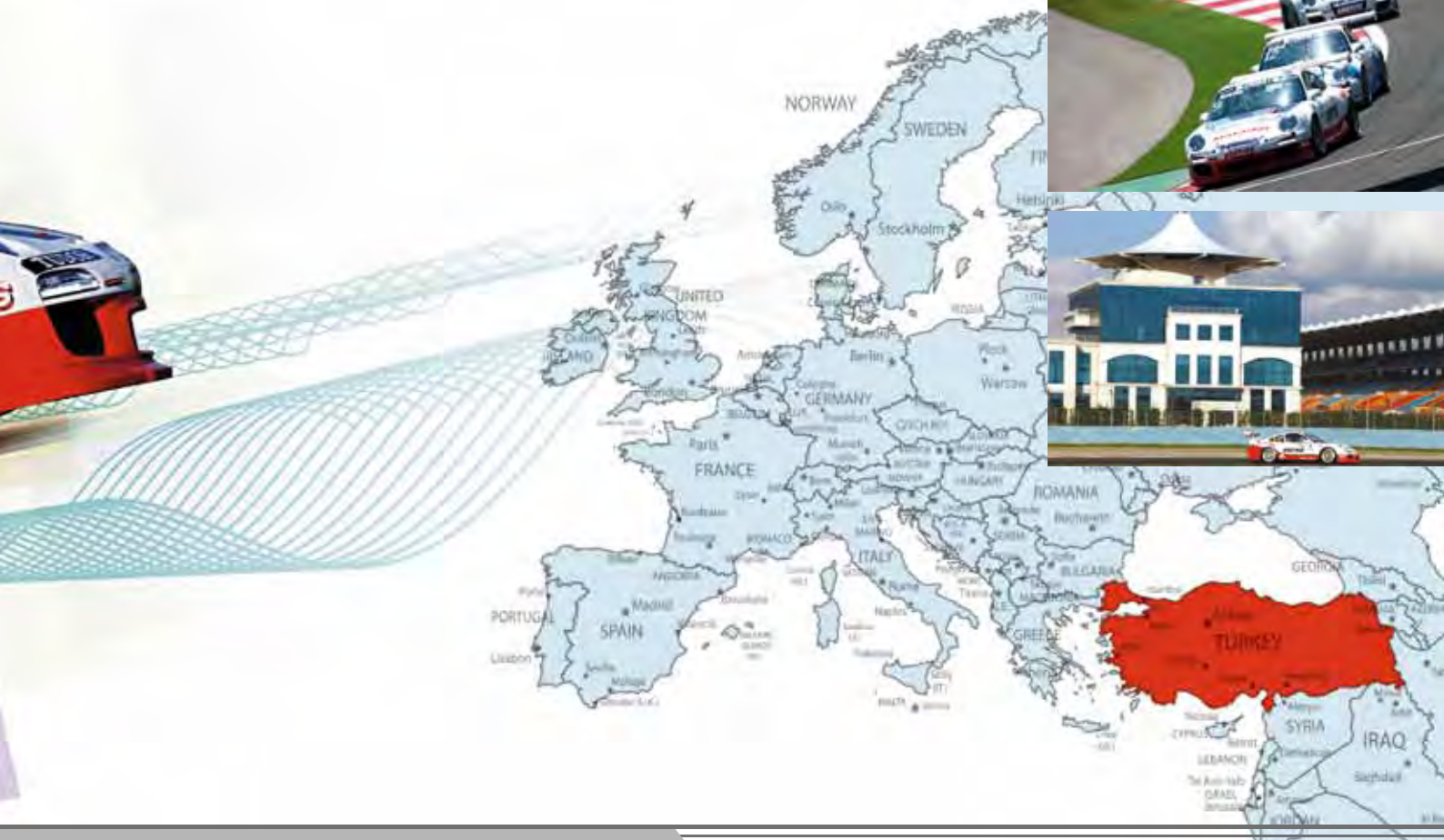
Turkish Grand Prix 2011, Istanbul

Azjatycki debiut

Sezon 2011 Porsche Supercup VERVA Racing Team rozpoczął się majowym wyścigiem o Grand Prix Turcji. Trasa położona w azjatyckiej części miasta okazała się wyjątkowo trudna technicznie, ze względu na różne typy zakrętów oraz szybkie łuki. Również warunki panujące na torze, czyli wysoka temperatura powietrza, utrudniały zadanie kierowcom. Wyścig był dużym wyzwaniem szczególnie dla Kuby, dla którego był to debiut na tym torze.

Wyniki kierowców VERVA Racing Team w Grand Prix Turcji:

- Kuba Giermaziak – 7. miejsce
- Stefan Rosina – 10. miejsce

>>>>>>> Logistyka

Sprawna infrastruktura logistyczna to gwarancja bezpieczeństwa energetycznego państwa oraz podstawa konkurencyjności Grupy na rynku paliw. Kluczem do skutecznej logistyki, wspierającej realizację wyżej wymienionych zadań, jest maksymalizacja efektywności oraz płynności przesyłu i magazynowania zarówno produktów, jak i surowców. Grupa ORLEN osiąga ten cel, wykorzystując sieć uzupełniających się elementów infrastruktury: terminali paliw, lądowych i morskich baz przeładunkowych, sieci przesyłowych rurociągów surowcowo-produktowych oraz transportu samochodowego i kolejowego.

Do najistotniejszych spółek działających w obszarze logistyki należą: ORLEN KolTrans, ORLEN Transport (Polska), Unipetrol Doprava i Petrotrans (Czechy).

W 2011 roku – zgodnie z przyjętymi założeniami – zakończono wdrażanie ważnych rozwiązań systemowych w zakresie logistyki, które przyniosły oczekiwany wzrost efektywności kosztowej. Najistotniejszymi wydarzeniami w tym obszarze w 2011 roku były:

- uruchomienie 105 km rurociągu do przesyłu produktów paliwowych Ostrów Wielkopolski – Wrocław;
- wdrożenie nowego systemu IT, służącego do planowania dostaw paliw na stacje, którego celem jest poprawa wskaźników operacyjnych logistyki drogowej;
- zakończenie rozbudowy pojemności terminala paliw we Wrocławiu do ponad 50 tys. m³ związanej z funkcjonowaniem nowego rurociągu z Ostrowa Wielkopolskiego;
- zakończenie budowy węzła dozowania alkoholu do benzyn na terminalu paliw we Wrocławiu.

Zapasy obowiązkowe

Polska

Uregulowania prawne nakładają na przedsiębiorców i handlowców operujących na polskim rynku obowiązek utrzymywania obowiązkowych zapasów ropy naftowej lub paliw (z wyłączeniem gazu płynnego LPG). W 2011 roku pułap ten został określony na poziomie

równowartości co najmniej 76 dni średniej dziennej produkcji lub przywozu, zrealizowanych przez producenta lub handlowca w roku poprzednim. Utrzymanie zapasu na poziomie 14 dni leżało w gestii Agencji Rezerw Materiałowych.

W 2011 roku zapasy ropy PKN ORLEN składowane były w podziemnych kavernach IKS „Solino” oraz w Zakładzie Produkcyjnym w Płocku.

Zapasy obowiązkowe paliw PKN ORLEN przechowywał w ponad dwudziestu lokalizacjach na terenie całego kraju, m.in. w terminalach paliw będących własnością Spółki, naziemnych zbiornikach wynajmowanych od podmiotów zewnętrznych, podziemnych kavernach IKS „Solino” oraz zbiornikach znajdujących się na terenie Zakładu Produkcyjnego w Płocku.

Z końcem pierwszego kwartału 2011 roku wygasła umowa dotycząca gromadzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej zawarta przez PKN ORLEN ze spółką Lambourn, w ramach zmiany formuły utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej. W związku z tym oraz zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami dotyczącymi utrzymywania zapasów obowiązkowych, PKN ORLEN odkupił ropę naftową od spółki Lambourn. Przeniesienie własności surowca na PKN ORLEN nastąpiło 1 kwietnia 2011 roku po dokonaniu wpłaty pełnej kwoty należnej z tytułu transakcji.

PKN ORLEN w 2011 roku w dalszym ciągu był stroną umowy zawartej 23 grudnia 2010 roku z firmą Maury, na podstawie której sprzedano część zapasów ropy naftowej.

Zgodnie z postanowieniami rozporządzenia ministra gospodarki z 7 lipca 2011 roku producenci i handlowcy funkcjonujący na polskim rynku uzyskali możliwość czasowego obniżenia poziomu utrzymywanych zapasów. W konsekwencji PKN ORLEN zmniejszył ilości zapasów obowiązkowych benzyn o 4% oraz olejów napędowych o 7% w odniesieniu do poziomów osiągniętych na 30 czerwca 2011 roku.

Czechy

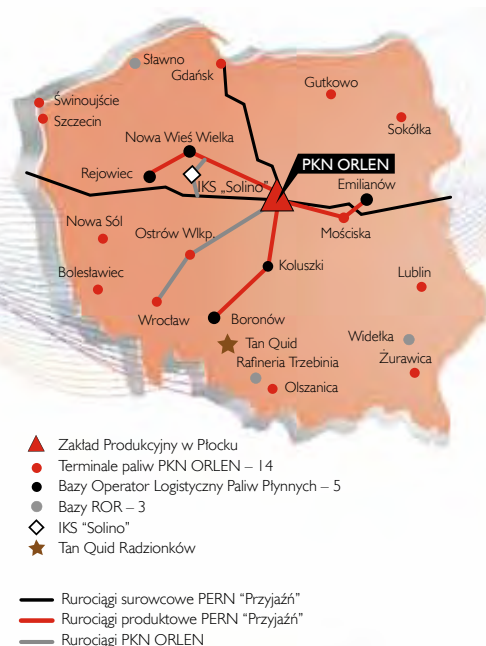
Litwa

Rurociagi

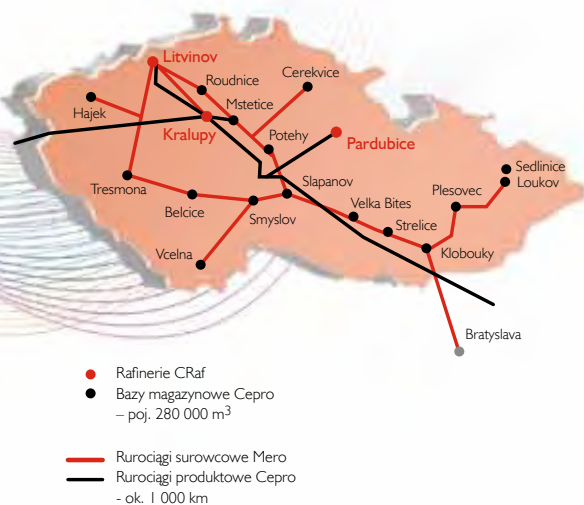
Główne aktywa rafineryjne w regionie

Infrastruktura logistyczna wykorzystywana przez Grupę ORLEN w Polsce

Infrastruktura logistyczna wykorzystywana przez Grupę ORLEN w Czechach

Polska

W działalności logistycznej w 2011 roku korzystano z 379 km rurociągów własnych oraz 570 km rurociągów produktowych należących do państwowego operatora PERN „Przyjaźń”.

Na początku 2011 roku uruchomiono nowy odcinek rurociągu do przesyłu produktów paliwowych Ostrów Wielkopolski – Wrocław o długości 105 km.

Struktura wysyłek paliw płynnych z Płocka w 2011 roku (benzyny, olej napędowy, Ekoterm, JET A-1):

- rurociąg – 70%,
- kolej – 22%,
- autocysterny – 8%.

Czechy

W 2011 roku, wzorem poprzednich lat, Grupa Unipetrol korzystała z 1 100 km rurociągów należących do państwowego operatora CEPRO. Transport surowca odbywał się za pośrednictwem rurociągów Druzhba oraz IKL, których operatorem w Republice Czeskiej jest państwowe MERO. Długość Druzhby oraz IKL na terenie Czech to odpowiednio 357 km i 169 km.

Litwa

Rurociąg przesyłowy „Przyjaźń”, którym do lipca 2006 roku dostarczano ropę do rafinerii w Możejkach, pozostaje w dalszym ciągu nieczynny. Przez terytorium Litwy przechodzi odcinek rurociągu produktowego Samara – Ventspils, należącego do ORLEN Lietuva. W 2011 roku tranzytem do Ventspils na łotwie przetransportowano ok. 5,7 mln ton oleju napędowego z Rosji.

Terminale paliw

Grupa ORLEN korzystała z ok. 30 baz magazynowych w Polsce i na Litwie, w tym z 14 własnych terminali paliw oraz z baz podmiotów zewnętrznych. W Czechach wykorzystywano 12 magazynów państwowego operatora CEPRO oraz 2 bazy wynajmowane od podmiotów zewnętrznych.

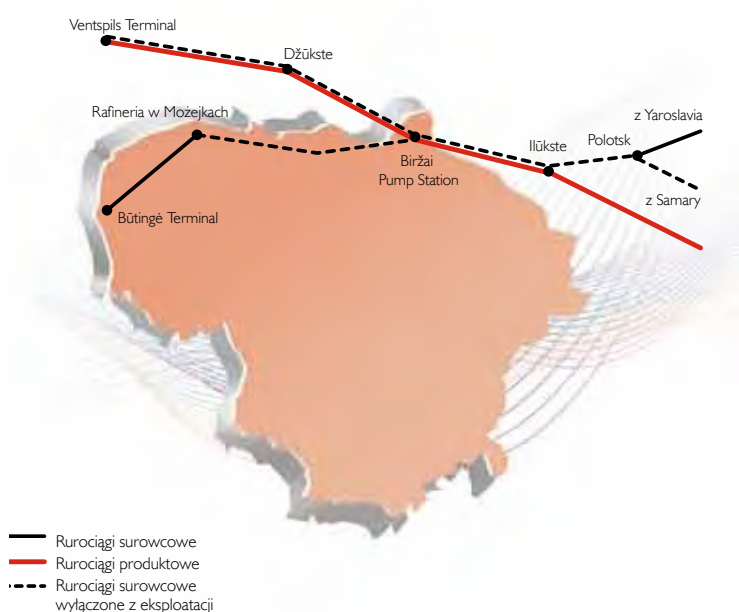
Polska

Na potrzeby operacyjne w zakresie przyjęcia, magazynowania, wydania i przeładunku paliw logistyka Grupy ORLEN w 2011 roku na terenie Polski wykorzystywała łącznie 25 obiektów (własne terminale paliw i bazy podmiotów trzecich). Łączna pojemność magazynowa, będąca w dyspozycji PKN ORLEN (w ramach infrastruktury własnej oraz zawartych umów), wynosiła na koniec 2011 roku ok. 6,7 mln m³.

Czechy

W 2011 roku Grupa Unipetrol korzystała na terytorium Czech z 12 baz w sieci magazynowo-dystrybucyjnej państwowego operatora CEPRO oraz z dwóch baz magazynowych wynajmowanych od podmiotów trzecich. Na terenie Słowacji spółka zależna Unipetrol Slovakia korzystała z jednego terminalu.

Infrastruktura logistyczna wykorzystywana przez Grupę ORLEN na Litwie

Litwa

W roku ubiegłym na terytorium Litwy na potrzeby ORLEN Lietuva korzystano z dwóch terminali do prowadzenia operacji logistycznych i dwóch do trzymania zapasów obowiązkowych, w jednym z nich (Subacius) była dodatkowo prowadzona niewielka sprzedaż.

Przewozy kolejowe

Polska

Przewozy kolejowe w Grupie ORLEN realizowane były przez spółkę własną ORLEN Koltrans oraz przewoźników zewnętrznych. PKN ORLEN przewiózł koleją ok. 7 mln ton produktów, w tym 4,3 mln ton paliw płynnych, tj. benzyn, oleju napędowego, oleju napędowego grzewczego i JET A-1.

Czechy

W Grupie Unipetrol kolejowe przewozy towarowe świadczy spółka Unipetrol Doprava, pierwszy co do wielkości przewoźnik w transporcie cystern kolejowych w Republice Czeskiej (trzeci przewoźnik towarowy). W 2011 roku przewiozła ona – używając pociągów własnych – ok. 2,44 mln ton towarów, w tym ok. 1,44 mln ton dla firm Grupy Unipetrol. Poza usługą transportu kolejowego Spółka zapewnia również obsługę bocznic oraz dzierżawę i mycie cystern.

Litwa

Łączny wolumen przewozów kolejowych wyniósł ponad 8,5 mln ton, z czego ponad 5 mln ton zostało załadowane na statki i wyeksportowane przez terminal Klaipedos Nafta oraz terminale Korvinu do Europy Zachodniej i Stanów Zjednoczonych.

Transport samochodowy

W 2011 roku dostawami paliw do stacji Koncernu na terytorium Polski zajmował się ORLEN Transport – spółka z Grupy ORLEN. Jej udział w krajowym rynku przewozów drogowych paliw wyniósł 35%.

W Czechach transport paliw do stacji Benzina był realizowany przez spółkę Grupy Unipetrol – Petrotrans. Jej udział w rynku przewozów drogowych paliw w Czechach wyniósł 24,3%.

Na Litwie realizację dostaw paliw do stacji ORLEN Lietuva zlecono zewnętrznej spółce UAB Simeon, wybranej w przetargu przeprowadzonym w 2007 roku.

Przeładunek morski

W Polsce do przeładunków morskich wykorzystywano porty w Świnoujściu oraz Gdyni i Gdańsku. Łącznie w 2011 roku przeładowano ponad 1,23 mln ton produktów.

Wolumen produktów ORLEN Lietuva przeładowanych w portach morskich wyniósł w 2011 roku ponad 5 mln ton.

Inwestycje

W celu dostosowania obszaru do zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych działania usprawniające zarządzanie logistyką określane są na bieżąco.

Kontynuowane będą już rozpoczęte długofalowe procesy inwestycyjne, m.in. prace wdrażające opracowaną Strategię Kawernową, w szczególności w odniesieniu do działań prowadzących do trwałego zwiększenia operacyjności i bezpieczeństwa eksploatacji istniejących podziemnych magazynów ropy i paliw IKS „Solino”. Przewidywane zakończenie prac nad tym projektem planowane jest na rok 2015.

Plany inwestycyjne w obszarze logistyki w Polsce na 2012 rok:

- modernizacja i przystosowanie instalacji technologicznej oleju opałowego ciężkiego C-3 w terminalu paliw w Świnoujściu w celu dostosowania do wymogów prawnych oraz do zwiększonego eksportu produktów na statki;
- podniesienie wydajności odcinka rurociągu Płock – Ostrów Wielkopolski, w celu maksymalnego wykorzystania zdolności przesyłowych rurociągów;
- budowa instalacji przyjęcia, magazynowania i wydawania paliwa lotniczego JET A-1 w terminalu paliw nr 111 we Wrocławiu;
- budowa zbiornika benzynowego i rozbudowa bocznic w terminalu paliw w Żurawicy w celu poprawy jego operacyjności;
- zwiększenie możliwości przeładunku produktów naftowych na bocznicę kolejowej terminalu paliw w Świnoujściu;
- dostosowanie dziesięciu terminali paliw do wymagań Rozporządzenia Ministra Transportu w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego, jakim powinny odpowiadać urządzenia do napełniania i opróżniania zbiorników transportowych.

>>>>>>> Hurt

Gran Premio de España 2011, Catalunya

Hiszpańska corrida Kuby

Hiszpański tor Circuit de Catalunya pod Barceloną okazał się szczęśliwy dla Kuby Giermaziaka i całego zespołu VERVA Racing Team. Do wyścigu Kuba ruszał z trzeciego pola startowego, a następnie stoczył pasjonującą walkę z Brytyjczykiem Nickiem Tandyem o drugą lokatę. Ostatecznie Kuba dojechał do mety trzeci i wywalczył pierwsze w historii podium dla polskiej ekipy VERVA Racing Team.

Wyniki kierowców VERVA Racing Team w Gran Premio Hiszpanii:

- Kuba Giermaziak – 3. miejsce
- Stefan Rosina – 6. miejsce

>>>>>>> Hurt

Światowy kryzys gospodarczy nie ominął rynków paliwowych, na których – głównie w związku ze spadkiem potrzeb transportowych – zmniejszyła się sprzedaż. Także w Polsce odnotowano mniejszą konsumpcję benzyn: sprzedaż od roku 2006 do 2011 zmniejszyła się o ok. 8%. Spadek konsumpcji benzyn na rzecz oleju napędowego jest tendencją obserwowaną od wielu lat na rynku europejskim. W kolejnych latach oczekuje się kontynuacji tego trendu.

Polski rynek paliw LPG był najszybciej rozwijającym się rynkiem na świecie. Od początku wprowadzenia do sprzedaży LPG, wykorzystywanego do napędzania pojazdów silnikowych, aż do 2005 roku, obserwowano tendencję wzrostową sprzedaży tego paliwa. Od 2005 roku nastąpiło wyhamowanie trendu wzrostowego, czego przyczyn należy szukać przede wszystkim w podwyżkach akcyzy w latach 2004 i 2005 oraz w nasycaniu się ówczesnego rynku pojazdami z instalacjami LPG. Wielkość konsumpcji LPG w Polsce spada z roku na rok. Co prawda w 2010 roku zaobserwowano nieznaczne pokryzysowe odbicie, ale ogólnie w latach 2006 – 2011 nastąpił 10-proc. spadek konsumpcji tego paliwa. Przewiduje się, że w kolejnych latach tendencja ta się utrzyma. Wzrost obciążeń podatkowych w przypadku tego paliwa jest na tyle realny, że w znacznym stopniu powstrzymuje właścicieli pojazdów od inwestycji w nowe instalacje gazowe. Dodatkowym czynnikiem mogącym znacznie ograniczyć ten rynek są nowe propozycje Komisji Europejskiej w zakresie opodatkowania paliw. Do 2020 roku prognozowane jest zmniejszenie sprzedaży o 22%.

Lekki olej opałowy to paliwo, którego konsumpcja maleje najszybciej. W latach 2006 – 2011 nastąpił ponad 38-proc. jej spadek. Przyczyniła się do tego restrykcyjna polityka dotycząca eliminacji stosowania tego paliwa do celów trakcyjnych oraz coraz powszechniejsze wykorzystywanie do celów grzewczych innych źródeł energii o relatywnie niższych cenach. Prognozy wskazują na utrzymanie trendu spadkowego w kolejnych latach.

Rynek paliwa lotniczego rozwija się bardzo dynamicznie. Wynika to przede wszystkim ze zwiększonego zapotrzebowania na transport lotniczy, zarówno pasażerski, jak i towarowy, wymuszony światową globalizacją, ale również łatwiejszym i tańszym dostępem do wielu połączeń. Zgodnie z danymi Urzędu Lotnictwa Cywilnego ruch pasażerski w polskich portach lotniczych zwiększył się z 8,8 mln obsłużonych pasażerów w 2004 roku do 21,7 mln w 2011 roku. Oznacza to wzrost o 147%. Inne kraje europejskie również wykazują pozytywną dynamikę, a prognozy mówią o tym, że do 2030 roku światowy ruch pasażerski będzie rósł średnio o 5,1% rocznie. Dla lotniczego transportu towarowego oczekuje się natomiast wzrostów na poziomie 5,6% średniorocznie. Oznacza to powiększanie rynku przewozów lotniczych o ok. 2% powyżej światowego PKB.

Rynek europejski cechuje stałe zapotrzebowanie na ciężkie oleje opałowe. Na lądzie olej opałowy jest zastępowany przez bardziej ekologiczny gaz ziemny, jednak spadek ten jest częściowo rekompensowany wzrostem zapotrzebowania na paliwo bunkrowe. Transport morski obsługuje największą część międzynarodowych obrotów towarowych. Szacuje się, że pod względem masy ładunkowej przy jego wykorzystaniu odbywa się ok. 75% światowej wymiany towarowej. Obserwuje się przy tym ciągły wzrost zapotrzebowania na ten rodzaj transportu. Oczekuje się jednak dużych zmian w strukturze tego paliwa w związku z przepisami dotyczącymi emisji spalin. Wielkość sprzedaży ciężkiego oleju opałowego o zawartości siarki do 3,5% będzie się z roku na rok zmniejszała na rzecz paliw o zawartości siarki poniżej 0,5%.

Grupa ORLEN – paliwa

W 2011 roku Grupa ORLEN prowadziła hurtową sprzedaż produktów rafineryjnych głównie na terenie Polski, Republiki Czeskiej, Niemiec, Słowacji, Litwy, Łotwy, Estonii i Ukrainy oraz – drogą morską – przede wszystkim na rynku amerykańskim. Segment rafineryjny zapewnił w 2011 roku 65% całkowitej sprzedaży Grupy ORLEN, udział detalu wyniósł 20,7%, a segment petrochemiczny odpowiadał za pozostałe 14,3% całkowitej sprzedaży.

Grupa ORLEN odnotowała w 2011 roku w segmencie paliw sprzedaż w wysokości ok. 15,6 mln ton, co oznacza wzrost o blisko 1% (ok. 110 tys. ton) w stosunku do 2010 roku. Największy wpływ na wzrost sprzedaży miało zwiększenie o 4%, tj. o ponad 345 tys. ton, sprzedaży oleju napędowego. Niższa sprzedaż benzyn i lekkiego oleju opałowego o 4% i 17% jest efektem zmniejszającej się konsumpcji tych paliw.

	2010					2011				
Wielkość sprzedaży produktów rafineryjnych Grupy ORLEN na rynkach macierzystych w latach 2010 – 2011 (w tys. ton)	Paliwa	Polska	Czechy	Litwa	Razem	Polska	Czechy	Litwa	Razem	
Benzyny	1 551	632	2 783	4 966	1 323	659	2 770	4 752		
ON	4 027	1 483	2 909	8 419	3 853	1 497	3 414	8 764		
Lekki olej opałowy	792	54	1	847	648	46	9	703		
Jet	431	86	246	763	441	79	311	831		
LPG	297	86	109	492	349	79	117	545		
Suma – paliwa	7 098	2 341	6 048	15 487	6 614	2 360	6 621	15 595		
Pozostałe rafineryjne										
Asfalty	721	255	113	1 089	794	236	129	1 159		
Oleje	85	43	0	128	103	56	0	159		
COO	1 166	144	1 559	2 869	1 442	114	1 613	3 169		
Pozostałe	2 652	106	88	2 846	2 788	86	77	2 951		
Suma – pozostałe	4 624	548	1 760	6 932	5 127	492	1 819	7 438		
Razem	11 722	2 889	7 808	22 419	11 741	2 852	8 440	23 033		

Polska

Wolumenowa sprzedaż hurtowa na rynku polskim wyniosła w 2011 roku ok. 11 741 tys. ton i zwiększyła się o 19 tys. ton w stosunku do roku poprzedniego. Najważniejszym paliwem pod względem wielkości sprzedaży (3 853 tys. ton) oraz udziału w strukturze sprzedaży (33%) był olej napędowy. Zmniejszenie sprzedaży benzyny, do 1 323 tys. ton, było efektem panujących trendów w konsumpcji tego paliwa. Spadek popytu na lekki olej opałowy przełożył się na jego zmniejszoną sprzedaż.

Silna konkurencja na rynku hurtowym w Polsce w 2011 roku wymuszała dopasowanie oferty rynkowej do aktualnego popytu oraz potrzeb klientów. W obszarze hurtu PKN ORLEN dokonano szeregu zmian strukturalnych i organizacyjnych, poprzez ponowne zdefiniowanie procesów sprzedażowych. Celem nadrzędnym była poprawa jakości obsługi klienta. Stały rozwój systemów informatycznych sprzyjał budowaniu przewagi konkurencyjnej PKN ORLEN.

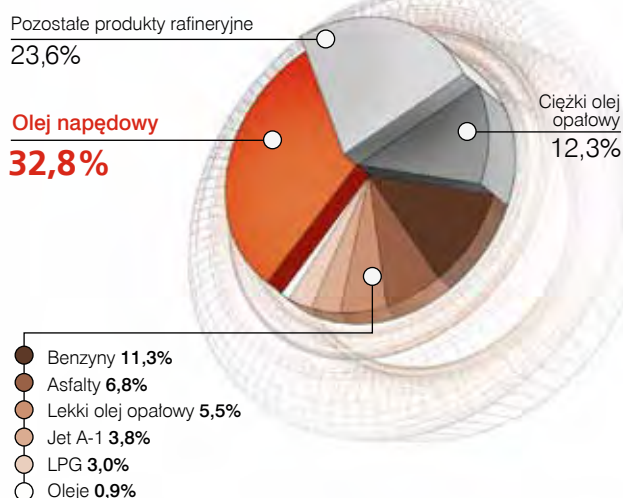
Rosnąca liczba użytkowników tych narzędzi świadczy o pozytywnym ich przyjęciu przez rynek.

Samoobsługa

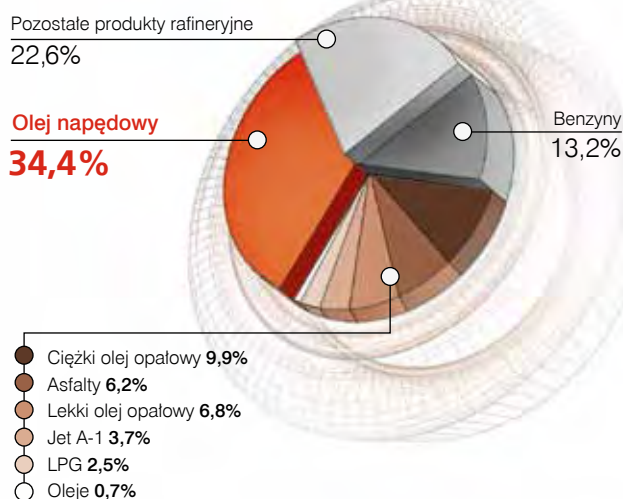
PKN ORLEN jako pierwszy operator na rynku paliw płynnych wdrożył w pełni samoobsługowy system dla klientów terminali paliw, umożliwiając wprowadzanie gotowych planów załadunku. Klienci zyskali możliwość pełnego planowania odbioru paliwa bezpośrednio w systemach terminali. Dzięki zastosowaniu centralnego rozwiązania oraz identyfikacji zaplanowanych operacji za pomocą kart magnetycznych, całkowity czas obsługi kierowców skrócił się z 90 do 40 – 60 minut, a procesy upoważniania kierowców i pojazdów do odbiorów paliw są prostsze i bardziej przyjazne klientowi. Obecnie system obejmuje wszystkie bazy własne PKN ORLEN, z których realizowana jest sprzedaż hurtowa paliw. Liczba podpisanych umów z użytkownikami systemu wzrosła w 2011 roku o 49%, a liczba wydanych kart o 38%.

Struktura sprzedaży produktów rafineryjnych na rynku polskim w latach 2010 – 2011

2011

2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wewnętrznych.

E-faktura

Najważniejszą zaletą wymiany danych w postaci elektronicznej jest możliwość eliminacji dużej ilości papieru, a co za tym idzie – osiągnięcie istotnych oszczędności i promocja postaw proekologicznych. Dzięki nowemu systemowi uczestnicy procesu fakturowania zyskali też dużą oszczędność czasu, wygodę w przechowywaniu oraz nieograniczony, bezpieczny, szybki dostęp do faktur z każdego miejsca i w dowolnym momencie. E-faktura przyczynia się do zwiększenia efektywności i bezpieczeństwa obiegu dokumentów. Zalety nowego systemu doceniło o 10% więcej użytkowników niż w roku poprzednim i obecnie korzysta z niego prawie 70% klientów.

E-hurt

Platforma Hurt, w pełni zintegrowana z systemem Samoobsługa narzędzie do zdalnej komunikacji z klientem, zapewnia użytkownikowi bezpieczny dostęp do informacji zgromadzonych w systemach PKN ORLEN. Za pośrednictwem strony internetowej klienci mogą uzyskać dane na temat realizacji podpisanych umów, a wraz z nimi – możliwość bezpiecznej obsługi kontraktów, zamówień i zleceń. Aplikacja umożliwia dostęp do informacji o promocjach, a także raportów przeznaczonych dla klientów. O popularności tego narzędzia najlepiej świadczy fakt, że na koniec 2011 roku już ponad 43% wszystkich zleceń sprzedaży trafiających do systemu było generowanych przez portal Hurt, a liczba podpisanych umów z użytkownikami systemu wzrosła ponad trzykrotnie. Aby zapewnić dalszy rozwój i zaoferować klientom nowe funkcjonalne rozwiązania, podjęto decyzję o dalszej rozbudowie systemu w 2012 roku.

Contact-center

Coraz bardziej wymagający klienci oczekują dziś szybkiej, kompleksowej obsługi. Odpowiadając na ich potrzeby, PKN ORLEN zapewnia nowoczesny system contact-center. Pozwala on zwiększyć efektywność pracy, doskonalić jakość obsługi oraz budować historię kontaktów z poszczególnymi klientami. Sukcesywnie rozbudowywana baza wiedzy o klientach (zarówno aktualnych, jak i potencjalnych) przekłada się na większą skuteczność dotarcia do nich. Integracja elementów z systemem SAP umożliwia zwiększenie aktywności sprzedażowych oraz szybszą reakcję na zmiany rynkowe.

Najważniejsze zalety systemu contact-center to:

- zapewnienie łatwego dostępu do najistotniejszych informacji zarówno dla klientów, jak i pracowników Firmy,
- umożliwienie zwiększenia zysków Firmy przez efektywniejszą obsługę dotychczasowych klientów i dotarcie z ofertą do nowych (kampanie promocyjne, informacje o usługach itp.),
- zintegrowanie contact-center z systemami biznesowymi,
- redukcja czasu oczekiwania klienta na połączenie oraz unifikacja dialogu opiekuna z klientem.

Eksport paliw

Wolumenowa sprzedaż zagraniczna benzyn w 2011 roku wyniosła 518 tys. ton i była o prawie 12% wyższa w porównaniu z 2010 rokiem. Największym odbiorcą benzyn z rynku polskiego była Wielka Brytania, gdzie sprzedano ponad 30% tego paliwa. Kolejnymi ważnymi rynkami zbytu były Ukraina i Szwecja, gdzie wysłano odpowiednio 26,6% i 24,4% sprzedawanych za granicę benzyn. Istotnym rynkiem docelowym stała się Holandia, gdzie trafiło o prawie 119% więcej benzyn niż rok wcześniej, a jej udział, w zakupach tego paliwa, wyniósł ponad 14%.

Polska sprzedaje za granicę również niewielkie ilości oleju napędowego. W 2011 roku sprzedaż zagraniczna wyniosła 112 tys. ton. Największe ilości sprzedano do Wielkiej Brytanii (42 tys. ton), Francji (33 tys. ton) i Hiszpanii (20 tys. ton).

Import paliw

Rynek krajowy, poza produkcją wewnętrzną, był zasilany również z importu. Zakupów zagranicznych dokonywali krajowi producenci paliw, koncerny zagraniczne oraz grupy sprzedawców hurtowych. Z uwagi na położenie geograficzne, a także ze względu na ceny oferowanych paliw, najważniejszymi dostawcami paliw z zagranicy były rafinerie zlokalizowane wokół naszych granic, czyli niemieckie, czeskie, słowackie i białoruskie. Istotne były także zakupy z krajów skandynawskich przez porty w Zatoce Gdańskiej. Importowane paliwa kierowane są przede wszystkim na rynki Polski południowej (Górny i Dolny Śląsk), zachodniej (obszar od Szczecina po Wrocław) oraz północno-wschodniej i wschodniej.

>>>>>> Hurt

Całkowity wolumen zakupów zagranicznych paliw do Polski w 2011 roku spadł o ponad 1% w stosunku do roku poprzedniego i wyniósł 2 442 tys. ton z czego olej napędowy stanowił 78% a benzyna 22%.

W 2011 roku sprowadzono ok. 1 906 tys. ton oleju napędowego, co oznacza spadek o 7% w stosunku do wcześniejszego roku. Najwięcej oleju napędowego (o 6,3% więcej niż przed rokiem) zakupiono na rynku niemieckim. Udział Niemiec w strukturze polskich zakupów tego paliwa wyniósł ok. 50%. W dalszej kolejności

sprowadzano ON z Litwy, Słowacji i Wielkiej Brytanii, która dopiero w 2011 roku stała się zauważalnym kierunkiem zakupu oleju napędowego.

W 2011 roku sprowadzono do Polski 530 tys. ton benzyn, czyli o prawie 28% więcej niż rok wcześniej. Najwięcej, bo 49%, zakupiono na Słowacji. Zakupy benzyn z tego kraju wzrosły o ponad 35% (r/r). Na drugim miejscu znalazły się Niemcy, których udział w zakupach tego paliwa wyniósł niespełna 47%, a wolumen nabywanych benzyn

			Dynamika
Wielkość importu paliw do Polski w latach 2010 – 2011 (w tys. ton)*	2010	2011	2011/2010
Benzyna	415	530	28%
Olej napędowy	2 048	1 906	-7%
Lekki olej opałowy	12	6	-50%
Razem	2 475	2 442	-1%

* Źródło: szacunki Agencji Rynku Energii.

Kierunki importu paliw do Polski w 2011 roku*	ON	Benzyny	LOO	
	Niemcy	50%	47%	100%
	Litwa	25%	0%	0%
	Słowacja	15%	49%	0%
	Wielka Brytania	5,5%	0%	0%
	Białoruś	1,5%	0%	0%
	Węgry	1,5%	3%	0%
	Łotwa	0,9%	0%	0%
	Finlandia	0,5%	0%	0%
	Czechy	0,1%	1%	0%
	Razem	100%	100%	100%

* Źródło: szacunki Agencji Rynku Energii.

zwiększył się o ponad 22% w stosunku do 2010 roku. Łączny wolumen benzyn sprowadzonych z tych dwóch krajów stanowił 96% polskich zakupów. Import, przy nadwyżce tego paliwa na rynku wewnętrznym, wynika z kalkulacji ekonomicznych (niższe koszty logistyki dostawy benzyn do regionów odległych od rodzimych rafinerii) oraz realizacja transakcji typu swap.

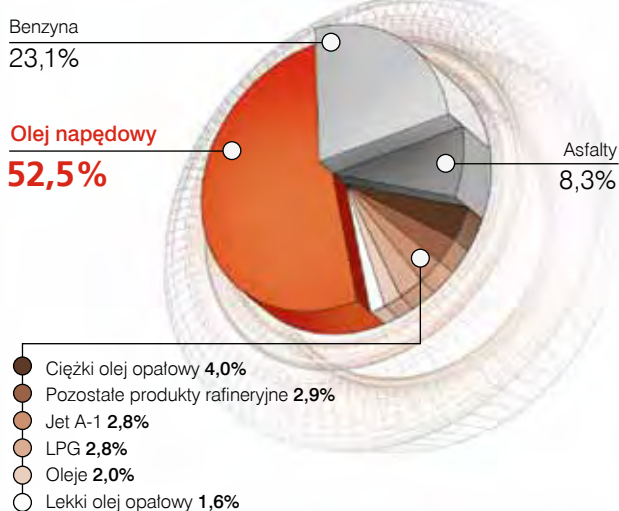
Czechy

W 2011 roku zacieśniona została współpraca z kluczowymi koncernami paliwowymi, sieciami hipermarketowymi oraz niezależnymi hurtownikami i sieciami detalicznymi. Rozwijano również eksport na rynki państw ościennych, w szczególności na Słowację. W ramach Grupy ORLEN zoptymalizowano dostawy paliw i biokomponentów pomiędzy rafineriami.

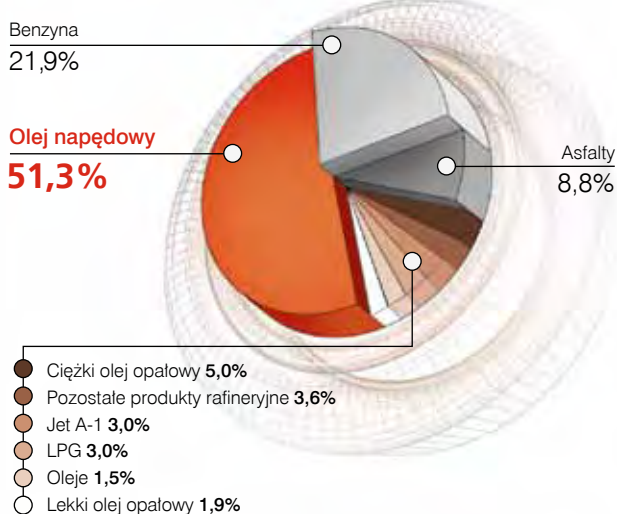
Wielkość sprzedaży zrealizowanej w 2011 roku przez Grupę Unipetrol wyniosła 2 852 tys. ton i była o 1% niższa w porównaniu z rokiem poprzednim. Pomimo zwiększonych obciążeń podatkowych i przestojów produkcyjnych w Litwinowie i Paramo, utrzymane zostały udziały w sprzedaży benzyny i oleju napędowego na rynku czeskim. W 2011 roku sprzedano 1 497 tys. ton oleju napędowego, którego udział w strukturze sprzedaży Grupy Unipetrol przekroczył 52%. Za sprawą nowych kontraktów i scentralizowanych działań sprzedażowych w ramach Grupy Unipetrol, uzyskano wzrost sprzedaży benzyny o ponad 4%, do poziomu 659 tys. ton, przy spadkowych trendach rynkowych w konsumpcji tego paliwa o 4%.

Struktura sprzedaży produktów rafineryjnych na rynku czeskim w latach 2010 – 2011

2011

2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wewnętrznych.

Litwa

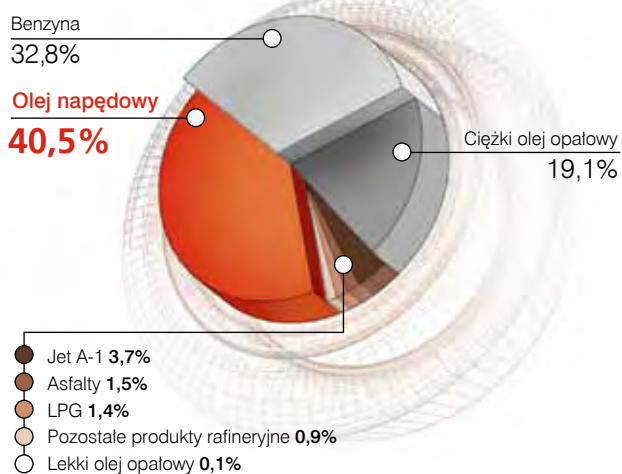
ORLEN Lietuva może pochwalić się najwyższym wzrostem sprzedaży segmentu rafineryjnego spośród spółek Grupy ORLEN. Sukcesem Spółki było zwiększenie udziałów głównych produktów na rynkach, na których operuje, w szczególności na Łotwie i w Estonii. W 2011 roku sprzedaż produktów rafineryjnych wyniosła 8 440 tys. ton i była o 8% wyższa niż rok wcześniej. Najsilniejszą grupę stanowiły olej napędowy i benzyna (73% sprzedaży). Sprzedaż oleju napędowego wyniosła 3 414 tys. ton i wzrosła o 17% w stosunku do 2010 roku. Sprzedaż benzyn spadła o 13 tys. ton i wyniosła 2 770 tys. ton. Niewielki spadek sprzedaży, znacznie mniejszy od silnie ujemnej dynamiki całego rynku, był możliwy dzięki wzrostowi udziałów rynkowych Spółki w handlu benzynami. W 2011 roku osiągnięto znaczny wzrost sprzedaży paliwa lotniczego Jet A-1, która zwiększyła się o prawie 26% i wyniosła 311 tys. ton.

W 2011 roku kontynuowano zawarte rok wcześniej długoterminowe kontrakty na sprzedaż i dostawę produktów naftowych na wszystkich rynkach lądowych, na których działa ORLEN Lietuva. Umowy podpisano z najważniejszymi i największymi operatorami tych rynków, sieciami stacji paliw, firmami przewozowymi, zakładami produkcyjnymi. Zawarto również szereg kontraktów na całoroczne dostawy morskie dla największych światowych operatorów, które gwarantują zbyt większości paliwa produkowanego przez rafinerię w Możejkach.

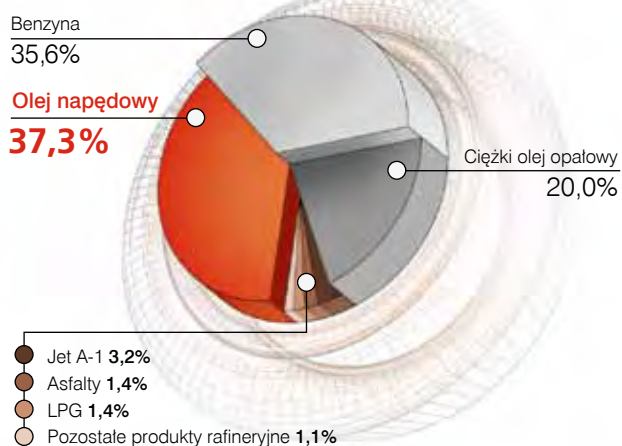
Dzięki wysokiej jakości oferowanych produktów naftowych, efektywnemu systemowi logistyki dostaw i obsługi klienta, w 2011 roku gros hurtowych odbiorców nie skorzystało z opcji zakupu czy importu z innych zakładów rafineryjnych i zdecydowało się kontynuować współpracę z ORLEN Lietuva.

Struktura sprzedaży produktów rafineryjnych Grupy ORLEN Lietuva w latach 2010 – 2011

2011

2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wewnętrznych.

Grupa ORLEN – inne produkty rafineryjne

W 2011 roku całkowita sprzedaż hurtowa innych produktów rafineryjnych w Grupie ORLEN wyniosła blisko 7,5 mln ton. Był to wynik o ponad 7% wyższy od osiągniętego w 2010 roku. Największe wzrosty zanotowano w segmencie olejów, których sprzedaż zwiększyła się o ponad 24% oraz ciężkiego oleju opałowego, którego sprzedano o ponad 10% więcej niż w 2010 roku. Sprzedaż asfaltów wzrosła natomiast o ponad 6% w porównaniu z rokiem 2010.

Polska

Sprzedaż hurtowa innych produktów rafineryjnych na rynku polskim wzrosła o 11% w porównaniu z 2010 rokiem. W największym stopniu zwiększyła się sprzedaż ciężkiego oleju opałowego i olejów, odpowiednio o około 24% i 21%. Większość innych produktów rafineryjnych, za wyjątkiem ciężkiego oleju opałowego, w 2011 roku sprzedawana była wewnątrz Grupy ORLEN, do spółek ORLEN Asfalt oraz ORLEN Oil. Głównym odbiorcą ciężkiego oleju opałowego w 2011 roku były podmioty gospodarcze funkcjonujące na rynku duńskim.

Czechy

Oleje opałowe z niską zawartością siarki sprzedawano przede wszystkim jednostkom energetycznym zakładu w Kralupach nad Vltavou oraz siostrzanej spółki Paramo Pardubice. Sezonowe nadwyżki olejów opałowych z wysoką zawartością siarki, pochodzących z rafinerii w Litvinovie, przeznaczano na eksport. Zmniejszenie sprzedaży asfaltów wynikało głównie z okresowych przestojów rafinerii w Pardubicach oraz przerwy w dostawach asfaltu z Litvinova w okresie sierpień – wrzesień 2011 roku (postój remontowy). Dodatkowy wpływ miały zmniejszenie popytu na rynku czeskim szacowane

na 15-20% oraz niższe zapotrzebowanie państw ościennych będące efektem trudnej sytuacji ekonomicznej. Nie bez znaczenia pozostały zwiększona aktywność konkurencji w tym regionie oraz czynniki makroekonomiczne powodujące relatywny wzrost cen asfaltu.

Pozostałe produkty rafineryjne były w większości sprzedawane w ramach Grupy Unipetrol, nadwyżki kupowały inne spółki działające w Republice Czeskiej.

Litwa

Sprzedaż hurtowa innych produktów rafineryjnych na Litwie wzrosła w 2011 roku o ponad 3% (r/r). Sprzedaż asfaltów zwiększyła się o ponad 14%, a ciężkiego oleju opałowego o ponad 3%. W 2011 roku głównymi nabywcami ciężkiego oleju opałowego były międzynarodowe koncerny odbierające ten produkt z portu w Kłajpedzie i dystrybuujące go następnie na rynki Europy Zachodniej oraz Azji. Ważną grupę odbiorców stanowiły również litewskie zakłady energetyczne. Pozostałe produkty w większości były sprzedawane na rynku krajowym.

>>>>>>> Oleje

Grand Prix de Monaco 2011

Monte Carlo

Kuba Giermaziak zajął w Monte Carlo 5. miejsce, niestety Stefan Rosina nie dojechał do mety po kolizji z rywalem. Choć apetyty po kwalifikacjach były większe, 5. miejsce było zadowalające i zgodne z oczekiwaniami. Walka rozegrała się na samym starcie i na pierwszym zakręcie. Kuba ruszył bardzo dobrze i na prostej atakował Nicka Tandy, który agresywnym manewrem przycisnął go do ściany. Kuba spadł na 5. miejsce i utrzymał je do końca wyścigu.

Wyniki kierowców VERVA Racing Team w Grand Prix Monaco:

- Kuba Giermaziak – 5. miejsce
- Stefan Rosina – nie ukończył wyścigu

>>>>>>> Oleje

Obszar olejowy Grupy ORLEN, tworzony przez ORLEN Oil (Polska) oraz Paramo (Czechy), odnotował w 2011 roku sprzedaż na poziomie 459 tys. ton. Był to wynik o 3% wyższy w porównaniu z rokiem poprzednim. Sprzedaż olejów bazowych, olejów procesowych i środków smarnych zwiększyła się w tym czasie do ponad 252 tys. ton, co stanowi 7-proc. wzrost w stosunku do 2010 roku.

Polska

Konsekwentna realizacja strategii segmentu olejowego PKN ORLEN, przygotowanej przez ORLEN Oil, oraz poprawa koniunktury na rynku – zarówno krajowym, jak i eksportowym – przyczyniły się do utrzymania wolumenu sprzedaży środków smarnych, olejów bazowych, gaczy, ekstraktów i pozostałych produktów ORLEN Oil w 2011 roku.

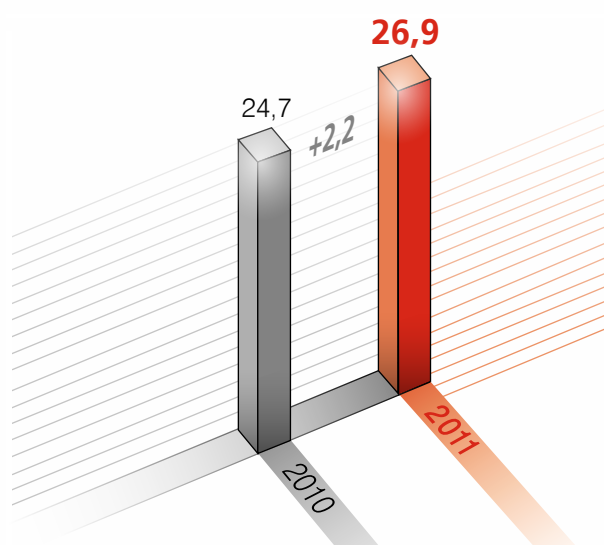
W minionym roku zakończona została realizacja programu Base Oil Interchange, która pozwoliła rozwinąć produkcję wysokiej klasy olejów silnikowych z wykorzystaniem własnych olejów bazowych. Jednocześnie weszło w życie kilkanaście nowych technologii obejmujących produkty z obszaru olejów przeznaczonych dla motoryzacji i przemysłu.

Efektem tych działań było wprowadzenie nowej linii olejów syntetycznych MaxExpert oraz kilku produktów wysokospecjalistycznych dla przemysłu (trudnopalne ciecz hydrauliczne, oleje przekładniowe i obróbcze).

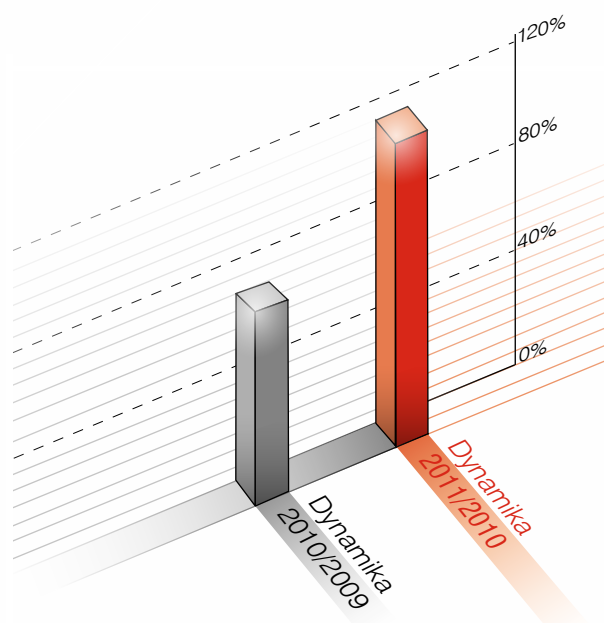
W 2011 roku zostały podpisane umowy z instytucjami badawczymi i naukowymi, na bazie których powstało kilka dużych programów produktowych zarówno w obszarze środków smarnych, jak i baz olejowych oraz pochodnych.

ORLEN Oil aktywnie uczestniczył w działalności międzynarodowych i krajowych organizacji technicznych (m.in. ATIEL, Polski Komitet Normalizacyjny), współtworząc zasady ich działalności oraz normy. Spółka była również gospodarzem jednej z dwóch najbardziej uznanych konferencji ACI – European Base Oils & Lubricants.

Udział rynkowy, 2010/2011 (%)

Dynamika sprzedaży brandu Platinum

Sprzedaż

ORLEN Oil, z ponad 26% udziałem w rynku, jest jednym z liderów branży środków smarnych w Polsce. W 2011 roku Spółka osiągnęła wiele znaczących sukcesów na rynku krajowym i zagranicznym. Było to możliwe dzięki konsekwentnemu wdrażaniu elementów Strategii Segmentu Olejowego oraz stanowiącej jej część „Strategii ORLEN Oil sprzedaży środków smarnych na rynkach zagranicznych na lata 2011 – 2013”, prezentującej strategię rozwoju eksportu ORLEN Oil na rynki Europy Środkowej. Zakłada ona wykorzystanie silnych stron Firmy oraz jej dotychczasowego dorobku do umacniania pozycji w Europie Środkowej. Służyć ma temu rozwój brandu Platinum, zwiększanie sprzedaży w segmentach strategicznych środków smarnych oraz implementacja strategii eksportowej na wybranych rynkach.

W 2011 roku wprowadzono na rynek linię olejów segmentu Premium, przeznaczonych do samochodów osobowych – MaxExpert oraz wzbogacono ofertę Platinum Classic, wprowadzono także nową linię smarów Smarol.

W 2011 roku kontynuowano, rozpoczętą w 2010 roku, reorganizację sieci dystrybucji. ORLEN Oil nabył udziały w Małopolskim Centrum Dystrybucji oraz zbył udziały w mniejszych centrach, współpracując z nimi nadal jako autoryzowany dystrybutor.

Na koniec 2011 roku ORLEN Oil posiadał modelową półkę z wyrobami Platinum Classic oraz innymi produktami w 4,5 tys. sklepów motoryzacyjnych oraz ośmiu sieciach handlowych.

W 2011 roku o 19% zwiększono sprzedaż olejów bazowych za pośrednictwem otwartego w 2009 roku terminalu.

Wielkość sprzedaży obszaru olejowego Grupy ORLEN w latach 2010 – 2011 (w tys. ton)			Dynamika 2011/2010	
	2010	2011		
	Środki smarne	126	135	7%
	Oleje bazowe i oleje procesowe	109	117	7%
	Pozostałe produkty	209	207	-1%
Razem	444	459	3%	

>>>>>> Oleje

Produkcja

Rok 2011 przyniósł kontynuację działań zmierzających do optymalizacji kosztów alokacji produkcji środków smarowych pomiędzy zakładami produkcyjnymi ORLEN Oil, w oparciu o specjalny program modernizacji blendingów w Trzebini i Jedliczu. Program ten będzie prowadzony w 2012 roku, a jego zakończenie planowane jest na 2014 rok.

Na części ekstrakcyjnej instalacji Selektywnej Rafinacji Furfurolem w Zakładzie Produkcyjnym w Płocku wdrożony został system APC (Advanced Process Control), który przyczynił się do znacznej poprawy sterowania procesem produkcyjnym i zwiększenia jego efektywności.

W 2011 roku prowadzono działania zmierzające do uruchomienia nowej linii do konfekcjonowania smarów. Jej pełne wdrożenie nastąpi w 2012 roku.

Wielkość sprzedaży ORLEN Oil w latach 2010 – 2011 (w tys. ton)			Dynamika 2011/2010
	2010	2011	
	Środki smarne	84	91
	Oleje bazowe	79	76
	Pozostałe produkty	200	193
	Razem	363	360
			-1%

Wielkość produkcji ORLEN Oil w latach 2010 – 2011 (w tys. ton)			Dynamika 2011/2010
	2010	2011	
	Środki smarne	89	92
	Oleje bazowe*	155	147
	Pozostałe produkty	213	184
	Razem	457	423
			-7%

* Wielkość produkcji olejów bazowych zawiera produkcję na zużycie własne.

Czechy

Całkowita wielkość produkcji środków smarnych w Paramo w 2011 roku wyniosła ponad 49 tys. ton, o 17% więcej niż w 2010 roku. Spółka odnotowała w tym czasie większą produkcję olejów procesowych i olejów bazowych (odpowiednio o 23% i 27%) oraz 56% wzrost w segmencie produktów ubocznych.

W związku z sytuacją ekonomiczną w 2011 roku na czeskim rynku olejowym utrzymywał się niski popyt. Pomimo niekorzystnych uwarunkowań sprzedaż olejów i smarów na rynku czeskim w 2011 roku była wyższa o 5% w stosunku do roku poprzedniego. Było to możliwe dzięki działaniom rynkowym, w ramach których nawiązano współpracę z ważnymi klientami, jakimi są autoryzowane serwisy samochodowe.

Wielkość produkcji segmentu olejowego Paramo w latach 2010 – 2011 (w tys. ton)			Dynamika 2011/2010
	2010	2011	
Środki smarne	42	49	17%
Oleje bazowe*	55	70	27%
Oleje procesowe	13	16	23%
Pozostałe produkty	9	14	56%
Razem	119	149	25%

*Wielkość produkcji olejów bazowych zawiera produkcję na zużycie własne.

Wielkość sprzedaży Paramo w latach 2010 – 2011 (w tys. ton)			Dynamika 2011/2010
	2010	2011	
Środki smarne	42	44	5%
Oleje bazowe	17	25	47%
Oleje procesowe	13	16	23%
Pozostałe produkty	9	14	56%
Razem	81	99	22%

>>>>>>> Detal

Porsche Carrera World Cup 24h

Nürburgring

Zamiast wyścigu na ulicznym torze w Walencji organizatorzy Porsche Supercup postanowili zorganizować po raz pierwszy w historii wspólny weekend wyścigowy dla wszystkich serii Porsche. Zawody odbyły się na północnej pętli toru Nürburgring – Nordschleife. Bardzo trudna, a przede wszystkim niebezpieczna trasa nazywana „zielonym piekłem” liczy ponad 25 kilometrów. Wyzwaniem dla kierowców VERVA Racing Team był nie tylko trudny tor, ale także ulewny deszcz. Dramaturgii wyścigowi dodał wypadek z udziałem Kuby Giermaziaka i Patrica Huismana. Na szczęście Polakowi udało się ukończyć wyścig i zdobyć punkty dla zespołu.

Wyniki kierowców VERVA Racing Team w Porsche Carrera World Cup 24h:

- Stefan Rosina – 8. miejsce
- Kuba Giermaziak – 13. miejsce

>>>>>>> Detal

W 2011 roku Grupa ORLEN prowadziła sprzedaż detaliczną w Polsce, Czechach, na Litwie i w Niemczech. Spółki odpowiedzialne za działalność handlową na poszczególnych rynkach to odpowiednio: PKN ORLEN, Benzina, Ventus Nafta oraz ORLEN Deutschland.

Sprzedaż paliw silnikowych Grupy ORLEN w 2011 roku zwiększyła się o 4,3% w porównaniu z rokiem 2010 i osiągnęła rekordowy poziom ponad 8,9 mld litrów. Po raz kolejny osiągnięto znaczący 9,5% wzrost sprzedaży oleju napędowego w stosunku do ubiegłego roku oraz zwiększenie sprzedaży benzyn o 2,0%.

Polska

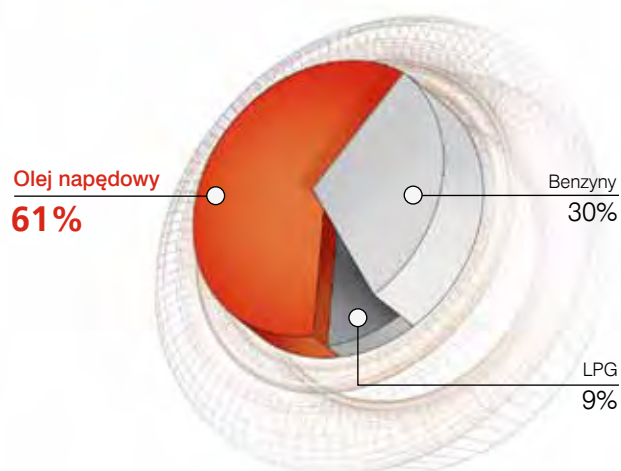
Sprzedaż paliw na stacjach PKN ORLEN w Polsce osiągnęła rekordowy poziom 5,7 mld litrów i była o 2,8% wyższa w stosunku do roku poprzedniego. Historyczny wynik to przede wszystkim zasługa wyższej sprzedaży oleju napędowego oraz rozwinięcia sprzedaży flotowej, wyróżnianej wielokrotnie jako najlepsza oferta dla odbiorców biznesowych na rynku. Konsekwentna realizacja strategii rozwoju sieci detalicznej pozwoliła na zwiększenie udziału PKN ORLEN w polskim rynku detalicznym do poziomu ponad 32%.

Dynamika wzrostu przychodów ze sprzedaży pozapaliwowej, liczonej rok do roku, wyniosła w Grupie ORLEN ok. 6,0%.

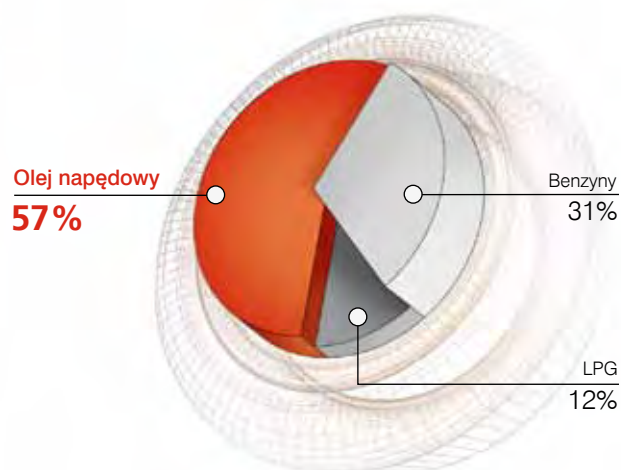
W 2011 roku sieć detaliczna PKN ORLEN w Polsce zwiększyła się o 42 obiekty i 31 grudnia 2011 roku liczyła 1 756 stacji, z których 1 254 funkcjonowały pod marką ORLEN, natomiast 490 – pod marką BLISKA (pozostałych dwanaście stacji pod brandami CPN lub Petrochemia Płock zostanie zmodernizowanych lub zamkniętych

PKN ORLEN – struktura sprzedaży paliw na rynku polskim

2011

2010

do końca roku 2012). W całej sieci było 1 337 stacji własnych (985 stacji ORLEN i 340 stacji BLISKA), a 419 stacje działały w formule franczyzowej (269 stacji ORLEN i 150 stacji BLISKA).

Liczba kącików gastronomicznych Stop Cafe na stacjach ORLEN osiągnęła na koniec 2011 roku poziom 431, natomiast Stop Cafe Bistro – 222.

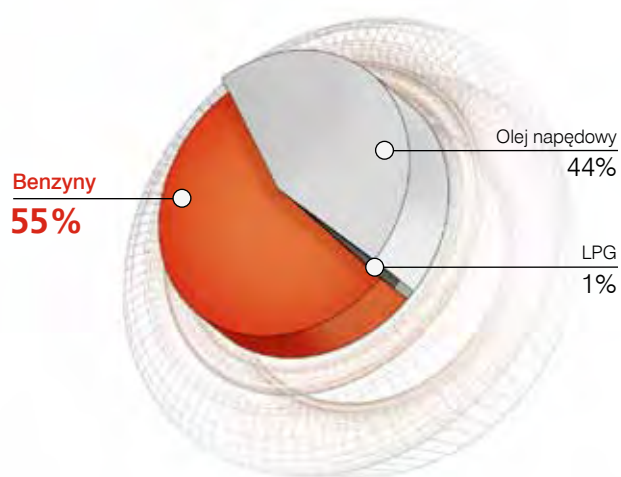
Niemcy

Rok 2011 był dla ORLEN Deutschland rekordowy pod względem wielkości sprzedaży paliw silnikowych. Wynik przekraczający 2,6 mld litrów – przy utrzymującej się na podobnym poziomie konsumpcji na rynku niemieckim – oznacza wzrost o 10% w porównaniu z 2010 rokiem. Pozwoliło to uzyskać Spółce ponad 5% udział w niemieckim rynku detalicznym. Równie silny wzrost nastąpił w obszarze sprzedaży pozapaliwowej. Obroty sklepów zlokalizowanych przy stacjach zwiększyły się w porównaniu z rokiem 2010 prawie o 9%.

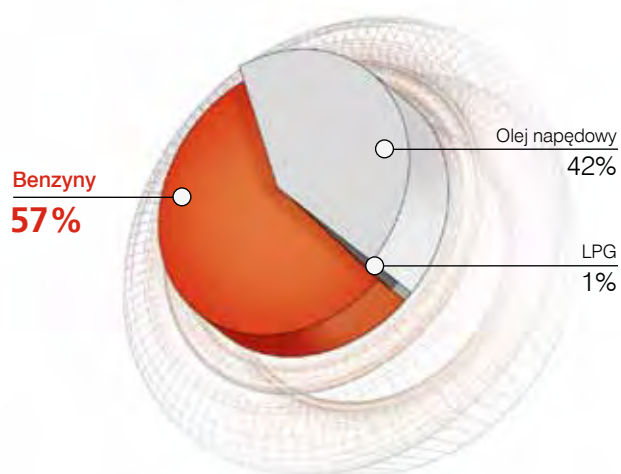
Spółka ORLEN Deutschland zarządzała na koniec 2011 roku siecią 567 stacji, z czego 541 pod marką STAR w segmencie ekonomicznym, 25 stacjami zlokalizowanymi przy hipermarketach oraz 1 stacją z segmentu Premium. Efektywne pozycjonowanie marki STAR przyniosło rezultaty w postaci umocnienia pozycji ORLEN Deutschland jako silnego gracza w segmencie ekonomicznym rynku. Sukcesem zakończył się również proces włączania do sieci 56 stacji paliw, kupionych pod koniec 2010 roku od OMV.

ORLEN Deutschland – struktura sprzedaży paliw na rynku niemieckim

2011

2010

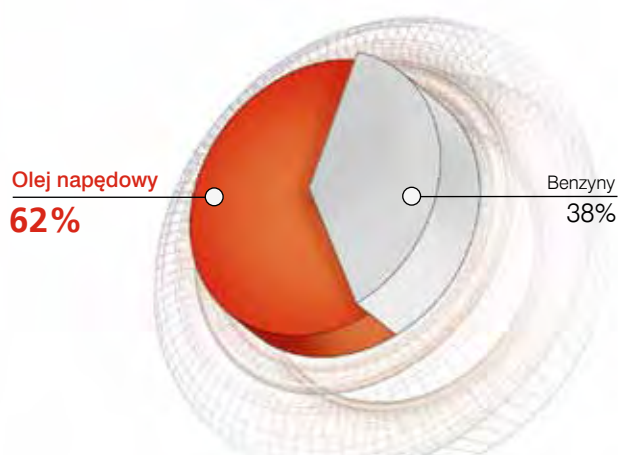
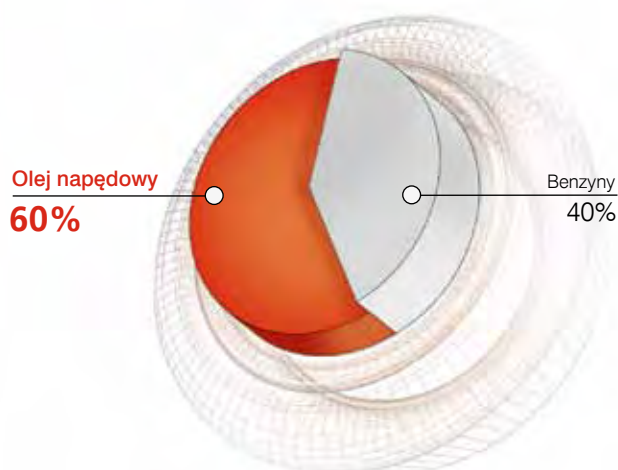

Czechy

W 2011 roku zaobserwowano spadek konsumpcji paliw na rynku czeskim o ponad 3%, przy czym udział Benzyny w rynku sprzedaży detalicznej paliw utrzymał się na poziomie ok. 14%. Skurczenie się rynku było wywołane wysokimi cenami paliw oraz negatywnymi sygnałami z otoczenia makroekonomicznego. Reakcją czeskiego rządu na kryzys było wdrożenie pakietu oszczędnościowego, skutkującego m.in. redukcją plac w sferze budżetowej, która obniżyła siłę nabywczą społeczeństwa.

Dużym sukcesem Benziny w 2011 roku był wzrost sprzedaży oleju napędowego premium pod marką Verva Diesel o ponad 60%, osiągnięty dzięki jego najwyższej jakości oraz dostępności na 208 stacjach Benzina i Benzina Plus. Pozwoliło to osiągnąć wyższą od rynku dynamikę sprzedaży olejów napędowych. Konsumpcja paliw Verva ON oraz oferowanego jedynie na rynku czeskim paliwa Verva100 wyniosła w sumie ponad 51 mln litrów. Ponadto Benzina z sukcesem wprowadza na swoim rynku markę Stop Cafe. Na koniec 2011 roku Spółka zarządzała siecią 338 stacji funkcjonujących w segmentach premium i ekonomicznym. Liczba stacji Benzina Plus, spełniających najwyższe wymagania marki premium i oferujących bogaty asortyment usług oraz produktów pozapaliwowych, zwiększyła się w 2011 roku ze 113 do 115. W segmencie ekonomicznym funkcjonowały 223 obiekty wobec 224 w poprzednim roku.

Benzina – struktura sprzedaży paliw na rynku czeskim

2011

2010

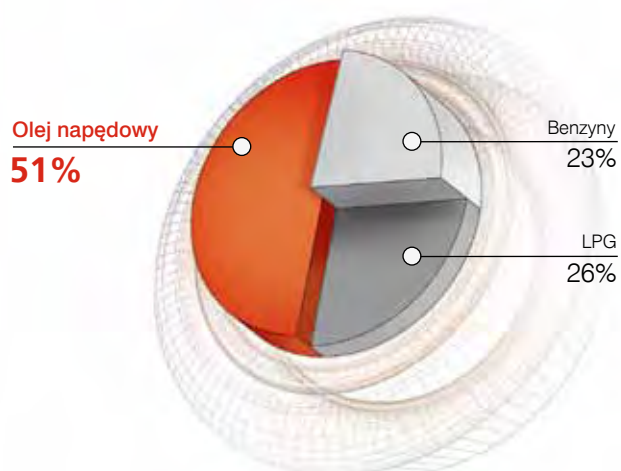
Litwa

AB Ventus Nafta odnotowała w 2011 roku spadek sprzedaży o blisko 16% w porównaniu z rokiem poprzednim, przy malejącej konsumpcji detalicznej na litewskim rynku.

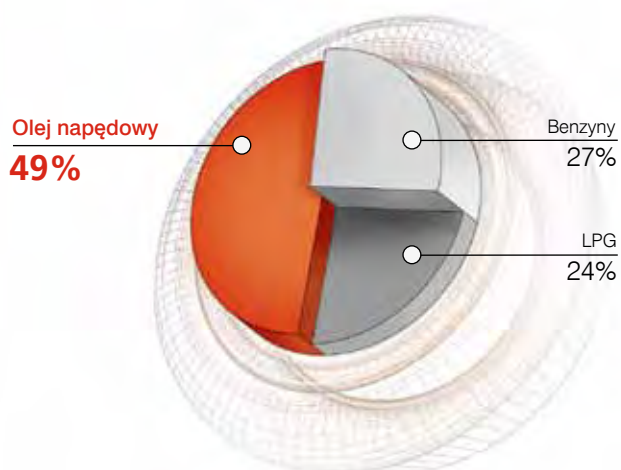
Na koniec 2011 roku Grupa ORLEN dysponowała na Litwie siecią 35 stacji zarządzanych przez spółkę AB Ventus Nafta.

AB Ventus Nafta – struktura sprzedaży paliw na rynku litewskim

2011

2010

>>>>>>> Petrochemia

British Grand Prix 2011

Silverstone

Wyścig na torze Silverstone kierowcy VERVA Racing Team ukończyli na 7. i 8. miejscu. Przez większość dystansu Stefan Rosina i Kuba Giermaziak toczyli pojedynek pomiędzy sobą. Kuba bardzo wiele stracił na samym starcie. Ruszył w dobrym momencie, ale zaraz potem tylne koła jego Porsche zabuksowały. W efekcie spadł na 8. pozycję, którą zachował do końca wyścigu.

Wyniki kierowców VERVA Racing Team w Grand Prix Wielkiej Brytanii:

- Stefan Rosina – 7. miejsce
- Kuba Giermaziak – 8. miejsce

>>>>>>> Petrochemia

Dzięki wysokiej jakości oferowanych produktów i sprawnej sieci dystrybucji segment petrochemiczny Grupy ORLEN plasuje się wśród najsilniejszych tego typu podmiotów w Europie Środkowo-Wschodniej. W 2011 roku tworzyły go instalacje Zakładu Petrochemicznego w Płocku, Zakład PTA we Włocławku, Basell Orlen Polyolefins oraz jednostki biznesowe z Grupy Unipetrol. Koncern jest jedynym producentem olefin, poliolefin, kwasu tereftalowego (PTA) oraz większości petrochemikaliów w Polsce i Czechach.

Petrochemikalia

W 2011 roku nastąpiła poprawa sytuacji rynkowej, która miała wpływ na ceny produktów petrochemicznych, głównie olefin. W pierwszej połowie roku odnotowywano ich systematyczny wzrost. Było to skutkiem braku równowagi na rynku – popyt znacznie przewyższał podaż. Efekt ten nasilił się w związku z dużą liczbą remontów instalacji zaplanowanych na ten okres przez europejskich producentów. Trzeci kwartał przyniósł stabilizację sytuacji na rynku i obniżki cen. Natomiast czwarty kwartał stał pod znakiem spadku zarówno popytu, jak i cen petrochemikaliów przy rosnących cenach surowców.

Wielkość sprzedaży produktów petrochemicznych Grupy ORLEN w latach 2010 – 2011 (w tys. ton)	2010			2011		
	Polska	Czechy	Razem	Polska	Czechy	Razem
Polietylen	181	288	469	179	261	440
Polipropylen	165	242	407	167	212	379
Etylen	187	112	299	189	102	291
Propylen	170	43	213	169	39	208
PTA	0	0	0	336	0	336
Toluen	34	3	37	20	2	22
Benzen	71	211	282	159	202	361
Ortoksylen	6	0	6	12	0	12
Aceton	23	0	23	26	0	26
Butadien	63	30	93	67	59	126
Glikol	64	1	65	79	1	80
Tlenek etylenu	18	0	18	28	0	28
Fenol	35	0	35	41	0	41
Tworzywa sztuczne	324	12	336	385	11	396
Nawozy sztuczne	1 170	0	1 170	1 115	0	1 115
Pozostałe	437	843	1 280	447	760	1 207
Razem	2 948	1 785	4 733	3 419	1 649	5 068

Najważniejszym wydarzeniem w 2011 roku w segmencie petrochemicznym było uruchomienie produkcji na instalacjach Paraksylenu i Kwasu Tereftalowego, które wpłynęło na wzrost sprzedaży produktów PKN ORLEN w Polsce w 2011 roku – w porównaniu z rokiem poprzednim. Uruchomienie instalacji Paraksylenu spowodowało równoczesny wzrost podaży benzenu – i ponad dwukrotny wzrost sprzedaży – oraz spadek podaży innych aromatów (toluen, ksyleny), które są wykorzystane jako wsad na instalację Paraksylenu.

Polskie i czeskie zakłady Grupy ORLEN wyprodukowały ponad 967 tys. ton etylenu, o 1% więcej niż w 2010 roku. Produkcja propylenu w omawianym okresie osiągnęła poziom 623 tys. ton i była o ok. 3% wyższa od uzyskanej rok wcześniej.

Polska

Na poziom produkcji petrochemicznej w 2011 roku największy wpływ miało uruchomienie dwóch nowych obiektów, tj. instalacji Paraksylenu w Zakładzie Petrochemicznym w Płocku oraz Wytwórni Kwasu Tereftalowego w Zakładzie PTA we Włocławku. W 2011 roku instalacja Olefin wraz z instalacjami powiązanymi pracowała w sposób nieprzerwany, bez postojów.

Czynnikiem wpływającym ujemnie na wytwarzanie etylenu w 2011 roku była redukcja odbioru produktów przez ANWIL. Była ona spowodowana trwającym ograniczeniem produkcyjnym, wynikającym z awarii na Wydziale Elektrolizy w 2010 roku. Jej skutkiem było ograniczenie – ze względu na brak podaży chloru – produkcji PCW.

Wielkość produkcji całkowitej wybranych petrochemikaliów w PKN ORLEN w latach 2010 – 2011 (w tys. ton)

	2010	2011	Dynamika 2011/2010
Etylen*	502	555	10%
Propylen**	340	359	6%
Butadien	63	67	7%
Benzen	108	201	87%
Toluen	111	193	73%
Fenol	35	41	18%
Aceton	22	26	19%
Glikole	65	87	34%
Płyny chłodnicze	12	10	-20%
Siarka	145	137	-5%
Tlenek etylenu	18	27	53%

* Całkowita produkcja na sprzedaż i zużycia własne.

** Łączna produkcja propylenu w Zakładzie Produkcyjnym w Płocku.

W pierwszej połowie 2011 roku zakończony został rozruch na instalacjach kompleksu PX/PTA (o mocach produkcyjnych 400 tys. ton paraksylenu i 600 tys. ton PTA). Uruchomienie produkcji na tych instalacjach nastąpiło w marcu i kwietniu 2011 roku. W maju przeprowadzono ruchy testowe, które potwierdziły projektowe zdolności produkcyjne w zakresie produkcji paraksylenu (PX) i kwasu tereftalowego (PTA). Wielkość produkcji kwasu tereftalowego – produktu dotychczas niewytwarzanego w Europie Środkowej w 2011 roku wyniosła ponad 350 tys. ton. Produkt ten jest wykorzystywany głównie do produkcji granulatu PET z przeznaczeniem na butelki spożywcze oraz do produkcji włókien poliestrowych (tekstylia) lub włókien poliamidowych (materiały o dużej wytrzymałości na zrywanie). Głównymi odbiorcami PTA z PKN ORLEN są takie kraje jak Litwa, Niemcy, Rosja oraz Chiny.

W 2011 roku zanotowano w porównaniu z rokiem 2010 wzrost produkcji etylenu (o 10%), propylenu (o 6%) i butadienu (o 7%). Wynikało to z nieprzerwanej pracy instalacji (brak postojów) oraz większego zapotrzebowania na produkty. W 2011 roku wykorzystano częściowo zmodernizowaną w poprzednim roku instalację Tlenek Etilenu II. Konsumpcja etylenu na tej instalacji była o 30% wyższa niż w 2010 roku. Bardzo duży wzrost produkcji benzenu (o 87%) i toluenu (o 73%) jest związany z uruchomieniem kompleksu paraksylenu.

Największymi odbiorcami etylenu i propylenu z zakładów w Płocku byli producenci tworzyw sztucznych: Basell Orlen Polyolefins oraz ANWIL. Pozostałe produkty, poza rynkiem krajowym, znajdowały głównych nabywców w Niemczech, na Litwie i w Hiszpanii. Rozpoczęcie sprzedaży nowego produktu – PTA – umożliwiło Spółce wejście na nowe rynki: hiszpański, turecki, rosyjski oraz chiński.

Największy udział w strukturze odbiorców surowców petrochemicznych, będących w ofercie PKN ORLEN, mieli producenci tworzyw sztucznych (PE, PP, PVC, PET). Istotnymi nabywcami byli również producenci kauczuków syntetycznych, włókien poliestrowych, etoksydatów (wykorzystywanych do produkcji środków powierzchniowo czynnych), polioili, kaprolaktamu, żywic fenolowych, płynów chłodniczych, bezwodnika ftalowego oraz nawozów sztucznych.

Czechy

Czeskie zakłady Unipetrol RPA wyprodukowały ponad 412 tys. ton etylenu. Oznacza to blisko 9-proc. spadek w porównaniu z rokiem 2010. Produkcja propylenu w omawianym okresie osiągnęła poziom 264 tys. ton i była o 1% niższa od uzyskanej rok wcześniej. Przyczyną spadku wolumenu produkcji był prowadzony w cyklu czteroletnim postój remontowy kluczowych instalacji produkcyjnych w drugiej połowie 2011 roku. Sytuacja na czeskim rynku petrochemicznym nie odbiegała od sytuacji na pozostałych rynkach europejskich, gdzie cena ropy i jej derywatów była najważniejszym czynnikiem mającym wpływ na faktyczne ceny produktów petrochemicznych, ale także na ogólną efektywność kosztową ich produkcji. Rynek agrochemiczny charakteryzował się fluktuacjami popytu i cen. Tak samo jak w latach

ubiegłych, większość amoniaku produkowanego przez Unipetrol RPA trafiła na rynek miejscowy dzięki długoterminowej umowie na dostawę amoniaku z największym producentem nawozów w kraju. Zmieniła się jednak struktura sprzedaży mocznika. Ilość przeznaczona na rynek krajowy wzrosła w porównaniu z latami ubiegłymi i wyniosła 60% łącznej sprzedaży mocznika. Portfolio klientów zagranicznych pozostało praktycznie bez zmian, ponieważ mocznik – wzorem minionych lat – dostarczano niemal wyłącznie do klientów w Europie Środkowej. Aż 90% mocznika przeznaczonego na eksport trafiło do Niemiec, Austrii i Polski.

Petrochemikalia były wykorzystywane m.in. w przemyśle włókienniczym i spożywczym, do produkcji opakowań, artykułów gospodarstwa domowego i zabawek.

Wielkość produkcji wybranych petrochemikaliów w Unipetrol RPA w latach 2010 – 2011 (w tys. ton)	Dynamika	
	2010	2011
Etylen	455	412
Propylen	266	264
Benzen	213	199
Mocznik	186	170
Amoniak	249	223

Alokacja sprzedaży głównych petrochemikaliów w 2011 roku (w %)	Dynamika				
	Etylen	Propylen	Benzen	Amoniak	Mocznik
Sprzedaż krajowa	77	57	88	99	59
Eksport	23	43	12	1	41

Tworzywa sztuczne

Grupa ORLEN wyprodukowała w 2011 roku o 2% mniej poliolefin niż w 2010 roku.

Wielkość produkcji polipropylenu w 2011 roku wyniosła 556 tys. ton i była niższa o ok. 2% od wolumenu uzyskanego w 2010 roku. W omawianym okresie produkcja polietylenu w instalacjach w Polsce i Czechach ukształtowała się na poziomie 633 tys. ton, a więc była o 1% niższa niż w 2010 roku.

Polska

Instalacje Basell Orlen Polyolefins (BOP) wytworzyły łącznie o 17 tys. ton więcej produktów niż w 2010 roku. W 2011 roku wyprodukowano półtoramilionową tonę polietylenu na instalacji HDPE (polietylen wysokiej gęstości) oraz dwumilionową tonę polipropylenu na instalacji Spheripol.

Ponad 46% sprzedaży produktów z zakładów Basell Orlen Polyolefins ulokowano na rynku polskim. Pozostała część dystrybuowana była w ramach europejskiego systemu łańcucha dostaw firmy LyondellBasell. Głównymi zagranicznymi odbiorcami produktów z Płocka w 2011 roku byli klienci z Niemiec, Włoch, Francji, Belgii i Szwecji, a także z Rosji i Hiszpanii.

Wielkość produkcji poliolefin w BOP w latach 2010 – 2011 (w tys. ton)

	2010	2011	Dynamika 2011/2010
Polietylen niskiej gęstości (LDPE)	96	98	2%
Polietylen wysokiej gęstości (HDPE)	262	267	2%
Polipropylen (PP)	327	337	3%
Razem	685	702	2%

Wielkość sprzedaży poliolefin w BOP w latach 2010 – 2011 (w tys. ton)

	2010	2011	Dynamika 2011/2010
HDPE	265	265	0%
LDPE	98	94	-4%
PP	331	334	1%
Razem	694	693	0%

Czechy

Udział sprzedaży eksportowej w całkowitym wolumenie sprzedaży wyniósł odpowiednio 75% dla HDPE i 50% dla PP. Stosunkowo wysoki udział eksportu był rezultatem konsekwentnej realizacji strategii sprzedaży mającej na celu maksymalną alokację wolumenu na rynkach generujących najlepsze marże ze sprzedaży. Spółka Unipetrol RPA zdołała dodatkowo ograniczyć udział pośredników handlowych (trawers) w ogólnej sprzedaży polimerów, co dodatkowo pomogło poprawić potencjał marż.

Na wolumeny sprzedaży miał także wpływ planowany w cyklu czteroletnim wrześniowo-październikowy przestój remontowy i konieczność zgromadzenia zapasów dla klientów strategicznych przed, w trakcie oraz po okresie wyłączenia produkcji. W wyniku przestoju sprzedaż była niższa niż w roku poprzednim oraz niż przewidywały plany na 2011 rok.

Unipetrol w 2011 roku zanotował spadek produkcji HDPE o 6%, zaś polipropylenu – o 10%. Sprzedaż HDPE i polipropylenu była

w 2011 roku niższa w stosunku do roku poprzedniego odpowiednio o 9 i 12%. W porównaniu z rokiem 2010 eksport HDPE w 2011 roku spadł o 9%, a eksport polipropylenu o 12%.

Inwestycje

Najważniejszym zadaniem zrealizowanym w 2011 roku był rozruch technologiczny, a następnie oddanie do eksploatacji instalacji kompleksu Paraksyleny i Zakładu PTA we Włocławku, na których są wytwarzane paraksylen i kwas tereftalowy (PTA). W marcu i kwietniu uzyskano produkty z tych instalacji, a 1 maja 2011 roku przekazano je do eksploatacji.

W pozostałych spółkach petrochemicznych Grupy ORLEN realizowano programy modernizacji istniejącej infrastruktury, projekty obligatoryjne i rozwojowe. Zakończone zostały m.in.: budowa instalacji Butadienu (o mocach 120 tys. ton rocznie) w Unipetrolu w Czechach, budowa instalacji Tlenowni oraz doprowadzenie mediów do Wytwórni PTA w zakładach ANWIL we Włocławku.

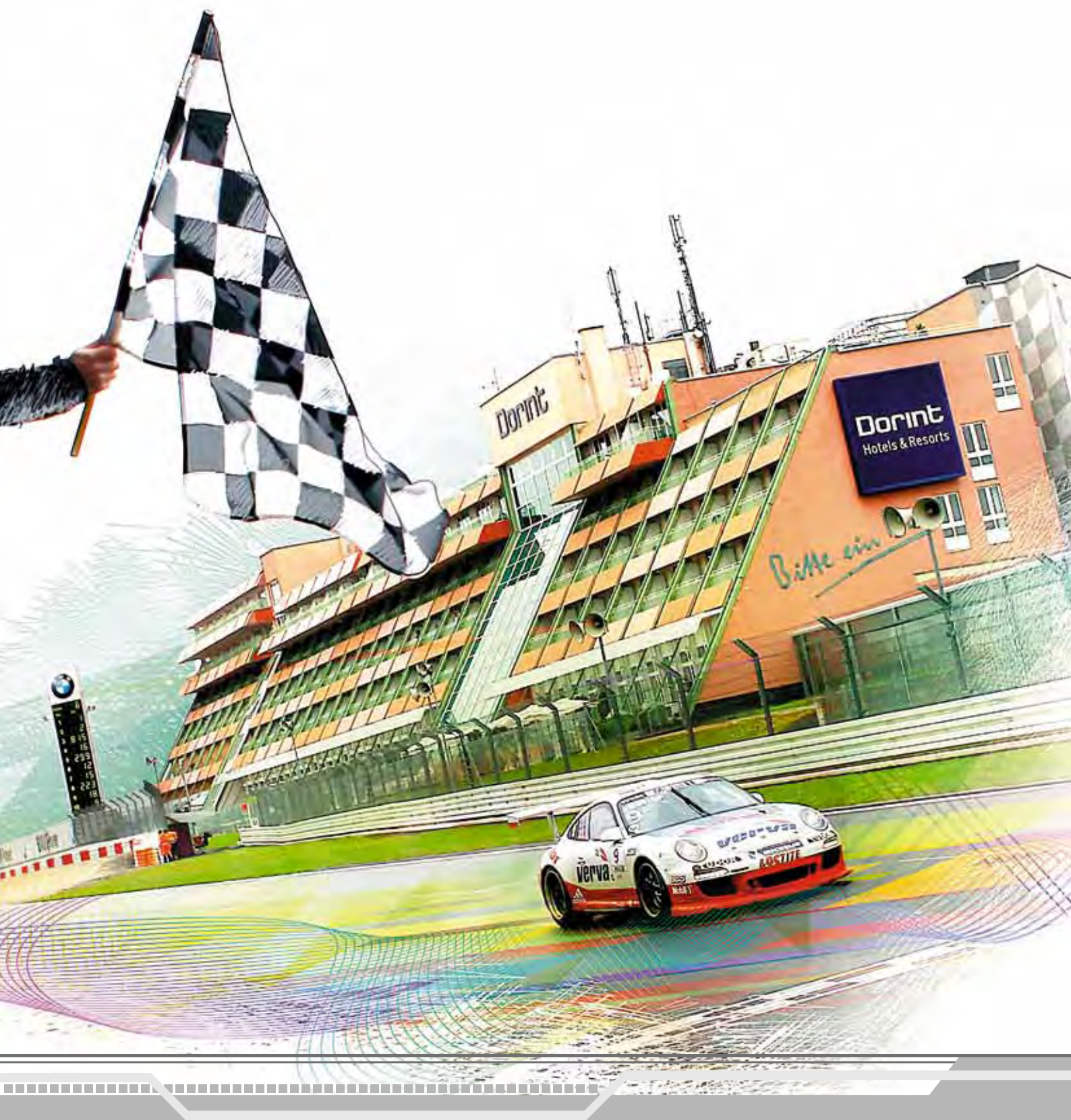
**Wielkość produkcji
poliolefin w Unipetrolu
w latach 2010 – 2011
(w tys. ton)**

	2010	2011	Dynamika 2011/2010
HDPE	284	268	-6%
PP	242	219	-10%
Razem	526	487	-7%

**Wielkość sprzedaży
poliolefin w Unipetrolu
w latach 2010 – 2011
(w tys. ton)**

	2010	2011	Dynamika 2011/2010
HDPE	288	261	-9%
PP	242	212	-12%
Razem	530	473	-11%

>>>>>>> Chemia

Großer Preis von Deutschland 2011, Nürburgring

Odczarować Nürburgring

– kolejne podium dla VERVA Racing Team

Tym razem Kuba Giermaziak i Stefan Rosina ścigali się na krótszej, zbudowanej w latach 80. wersji toru. Ze świetnej strony po raz kolejny pokazał się Kuba Giermaziak, który był najszybszy podczas sesji treningowej oraz wywalczył pole position w kwalifikacjach. Kuba zakończył wyścig na 2. pozycji. Stefan Rosina na mecie był 5., dzięki czemu VERVA Racing Team zanotował swój najlepszy jak dotąd rezultat.

Wyniki kierowców VERVA Racing Team w GP Niemiec:

- Kuba Giermaziak – 2. miejsce
- Stefan Rosina – 5. miejsce

>>>>>>> Chemia

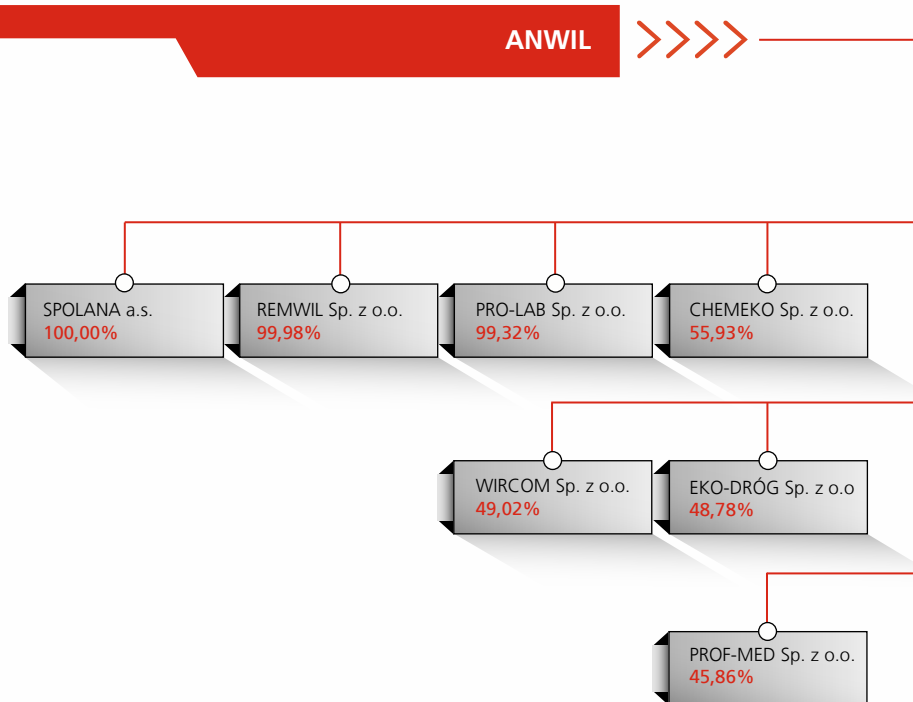
Najważniejszymi podmiotami obszaru chemicznego w 2011 roku były spółki ANWIL (Polska) oraz Spolana (Czechy). W ramach optymalizacji podstawowej działalności biznesowej w trzecim kwartale 2011 roku rozpoczęto proces dezinvestycji posiadanych przez ANWIL udziałów w spółce ZUP Eko-dróg Sp. z o.o., który kontynuowany będzie również w roku 2012. Ponadto w 2011 roku rozpoczęto proces sprzedaży do 100% posiadanych akcji spółki Spolana a.s., który ostatecznie nie został rozstrzygnięty z powodu braku satysfakcjonujących ofert.

Produkcja

Głównymi produktami segmentu chemicznego są:

- polichlorek winylu,
- wodorotlenek sodu,
- granulaty i mieszanki na bazie PCW,
- nawozy azotowe,
- kaprolaktam.

ANWIL – struktura obszaru chemicznego w 2011 roku

**Wielkość produkcji ANWILU
w latach 2010 – 2011
(w tys. ton)**

	2010	2011	Dynamika 2011/2010
Polichlorek winylu	195	276	41%
Przetwórstwo PCW	52	50	-4%
Wodorotlenek sodu (w przeliczeniu na 100% NaOH)	76	135	77%
Nawozy azotowe (w przeliczeniu na azot)*	282	277	-2%
Razem	605	738	22%

* Obejmuje saletrę i Canwil.

Polichlorek winylu (PCW)

Rok 2011 upłynął pod znakiem niekorzystnych dla producentów polichloru relacji cen etylenu i PCW. Wzrost cen etylenu przy stagnacji, a nawet spadku cen PCW, wpłynął negatywnie na marżę uzyskiwaną ze sprzedaży PCW. Nałożyło się na to dodatkowo spowolnienie gospodarcze na takich rynkach jak Włochy i Hiszpania oraz finansowe kłopoty Grecji, co nie pozostało bez wpływu na branżę tworzyw sztucznych. Podstawowym wyzwaniem była słaba koniunktura w branży budowlanej i ogólnie – w gospodarce. Na początku drugiego kwartału popyt na PCW był wyższy niż w poprzednich miesiącach, lecz nadal mniejszy niż oczekiwano. Mniej więcej od połowy czerwca obserwowane było spowolnienie popytu na PCW w Europie, nawet na dotychczas silniejszych rynkach (kraje Beneluksu, Skandynawia, Francja, Niemcy). Po wakacjach na europejskim rynku PCW widoczne było dalsze wyczekiwanie. Niepewność sytuacji gospodarczej na rynku budowlanym zniechęcała kupujących do odbudowywania zapasów. Opóźniali oni powrót do pełnych zdolności po okresie wakacyjnym i utrzymywali niskie poziomy wydajności w miesiącach, które są tradycyjnie bardzo dobre

dla producentów PCW. W efekcie na przełomie trzeciego i czwartego kwartału w Europie nadal obserwowano słaby popyt na PCW. Pod koniec roku dalsze osłabienie europejskiej gospodarki i tradycyjne sezonowe spowolnienie w działalności budowlanej niekorzystnie wpływało na kluczowe dla PCW segmenty rynku, takie jak profile okienne i rury PCW. Spadek kontraktowych cen etylenu nie poprawił marż osiąganych przez producentów PCW – przetwórcy PCW oczekiwali na jego dalsze obniżki. Listopad był ostatnim pełnym miesiącem roboczym w przetwórstwie PCW, gdyż wiele mniejszych firm ogłasza przerwy produkcyjne pod koniec grudnia i na początku stycznia. Nastąpił dalszy spadek sprzedaży oraz wzrost zapasów u producentów PCW.

Podsumowując sytuację w Europie należy zauważyć, że według wstępnych szacunków – popyt w Europie Zachodniej spadł o ok. 3% w 2011 roku w stosunku do roku 2010, kiedy to wzrósł prawie o 4%. Rynek PCW ucierpiał w ciągu ostatnich dwóch lat i zmniejszył się do 4,3 mln ton w minionym roku, wobec ok. 4,5 mln rok wcześniej (dla porównania: w roku 2007 zapotrzebowanie wynosiło ok. 6 mln ton).

W Polsce, podobnie jak w Europie, głównym odbiorcą PCW pozostaje rynek budowlany z kluczowym udziałem producentów profili okiennych oraz rur i kształtek. W odróżnieniu od sytuacji na rynku europejskim, na rynku krajowym zaobserwowano sytuację lepszą niż w 2010 roku (według wstępnych szacunków popyt na PCW w Polsce wzrósł o ok. 4%).

W 2011 roku udział firm tworzących segment chemiczny Grupy ORLEN w polskim rynku PCW nieprzetworzonego wyniósł ok. 42%, czyli o ok. 2% więcej niż rok wcześniej. W omawianym okresie udział ANWILU i Spolany w czeskim rynku PCW wyniósł ok. 11%, notując tym samym 19-proc. spadek.

Zdolności produkcyjne PCW Grupy ANWIL wyniosły w 2011 roku 475 tys. ton, w tym 340 tys. ton we Włodawku (ANWIL) i 135 tys. ton w Neratovicach (Spolana). Sprzedaż i dystrybucja produkowanych w obu instalacjach poszczególnych gatunków polichlorku winylu jest zarządzana przez ANWIL. Kontynuowana była wspólna polityka sprzedaży i dystrybucji, dzięki czemu możliwe było podzielenie produkcji poszczególnych gatunków PCW pomiędzy instalacje w Polsce i Czechach.

Najważniejszą inwestycją w omawianym obszarze było zakończenie przez ANWIL budowy nowej instalacji Tlenowni. Przekazano ją do eksploatacji pod koniec kwietnia, natomiast na początku maja przeprowadzono w trybie produkcji ciekłego tlenu i argonu jej ruch testowy. Po jego pozytywnym zakończeniu nowa instalacja Kriogenicznego Rozdziału Powietrza zastąpiła ponad trzydziestoletnią starą tlenownię.

Rozpoczęto również realizację projektu kategorii obligatoryjnej, mającego na celu podniesienie bezpieczeństwa procesowego produkcji chloru, poprzez zmianę technologii skraplania chloru na technologię zapewniającą wyeliminowanie ze strumienia otrzymywanego chloru substancji wybuchowej – tróchlorku azotu NCl₃, a także zamianę stosowanego w układach chłodniczych freonu R-22 innym czynnikiem ekologicznym chłodniczym.

**Wielkość produkcji Spolany
w latach 2010 – 2011
(w tys. ton)**

	2010	2011	Dynamika 2011/2010
Polichlorek winylu	110	99	-10%
Wodorotlenek sodu (w przeliczeniu na 100% NaOH)	85	72	-16%
Kaprolaktam	43	46	7%
Siarczan amonu (w przeliczeniu na azot)	41	44	7%
Razem	279	261	-7%

Nawozy azotowe

W odróżnieniu od poprzedniego, rok 2011 był okresem dobrej koniunktury na nawozy azotowe, szczególnie na rynku krajowym. Znaczący wzrost cen płodów rolnych, zapoczątkowany w drugiej połowie 2010 roku, utrzymał się także w pierwszej połowie kolejnego roku. Rosnące, m.in. z powodu obaw związanych z niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi w Europie, ceny zbóż na światowych giełdach pozytywnie wpływały na sytuację na rynku nawozów azotowych. Sukcesywnie wzrastał popyt i ceny nawozów.

W drugiej połowie 2011 roku obserwowano kontynuację korzystnego trendu z pierwszej połowy roku. Wysokie ceny płodów rolnych (zbóż, rzepaku, buraków cukrowych) utrzymały się po zbiorach. Pod koniec roku rozpoczęto wypłatę dopłat bezpośrednich dla rolników, które – m.in. z powodu sprzyjającego kursu euro wobec złotego – były wyższe niż przed rokiem. Dodatkowo pojawiły się informacje o planowanej podwyżce cen gazu, która może bezpośrednio wpłynąć na wzrost cen nawozów azotowych.

ANWIL wyprodukował w 2011 roku ponad 885 tys. ton nawozów azotowych, czyli o ok. 22 tys. ton mniej niż przed rokiem. W całym segmencie chemicznym produkcja (wraz z siarczanem amonu) wyniosła w 2011 roku blisko 1,1 mln ton nawozów azotowych (w masie), czyli o ok. 1% mniej niż rok wcześniej. Według danych GUS w 2011 roku łączna produkcja nawozów azotowych wszystkich polskich producentów wzrosła o 8% w porównaniu z 2010 rokiem.

>>>> Grupa ORLEN

Magyar Nagydíj 2011, Budapest

Mazurek Dąbrowskiego na Węgrzech

Podczas wyścigu w Budapeszcie zawodnik VERVA Racing Team – Kuba Giermaziak stanął na najwyższym stopniu podium! Giermaziak, startujący do Grand Prix Węgier z piątego pola, stoczył pasjonującą walkę o zwycięstwo i z prawie 20-sekundową przewagą nad drugim Bleekemolenem wygrał wyścig na torze Hungaroring! Stefan Rosina zakończył Grand Prix Węgier na 7. miejscu.

Wyniki kierowców VERVA Racing Team w Grand Prix Węgier:

- Kuba Giermaziak – 1. miejsce
- Stefan Rosina – 7. miejsce

>>>>>>> Grupa ORLEN

Spółki wchodzące w skład Grupy ORLEN są przypisane w strukturze organizacyjnej PKN ORLEN do pionów oraz segmentów biznesowych i funkcji wsparcia.

Na koniec 2011 roku PKN ORLEN posiadał bezpośrednio akcje lub udziały w 56 spółkach, w tym:

- w 35 spółkach zależnych (z udziałem w kapitale powyżej 50%),
- w 2 spółkach współzależnych (z udziałem w kapitale wynoszącym 50%),
- w 19 spółkach mniejszościowych (z udziałem w kapitale poniżej 20%).

Grupa ORLEN umacnia pozycję w spółkach z obszaru działalności podstawowej, koordynuje ich działalność poprzez zarządzanie segmentowe, oraz prowadzi restrukturyzację i konsolidację posiadanych aktywów strategicznych. Jednocześnie Grupa ORLEN prowadzi procesy dezinwestycyjne, mające na celu dalsze ograniczanie liczby spółek i zwiększenie efektywności zarządzania.

Zmiany właścicielskie w 2011 roku

W 2011 roku w Grupie ORLEN przeprowadzone zostały następujące zmiany właścicielskie:

- nabycie w dniu 20 kwietnia 2011 roku przez PKN ORLEN od Skarbu Państwa pakietu 781 000 akcji Rafinerii Nafty Jedlicze, reprezentującego 10,01% kapitału zakładowego Spółki. Udział PKN ORLEN w kapitale zakładowym Spółki po transakcji wzrósł do 85,01%;
- nabycie w dniu 21 kwietnia 2011 roku przez ORLEN Automatyka Sp. z o.o. 2 284 udziałów własnych od udziałowców mniejszościowych w celu ich dobrowolnego umorzenia spowodowało, że PKN ORLEN stał się jedynym udziałowcem Spółki i posiada 100% udziałów (wcześniej 52,42%);
- nabycie przez PKN ORLEN 801 udziałów ORLEN Wir Sp. z o.o. od 65 udziałowców mniejszościowych Spółki. Przejście własności udziałów nastąpiło 13 maja 2011 roku. Udział procentowy PKN ORLEN w kapitale zakładowym Spółki zwiększył się z 51% do 76,03%;
- połączenie Spółek ORLEN Eko Sp. z o.o. i ORLEN Prewencja Sp. z o.o. w dniu 31 maja 2011 roku na zasadzie inkorporacji;

- nabycie przez PKN ORLEN od Polimex-Mostostal 18 udziałów spółki ORLEN Wir Sp. z o.o., które nastąpiło w dniu 1 lipca 2011 roku. Udział PKN ORLEN w kapitale zakładowym Spółki wzrósł po transakcji do 76,59%;
- nabycie w dniu 5 lipca 2011 roku przez PKN ORLEN od Skarbu Państwa pakietu 482 527 akcji IKS Solino, reprezentującego 25,20% kapitału zakładowego Spółki. Udział PKN w kapitale zakładowym Spółki wyniósł po transakcji 95,74%;
- realizacja w dniu 29 lipca 2011 roku przez CDM Pekao zlecenia kupna pakietu 559 569 akcji ANWIL, w wyniku którego PKN ORLEN nabył 4,15% akcji Spółki, zwiększając zaangażowanie kapitałowe do poziomu 94,5%;
- zawiązanie w dniu 18 października 2011 spółek: Baltic Power Sp. z o.o. i Baltic Spark Sp. z o.o. Przedmiotem ich działalności jest wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucja i handel energią elektryczną;
- przeniesienie w dniu 9 listopada 2011 roku przez PKN ORLEN własności 5 000 266 akcji zwykłych imiennych Polkomtel, reprezentujących 24,39% kapitału zakładowego na rzecz Spartan Capital Holdings Sp. z o.o., spółki celowej kontrolowanej przez Pana Zygmunta Solorza-Żaka. Przeniesienie akcji nastąpiło na podstawie podpisanej 9 listopada 2011 roku umowy sprzedaży akcji Polkomtel, w wykonaniu przedwstępnej umowy sprzedaży zawartej 30 czerwca 2011 roku pomiędzy PKN ORLEN, PGE Polska Grupa Energetyczna, KGHM Polska Miedź, Vodafone Americas Inc, Vodafone International Holdings B.V. i WĘGLO-KOKS jako sprzedającymi a Spartan Capital Holdings Sp. z o.o. Po realizacji transakcji PKN ORLEN nie posiada żadnych akcji Polkomtel;
- rozliczenie w dniu 22 grudnia 2011 przez dom maklerski transakcji zakupu akcji przez PKN ORLEN od akcjonariuszy mniejszościowych.

W wyniku transakcji PKN ORLEN nabył:

- 86 906 akcji ANWIL, zwiększając udział z 94,5% do 95,14%,
- 46 400 akcji IKS „Solino”, zwiększając udział z 95,75% do 98,17%,
- 384 811 akcji Rafinerii Nafty Jedlicze, zwiększając udział z 85,02% do 89,95%,
- podwyższenie w dniu 23 września oraz 28 listopada 2011 roku kapitału w ORLEN Insurance Limited. Nowe akcje objęła w całości spółka ORLEN Holding Malta Limited.

Perspektywa na kolejne lata

Celem PKN ORLEN jest zarządzanie silną Grupą Kapitałową, wspomagającą działalność podstawową Koncernu. W myśl tej zasady również w 2011 roku podejmowano działania zmierzające do wzrostu wartości rynkowej Grupy ORLEN, umocnienia jej pozycji na rynkach macierzystych oraz ekspansji produktowej i geograficznej. Skuteczne działania wzmacniające efektywność, skupione na zapewnieniu sprawności operacyjnej, integracji aktywów i sprawnym zarządzaniu segmentowym, stanowią fundament do dalszego rozwoju Grupy ORLEN w obszarze działalności podstawowej, wydłużania łańcucha wartości, jak również wykorzystania nowych obszarów działalności jako dźwigni dynamicznego wzrostu.

Zasadniczym celem strategii Grupy ORLEN jest budowa zintegrowanego, wielosegmentowego podmiotu paliwowo – energetycznego o zdywersyfikowanej strukturze aktywów (model multi-utility). Główne inwestycje rozwojowe koncentrują się w nowych segmentach działalności, takich jak poszukiwanie i wydobywanie węglowodorów oraz produkcja energii elektrycznej. Działania te są realizowane zarówno samodzielnie, jak i we współpracy z krajowymi oraz zagranicznymi partnerami branżowymi.

Konsekwentnie, przy zachowaniu akceptowalnego poziomu ryzyka, budowany jest segment poszukiwania i wydobywania węglowodorów. Powołana do tego celu spółka ORLEN Upstream Sp. z o.o., zajmująca się działalnością poszukiwawczą – wydobywczą, prowadzi oceny projektów wydobywczych pod względem ich technicznego potencjału i celowości planowanych akwizycji. Prowadzony na bieżąco monitoring rynku projektów wydobywczych na świecie umożliwia pełne rozeznanie w pojawiających się możliwościach akwizycyjnych.

Podsumowując, w 2011 roku podejmowano działania, które miały na celu:

- wzmocnienie mechanizmów zarządzania segmentowego w Grupie ORLEN,
- podniesienie efektywności spółek w ramach działalności podstawowej (core business),
- wycofywanie się ze spółek funkcjonujących poza podstawową działalnością PKN ORLEN.

Rok 2012 będzie kolejnym rokiem optymalizowania struktury Grupy ORLEN.

Polityka zarządzania Grupą ORLEN

W 2011 roku rozpoczęto wdrażanie projektu Konstytucji Grupy Kapitałowej ORLEN w pierwszych 17 polskich spółkach Grupy. Celem przedsięwzięcia jest w szczególności:

- ujednolicenie zasad funkcjonowania spółek w Grupie ORLEN,
- wzmocnienie i zintegrowanie obecnego modelu zarządzania segmentowego w Grupie ORLEN,
- uwzględnienie w działalności spółek interesu Grupy Kapitałowej.

Przez interes Grupy rozumie się wspólnotę celów spółek tworzących grupę kapitałową. Cele te będą określane przez PKN ORLEN jako spółkę dominującą wobec spółek Grupy ORLEN. Z punktu widzenia przynależności danej spółki do Grupy ORLEN celem spółki jest prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie określonym w umowie/statucie spółki, ukierunkowanej na realizację misji i strategii Grupy Kapitałowej. Grupę Kapitałową w tym rozumieniu tworzą PKN ORLEN oraz spółki handlowe, w stosunku do których PKN ORLEN jest bezpośrednio lub pośrednio spółką dominującą w rozumieniu przepisów o spółkach handlowych.

Spodziewane korzyści z wdrożenia Konstytucji:

- usprawnienie zarządzania segmentowego polskimi spółkami Grupy ORLEN,
- ujednolicenie zasad przekazywania informacji przez spółki Grupy do PKN ORLEN,
- zapewnienie wdrażania ujednoliconych standardów organizacyjnych w spółkach Grupy ORLEN,
- zapewnienie skutecznego monitoringu kluczowych decyzji biznesowych podejmowanych przez spółki Grupy ORLEN w obrębie segmentu/funkcji wsparcia PKN ORLEN, co ograniczy wzajemną rywalizację o przychody oraz wewnętrzną konkurencję pomiędzy spółkami Grupy,
- zharmonizowanie interesu Grupy z interesem danej spółki,
- określenie podstaw prawnych wspólnej strategii dla całej grupy kapitałowej, co pozwala na oparcie strategii konkretnej spółki o strategię Grupy ORLEN i nakłada obowiązek utrzymania ich spójności.

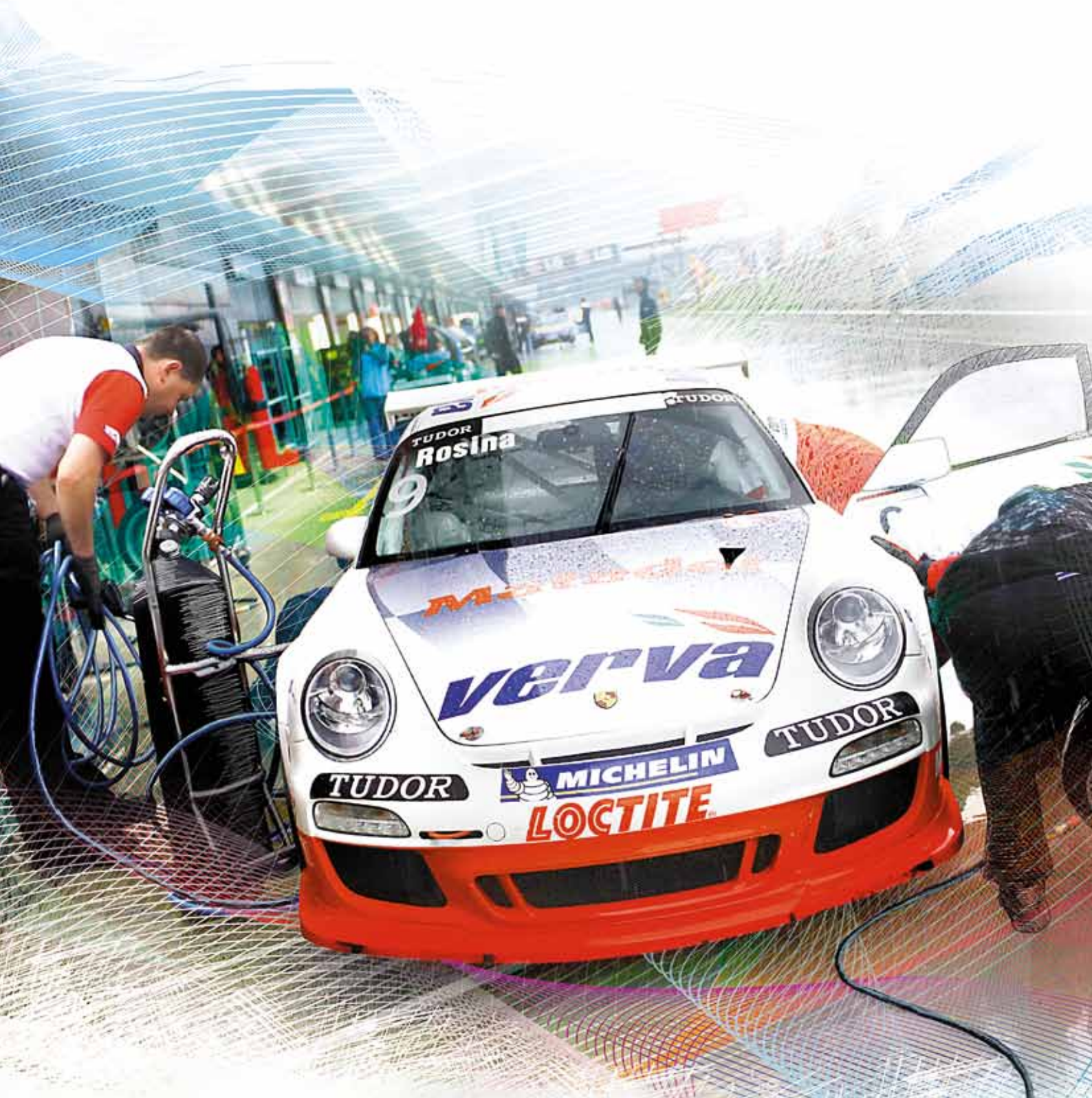
Wdrażanie Konstytucji jest kontynuowane w 2012 roku w kolejnych spółkach Grupy ORLEN.

Przypisanie spółek w strukturze organizacyjnej do pionów przedstawia się następująco:

na 31.12.2011 roku

>>>>>>> Pracownicy

Belgien Grand Prix 2011, Spa-Francorchamps

Pierwsze miejsce w Belgii

W Belgii kierowcy musieli zmierzyć się z najdłuższą w kalendarzu F1 trasą Spa-Francorchamps. Swoją wspaniałą formę potwierdził po raz kolejny Kuba Giermaziak. W wyścigu Kuba nie miał sobie równych, dzięki czemu polscy kibice mogli ponownie usłyszeć Mazurka Dąbrowskiego. Swoją drugą wygraną w sezonie Giermaziak potwierdził, że VERVA Racing Team należy do ścisłej czołówki Porsche Supercup, a zwycięstwo podczas Grand Prix Węgier nie było przypadkowe.

Wyniki kierowców VERVA Racing Team w Grand Prix Belgii:

- Kuba Giermaziak – 1. miejsce
- Stefan Rosina – 10. miejsce

>>>>>>> Pracownicy

W 2011 roku PKN ORLEN został jednym z trzech laureatów trzeciej edycji konkursu Pracodawca Godny Zaufania. Kapituła oceniała programy socjalne, politykę pracowniczą oraz system ochrony praw pracowników prowadzone przez największe polskie firmy.

Na koniec 2011 roku w Grupie ORLEN zatrudnionych było 22 380 osób, w tym:

- 4 445 w PKN ORLEN,
- 4 275 w Grupie Unipetrol,
- 2 552 w Grupie ORLEN Lietuva,
- 138 w ORLEN Deutschland.

Konsekwentnie realizowana polityka zatrudnienia koncentrowała się na dwóch kluczowych aspektach. Pierwszy z nich dotyczył procesów restrukturyzacyjnych, wdrażanych głównie w Grupie Kapitałowej ORLEN Lietuva, Grupie Kapitałowej Unipetrol oraz Grupie Kapitałowej Rafineria Trzebinia. Przyniosły one redukcję zatrudnienia o ponad 400 osób, czyli łącznie o ok. 2% w stosunku do całkowitego zatrudnienia w 2010 roku. Drugi aspekt był związany z działaniami rozwojowymi, dotyczącymi w szczególności spółki ORLEN Ochrona oraz Grupy Kapitałowej ORLEN Oil. W związku z nowymi kontraktami od Grupy Kapitałowej Unipetrol i ANWIL w ORLEN Ochronie zatrudniono 173 osoby. ORLEN Oil przejął spółkę Małopolskie Centrum Dystrybucji, co zwiększyło zatrudnienie w Grupie o 77 osób.

Rozwój nowych obszarów oraz świadczonych usług oraz objęcie konsolidacją metodą pełną spółek z Grupy Unipetrol, Rafinerii Nafty Jedlicze, Rafinerii Trzebinia, ORLEN Oil, ORLEN Medica i Płockiego Parku Przemysłowo-Technologicznego spowodował wzrost zatrudnienia w stosunku do roku ubiegłego o 1,5%.

Struktura zatrudnienia

Najliczniejszą grupę wśród wszystkich zatrudnionych na koniec 2011 roku w PKN ORLEN oraz Grupie Kapitałowej ORLEN Lietuva stanowili pracownicy z wykształceniem wyższym, zaś w Grupie Kapitałowej Unipetrol – osoby z wykształceniem średnim.

W PKN ORLEN najliczniejszą grupę pracowników tworzyły osoby w wieku od 31 do 40 lat, natomiast w Grupie Kapitałowej ORLEN Lietuva i w Grupie Kapitałowej Unipetrol dominowali pracownicy mający od 41 do 50 lat.

Wśród zatrudnionych przeważali mężczyźni, którzy stanowili ok. 69% kadry Grupy Kapitałowej ORLEN Lietuva, ok. 74% kadry Grupy Kapitałowej Unipetrol i ok. 81% – PKN ORLEN.

**Struktura zatrudnienia
wg wykształcenia**

	PKN ORLEN	Unipetrol	ORLEN Lietuva
Wyższe	52,01%	16,65%	33,54%
Średnie	40,09%	43,90%	21,63%
Zawodowe	6,89%	33,64%	24,02%
Podstawowe	1,01%	5,81%	20,81%

**Struktura zatrudnienia
wg wieku**

	PKN ORLEN	Unipetrol	ORLEN Lietuva
<30	13,59%	6,76%	8,93%
31–40	29,83%	25,15%	29,47%
41–50	25,58%	34,13%	35,54%
51–60	27,40%	29,29%	23,98%
>60	3,60%	4,67%	2,08%

**Struktura zatrudnienia
wg płci**

	PKN ORLEN	Unipetrol	ORLEN Lietuva
Kobiety	19,28%	26,37%	30,88%
Mężczyźni	80,72%	73,63%	69,12%

Polityka rekrutacyjna PKN ORLEN

Głównym celem polityki rekrutacyjnej w 2011 roku, tak jak w latach ubiegłych, było pozyskanie wysokiej klasy specjalistów, których wiedza i kompetencje – w połączeniu z doświadczeniem dotychczasowych pracowników – pozwoli zapewnić ciągłość i najwyższy poziom realizowanych przez Koncern procesów biznesowych. Spółki Grupy koncentrowały się na dotarciu do osób potrafiących dopasować zdobytą wiedzę do otaczającej rzeczywistości, znających języki obce i zorientowanych na osiąganie celów. Działania podjęte w ramach strategii rekrutacji przebiegały zgodnie z obowiązującymi procedurami, zasadami ładu korporacyjnego i społecznej odpowiedzialności biznesu. W celu zapewnienia harmonijnej i spójnej realizacji strategii spółki z Grupy ORLEN otrzymywały wsparcie polegające m.in. na dzieleniu się wiedzą, wymianie doświadczeń oraz dobrych praktyk w zakresie projektów rekrutacyjnych.

W 2011 roku kontynuowano realizację Programu Adaptacji dla nowo zatrudnionych pracowników. Zindywidualizowano również program adaptacji przeznaczony dla kadry menadżerskiej, dzięki czemu wdrożenie do nowych obowiązków i poznanie nowego środowiska pracy stało się jeszcze bardziej efektywne. Programy adaptacyjne obejmują uczestnictwo w spotkaniu powitalnym oraz specjalnym szkoleniu e-learningowym przybliżającym pracownikom zagadnienia związane ze Spółką (m.in. jej historię, sprawy organizacyjne i pracownicze).

Polityka kadrowa

Ważnym filarem polityki HR PKN ORLEN, obok efektywnej rekrutacji, jest utrzymanie przez dotychczasowych pracowników wysokiej motywacji i zaangażowania. Temu celowi sprzyja transparentność oraz standaryzacja polityki kadrowej, w tym polityki wynagradzania i premiowania. Wzorem lat poprzednich, jednym z priorytetów Koncernu w zakresie HR w 2011 roku było dalsze ujednolicanie zasad i standardów zarządzania personelem.

Z myślą o zacieśnianiu współpracy HR w ramach Koncernu przygotowano i wdrożono umowy o wsparciu w obszarze kadr pomiędzy PKN ORLEN a spółkami Grupy.

Główne korzyści z wdrożenia umowy o wsparciu w obszarze kadr to:

- ujednolicenie zasad współpracy ze spółkami w Grupie ORLEN,
- stworzenie ram prawnych zarządzania segmentowego procesami HR w ramach Grupy i realizacji projektów HR,
- stworzenie podstawy prawnej do wsparcia spółek ze strony PKN ORLEN.

Jednym z pierwszych projektów, realizowanych w ramach umów o wsparciu w obszarze kadr, jest przegląd płac w całym Koncernie realizowany z wykorzystaniem metodologii Hay Group. Głównym celem projektu jest ustalenie jednolitego i spójnego modelu kategorii stanowisk w PKN ORLEN, przyporządkowanie wszystkich aktualnych stanowisk do tego modelu, porównanie stosowanych systemów i zasad wynagradzania, premiowania i przyznawania dodatkowych świadczeń do ogólnych i najlepszych praktyk na rynku oraz stworzenie skutecznego narzędzia wspierającego politykę motywacyjną w spółkach Grupy.

Projekt rozpoczął się w roku 2011 i będzie kontynuowany w następnych latach.

PKN ORLEN wspierał spółki Grupy przy realizacji kluczowych projektów kadrowych, takich jak: tworzenie Zakładowych Układów Zbiorowych Pracy, regulaminów wynagradzania, regulaminów pracy i innych dokumentów zbiorowego prawa pracy, czy też wdrożenie programów optymalizacyjnych i programów osłonowych.

W ramach projektu centralizacji procesów kadrowo-płacowych rozpoczęto budowę Centrum Transakcyjnego w spółce ORLEN Księgowość. Założeniem projektu jest przejęcie obsługi 23 polskich spółek z Grupy ORLEN w zakresie procesów: kadrowych, płacowych, socjalnych, premialnych, raportowania i prowadzenia akt osobowych. Wdrożenie Centrum Transakcyjnego pozwoli na standaryzację i optymalizację organizacji procesów, podniesie jakość obsługi pracowników oraz umożliwi koncentrację pracy obszarów HR Spółek na działaniach strategicznych. Zakończenie budowy Centrum Transakcyjnego planowane jest w połowie 2013 roku.

Wszystkie Spółki obsługiwane przez Centrum Transakcyjne będą docelowo używały jednego systemu kadrowo-płacowego SAP HR, co pozwoli na szybki dostęp i spójność raportowanych danych na poziomie Grupy Kapitałowej.

Praktyki studenckie

W 2011 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, w PKN ORLEN realizowane były trzy rodzaje praktyk:

- praktyki indywidualne (skierowane do studentów, którzy ukończyli min. II rok studiów),
- praktyki grupowe (realizowane we współpracy ze szkołami i uczelniami wyższymi),
- praktyki dyplomowe (adresowane do studentów ostatnich lat studiów, którzy są zainteresowani wykorzystaniem materiałów/ danych dotyczących Koncernu w swojej pracy dyplomowej).

W praktykach studenckich w 2011 roku wzięło udział 336 osób (27 w ramach praktyk indywidualnych oraz 309 w ramach praktyk grupowych). 293 uczniów i studentów pochodziło z rynku lokalnego, a 16 uczestników – z pozamiejscowych uczelni.

Program Stażowy

PKN ORLEN, troszcząc się o przyszłą kadrę, dba o rozwój nie tylko swoich pracowników, ale również absolwentów uczelni oraz średnich szkół technicznych. Wychodząc naprzeciw ich oczekiwaniom, Koncern stwarza możliwość zdobycia pierwszego doświadczenia zawodowego w ramach Programu Stażowego. Staże organizowane są od 2002 roku wspólnie z Urzędami Pracy na terenie całego kraju. Udział w programie to szansa skonfrontowania wiedzy teoretycznej z praktyką, weryfikacji umiejętności oraz możliwość nauki od najlepszych specjalistów w swojej branży. W 2011 roku staże koncentrowały się w obszarze produkcji; po ich zakończeniu wybrani stażyści zasilili szeregi pracowników Koncernu.

W 2011 roku PKN ORLEN po raz pierwszy przystąpił do ogólnopolskiego konkursu „Gras o staż” i ufundował płatne, dwumiesięczne letnie praktyki w Spółce dla 5 laureatów. Jedną z uczestniczek programu po ukończeniu stażu została zatrudniona w Koncernie.

Rozwój i szkolenia

W 2011 roku działania w zakresie rozwoju pracowników koncentrowały się głównie na wzmacnianiu ich kompetencji pod kątem zabezpieczenia celów biznesowych oraz kształtowania pożądanej kultury organizacyjnej.

Pracownicy, podobnie jak w latach poprzednich, mieli dostęp do bogatej oferty szkoleniowo-rozwojowej. W 2011 roku kompetencje doskonalono ponad 9 tys. pracowników (niektórzy uczestniczyli w więcej niż jednym szkoleniu). Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom naszych pracowników rozszerzono również ofertę szkoleń e-learningowych.

Wśród szkoleń rozwojowych ważne miejsce zajmowały kursy dla kadry menedżerskiej, realizowane w ramach systemowych programów, opracowanych dla poszczególnych poziomów zarządczych, zgodnie z potrzebami biznesowymi oraz w oparciu o zidentyfikowane potrzeby rozwojowe. Największa grupa pracowników skorzystała ze szkoleń z zakresu umiejętności miękkich, takich jak komunikacja, współpraca oraz umiejętności negocjacyjne. Pracownicy uczestniczyli także w kursach obligatoryjnych oraz specjalistycznych szkoleniach certyfikowanych.

Wdrażane programy szkoleniowe i rozwojowe były realizowane za pomocą różnorodnych narzędzi rozwojowych, takich jak coaching, gry biznesowe, symulacje, warsztaty.

Jednym z kluczowych przedsięwzięć rozwojowych w 2011 roku było przygotowanie programu o nazwie ORLEN EkstraKlasa. Stworzony z myślą o pracownikach o wysokim potencjale, ma na celu

wyłonienie tych osób, które wyróżniają się nie tylko wysokim poziomem kompetencji, ale również dobrą orientacją biznesową, chęcią samorozwoju, nieprzeciętną motywacją do pracy i zdobywania dodatkowego doświadczenia biznesowego.

Kontynuowane były także programy szkoleniowo-rozwojowe, takie jak Liga Mistrzów i Energetyczne Przywództwo, służące rozwijaniu kompetencji menedżerskich od poziomu liniowego do strategicznego. Uruchomione zostały także kolejne programy koncentrujące się wokół rozwoju kompetencji poszczególnych grup pracowniczych, m.in.: program rozwojowy dla operatorów procesów produkcyjnych i program rozwojowy dla specjalistów. Pierwszy miał na celu rozwijanie umiejętności niezbędnych na tym stanowisku pracy, tj. współpracy, komunikacji, zaangażowania oraz racjonalnego i skutecznego działania pod wpływem stresu. Drugi program, realizowany pod hasłem „Z pasją do sukcesu”, służył rozwojowi trzech obszarów kompetencyjnych, istotnych dla funkcjonowania biznesowego: współpracy w oparciu o efektywną komunikację, analizy informacji w kontekście biznesowym oraz realizacji zadań w trudnych sytuacjach.

Wszystkie programy mają wspólną podstawę metodologiczną i koncentrują się wokół kompetencji określonych w Modelu Kompetencji PKN ORLEN.

Jednym z ważniejszych projektów, wdrożonych w 2011 roku, była budowa matrycy ścieżek karier w ramach rekrutacji wewnętrznej, obrazującej możliwe przemieszczenia między stanowiskami. Matryca opisuje także wymagania dotyczące m.in. profilu wykształcenia, kwalifikacji i doświadczenia wymaganego na poszczególnych stanowiskach.

W 2011 roku rozwijane były także narzędzia informatyczne, wspierające procesy szkoleniowe i rozwoju pracowników.

Dzień Wiedzy z ORLENEM

W 2011 roku PKN ORLEN zainaugurował projekt edukacyjny Dzień Wiedzy z ORLENEM, który jest realizowany wspólnie z płockimi uczelniami – Politechniką Warszawską oraz Zespołem Szkół Centrum Edukacji. Projekt, skierowany do uczniów i studentów tych szkół, przewiduje zorganizowanie cyklu spotkań, podczas których eksperci PKN ORLEN omawiają tematykę związaną z wytwarzaniem produktów rafineryjnych i petrochemicznych oraz przybliżają złożoność i specyfikę Koncernu. Działania te, podjęte na rzecz lokalnej społeczności, zostały zakwalifikowane do raportu „Odpowiedzialny biznes w Polsce 2011. Dobre praktyki”.

Dzięki działaniom podejmowanym z myślą o młodych ludziach wchodzących na rynek pracy PKN ORLEN zajął siódme miejsce w zestawieniu idealnych pracowników według profesjonalistów w kategorii: inżynieria, będącym częścią prestiżowego badania Universum Professional Survey. Polska edycja badania była zrealizowana na grupie blisko 15,5 tys. osób posiadających minimum roczne doświadczenie w różnych branżach. Zadawane w badaniu pytania dotyczyły preferencji związanych z życiem zawodowym oraz wizerunku przedsiębiorstw aktywnych na polskim rynku pracy. Na podstawie badania powstał ranking Idealny Pracodawca według profesjonalistów, obrazujący poziom atrakcyjności firm dla potencjalnych pracowników. Zestawienie podzielono na kategorie: biznes, inżynieria, IT, nauki ścisłe i nauki humanistyczne.

Dialog społeczny

Obowiązujące w PKN ORLEN zasady dialogu społecznego oparte są na wewnętrznych porozumieniach oraz regulacjach wynikających z powszechnie obowiązujących przepisów prawa. Zasady te są kluczowe w przypadku złożonych procesów społecznych i pozwalają ograniczyć ewentualne sytuacje sporne.

Przestrzeganie reguł dialogu społecznego ma istotne znaczenie przy wdrażaniu procesów restrukturyzacyjnych oraz podejmowaniu działań w stosunku do spółek utworzonych w wyniku przekształceń wewnątrz PKN ORLEN. Ramy dialogu społecznego w tym zakresie są określone przez postanowienia „Porozumienia w sprawie zasad współdziałania Pracodawcy ze Związkami Zawodowymi w kwestiach dotyczących restrukturyzacji”, które odpowiada możliwościom Spółki oraz praktykowanym w tym zakresie rozwiązaniom rynkowym.

Otwarty dialog społeczny oraz jego podstawowe formy instytucjonalne spełniają również istotną rolę w przebiegu złożonych procesów kadrowych w spółkach Grupy ORLEN, pozwalając na budowanie konstruktywnych i trwałych rozwiązań we współpracy z przedstawicielami pracowników.

Świadczenia socjalne

Jako odpowiedzialny pracodawca PKN ORLEN zapewnia pracownikom wsparcie socjalne w formie różnorodnych świadczeń. Przede wszystkim jest to dofinansowanie do: wypoczynku lub leczenia sanatoryjnego, opieki nad dzieckiem (nowa forma dofinansowania), wypoczynku dzieci i młodzieży, zajęć rekreacyjno-sportowych (m.in. programy MultiSport oraz Pure, turnieje i rozgrywki sportowe) i rehabilitacyjnych oraz działalności kulturalno-oświatowej, a także bezzwrotne zapomogi w formie pieniężnej lub rzeczowej, zwrotne pożyczki na cele mieszkaniowe oraz zakup paczek lub bonów świątecznych dla dzieci. W sumie zrealizowano ok. 38 tys. różnorodnych świadczeń socjalnych.

Ten zakres świadczeń socjalnych dotyczy również pracowników spółek w ramach wspólnej działalności socjalnej.

Zbliżony zakres świadczeń socjalnych m.in. w zakresie wsparcia finansowego pracowników, wypoczynku oraz działalności rekreacyjno-sportowej funkcjonuje we wszystkich spółkach Grupy ORLEN.

>>>>>>> Ochrona środowiska

Gran Premio d'Italia 2011, Monza

Awans na Monzie

Przedostatnia runda sezonu Porsche Supercup 2011 odbyła się na słynnym włoskim torze Monza. Kuba Giermaziak dzięki 6. pozycji i wywalczeniu 12 punktów został wiceliderem klasyfikacji generalnej! Stefan Rosina ukończył wyścig na 9. miejscu, a zdobyte przez obu kierowców punkty sprawiły, że w klasyfikacji zespołów VERVA Racing Team obronił swoją 3 pozycję.

Wyniki kierowców VERVA Racing Team w Grand Prix Włoch:

- Kuba Giermaziak – 6. miejsce
- Stefan Rosina – 9. miejsce

>>>>>>> Ochrona środowiska

Rok 2011 stał pod znakiem kontynuacji zintegrowanych działań PKN ORLEN na rzecz ochrony środowiska. Dbłość o jakość otoczenia przejawia się nie tylko w ciągłym monitoringu i staraniach na rzecz minimalizacji wpływu procesów produkcyjnych oraz magazynowo-dystrybucyjnych na środowisko naturalne. Dużą rolę w tych działaniach odgrywa świadomość ekologiczna pracowników na każdym stanowisku pracy. Od ich codziennych zachowań w dużym stopniu zależy skala oddziaływania Koncernu na poszczególne komponenty środowiska.

Proekologiczne działania są świadectwem odpowiedzialności zespołu PKN ORLEN za ochronę otaczającego nas środowiska naturalnego z myślą o obecnym i przyszłych pokoleniach. Wyrazem tej odpowiedzialności jest szereg działań edukacyjnych, inwestycyjnych i organizacyjnych, służących ochronie środowiska, które angażują szeroki krąg pracowników. Przygotowywane i publikowane informacje na ten temat cieszyły się zawsze ich dużym zainteresowaniem.

W 2011 roku zakończono realizację, prowadzonych wcześniej, wielu inwestycji środowiskowych i produkcyjnych, stąd też środki wydawane na te cele w Zakładzie Produkcyjnym w Płocku były o 67% niższe niż w 2010 roku. Nakłady na środowiskowe zadania inwestycyjne na terenie stacji paliw i terminali paliw wzrosły o ponad 72% w stosunku do 2010 roku. Realizacja kolejnych ważnych inwestycji środowiskowych w zakresie redukcji emisji dwutlenku siarki, tlenków azotu i pyłu rozpocznie się już w 2012 roku.

Trudnym wyzwaniem, z którym Koncern musiał się zmierzyć w 2011 roku, było uzyskanie nowych zezwoleń na emisję gazów cieplarniowych dla instalacji do produkcji chemikaliów organicznych luzem (dalej zwanych instalacjami chemicznymi), objętych wspólnotowym systemem handlu uprawnieniami do emisji CO₂ od 2013 roku. Ponadto uzyskano decyzje dla funkcjonujących instalacji produkcyjnych.

Najważniejsze z nich to:

- nowe pozwolenie wodno-prawne na odprowadzanie ścieków z Zakładu Produkcyjnego w Płocku,
- decyzje uzgadniające sposób rekultywacji gruntów i wód gruntowych,
- zmiana pozwolenie zintegrowanego.

Zmiana decyzji udzielającej PKN ORLEN pozwolenia zintegrowanego, wydana przez Marszałka Województwa Mazowieckiego, w zakresie zwiększenia ilości spalanej w elektrociepłowni gazu, umożliwiła ograniczenie emisji z Zakładu Produkcyjnego w Płocku o prawie 2%, w tym emisji dwutlenku węgla o 124 934 Mg, przy jednoczesnym zwiększeniu przerobu ropy o 0,6% w stosunku do 2010 roku.

W zakresie ilości pobieranej wody odnotowano wzrost o ok. 3%, zaś w zakresie odprowadzanych ścieków – o ponad 5%.

Wszystkie parametry oddziaływania instalacji mieściły się w wyznaczonych przez pozwolenia normach, co znalazło potwierdzenie w wynikach kontroli Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Ważnym projektem ekologicznym, realizowanym w minionym roku, było objęcie wszystkich obiektów biurowych i administracyjnych Zakładu Produkcyjnego w Płocku systemem selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Przyczyniło się to do zwiększenia ilości segregowanych odpadów komunalnych i zmniejszenia masy odpadów kierowanych na składowisko odpadów. Dzięki realizacji tego projektu w 2011 roku udało się wydzielić i uzyskać ponad 11 ton makulatury, prawie 5 ton szkła, 1,4 tony tworzyw sztucznych i niemal tonę zużytych baterii.

Szczególne znaczenie miało wdrożenie narzędzia informatycznego, służącego do monitorowania emisji CO₂ ze źródeł objętych systemem handlu emisjami. Program umożliwił szybkie dostarczanie wiarygodnych danych o wielkości emisji dwutlenku węgla oraz ograniczy ryzyko towarzyszące podejmowaniu decyzji związanych z obrotem uprawnieniami i aktywnym uczestnictwem we wspólnotowym systemie handlu uprawnieniami do emisji CO₂. Przygotowywana aplikacja zapewni wiarygodność i bezpieczeństwo danych oraz pozwoli na przyłączanie kolejnych jednostek (instalacji) uczestniczących w systemie, zarówno krajowych, jak i zagranicznych.

W 2011 roku PKN ORLEN odebrał certyfikat wdrożenia Ramowego Systemu Zarządzania Responsible Care (RSZ RC). System ten jest inicjatywą europejską, nowym kierunkiem Programu RC („Odpowiedzialność i Troska”), zwiększającym jego wiarygodność. Oparty na cyklu Deminga: Planuj, Wykonuj, Sprawdzaj, Działaj, sprzyja dążeniu do ciągłego doskonalenia. Certyfikat, według wytycznych Europejskiego Stowarzyszenia Przemysłu Chemicznego (CEFIC), potwierdza, że Koncern jest firmą funkcjonującą zgodnie z najwyższymi międzynarodowymi standardami zarządzania w obszarze tzw. triady HSE (Health, Safety and Environment). Z pozostałych spółek Grupy ORLEN, realizujących Program „Odpowiedzialność i Troska” (OiT), certyfikat RSZ RC posiada jeszcze Basell Orlen Polyolefins.

W ramach realizacji Programu „Odpowiedzialność i Troska” w 2011 roku PKN ORLEN zobowiązał się do wykonania 54 zadań. Tradycyjnie dużą popularnością cieszył się konkurs fotograficzny pod nazwą „Złap zającą”, propagujący piękno otaczającej przyrody. W jubileuszowej, piątej, edycji konkursu nagradzano prace w trzech kategoriach: z życia roślin, z życia zwierząt oraz krajobraz i jego elementy. Konkurs jest dwuetapowy. Etap lokalny przeprowadzają przedsiębiorstwa uczestniczące w Programie RC. W 2011 roku realizowały go, poza PKN ORLEN, spółki Grupy ORLEN: ANWIL, Basell Orlen Poliolefins i Inowrocławskie Kopalnie Soli „Solino”. Na etapie krajowym konkursu nagrodzone zostały zdjęcia pracowników spółek Grupy ORLEN: ANWIL i Basell Orlen Poliolefins. Wyróżnienia trafiły

natomiast do sześciu pracowników PKN ORLEN, dwóch pracowników ANWILU i jednego pracownika Basell Orlen Poliolefins. Zwycięskie i wyróżnione zdjęcia znalazły się w kalendarzu na 2012 rok, wydanym przez Sekretariat Programu OiT.

Ochrona środowiska już dawno przestała być domeną przyrodników. Dlatego tak ważna jest synergiczna współpraca wszystkich obszarów biznesu, by wypracować zintegrowany model ograniczenia wpływu Koncernu na środowisko naturalne. Ta świadomość zaowocowała w 2011 roku szeregiem spotkań, podczas których omawiano w szerokim gronie problemy ochrony środowiska, z uwzględnieniem skali i różnorodności oddziaływań zakładu. Spotkania były poświęcone: Zakładowi Produkcyjnemu w Płocku, strukturom regionalnym oraz spółkom Grupy ORLEN.

Działalność PKN ORLEN jest prowadzona zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, z poszanowaniem określonych prawem warunków środowiskowych i w myśl założeń społecznej odpowiedzialności biznesu. W 2011 roku realizacja tych założeń była weryfikowana przez jury najważniejszych konkursów ekologicznych. PKN ORLEN otrzymał tytuł Partner Polskiej Ekologii za zasługi i nieustanną pracę na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego. Narodowa Rada Ekologiczna w XII edycji konkursu Przyjaźni Środowisku, która odbyła się pod patronatem Prezydenta RP, taki sam tytuł przyznała również Prezesowi Zarządu Koncernu. Nagroda jest jednym z najbardziej pożądaných i prestiżowych wyróżnień, związanych z ochroną środowiska. Podkreśla działania na rzecz ekologii, a laureaci tworzą grupę liderów promujących nowe rozwiązania ekologiczne, dostosowane do obowiązujących norm europejskich.

Podejmowane przez PKN ORLEN inicjatywy, mające na celu minimalizowanie wpływu jego działalności i wytwarzanych produktów na środowisko, przyniosły Spółce tytuł Ekoodpowiedzialni w Biznesie. Kapituła konkursu wyłoniła PKN ORLEN z grona przedsiębiorstw z sektora przemysłu, prowadzących szeroką działalność (inwestycyjną, edukacyjną i informacyjną) związaną z ochroną środowiska.

>>>> Ochrona środowiska

Europejskie Forum Odpowiedzialności Ekologicznej „CERT” Sp. z o.o., po dwukrotnym otrzymaniu przez PKN ORLEN miana Firma Bliska Środowisku (w latach 2009 i 2010) i uzyskaniu pozytywnego wyniku audytu, przyznało tytuł Ekostrateg. Doceniło tym samym wdrożoną strategię proekologiczną, zarządzanie efektywnością ekologiczną oraz spełnianie wymagań prawnych w zakresie ochrony środowiska.

Oprócz tych tytułów PKN ORLEN zdobył kolejne wyróżnienia: Ekolaury Polskiej Izby Ekologii (w kategorii: ochrona przed hałasem, za „Wygłuszenie wentylatorów kotłów K4, K5, K6, K7 w Zakładzie Elektrociepłowni”) i European Responsible Care Awards 2011, przyznany przez Europejskie Stowarzyszenie Przemysłu Chemicznego CEFIC za działalność społeczną w ramach obchodów Międzynarodowego Roku Chemii (za projekt „Poczuj Chemię”).

Otrzymane liczne nagrody i prestiżowe tytuły nie tylko umacniają proekologiczny wizerunek i dowodzą, że PKN ORLEN jest firmą odpowiedzialną, profesjonalnie zarządzaną, ale jednocześnie zobowiązują do dalszych wysiłków na rzecz poprawy obecnego i przyszłego oddziaływania na środowisko naturalne.

Ochrona powietrza

Na łączną emisję substancji do powietrza z PKN ORLEN w 2011 roku złożyła się emisja substancji z instalacji Zakładu Produkcyjnego w Płocku oraz z instalacji do produkcji kwasu tereftalowego Zakładu PTA we Włocławku (uruchomionej 21 marca 2011 roku).

Zestawienie łącznej, dla Zakładu Produkcyjnego w Płocku i Zakładu PTA we Włocławku, emisji wybranych substancji w 2011 roku

Rodzaj zanieczyszczenia

Wielkość emisji [Mg]
2011

Dwutlenek siarki	20 972,27
Tlenki azotu (w przeliczeniu na dwutlenek azotu)	8 066,17
Tlenek węgla	1 582,00
Suma węglowodorów	1 204,68
Pył ogółem*	590,90
Dwutlenek węgla	6 288 163,72
Pozostałe zanieczyszczenia	185,78
Łączna emisja zanieczyszczeń bez dwutlenku węgla	32 601,79
Łączna emisja wszystkich zanieczyszczeń PKN ORLEN	6 320 765,52

* Pył ogółem tj. pył ze spalania, pył krzemowy oraz metale w pyłe.

Emisja zanieczyszczeń do powietrza w 2011 roku mieściła się w limitach wyznaczonych w pozwoleniach zintegrowanych.

W 2011 roku w Zakładzie Produkcyjnym w Płocku nastąpił niewielki spadek emisji zanieczyszczeń w stosunku do 2010 roku. W dużej mierze było to spowodowane działaniami zakładowej elektrowni (EC), w której nastąpił znaczący wzrost udziału gazu w puli spalanych paliw. W 2011 roku EC zużyła ponaddwukrotnie więcej gazu niż w poprzednim roku, przy jednoczesnym spadku zużycia gudronu o 25%.

Najważniejsze cele i wyzwania zrealizowane w 2011 roku w obszarze oddziaływania środowiskowego PKN ORLEN

W 2011 roku zrealizowano wszystkie najważniejsze cele, w tym:

- certyfikację Ramowego Systemu Zarządzania Responsible Care,
- rozszerzenie selektywnej zbiórki na wszystkie obiekty biurowe i administracyjne na terenie Zakładu Produkcyjnego w Płocku,
- przygotowanie instalacji chemicznych Zakładu Produkcyjnego w Płocku oraz Zakładu PTA we Włocławku do udziału we wspólnym systemie handlu uprawnieniami do emisji CO₂,
- zapewnienie monitoringu oddziaływań środowiskowych stacji paliw i terminali paliw,
- rozwój systemu zbierania oraz raportowania informacji o stacjach paliw i terminalach paliw,
- rozpoczęcie procesu opracowania instrukcji ochrony środowiska dla stacji paliw.

Cele i wyzwania w 2012 roku

PKN ORLEN zamierza kontynuować strategiczne działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego. Wśród kluczowych projektów przewidzianych na 2012 rok znalazły się:

- przygotowanie wniosków o zmianę pozwoleń zintegrowanych dla instalacji Zakładu Produkcyjnego w Płocku i Zakładu PTA we Włocławku, uwzględniających zmiany technologiczne i optymalizację warunków funkcjonowania instalacji,
- zapewnienie optymalizacji kosztów działań dotyczących rekultywacji gruntów i wód gruntowych,
- doskonalenie narzędzia informatycznego „System monitorowania emisji CO₂” (włączenie nowych jednostek z instalacji chemicznych),
- przygotowanie instalacji chemicznych do monitorowania emisji CO₂ zgodnie z regulacjami prawnymi,
- uzyskanie uzgodnień środowiskowych dla realizacji inwestycji przystosowujących Elektrociepłownię w Płocku do wymogów Dyrektywy IED,
- realizacja zadań wynikających z Programu „Odpowiedzialność i Troska”.

Spółki tworzące Grupę Kapitałową ORLEN prowadziły w 2011 roku różnorodne działania ograniczające wpływ ich działalności na środowisko naturalne.

ANWIL

- realizacja Programu „Odpowiedzialność i Troska”;
- budowa instalacji kotła pary średnioprężnej 1,6 MPa na linii A amoniaku, która przyczyniła się do zwiększenia energooszczędności procesu produkcji amoniaku oraz pozwoliła na ograniczenie emisji CO₂, NO₂ i CO;
- wykonanie układu hermetyzacji wydmuchów zbiorników magazynowych, ich skolektorowanie i skierowanie do instalacji odzysku chlorowodoru (wyeliminowanie emisji dichloroetanu do atmosfery z beciśnieniowych zbiorników magazynowych T 601, T 603, T 606);
- optymalizacja liczby studzienek na rurociągu przesyłowym solanki z IKS „Solino” do ANWILU (redukcja ryzyka wycieków solanki z rurociągu do środowiska).

Orlen Basell Polyolefins

- regeneracja i zawrótanie kondensatu do układu (redukcja ilości wytwarzanych ścieków),
- opomiarowanie ilości ścieków przemysłowych i bytowych na instalacji Poliolefiny III,
- promocja proekologicznych postaw oraz edukacja ekologiczna (kampania Sprzątanie Świata, konkurs fotograficzny „Złap zającą” i współudział w organizacji obchodów Dnia Ziemi).

ORLEN Centrum Serwisowe

- selektywna zbiórka odpadów innych niż komunalne,
- modernizacja kotłowni poprzez zmianę zasilania z olejowego na gazowe (zmniejszenia emisji substancji do powietrza),
- zakup nowych samochodów spełniających wymogi EURO 4,5.

ORLEN Eko

- otrzymanie certyfikatu Firma Bliska Środowisku za prowadzone działania ekologiczne,
- budowa węzła rozdrabniania odpadów stałych i współspalanie ich w Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów Niebezpiecznych.

ORLEN Lietuva

- zainstalowanie kotła K-1 w elektrociepłowni (możliwość użycia paliwa gazowego i zmniejszenie emisji do powietrza ze spalania paliw),
- montaż nowych efektywnych palników D-2 (ograniczenie zużycia paliwa).

ORLEN Transport

- wymiana floty, zakup ciągników siodłowych posiadających klasę EURO 5 (mniejsza emisja CO₂),
- wycofanie z eksploatacji ciągników posiadających klasę EURO 2.

Rafineria Nafty Jedlicze

- modernizacja parku zbiorników magazynowych (wykonanie szczelnych tac, podwójnych den stalowych oraz instalacja systemu monitorowania występowania wycieków), która pozwala zabezpieczyć grunt przed przenikaniem produktów naftowych,
- modernizacja infrastruktury kolejowej, wykonanie m.in. szczelnych tac betonowych, (zabezpieczenie kolejowych stanowisk rozładunku i załadunku przed przenikaniem surowców i produktów naftowych do gruntu i wód gruntowych),
- budowa węzła do przygotowania wody dla kotłów parowych (mniejsze zużycie wody, energii elektrycznej i redukcja wytwarzanych odpadów).

Unipetrol RPA

- pomyślna recertyfikacja systemów IMS i nabycie prawa do używania logo Responsible Care,
- budowa stacji recyklingu ścieków (obniżenie zużycia wody),
- rekonstrukcja drenażu na instalacji Krakingu Parowego (ochrona gleby i wód podziemnych przed zanieczyszczeniami),
- przebudowa kanalizacji przemysłowej (zabezpieczenie przed przenikaniem do gruntu substancji zanieczyszczających).

ORLEN Automatyka

- zakup środka transportu z napędem elektrycznym (ograniczenie emisji spalin),
- remont odcinka kolektora kanalizacji deszczowej (poprawa funkcjonowania gospodarki ściekowej).

ORLEN Deutschland

- uzdatnianie wody w instalacjach myjni samochodowych (mniejsze zużycie wody),
- wymiana czynnika chłodniczego R-22 w klimatyzatorach (przeciwdziałanie zubażaniu warstwy ozonowej),
- wyposażenie stacji paliw w system kanalizacji zbierającej odcieki (zmniejszenie ryzyka wycieku substancji ropopochodnych do gruntu).

ORLEN GAZ

- przeprowadzenie kampanii informacyjnej na temat gospodarki odpadami („ORLEN GAZ Sp. z o. o. przyjazny środowisku”).

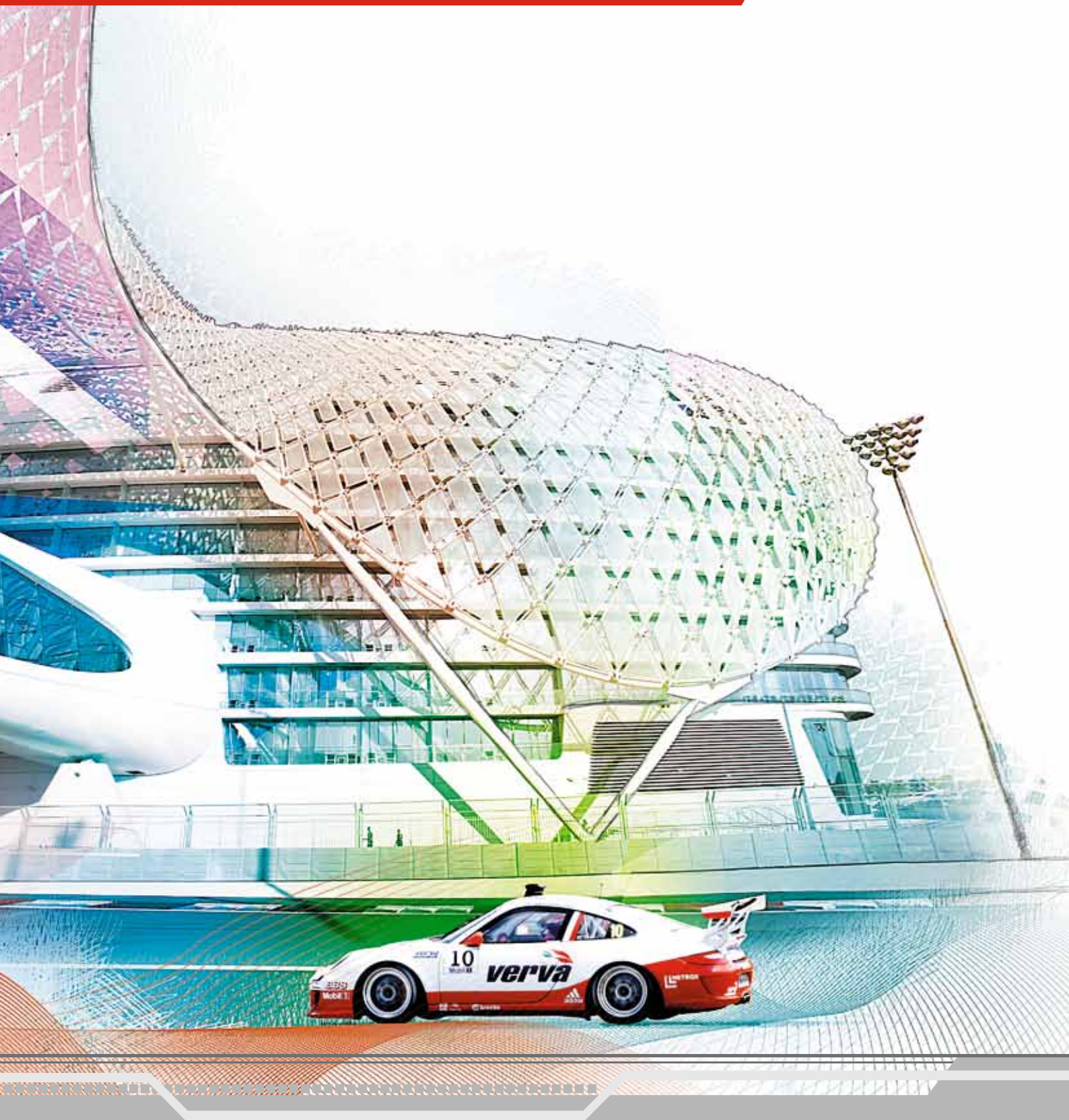
ORLEN Laboratorium

- wymiana czynnika chłodniczego R-22 w klimatyzatorach w Laboratorium Wód Energetycznych na czynnik ekologiczny (przeciwdziałanie zubażaniu warstwy ozonowej).

Ship-Service

- zakup specjalnego samochodu służącego do czyszczenia kanalizacji, separatorów i odbioru odpadów ropopochodnych ze statków (usprawnienie gospodarki odpadami).

>>>>>>> Istotne czynniki ryzyka rynkowego

Abu Zabi 2011, Yas Marina (2 rundy)

Wielki finał

W pierwszym wyścigu debiutujący w Zjednoczonych Emiratach Giermaziak był 10. i spadł w klasyfikacji generalnej na 3. pozycję. W drugim starcie losy końcowej pozycji Kuby rozgrywały się niemal w każdej minucie wyścigu. Na szczęście Kuba po niezwykle ekscytującym wyścigu zapewnił sobie miejsce na podium w klasyfikacji końcowej serii!

Wyniki kierowców VERVA Racing Team w Grand Prix Abu Zabi wyścig numer 1:

- Stefan Rosina – 8. miejsce
- Kuba Giermaziak – 10. miejsce

Wyniki kierowców VERVA Racing Team w Grand Prix Abu Zabi wyścig numer 2:

- Kuba Giermaziak – 6. miejsce
- Stefan Rosina – 13. miejsce

>>>>>>> Istotne czynniki ryzyka rynkowego

Ryzyka działalności

Ryzyko kredytowe

Grupa ORLEN prowadząc działalność handlową realizuje sprzedaż produktów i usług dla podmiotów gospodarczych z odroczonym terminem płatności. W rezultacie Grupa ORLEN jest narażona na ryzyko kredytowe związane z nieuregulowaniem przez kontrahentów należności za dostarczone produkty i usługi.

W celu zminimalizowania powyższego ryzyka oraz utrzymania możliwie najniższego poziomu kapitału obrotowego Grupa ORLEN stosuje procedurę przyznawania limitu kredytu kupieckiego dla kontrahentów kupujących z odroczonym terminem płatności. Procedura obejmuje indywidualną ocenę kontrahenta pod kątem ryzyka kredytowego oraz określenie formy zabezpieczenia udzielanego kredytu kupieckiego.

Poziom należności kontrahentów Grupy ORLEN jest regularnie kontrolowany i w przypadku wystąpienia należności przeterminowanych zgodnie z obowiązującymi procedurami następuje wstrzymanie sprzedaży oraz rozpoczęcie procedury windykacji. Dodatkowo, część należności jest ubezpieczana w ramach zorganizowanych programów ubezpieczenia kredytu kupieckiego.

Ryzyko kredytowe, wynikające z aktywów z tytułu dodatniej wyceny instrumentów pochodnych, jest uważane za niskie z uwagi na fakt, iż wszystkie transakcje zawierane są z bankami o wysokim ratingu kredytowym. Jednym z istotnych parametrów wyboru banku jest posiadanie ratingu na poziomie nie mniejszym niż A.

Szczegółowe informacje dotyczące ryzyka kredytowego zostały przedstawione w nocie 33.7 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2011 rok.

Ryzyko płynności

Grupa ORLEN narażona jest na ryzyko utraty płynności związane ze zdolnością do terminowego regulowania zobowiązań.

Do monitorowania poziomu płynności Grupa ORLEN stosuje wskaźnik płynności bieżącej liczony jako relacja aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych. Na dzień 31 grudnia 2011 roku wskaźnik płynności bieżącej wyniósł 1,5 w porównaniu z 1,3 na dzień 31 grudnia 2010 roku.

Dla zminimalizowania ryzyka związanego z utratą płynności Grupa ORLEN korzysta z zewnętrznych źródeł finansowania w postaci otwartych linii kredytowych. Na dzień 31 grudnia 2011 roku maksymalne możliwe zadłużenie z tytułu zawartych umów kredytowych wynosiło 20 899 193 tys. zł. Do wykorzystania na dzień 31 grudnia 2011 roku i pozostało 7 562 831 tys. zł.

W celu zapewnienia dodatkowego źródła środków potrzebnych do zabezpieczenia swojej płynności finansowej Grupa ORLEN korzysta z Programu emisji obligacji uruchomionego w 2007 roku. Emisje obligacji umożliwiają wyjście poza tradycyjny rynek bankowy i pozyskanie środków od innych instytucji finansowych, korporacji czy osób fizycznych. Program emisji obligacji jest również wykorzystywany do zarządzania płynnością w ramach jednostek Grupy ORLEN na rynku krajowym i zagranicznym.

W celu wsparcia procesów zarządzania płynnością w Grupie ORLEN funkcjonują również systemy koncentracji środków finansowych („cash pool”) – złotówkowy system obejmujący na dzień 31 grudnia 2011 roku 22 spółki Grupy ORLEN oraz międzynarodowy system koncentracji środków w walutach EUR, USD i zł prowadzony w banku zagranicznym dla PKN ORLEN oraz zagranicznych spółek Grupy ORLEN (ORLEN Finance AB, AB ORLEN Lietuva, ORLEN Deutschland GmbH, Unipetrol Deutschland GmbH).

Szczegółowe informacje dotyczące ryzyka płynności zostały przedstawione w nocie 33.7 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2011 rok.

Ryzyka rynkowe

Grupa ORLEN prowadząc działalność gospodarczą jest narażona na szereg ryzyk rynkowych związanych z otoczeniem makroekonomicznym.

Grupa ORLEN zarządza ryzykami rynkowymi w oparciu o politykę zarządzania ryzykiem rynkowym, określającą zasady pomiaru ekspozycji na poszczególne ryzyka oraz parametry i horyzont czasowy ich instrumentów zabezpieczających. Za realizację procedur wynikających z polityki zarządzania ryzykiem rynkowym odpowiedzialne są wskazane komórki organizacyjne pod nadzorem Komitetu Ryzyka Finansowego PKN ORLEN, Zarządu PKN ORLEN i Rady Nadzorczej PKN ORLEN.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym w Grupie ORLEN ma na celu ograniczenie niepożądanych wpływów zmian czynników ryzyka rynkowego na przepływy pieniężne oraz wyniki w krótkim oraz średnim horyzoncie czasowym.

Grupa ORLEN realizuje cele zarządzania ryzykiem w oparciu o strategię zabezpieczającą wykorzystującą instrumenty pochodne. Stosowanie instrumentów pochodnych ma wyłącznie za zadanie ograniczenie ryzyka zmian wartości godziwej i ryzyka zmian przepływów pieniężnych. Grupa ORLEN stosuje tylko te instrumenty, które jest w stanie wycenić wewnętrznie z zastosowaniem standardowych modeli wyceny dla danego instrumentu. Pozyskując wycenę rynkową instrumentów, Grupa ORLEN polega na informacjach uzyskanych z wiodących na danym rynku banków oraz firm brokerskich lub serwisów informacyjnych. Transakcje zawierane są wyłącznie z wiarygodnymi partnerami, dopuszczonymi do udziału w transakcjach w wyniku zastosowania odpowiednich procedur i podpisania odpowiedniej dokumentacji.

Najważniejsze ryzyka rynkowe na które narażona jest Grupa ORLEN obejmują:

Ryzyko cen surowców i produktów naftowych

Działalność operacyjna Grupy ORLEN obejmuje ryzyka:

- zmiany cen ropy naftowej zużywanej do przerobu,
- obowiązku utrzymywania zapasów ropy naftowej i paliw,
- fluktuacji dyferencjału Ural/Brent,
- zmian cen sprzedaży produktów rafineryjnych i petrochemicznych, które uzależnione są od notowań ropy naftowej i produktów na rynkach światowych.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku występowały instrumenty zabezpieczające ryzyko zmian cen surowców i produktów naftowych wynikające z zabezpieczenia przepływów pieniężnych w związku ze sprzedażą/zakupem ropy naftowej, benzyn i oleju napędowego.

Szczegółowe informacje dotyczące ryzyka cen surowców i produktów naftowych zostały przedstawione w nocie 33.7 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2011 rok.

Ryzyko walutowe

Grupa ORLEN narażona jest na ryzyko walutowe wynikające z należności i zobowiązań krótkoterminowych, środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, wydatków inwestycyjnych oraz zobowiązań z tytułu kredytów w walutach obcych oraz przyszłych planowanych przepływów pieniężnych z tytułu sprzedaży i zakupów towarów oraz produktów rafineryjnych i petrochemicznych. Ekspozycja walutowa jest zabezpieczana instrumentami typu forward lub swap.

Dla kursu USD/PLN występuje częściowo naturalny hedging, gdyż przychody ze sprzedaży produktów uzależnionych od kursu USD są równoważone przez koszty zakupu ropy w tej samej walucie. W przypadku kursu EUR/PLN, w walucie tej denominowane są przychody ze sprzedaży produktów petrochemicznych.

>>>> Istotne czynniki ryzyka rynkowego

Dla tej grupy pozycji hedging naturalny występuje w ograniczonym zakresie (np. odsetki od kredytów denominowane w EUR, część zakupów inwestycyjnych).

Szczegółowe informacje dotyczące ryzyka walutowego zostały przedstawione w nocie 33.7 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2011 rok.

Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko zmienności przepływów pieniężnych z tytułu stopy procentowej wynika z udzielonych pożyczek, posiadanych lokat bankowych oraz zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek opartych o zmienne stopy procentowe. PKN ORLEN posiada transakcje pochodne zabezpieczające (swapy procentowe – IRS) część ryzyka przepływów pieniężnych z tytułu stopy procentowej, dla których stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych, natomiast Grupa ANWIL dla instrumentu swap walutowo-procentowy (CCIRS) nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

Zabezpieczanie ryzyka stóp procentowych odbywa się na zasadzie identyfikacji przepływów finansowych narażonych na zmienność stóp procentowych, wynikających z bieżącej ekspozycji Grupy ORLEN.

Szczegółowe informacje dotyczące ryzyka stopy procentowej zostały przedstawione w nocie 33.7 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego za 2011 rok.

Ryzyko związane z dostawą surowców

Dostawy surowców w Grupie ORLEN są realizowane w głównej mierze poprzez system rurociągów, transport lądowy oraz morski. Ryzyko związane z dostawą surowców wynika z konieczności terminowego zabezpieczenia dopływu surowców do produkcji.

Czynniki, które mają istotny wpływ na realizację dostaw surowców do spółek Grupy ORLEN dotyczą głównie sytuacji politycznej w państwach eksportujących ropę, sprawności systemu rurociągów i linii kolejowych oraz warunków pogodowych.

Przyjęta przez PKN ORLEN strategia ma za zadanie przeciwdziałać zaburzeniom w dostawach surowców, głównie poprzez dywersyfikację ich źródeł oraz dostosowanie instalacji produkcyjnych do przerobu różnych gatunkowo typów surowców. Dodatkowo Grupa ORLEN realizuje inwestycje mające na celu pozyskanie własnych źródeł gazu i ropy naftowej.

Ryzyko zmian regulacji prawnych

Ryzyko wynikające ze zmian w przepisach prawnych dotyczy głównie realizacji Narodowego Celu Wskaźnikowego (NCW), limitów ilościowych przyznawanych uprawnień do emisji CO₂ oraz regulacji w kwestii gromadzenia i magazynowania zapasów obowiązkowych.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 2007 roku w ramach dostosowania do regulacji wspólnotowego prawa w zakresie udziału energii z odnawialnych źródeł, poprawy efektywności energetycznej oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych – tzw. pakietu 3x20, począwszy od 2008 roku na producentów paliw nakłada się obowiązek spełnienia Narodowego Celu Wskaźnikowego (NCW). NCW określa minimalny udział biokomponentów i innych paliw odnawialnych liczony według wartości opałowej w ogólnej ilości paliw i biopaliw ciekłych zużywanych w ciągu roku kalendarzowego w transporcie.

Od 1 maja 2011 roku zniesione zostały ulgi podatkowe związane z wykorzystywaniem biokomponentów i biopaliw, co dodatkowo skutkuje wzrostem kosztów realizacji wyznaczonego poziomu wskaźnika NCW.

**Wskaźnik NCW
w latach 2008 – 2011
(%)**

	2008	2009	2010	2011
Wartość wskaźnika NCW	3,45	4,60	5,75	6,20

Istotne ryzyko zmian regulacji prawnych dotyczy także ograniczeń w liczbie przyznawanych uprawnień do emisji CO₂. Zgodnie z obowiązującymi przepisami przyjętego przez Unię Europejską Protokołu z Kioto do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatycznych, podmioty gospodarcze otrzymują przydział uprawnień, które określają maksymalną dopuszczalną wielkość emisji CO₂ wynikającą z rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej. Przekroczenie wyznaczonych limitów powoduje nałożenie kar finansowych.

W związku z tym Grupa ORLEN corocznie weryfikuje liczbę posiadanych uprawnień i określa sposoby bilansowania niedoborów/nadwyżek w ramach transakcji wewnątrzgrupowych oraz na rynku terminowym i spot. W 2011 roku Grupa ORLEN sprzedała posiadane nadwyżki uprawnień do emisji CO₂ oraz zawarła terminowe transakcje zakupu uprawnień.

Z punktu widzenia działalności operacyjnej znaczące ryzyko wynika również z obowiązującego w Polsce systemu utrzymywania zapasów obowiązkowych, regulowanego ustawą z dnia 16 lutego 2007 roku o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym. Nakłada ona na wszystkie firmy działające na rynku paliw obowiązek gromadzenia rezerw ropy naftowej proporcjonalnych do obrotów. Wartość zapasów obowiązkowych Grupy ORLEN na koniec 2011 roku przekroczyła 8,2 miliarda zł i może się istotnie wahać głównie w efekcie zmian cen ropy naftowej a także osiągniętych wolumenów sprzedaży.

Ryzyko zmian trendów w konsumpcji i imporcie paliw

Zmiana trendów w konsumpcji i imporcie paliw może wywierać istotny wpływ na wielkość sprzedaży i poziom możliwych do uzyskania cen na produkty spółek Grupy ORLEN, a tym samym na sytuację finansową Grupy ORLEN. Zmiany poziomu konsumpcji oleju napędowego i benzyny na głównych rynkach działalności Grupy ORLEN przedstawiono poniżej.

Na podstawie danych ARE łączny import paliw do Polski w 2011 roku zmniejszył się w stosunku do 2010 roku o (-) 35 tys. ton (tj. (-) 1,4%) do poziomu 2 442 tys. ton. Import benzyny zwiększył się o blisko 28% i osiągnął poziom 530 tys. ton, co stanowiło około 22% importu wszystkich paliw. Największy import benzyny zanotowano ze Słowacji (około 49%) i Niemiec (około 47%). Szacuje się, że w 2011 roku zaimportowano do Polski około 1 905 tys. ton oleju napędowego tj. o (-) 7% mniej niż w 2010 roku. Import oleju napędowego stanowił około 78% łącznej wielkości importu paliw do Polski. Największa ilość oleju napędowego pochodziła z Niemiec (50%), Litwy (26%) i Słowacji (15%).

Ryzyko związane ze światowym kryzysem gospodarczym, zmianami poziomu wzrostu gospodarczego i stopy bezrobocia

W 2011 roku Grupa ORLEN funkcjonowała w trudnych warunkach rynkowych w związku z pojawieniem się drugiej fali kryzysu finansowego. Negatywny wpływ kryzysu dotyczył głównie osłabienia złotego względem walut obcych, a także pogorszenia popytu na paliwa oraz obniżenia marż na produkty rafineryjne i petrochemiczne. Miało to bezpośrednie odzwierciedlenie w sytuacji finansowej Grupy ORLEN poprzez wpływ na wielkość generowanych przychodów, zysk operacyjny i zysk netto jak również wielkość rozrachunków i zadłużenia w walutach obcych.

Wskaźnik produktu krajowego brutto (PKB) odgrywa znaczącą rolę jako narzędzie określające poziom wzrostu gospodarczego, aktualne trendy oraz cykl koniunkturalny, w którym znajduje się gospodarka. Niekorzystne zmiany poziomu tego wskaźnika są oznaką spowolnienia gospodarczego i skutkują ograniczeniem konsumpcji dóbr w tym również produktów i usług oferowanych przez spółki Grupy ORLEN.

Istotnym wskaźnikiem gospodarczym z punktu widzenia działalności Grupy ORLEN jest również stopa bezrobocia. Wzrost wskaźnika może oznaczać osłabienie popytu na produkty i usługi Grupy ORLEN w związku ze zmniejszeniem siły nabywczej klientów na rynku.

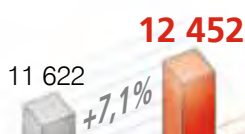
>>>> Istotne czynniki ryzyka rynkowego

Konsumpcja benzyny i oleju w krajach obsługiwanych przez Grupę ORLEN

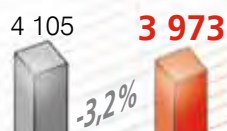
w latach 2010–2011* (w tys. ton)

Polska

Olej napędowy

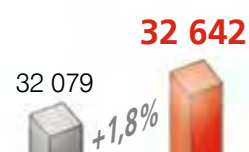

Benzyna

Niemcy

Olej napędowy

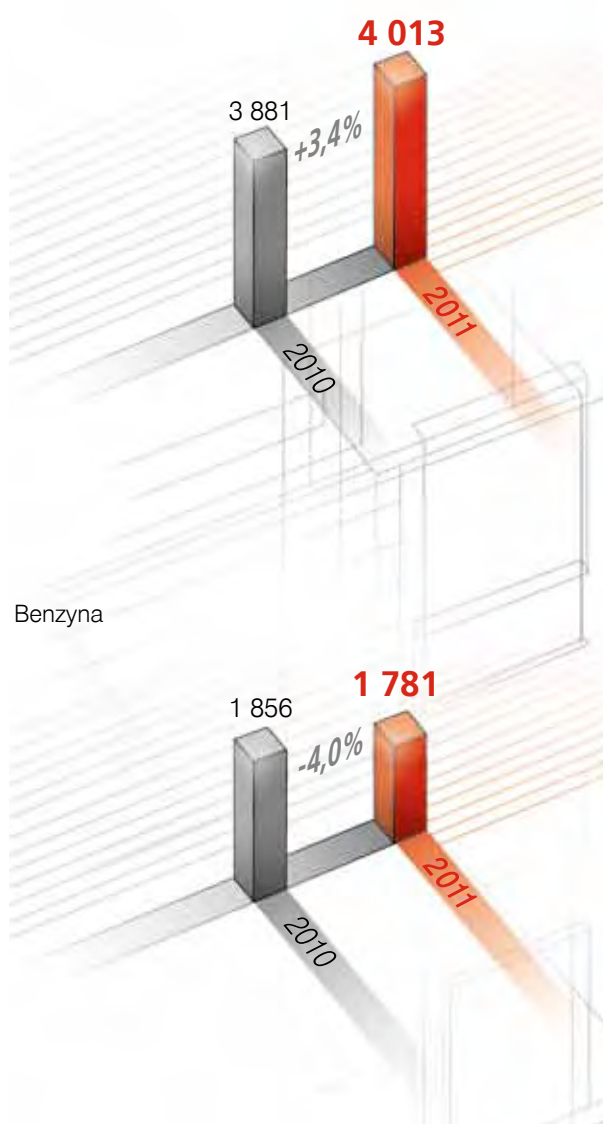
Benzyna

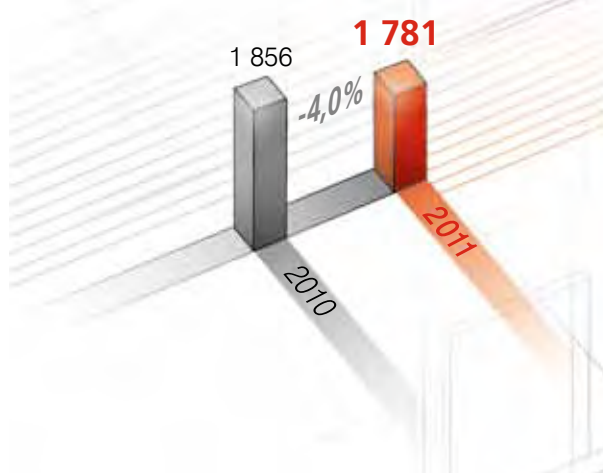
* Na podstawie danych z kwietnia 2012 roku.

Czechy

Olej napędowy

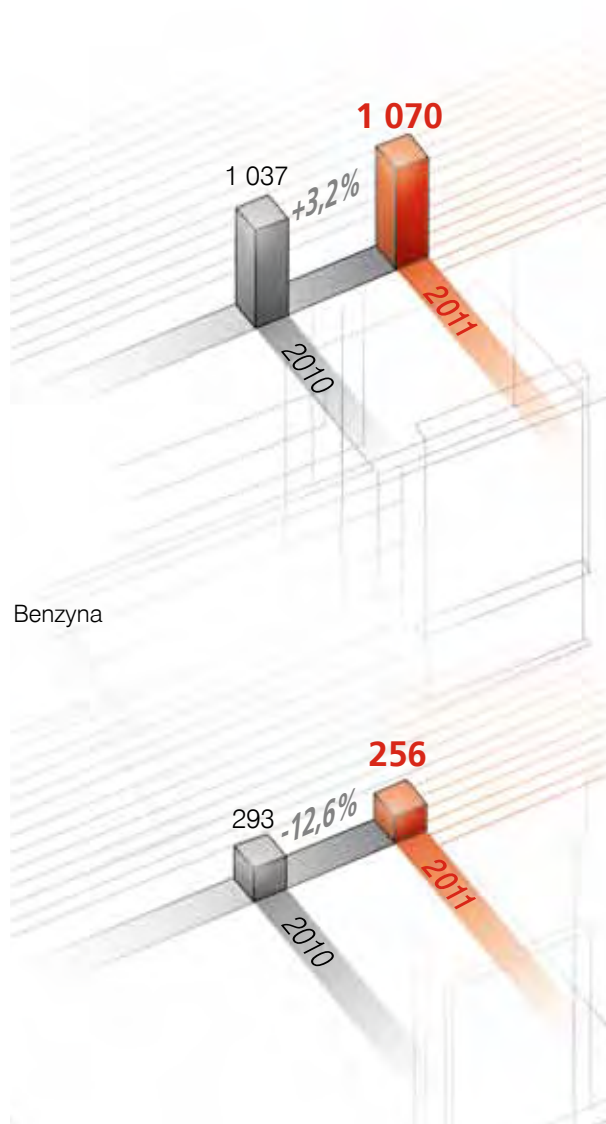

Benzyna

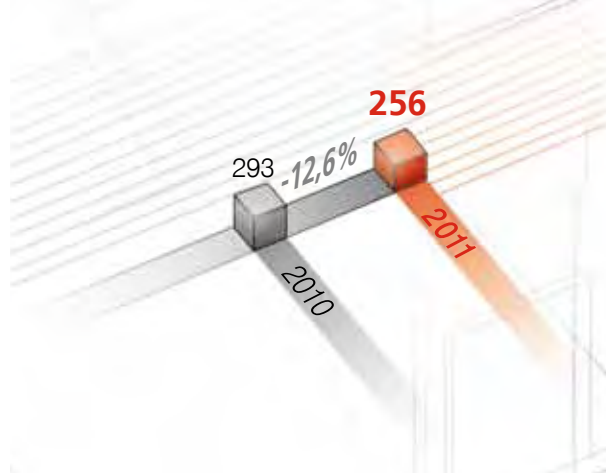

Litwa

Olej napędowy

Benzyna

>>>>>>> Ład korporacyjny

Podsumowanie startów VRT w sezonie 2011

VERVA Racing Team w światowej czołówce wyścigów

Sezon 2011 był pełen emocji dla kibiców polskiego zespołu. Walka o ostateczne pozycje w klasyfikacji końcowej toczyła się do ostatniej prostej. Zespół VERVA Racing Team dołączył do światowej czołówki zespołów kończąc swój drugi sezon w pucharze Porsche na 3. miejscu w klasyfikacji generalnej kierowców i 4. miejscu w rankingu zespołów. Kibice dwukrotnie wysłuchali Mazurka Dąbrowskiego dzięki fantastycznym występom Kuby Giermaziaka podczas Grand Prix Węgier oraz Belgii. Zespół zawdzięcza swój sukces profesjonalnemu przygotowaniu, równej i przemyślanej jeździe w ciągu całego sezonu oraz wyścigowej finezji kierowców.

>>>>>>> Ład korporacyjny

Zbiór zasad ładu korporacyjnego, któremu podlegał PKN ORLEN w 2011 roku

W 2011 roku PKN ORLEN stosował się do zbioru zasad „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych” („DPSN”), obowiązującego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Kodeks „DPSN” dostępny jest na stronie internetowej poświęconej łaadowi korporacyjnemu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie www.corp-gov.gpw.pl oraz na korporacyjnej stronie internetowej PKN ORLEN www.orlen.pl w sekcji przeznaczonej dla akcjonariuszy Spółki – Relacje inwestorskie w zakładce Giełda/Dobre Praktyki GPW.

W 2011 roku PKN ORLEN stosował wszystkie obligatoryjne zasady ładu korporacyjnego zawarte w kodeksie „DPSN”.

Komunikacja z rynkiem kapitałowym

Spółka podejmuje szereg działań usprawniających komunikację z jej otoczeniem. W celu dotarcia do szerokiego grona odbiorców stosuje zarówno tradycyjne, jak i nowoczesne narzędzia komunikacji z przedstawicielami rynku kapitałowego. Organizuje bezpośrednie transmisje internetowe, z symultanicznym tłumaczeniem na język angielski, z konferencji medialnych organizowanych po każdym ważnym wydarzeniu w życiu Spółki, takim jak publikacja wyników kwartalnych, ogłoszenie strategii, a także z obrad Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN. Zapisy wideo z konferencji archiwizowane są na stronie internetowej Spółki, dzięki czemu możliwe jest obejrzenie wybranego wydarzenia także po jego zakończeniu.

Korporacyjna strona internetowa www.orlen.pl

PKN ORLEN prowadzi korporacyjną stronę internetową, która jest wiarygodnym i użytecznym źródłem informacji o Spółce dla przedstawicieli rynku kapitałowego. Specjalnie dla akcjonariuszy Spółki

oraz inwestorów i analityków giełdowych na korporacyjnej stronie internetowej działa serwis relacji inwestorskich (<http://www.orlen.pl/PL/RelacjeInwestorskie/Strony/default.aspx>). Zawartość serwisu internetowego przygotowywana jest w sposób przejrzysty, rzetelny i kompletny, tak aby umożliwić inwestorom i analitykom podejmowanie decyzji na podstawie prezentowanych przez Spółkę informacji. Sekcja relacji inwestorskich jest prowadzona jednocześnie w języku polskim i angielskim.

Serwis podzielony jest na kilka zakładek, w których znaleźć można wszystkie opublikowane przez Spółkę raporty bieżące i okresowe, a także prezentacje przygotowane z okazji ważniejszych wydarzeń w firmie oraz nagrania dźwiękowe i wideo z tych wydarzeń.

W sekcji relacji inwestorskich mieści się wiele nowoczesnych narzędzi i informacji o Spółce, zgodnie z najnowszymi standardami rynkowymi. W ramach ciągłego doskonalenia komunikacji z przedstawicielami rynku kapitałowego w trakcie 2011 roku Spółka wdrożyła w niej kilka nowych rozwiązań.

Można znaleźć tam między innymi:

- interaktywne wykresy i tabele służące do szybkich porównań wskaźników finansowych dla Spółki w różnych przedziałach czasowych;
- interaktywne wykresy i tabele notowań akcji PKN ORLEN z kalkulatorem zwrotu z inwestycji w akcje Spółki. W 2011 roku wykresy te wzbogacone zostały o narzędzie umożliwiające porównywanie notowań akcji PKN ORLEN z głównymi indeksami giełdowymi, w skład których wchodziły akcje Spółki. Do wykresu notowań akcji PKN ORLEN można dołączyć wykres notowań jednego z indeksów: WIG, WIG 20 lub WIG PALIWA;
- zebrane w jednym miejscu sprawozdania finansowe wraz z omawiającymi je prezentacjami przygotowywanymi dla przedstawicieli rynku kapitałowego, zapisami telekonferencji z analitykami i inwestorami giełdowymi z okazji publikacji wyników finansowych, oraz arkusz kalkulacyjny z danymi z prezentacji wynikowych, ułatwiający analizę danych;

- specjalny formularz służący do skontaktowania się ze Spółką w sprawach Walnych Zgromadzeń PKN ORLEN, zgodnie z najnowszymi przepisami kodeksu spółek handlowych;
- możliwość zapisania się na różnego rodzaju newslettery PKN ORLEN, w tym najnowsze wiadomości z obszaru relacji inwestorskich;
- funkcję zapisywania się na przypomnienia o wydarzeniach umieszczonych w Kalendarzu wydarzeń – nowość wprowadzoną na przełomie 2011 i 2012 roku. Można wpisać automatycznie wybrane terminy do kalendarza swoich programów pocztowych, a także zapisać się na wysyłane poprzez e-mail lub SMS przypomnienia o wydarzeniach. Można decydować o tym, przed którymi wydarzeniami otrzymać przypomnienie – może to być jedno lub kilka z nich, jak również wszystkie wpisane do kalendarza relacji inwestorskich PKN ORLEN zarówno w bieżącym roku, jak i w latach następnych.

Na stronie internetowej w sekcji relacji inwestorskich umieszczona jest także zakładka dotycząca dobrych praktyk GPW. Z tego miejsca można pobrać roczne raporty Spółki z wypełniania dobrych praktyk, a także kodeks „DPSN”. Znajduje się tam także krótka informacja o stosowanych przez Spółkę dobrych praktykach, zasadach wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, a także informacja o udziale kobiet i mężczyzn w Zarządzie Spółki oraz w jej Radzie Nadzorczej w okresie ostatnich dwóch lat.

Zakładka Walne zgromadzenie znajdująca się w serwisie relacji inwestorskich zawiera komplet dokumentów korporacyjnych oraz przewodnik dla akcjonariuszy „Jak wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN SA”, aktualizowany zgodnie z pojawiającymi się zmianami w prawie powszechnie obowiązującym. Udostępniane są tam także informacje dotyczące terminów walnych zgromadzeń, projekty uchwał oraz cały komplet dokumentów prezentowanych akcjonariuszom na walnych zgromadzeniach. Spółka zapewnia także komunikację ze swoimi akcjonariuszami poprzez specjalny internetowy formularz kontaktowy w sprawie walnych zgromadzeń.

Ponadto na przełomie 2011 i 2012 roku PKN ORLEN uruchomił stronę korporacyjną w wersji mobilnej, przystosowaną do przeglądania

serwisu internetowego na telefonach komórkowych i innych urządzeniach mobilnych. Wchodząc na korporacyjną stronę Spółki pod adresem www.orlen.pl za pomocą telefonu czy smartfona następuje automatyczne przekierowanie do serwisu m.orlen.pl dedykowanego na te urządzenia. Użytkownicy urządzeń mobilnych mogą w łatwy i szybki sposób korzystać z dostępu do kluczowych informacji dotyczących PKN ORLEN znanych z klasycznej wersji www.orlen.pl, m.in. do raportów giełdowych, notowań akcji, wyników finansowych czy informacji prasowych. Wersja mobilna m.orlen.pl umożliwia także szybkie nawiązanie połączenia telefonicznego ze Spółką za pomocą funkcji „click to call”.

Na witrynie m.orlen.pl internauci mają również możliwość sprawdzenia hurtowych cen paliw, przeglądu listy aktualnych ofert przetargowych oraz wyszukania firmowych stacji paliw dla danych lokalizacji. Na urządzeniach mobilnych można też posłuchać branżowego audiobooka o historii polskiej nafty lub sięgnąć po publikacje elektroniczne. W zakładce Centrum Prasowe dostępne są pliki audio z nagraniami konferencji prasowych, które w sposób nieobciążający łączy umożliwiają szybki dostęp do treści przedstawianych i komentowanych przez PKN ORLEN.

Serwis m.orlen.pl dostępny jest w polskiej i angielskiej wersji językowej.

Bezpośrednie kontakty z przedstawicielami rynku kapitałowego

Spółka regularnie i aktywnie uczestniczy w spotkaniach z inwestorami i analitykami zarówno w kraju, jak i zagranicą. Organizowane są konferencje, spotkania indywidualne oraz grupowe, jak i telekonferencje z interesariuszami rynku kapitałowego. Przedstawiciele Spółki regularnie wyjeżdżają także na tzw. roadshows – cykle spotkań z inwestorami w ich miejscu pracy. Dla interesariuszy rynku kapitałowego zainteresowanych działalnością Spółki organizowane są także tzw. site visits, czyli wizytacje akcjonariuszy lub analityków w Zakładzie Produkcyjnym, co umożliwia lepsze poznanie specyfiki Spółki.

Podczas spotkań z przedstawicielami rynku kapitałowego reprezentanci PKN ORLEN przekazują wiadomości na temat Spółki, ale jest to także okazja do pozyskania informacji zwrotnej ze strony akcjonariuszy, inwestorów oraz analityków giełdowych. Dzięki tej informacji zwrotnej Spółka, znając potrzeby informacyjne swych interesariuszy, może rozwijać i udoskonalać swoje relacje z rynkiem kapitałowym.

Spółka dąży do poszerzenia i dywersyfikacji bazy inwestorów. W tym celu podejmuje działania aktywnego promowania swojej działalności wśród potencjalnych akcjonariuszy, także w nowych ośrodkach finansowych na całym świecie.

Mając na względzie rozwój form i polepszenie jakości komunikacji z rynkiem kapitałowym Spółka publikuje co kwartał tzw. „trading statement”, czyli szacunki danych operacyjnych i finansowych oraz przewidywania co do trendów kształtowania się zysku operacyjnego (EBIT), z uwzględnieniem wpływu czynników makroekonomicznych i znaczących zdarzeń jednorazowych na zysk operacyjny (EBIT). Szacunki te publikowane są na kilka tygodni przed datą publikacji okresowego raportu kwartalnego. „Trading statement” ułatwiają rzetelne budowanie konsensusu odnośnie prognozowanych przez rynek kapitałowy wyników finansowych Spółki przed ich publikacją. Raport ten jest tworzeniem nowych standardów w obszarze relacji inwestorskich. Jego dobry odbiór potwierdza, jak ważna dla PKN ORLEN jest właściwa i dobrze dobrana w czasie komunikacja z rynkiem w kluczowych tematach dla inwestorów.

Dbałość o komunikację z uczestnikami rynku kapitałowego została ponownie doceniona w minionym roku, czego wyrazem są nagrody jakie otrzymała Spółka w obszarze relacji inwestorskich:

- „Best investor relations by a Polish Company 2011” – IR Magazine,
- I miejsce WarsawScan 2011 – najlepiej prowadzona polityka informacyjna i ład korporacyjny,
- I miejsce WarsawScan 2011 – najlepsza strona internetowa poświęcona relacjom inwestorskim,
- I miejsce w kategorii „Relacje z inwestorami” rankingu Pulsu Biznesu „Giełdowa Spółka Roku 2011”.

Reakcje Spółki na pojawiające się publicznie opinie i informacje szkodzące jej wizerunkowi

W PKN ORLEN obowiązuje wewnętrzna regulacja dotycząca zasad prowadzenia działań kształtujących wizerunek Spółki, kontaktów z przedstawicielami mediów, a także przekazywania do Dyrektora Biura Komunikacji Korporacyjnej informacji mających znaczenie dla wizerunku PKN ORLEN. Zarządzenie to zobowiązuje do wieloetapowej weryfikacji informacji na temat przedstawicieli Spółki lub samej Spółki, zanim zostaną one upublicznione.

Wspomniane zarządzenie reguluje również zasady reakcji w sytuacji pojawienia się opinii i informacji wypowiedzianych publicznie przez osoby z zewnątrz, szkodzących wizerunkowi Spółki. Proces ten koordynowany jest przez Dyrektora Biura Komunikacji Korporacyjnej. Po pojawieniu się takich opinii i informacji, Spółka sprawdza ich prawdziwość, ocenia wagę i potencjalne skutki i decyduje o wystosowaniu sprostowania lub też zamknięciu sprawy ze względu na interes PKN ORLEN lub niską wagę zaistniałych nieścisłości. W przypadku, gdy stopień przedstawionej przez osobę z zewnątrz informacji/opinii ma poważny skutek opiniotwórczy Spółka konstruuje treść sprostowania, mającego na celu wyjaśnienie nieprawdziwych opinii lub informacji. W zależności od charakteru sprawy, przygotowane sprostowanie wysyłane jest do instytucji, która przekazała krzywdzące dla PKN ORLEN informacje i/lub zamieszczane jest na korporacyjnej stronie internetowej www.orlen.pl w zakładce Centrum Prasowe czy też rozsyłane w formie komunikatu prasowego.

Raportowanie na temat działalności PKN ORLEN w obszarze odpowiedzialnego biznesu

Raportowanie społeczne jest stałym elementem szerokiego systemu komunikowania działań Spółki jej interesariuszom. Spółka publikuje roczne raporty odpowiedzialnego biznesu. W 2011 roku wydany został już siódmy taki raport, trzeci sporządzony zgodnie z Wytycznymi GRI G3.1 na poziomie B.

Raporty roczne prezentujące dokonania Spółki w dziedzinie odpowiedzialnego biznesu znajdują się na korporacyjnej stronie internetowej [www.orlen.pl](http://www.orlen.pl/PL/OdpowiedzialnyBiznes/Strony/default.aspx) w zakładce Odpowiedzialny biznes (<http://www.orlen.pl/PL/OdpowiedzialnyBiznes/Strony/default.aspx>). W zakładce tej można znaleźć również szereg informacji na temat działań Spółki na rzecz środowiska naturalnego, społeczeństwa, bezpieczeństwa oraz dbałości o pracowników Grupy ORLEN.

Opis podstawowych cech stosowanych w PKN ORLEN systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych

System kontroli wewnętrznej Spółki i zarządzania ryzykiem w procesie sporządzania sprawozdań finansowych realizowany jest przez:

- weryfikację stosowania jednolitej polityki rachunkowości przez spółki Grupy ORLEN w zakresie ujęcia, wyceny i ujawnień zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF),
- stosowanie procedur ewidencji księgowej oraz kontrolę ich przestrzegania,
- stosowanie jednolitych wzorców jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych oraz okresową weryfikację prawidłowości ich zastosowania w spółkach Grupy ORLEN,
- weryfikację zgodności sprawozdań finansowych spółek Grupy ORLEN ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy ORLEN,
- przegląd przez niezależnego audytora publikowanych sprawozdań finansowych za I kwartał, półrocze i III kwartał oraz badanie rocznych sprawozdań finansowych PKN ORLEN i Grupy ORLEN,
- procedury autoryzacji i opiniowania sprawozdań finansowych przed publikacją,
- dokonywanie niezależnej i obiektywnej oceny systemów zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej.

Ewidencja zdarzeń gospodarczych w PKN ORLEN prowadzona jest w zintegrowanym systemie finansowo-księgowym, którego konfiguracja jest zgodna z przyjętą w Spółce polityką rachunkowości.

System ten jest wiodącym systemem w Grupie ORLEN. Dzięki stosowanej jednolitej platformie informatycznej Jednostka Dominująca ma kontrolę nad sposobem ewidencji zdarzeń finansowo-księgowych w Grupie ORLEN.

Posiada on funkcjonalność umożliwiającą sterowanie prawami dostępu różnych użytkowników w sposób zapewniający kontrolę nad ich dostępem do ściśle określonych obiektów i transakcji.

Wszystkie działania wykonywane w systemie są rejestrowane dla poszczególnych transakcji i użytkowników. W celu ochrony przed nieuprawnionym dostępem cały system wraz z danymi użytkowników jest zapisywany w specjalnej strukturze katalogów systemu operacyjnego, zabezpieczonej odpowiednimi uprawnieniami.

Bezpieczeństwo i dostępność informacji zawartych w systemie finansowo-księgowym kontrolowane są na wszystkich poziomach bazy danych, aplikacji i prezentacji oraz systemu operacyjnego. Integracja systemu zapewniona jest przez systemy kontroli wprowadzanych danych (walidacje, autoryzacje, listy wartości) oraz dzienniki zmian. W przypadku awarii systemu nie dokończone transakcje są wycofane. Możliwość ścieżek rewizyjnych daje dzienniki zmian.

Użytkownicy nie mają bezpośredniego dostępu do systemu operacyjnego i bazy danych. Zintegrowane menu systemu zawiera ścieżki dostępu do wszystkich dostępnych transakcji w systemie. Zabezpieczenie dostępu do poszczególnych transakcji odbywa się na podstawie przypisanych użytkownikowi autoryzacji.

Stosowane są systemy zabezpieczeń na poziomie sprzętowym i systemowym.

W celu zapewnienia jednolitości zasad rachunkowości spółki Grupy ORLEN stosują, na potrzeby sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, przyjętą przez PKN ORLEN i zatwierdzoną przez spółki Grupy, politykę rachunkowości. Podlega ona okresowej aktualizacji zapewniającej zgodność z obowiązującymi przepisami, w tym, w szczególności MSSF, Ustawą z dnia 29 września 1994 roku

o rachunkowości oraz Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych. Przestrzeganie tego obowiązku jest monitorowane przez Biuro Rachunkowości Korporacyjnej, które przeprowadza kompleksowe procedury analityczne uzupełnione czynnościami sprawdzającymi. Biuro to opracowuje także wskazówki i wytyczne w odniesieniu do zidentyfikowanych zagadnień wymagających szczegółowych objaśnień dla zapewnienia poprawnych i jednolitych zasad sprawozdawczości finansowej.

Skonsolidowane sprawozdania finansowe są przygotowywane na podstawie pakietów sprawozdawczych, które spółki Grupy ORLEN wprowadzają do zintegrowanego systemu informatycznego. System jest rozwiązaniem utworzonym dla celów zarządzania finansowego oraz raportowania. Narzędzie to umożliwia ujednolicenie informacji finansowych. W jednym miejscu zbierane są informacje wynikowe, budżetowe, prognozowane oraz statystyczne, co zapewnia bezpośrednią kontrolę i zgodność wprowadzanych danych.

Dane poddawane są analizie pod względem spójności, kompletności i ciągłości, czemu służą zaimplementowane w systemie kontroli sprawdzające zgodność danych wprowadzanych przez spółki.

Nad bezpieczeństwem zarządzania systemem oraz ustalonymi etapami zarządzania procesem konsolidacji sprawują nadzór wyznaczeni użytkownicy systemu. Nadawanie uprawnień poszczególnym użytkownikom ściśle uzależnione jest od zdefiniowanych (przypisanych) im ról bezpieczeństwa. W celu zachowania kontroli dla poszczególnych użytkowników zostały ustanowione odpowiednie klasy bezpieczeństwa. Dostęp do zasobów finansowych ograniczony jest przez system uprawnień, które nadawane są upoważnionym pracownikom wyłącznie w zakresie wykonywanych przez nich obowiązków. Uprawnienia te podlegają regularnym audytom i weryfikacji. Kontrola dostępu do aplikacji prowadzona jest na każdym etapie sporządzania sprawozdania finansowego. Począwszy od wprowadzania danych aż do wygenerowania informacji końcowych.

Informacje finansowe są przechowywane w systemie informatycznym, tak że mogą być one użyte do tworzenia czytelnych raportów oraz prognoz zarówno na potrzeby wewnętrzne jak i dla odbiorców zewnętrznych, takich jak: instytucje publiczne, analitycy finansowi, akcjonariusze i partnerzy biznesowi.

Sporządzanie skonsolidowanych sprawozdań finansowych w jednym zintegrowanym narzędziu pozwala na skrócenie procesów konsolidacyjnych i raportowych oraz uzyskanie informacji finansowych o wysokiej jakości merytorycznej i użytkowej.

W celu bieżącego ograniczania ryzyk związanych z procesem sporządzania sprawozdań finansowych poddawane są one weryfikacji przez audytora co kwartał, a zatem częściej niż wynika to z obowiązujących przepisów. W przypadku sprawozdania za I kwartał, półrocze i III kwartał audytor dokonuje przeglądu, natomiast w przypadku sprawozdania rocznego jest ono poddawane badaniu. Wyniki przeglądów i badań są przedstawiane przez audytora Zarządowi i Komitetowi Audytowemu Rady Nadzorczej.

W Spółce stosowane są procedury autoryzacji, zgodnie z którymi raporty okresowe przekazywane są Zarządowi Spółki a następnie Komitetowi Audytowemu Rady Nadzorczej do zaopiniowania. Po uzyskaniu opinii Komitetu Audytowego oraz po zakończeniu weryfikacji przez audytora sprawozdania finansowe są zatwierdzane przez Zarząd Spółki do publikacji, a następnie przekazywane przez Biuro Relacji Inwestorskich do stosownych instytucji rynku kapitałowego oraz do publicznej wiadomości. Do czasu opublikowania sprawozdania finansowe udostępniane są wyłącznie osobom uczestniczącym w procesie ich przygotowania, weryfikacji i zatwierdzenia.

W Spółce funkcjonuje Biuro Audytu, którego celem jest dokonywanie niezależnej i obiektywnej oceny systemów zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej oraz analizy procesów biznesowych. Biuro realizuje swoje zadania w oparciu o roczne plany audytów zatwierdzane przez Zarząd oraz przyjmowane przez Komitet Audytowy Rady Nadzorczej i Radę Nadzorczą. Biuro Audytu może realizować także audyty doraźne zlecane przez Radę Nadzorczą lub Zarząd Spółki.

W ramach realizowanych celów i zadań Biuro Audytu dostarcza rekomendacje wdrożenia rozwiązań i standardów, których celem jest redukcja ryzyka niezrealizowania celów PKN ORLEN, poprawa skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz zwiększenie wydajności procesów biznesowych. Ponadto Biuro Audytu prowadzi monitoring wdrożenia własnych rekomendacji oraz monitoruje realizację rekomendacji audytora co do sprawozdań finansowych Spółki.

Dwa razy do roku Biuro Audytu przygotowuje sprawozdanie z monitoringu rekomendacji dla Zarządu i Komitetu Audytowego Rady Nadzorczej zawierające podsumowanie wniosków ze zrealizowanych zadań audytowych, zidentyfikowanych ryzyk oraz informacje na temat stopnia wdrożenia rekomendacji.

Akcjonariusze PKN ORLEN posiadający znaczne pakiety akcji

Akcje PKN ORLEN notowane są na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie w systemie notowań ciągłych i wchodzi w skład indeksów największych spółek WIG20 oraz WIG, a także indeksu branżowego WIG PALIWA. Od 19 listopada 2009 roku akcje PKN ORLEN należą do indeksu spółek zaangażowanych w społeczną odpowiedzialność biznesu – Respect Index.

Akcje PKN ORLEN notowane są także w formie Globalnych Kwitów Depozytowych (GDR) na Londyńskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. Obrót kwitami depozytowymi ma miejsce również w USA na pozagiełdowym rynku OTC.

Kapitał zakładowy PKN ORLEN dzieli się na 427.709.061 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 1,25 złotych każda akcja.

Depozytariuszem kwitów depozytowych PKN ORLEN jest The Bank of New York Mellon. Jednostką transakcyjną na giełdzie londyńskiej jest 1 GDR, na który przypadają dwie akcje PKN ORLEN.

Nie istnieją żadne ograniczenia dotyczące przenoszenia praw własności akcji PKN ORLEN.

Poniżej zaprezentowana jest lista akcjonariuszy PKN ORLEN posiadających znaczne pakiety akcji wraz ze wskazaniem liczby posiadanych przez te podmioty akcji, ich procentowego udziału w kapitale zakładowym Spółki, liczby głosów z nich wynikających i ich procentowego udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN.

W całym 2011 roku oraz do dnia autoryzacji niniejszego raportu nie nastąpiły żadne zmiany w składzie akcjonariuszy posiadających ponad 5% udziału w kapitale zakładowym Spółki.

Akcjonariusze PKN ORLEN posiadający specjalne uprawnienia kontrolne oraz ograniczenia prawa głosu

Jedna akcja PKN ORLEN daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Spółki.

Struktura akcjonariatu PKN ORLEN na dzień 31 grudnia 2011 roku

Akcjonariusze	Liczba akcji	Liczba głosów na Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN	Udział w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN	Udział w kapitale zakładowym PKN ORLEN
Skarb Państwa	117 710 196	117 710 196	27,52%	27,52%
Aviva OFE *	21 744 036	21 744 036	5,08%	5,08%
Pozostali	288 254 829	288 254 829	67,40%	67,40%
Razem	427 709 061	427 709 061	100,00%	100,00%

* Wg informacji otrzymanych przez Spółkę 9 lutego 2010 roku.

Odnosnie prawa głosu poszczególnych akcjonariuszy w Statucie Spółki przyjęto, iż:

- Prawo głosowania akcjonariuszy zostało ograniczone w ten sposób, że żaden z nich nie może wykonywać na Walnym Zgromadzeniu więcej niż 10% ogólnej liczby głosów istniejących w Spółce w dniu odbywania Walnego Zgromadzenia, z zastrzeżeniem że takie ograniczenie prawa głosowania nie istnieje dla potrzeb ustalania obowiązków nabywców znacznych pakietów akcji przewidzianych w:
 - ustawie z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów,
 - ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości,
 - ustawie z dnia 22 września 2006 roku o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorców,
 - ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

Ograniczenie prawa głosowania nie dotyczy Skarbu Państwa oraz banku depozytowego, który na podstawie umowy ze Spółką wyemitował kwity depozytowe w związku z akcjami Spółki (w przypadku wykonywania przez ten podmiot prawa głosu z tych akcji Spółki). Wykonywanie prawa głosu przez podmiot zależny uważa się za jego wykonywanie przez podmiot dominujący w rozumieniu wyżej wymienionych ustaw. Dla obliczania liczby głosów przysługujących akcjonariuszowi sumuje się liczbę głosów z akcji i liczbę głosów, które uzyskałby ten akcjonariusz w przypadku zamiany posiadanych przez siebie kwitów depozytowych na akcje.

- Akcjonariuszem jest każda osoba, w tym jej podmiot dominujący i zależny, której przysługuje bezpośrednio lub pośrednio prawo głosu na Walnym Zgromadzeniu na podstawie dowolnego tytułu prawnego; dotyczy to także osoby, która nie posiada akcji Spółki, a w szczególności użytkownika, zastawnika, osoby uprawnionej z kwitu depozytowego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi, a także

osoby uprawnionej do udziału w Walnym Zgromadzeniu mimo zbycia posiadanych akcji po dniu ustalenia prawa do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu.

- Akcjonariusze, których głosy podlegają kumulacji i redukcji zwani są łącznie Zgrupowaniem. Kumulacja głosów polega na zsumowaniu głosów, którymi dysponują poszczególni akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania. Redukcja głosów polega na pomniejszeniu ogólnej liczby głosów w Spółce przysługujących na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania. Redukcja głosów jest dokonywana według następujących zasad:
 - liczba głosów akcjonariusza, który dysponuje największą liczbą głosów w Spółce spośród wszystkich akcjonariuszy wchodzących w skład Zgrupowania, ulega pomniejszeniu o liczbę głosów równą nadwyżce ponad 10% ogólnej liczby głosów w Spółce przysługujących łącznie wszystkim akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania,
 - jeżeli mimo redukcji, o której mowa powyżej, łączna liczba głosów przysługujących na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania przekracza 10% ogólnej liczby głosów w Spółce, dokonuje się dalszej redukcji głosów należących do pozostałych akcjonariuszy wchodzących w skład Zgrupowania. Dalsza redukcja głosów poszczególnych akcjonariuszy następuje w kolejności ustalonej na podstawie liczby głosów, którymi dysponują poszczególni akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania (od największej do najmniejszej). Dalsza redukcja jest dokonywana aż do osiągnięcia stanu, w którym łączna liczba głosów, którymi dysponują akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania nie będzie przekraczać 10% ogólnej liczby głosów w Spółce,
 - w każdym przypadku akcjonariusz, któremu ograniczono wykonywanie prawa głosu, zachowuje prawo wykonywania co najmniej jednego głosu,
 - ograniczenie wykonywania prawa głosu dotyczy także akcjonariusza nieobecnego na Walnym Zgromadzeniu.

- W celu ustalenia podstawy do kumulacji i redukcji głosów zgodnie z powyższymi postanowieniami, akcjonariusz Spółki, Zarząd, Rada Nadzorcza oraz poszczególni członkowie tych organów mogą żądać, aby akcjonariusz Spółki udzielił informacji czy jest on podmiotem dominującym lub podmiotem zależnym wobec PKN ORLEN.

Uprawnienie to obejmuje także prawo żądania ujawnienia liczby głosów, którymi akcjonariusz Spółki dysponuje samodzielnie lub łącznie z innymi akcjonariuszami Spółki. Osoba, która nie wykonała lub wykonała w sposób nienależyty obowiązek informacyjny, o którym mowa w niniejszym punkcie, do chwili usunięcia uchybienia obowiązku informacyjnego może wykonywać prawo głosu wyłącznie z jednej akcji, a wykonywanie przez taką osobę prawa głosu z pozostałych akcji jest bezskuteczne.

- Ograniczenie prawa głosowania, o którym mowa powyżej nie dotyczy podmiotów zależnych od Skarbu Państwa.
- Na potrzeby wskazanych wyżej regulacji przez podmiot dominujący oraz podmiot zależny rozumie się odpowiednio osobę:
 - mającą status przedsiębiorcy dominującego, przedsiębiorcy zależnego albo jednocześnie status przedsiębiorcy dominującego i zależnego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów, lub
 - mającą status jednostki dominującej, jednostki dominującej wyższego szczebla, jednostki zależnej, jednostki zależnej niższego szczebla, jednostki współzależnej albo mającą jednocześnie status jednostki dominującej (w tym dominującej wyższego szczebla) i zależnej (w tym zależnej niższego szczebla i współzależnej) w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, lub
 - która wywiera (podmiot dominujący) lub na którą jest wywierany (podmiot zależny) decydujący wpływ w rozumieniu ustawy z dnia 22 września 2006 roku o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorców, lub

- której głosy wynikające z posiadanych bezpośrednio lub pośrednio akcji Spółki podlegają kumulacji z głosami innej osoby lub innych osób na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych w związku z posiadaniem, zbywaniem lub nabywaniem znacznych pakietów akcji Spółki.

- W razie wątpliwości wykładni postanowień niniejszego rozdziału należy dokonywać zgodnie z art. 65 § 2 kodeksu cywilnego.

Skarb Państwa jest uprawniony do powoływania i odwoływania jednego członka Rady Nadzorczej. Ponadto jeden członek Zarządu PKN ORLEN jest powoływany i odwoływany przez Radę Nadzorczą na wniosek ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa.

Zgodnie z postanowieniami obowiązującego Statutu Spółki do czasu, gdy minister właściwy do spraw Skarbu Państwa albo inny minister wykonuje prawa z akcji PKN ORLEN, należące do Skarbu Państwa, zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego, właściwy minister może ustanowić w Spółce jednego albo dwóch Obserwatorów, uprawnionych do monitorowania działalności Spółki, uczestniczenia w posiedzeniach organów Spółki, badania dokumentów Spółki, żądania sprawozdań i wyjaśnień, dokonywania rewizji majątku Spółki. Szczegółowe zasady funkcjonowania Obserwatorów i ich kompetencji określają Regulamin Walnego Zgromadzenia oraz Regulamin Rady Nadzorczej. Zgodnie z ustawą z dnia 18 marca 2010 roku o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w niektórych spółkach kapitałowych lub grupach kapitałowych prowadzących działalność w sektorach energii elektrycznej, ropy naftowej oraz paliw gazowych (dalej „Ustawa z dnia 18 marca 2010 roku o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa”), straciła moc ustawa z dnia 3 czerwca 2005 roku o szczególnych uprawnieniach Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w spółkach kapitałowych o istotnym znaczeniu dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego, która to ustawa ustanawiała instytucję Obserwatora w Spółce. W związku z powyższym Zarząd Spółki zaproponował Walnemu Zgromadzeniu wykreślenie ze Statutu Spółki zapisów

dotyczących Obserwatora. Zwyczajne Walne Zgromadzenie w dniu 25 czerwca 2010 roku nie wyraziło jednak zgody na taką zmianę Statutu Spółki. W okresie obowiązywania ustawy o której mowa wyżej, w Spółce nie została wyznaczona żadna osoba do pełnienia funkcji Obserwatora.

Dodatkowo, specjalne uprawnienia dla akcjonariusza Skarbu Państwa wynikać mogą także z postanowień przepisów powszechnie obowiązujących. Uprawnienia takie w szczególności wynikają z ustawy z dnia 18 marca 2010 roku o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa. Zgodnie z przywołaną ustawą, minister właściwy do spraw Skarbu Państwa może wyrazić sprzeciw wobec podjętej przez Zarząd Spółki uchwały lub innej dokonanej przez Zarząd Spółki czynności prawnej, której przedmiotem jest rozporządzenie składnikami mienia ujawnionymi w jednolitym wykazie obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej, o którym mowa w art. 5b ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 roku o zarządzaniu kryzysowym, stanowiące rzeczywiste zagrożenie dla funkcjonowania, ciągłości działania oraz integralności infrastruktury krytycznej. Sprzeciwem ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa może być również objęta uchwała organu Spółki dotycząca:

- rozwiązania Spółki,
- zmiany przeznaczenia lub zaniechania eksploatacji składnika mienia Spółki, ujawnionego w jednolitym wykazie obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej, o którym mowa w art. 5b ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 roku o zarządzaniu kryzysowym,
- zmiany przedmiotu przedsiębiorstwa Spółki,
- zbycia albo wydzierżawienia przedsiębiorstwa Spółki lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nim ograniczonego prawa rzeczowego,
- przyjęcia planu rzeczowo-finansowego, planu działalności inwestycyjnej lub wieloletniego planu strategicznego,
- przeniesienia siedziby Spółki za granicę.

jeżeli wykonanie takiej uchwały stanowiłoby rzeczywiste zagrożenie dla funkcjonowania, ciągłości działania oraz integralności infrastruktury krytycznej.

Zgodnie z ustawą z dnia 18 marca 2010 roku o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, Zarząd Spółki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa oraz dyrektorem Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, jest uprawniony do powołania i odwołania pełnomocnika do spraw ochrony infrastruktury krytycznej w Spółce. Do zadań pełnomocnika należy w szczególności zapewnienie ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa informacji dotyczących dokonania przez organy Spółki czynności prawnych wskazanych wyżej, przekazywanie informacji o infrastrukturze krytycznej dyrektorowi Rządowego Centrum Bezpieczeństwa na jego wniosek, przekazywanie i odbieranie informacji o zagrożeniu infrastruktury krytycznej we współpracy z dyrektorem Rządowego Centrum Bezpieczeństwa.

W dniu 2 sierpnia 2011 roku Zarząd PKN ORLEN powołał Pełnomocnika do spraw ochrony infrastruktury krytycznej.

Zasady zmiany statutu PKN ORLEN

Zmiana Statutu PKN ORLEN wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia Spółki oraz wpisu do rejestru przedsiębiorców. Uchwała Walnego Zgromadzenia dotycząca zmian Statutu Spółki zapada większością trzech czwartych głosów. Walne Zgromadzenie Spółki może upoważnić Radę Nadzorczą do ustalenia jednolitego tekstu Statutu lub wprowadzenia innych zmian o charakterze redakcyjnym określonych w uchwale Walnego Zgromadzenia.

Po wpisaniu zmian w Statucie do rejestru przedsiębiorców PKN ORLEN przekazuje na ten temat raport bieżący do publicznej wiadomości.

Sposób działania Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN i jego zasadniczych uprawnień oraz prawa akcjonariuszy i sposób ich wykonywania

Sposób funkcjonowania Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN oraz jego uprawnienia regulują Statut Spółki oraz Regulamin Walnego

Zgromadzenia PKN ORLEN. Dokumenty te dostępne są na stronie internetowej PKN ORLEN www.orlen.pl w sekcjach: O firmie i Relacje inwestorskie, zakładka Walne zgromadzenie.

Zwołanie i odwołanie Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN

Walne Zgromadzenie zwołuje się w sposób i na zasadach wskazanych w przepisach powszechnie obowiązujących. Walne Zgromadzenie zwołuje się przez ogłoszenie umieszczane na stronie internetowej Spółki oraz poprzez przekazanie raportu bieżącego do instytucji rynku kapitałowego oraz do publicznej wiadomości. Ogłoszenie powinno być dokonane co najmniej na dwadzieścia sześć dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki powinno odbyć się nie później niż w ciągu sześciu miesięcy po zakończeniu roku obrotowego.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie zwoływane jest przez Zarząd z własnej inicjatywy, na wniosek Rady Nadzorczej albo na wniosek akcjonariusza lub akcjonariuszy reprezentujących co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego Spółki, w terminie dwóch tygodni od zgłoszenia takiego wniosku. Wniosek o zwołanie Zgromadzenia powinien określać sprawy wnoszone pod obrady lub zawierać projekt uchwały dotyczącej proponowanego porządku obrad. Rada Nadzorcza może zwołać Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie, jeżeli zwołanie go uzna za wskazane. Rada Nadzorcza może także zwołać Zwyczajne Walne Zgromadzenie, jeżeli Zarząd nie zwoła Zgromadzenia w terminie dwóch tygodni od dnia zgłoszenia odpowiedniego żądania przez Radę Nadzorczą. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie może zostać także zwołane przez akcjonariuszy reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego lub co najmniej połowę ogółu głosów w Spółce.

Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą żądać umieszczenia określonych

spraw w porządku obrad najbliższego Walnego Zgromadzenia na zasadach określonych przepisami powszechnie obowiązującymi.

Komplet materiałów prezentowanych akcjonariuszom na Walnym Zgromadzeniu, w tym szczególnie projekty uchwał proponowane do przyjęcia przez Walne Zgromadzenie oraz inne istotne materiały, Spółka udostępnia od dnia zwołania Walnego Zgromadzenia w swojej siedzibie w Płocku i swoim biurze w Warszawie, a także na korporacyjnej stronie internetowej www.orlen.pl.

Walne Zgromadzenie PKN ORLEN odbywa się w siedzibie Spółki w Płocku, ale może odbyć się także w Warszawie.

Dla akcjonariuszy, którzy nie mogą osobiście uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu Spółka organizuje każdorazowo transmisję internetową z obrad Zgromadzenia, oferując również symultaniczne tłumaczenie na język angielski.

Zgodnie z postanowieniami Regulaminu Walnego Zgromadzenia odwołanie oraz zmiana terminu Walnego Zgromadzenia powinna nastąpić niezwłocznie po wystąpieniu przesłanki uzasadniającej odwołanie lub zmianę terminu, ale nie później, niż na siedem dni przed dniem Walnego Zgromadzenia. Jeżeli odwołanie lub zmiana terminu Walnego Zgromadzenia nie może nastąpić w tym terminie, Walne Zgromadzenie powinno odbyć się. Jeśli jednak z okoliczności wynika, że odbycie obrad Walnego Zgromadzenia jest niemożliwe lub nadmiernie utrudnione, wówczas odwołanie albo zmiana terminu może nastąpić w każdym czasie przed datą Walnego Zgromadzenia. Odwołanie lub zmiana terminu Walnego Zgromadzenia następuje przez ogłoszenie zamieszczone na stronie internetowej Spółki wraz z podaniem uzasadnienia i dochowaniem innych wymogów prawa. Kompetencja do odwołania Walnego Zgromadzenia przysługuje wyłącznie organowi lub osobie, która zwołała Walne Zgromadzenie. Odwołanie Walnego Zgromadzenia, w którego porządku obrad, na wniosek uprawnionych podmiotów, umieszczono określone sprawy, lub które zwołane zostało na taki wniosek, możliwe jest tylko za zgodą wnioskodawców.

Kompetencje Walnego Zgromadzenia PKN ORLEN

Do kompetencji Walnego Zgromadzenia należą w szczególności następujące sprawy:

- rozpatrywanie i zatwierdzanie rocznego sprawozdania finansowego Spółki, rocznego sprawozdania z działalności Spółki, a także skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy ORLEN oraz sprawozdania z działalności Grupy ORLEN za poprzedni rok obrotowy,
- udzielanie absolutorium członkom Rady Nadzorczej i członkom Zarządu Spółki z wykonania przez nich obowiązków,
- decydowanie o podziale zysku oraz o pokrywaniu strat, a także sposobie wykorzystania funduszy utworzonych z zysku, z zastrzeżeniem przepisów szczególnych regulujących w sposób odmienny tryb wykorzystania takich funduszy,
- powoływanie członków Rady Nadzorczej, z zastrzeżeniem § 8 ust. 2 Statutu, oraz ustalanie zasad wynagradzania członków Rady Nadzorczej,
- podwyższenie i obniżenie kapitału zakładowego, jeżeli przepisy kodeksu spółek handlowych oraz Statutu nie stanowią inaczej,
- wszelkie postanowienia dotyczące roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu Spółki oraz sprawowaniu nadzoru lub zarządu,
- wyrażanie zgody na zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nich ograniczonego prawa rzeczowego,
- wyrażanie zgody na zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, których wartość księgowa netto przekracza jedną dwudziestą kapitału zakładowego Spółki,
- zmiana Statutu Spółki,
- tworzenie i likwidowanie kapitałów rezerwowych i innych kapitałów oraz funduszy Spółki,
- decydowanie o umorzeniu akcji oraz nabywaniu akcji w celu ich umorzenia i określenie warunków ich umorzenia,
- emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa oraz emisja warrantów subskrypcyjnych,

- rozwiązanie, likwidacja i przekształcenie Spółki oraz jej połączenie z inną spółką,
- zawarcie umowy koncernowej w rozumieniu art. 7 kodeksu spółek handlowych.

Nie wymaga zgody Walnego Zgromadzenia Spółki nabycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, niezależnie od wartości takiej nieruchomości, oraz zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, których wartość księgowa netto nie przekracza jednej dwudziestej kapitału zakładowego Spółki.

Głosowanie na Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN

Z zastrzeżeniem odmiennych postanowień kodeksu spółek handlowych oraz Statutu, uchwały Walnego Zgromadzenia zapadają bezwzględną większością głosów oddanych, przy czym za oddane uważa się głosy „za”, „przeciw” i „wstrzymujące się”.

Uchwały Walnego Zgromadzenia mające za przedmiot uprzywilejowanie akcji oraz w sprawach połączenia się Spółki poprzez przeniesienie całego jej majątku na inną spółkę, rozwiązania Spółki (w tym na skutek przeniesienia siedziby lub zakładu głównego Spółki za granicę), jej likwidacji i przekształcenia i obniżenia kapitału zakładowego w drodze umorzenia części akcji bez równoczesnego jego podwyższenia wymagają większości 90% głosów oddanych.

Uchwała Walnego Zgromadzenia o zaniechaniu rozpatrywania sprawy umieszczonej w porządku obrad może zapaść jedynie w przypadku, gdy przemawiają za tym istotne powody. Uchwały o zdjęciu z porządku obrad bądź o zaniechaniu rozpatrywania sprawy umieszczonej w porządku obrad na wniosek akcjonariuszy, wymagają większości 75% głosów oddanych z zastrzeżeniem, że obecni na Walnym Zgromadzeniu akcjonariusze, którzy wnioskowali za umieszczeniem tego punktu w porządku obrad, uprzednio wyrazili już zgodę na jego zdjęcie z porządku bądź zaniechanie rozpatrywania tej sprawy.

Jedna akcja PKN ORLEN daje prawo do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Spółki. Prawo głosowania akcjonariuszy Spółki zostało ograniczone w ten sposób, że żaden z nich (poza wyjątkami określonymi w Statucie Spółki) nie może wykonywać na Walnym Zgromadzeniu więcej niż 10% ogólnej liczby głosów istniejących w Spółce w dniu odbywania Walnego Zgromadzenia. Szczegółowe zasady wykonywania prawa głosu zostały przedstawione w pkt. 8.4 Sprawozdania Zarządu z działalności PKN ORLEN za 2011 rok.

Akcjonariusze mają prawo uczestniczyć i wykonywać na Walnym Zgromadzeniu prawo głosu osobiście lub przez swych pełnomocników.

Uczestnictwo w Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN

Zgodnie z postanowieniami art. 406 (1) § 1 kodeksu spółek handlowych prawo uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu Spółki mają tylko osoby będące akcjonariuszami Spółki na szesnaście dni przed datą Walnego Zgromadzenia (dzień rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu).

Na żądanie akcjonariusza, zgłoszone nie wcześniej niż po ogłoszeniu o zwołaniu Walnego Zgromadzenia i nie później niż w pierwszym dniu powszednim po dniu rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu, podmiot prowadzący rachunek papierów wartościowych wystawia imienne zaświadczenie o prawie uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu. Zaświadczenie to zawiera:

- firmę, siedzibę, adres i pieczęć wystawiającego oraz numer zaświadczenia,
- liczbę akcji (na żądanie akcjonariusza powinna zostać wskazana część lub wszystkie akcje zarejestrowane na jego rachunku papierów wartościowych),
- rodzaj i kod akcji,
- firmę, siedzibę i adres Spółki,
- wartość nominalną akcji,
- imię i nazwisko albo firmę (nazwę) uprawnionego z akcji,
- siedzibę (miejsce zamieszkania) i adres uprawnionego z akcji,
- cel wystawienia zaświadczenia,

- datę i miejsce wystawienia zaświadczenia,
- podpis osoby upoważnionej do wystawienia zaświadczenia.

Listę akcjonariuszy uprawnionych do uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu Spółka ustala na podstawie wykazu sporządzonego przez podmiot prowadzący depozyt papierów wartościowych (obecnie Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA, KDPW), zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi. KDPW sporządza wykaz podmiotów uprawnionych do udziału w Walnym Zgromadzeniu, na podstawie wykazów przekazywanych nie później niż na dwanaście dni przed datą Walnego Zgromadzenia przez podmioty uprawnione. Podstawą sporządzenia wykazów przekazywanych do KDPW są wystawione zaświadczenia o prawie uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu. KDPW udostępnia Spółce wykaz nie później niż na tydzień przed datą Walnego Zgromadzenia. Zarząd PKN ORLEN wyklada listę akcjonariuszy uprawnionych do udziału w Walnym Zgromadzeniu, sporządzoną w oparciu o wykaz udostępniony Spółce przez KDPW, na trzy dni powszechne przed terminem Walnego Zgromadzenia.

W obradach Walnego Zgromadzenia mają prawo uczestniczyć z prawem zabierania głosu członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej nawet nie będący akcjonariuszami, bez potrzeby otrzymywania zaproszeń. W obradach Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia mogą uczestniczyć członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej, których mandaty wygasły przed dniem Walnego Zgromadzenia, a którzy sprawowali swe funkcje w roku obrotowym, za który sprawozdanie Zarządu oraz sprawozdanie finansowe ma być zatwierdzone przez to Zwyczajne Walne Zgromadzenie.

W obradach Walnego Zgromadzenia mają prawo brać udział także inne osoby zaproszone przez organ zwołujący Walne Zgromadzenie lub dopuszczone na salę obrad przez Przewodniczącego, w szczególności biegli rewidenci, doradcy prawni i finansowi lub pracownicy Spółki. PKN ORLEN, w zakresie zgodnym z przepisami prawa i uwzględniającym interesy Spółki, umożliwia także przedstawicielom mediów obecność na Walnych Zgromadzeniach. Zarząd na każdym Walnym

Zgromadzeniu zapewnia udział niezależnego eksperta w sprawach z zakresu prawa handlowego.

Członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej, oraz biegły rewident Spółki, w granicach swoich kompetencji i w zakresie niezbędnym dla rozstrzygnięcia spraw omawianych przez Walne Zgromadzenie, udzielają uczestnikom Zgromadzenia wyjaśnień i informacji dotyczących Spółki. Udzielanie odpowiedzi na pytania uczestników Walnego Zgromadzenia dokonywane jest przy uwzględnieniu faktu, że PKN ORLEN, jako spółka publiczna, wykonuje obowiązki informacyjne w sposób wynikający z przepisów prawa regulującego funkcjonowanie rynku kapitałowego, a udzielanie informacji nie może być dokonywane w sposób inny niż wynikający z tych przepisów.

W obradach Walnego Zgromadzenia ma prawo uczestniczyć Obserwator ustanowiony przez ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa. Do momentu autoryzacji niniejszego raportu minister właściwy do spraw Skarbu Państwa nie ustanowił Obserwatora w PKN ORLEN, przy czym jak wskazano w pkt. 8.4 Sprawozdania Zarządu z działalności PKN ORLEN za 2011 rok, straciła moc ustawa z dnia 3 czerwca 2005 roku o szczególnych uprawnieniach Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w spółkach kapitałowych o istotnym znaczeniu dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego, która ustanawiała instytucję Obserwatora w Spółce.

Zgodnie z ustawą z dnia 18 marca 2010 roku o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa prawo do żądania od organów Spółki, w tym także od Walnego Zgromadzenia, wszelkich dokumentów, informacji oraz wyjaśnień dotyczących spraw, wymienionych w tej ustawie (tj. dotyczących mienia Spółki ujawnionego w jednolitym wykazie obiektów instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej, o którym mowa w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 roku o zarządzaniu kryzysowym) przysługuje Pełnomocnikowi do spraw ochrony infrastruktury krytycznej.

Na korporacyjnej stronie internetowej PKN ORLEN znajduje się specjalna sekcja poświęcona Walnym Zgromadzeniom Spółki, w której

zamieszczone są: przewodnik dla akcjonariuszy „Jak wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu PKN ORLEN SA.”, aktualizowany zgodnie z pojawiającymi się zmianami w prawie powszechnie obowiązującym, a także informacje o zbliżających się zgromadzeniach akcjonariuszy, materiały związane z tymi Zgromadzeniami, a także materiały archiwalne z odbytych posiedzeń, w tym treści podjętych uchwał, a także pliki wideo zawierające transmisje internetowe z Walnych Zgromadzeń.

Walne Zgromadzenie w 2011 roku

W 2011 roku odbyło się jedno Walne Zgromadzenie Spółki, w dniu 29 czerwca 2011 roku. Było to Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN.

Podczas obrad Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia akcjonariusze zatwierdzili roczne sprawozdania z działalności Spółki i Grupy ORLEN oraz sprawozdania finansowe za 2010 rok. Zdecydowali także o udzieleniu absolutorium wszystkim członkom Rady Nadzorczej i członkom Zarządu.

Walne Zgromadzenie postanowiło także zysk Spółki osiągnięty w 2010 roku przeznaczyć w całości na kapitał zapasowy Spółki. Dodatkowo, z uwagi na fakt, że zakończył się proces likwidacji spółki Nafta Polska, Walne Zgromadzenie PKN ORLEN podjęło decyzję o dokonaniu odpowiednich korekt § 7 ust. 11 pkt 1 i 6 Statutu Spółki, poprzez wykreślenie zapisów dotyczących Nafty Polskiej.

Akcjonariusze obradowali także nad zmianami w Statucie PKN ORLEN dotyczącymi wprowadzenia zapisów umożliwiających Akcjonariuszom wzięcie udziału w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, co obejmuje:

- transmisję obrad Walnego Zgromadzenia,
- dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której Akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad Walnego Zgromadzenia, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad Walnego Zgromadzenia,
- wykonywanie osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu.

Przygotowane przez Zarząd Spółki i pozytywnie zaakceptowane przez Radę Nadzorczą powyższe propozycje nie uzyskały jednak akceptacji Walnego Zgromadzenia. Do Statutu nie zostały wprowadzone postanowienia umożliwiające odbywanie tzw. e-zgromadzeń. Tym samym na wniosek Zarządu Spółki zdjęto z porządku obrad Walnego Zgromadzenia punkt dotyczący zmian Regulaminu Walnego Zgromadzenia.

Skład osobowy i zasady działania organów zarządzających i nadzorczych PKN ORLEN oraz ich komitetów

Skład osobowy Zarządu PKN ORLEN w 2011 roku

Na dzień 1 stycznia 2011 roku skład Zarządu PKN ORLEN przedstawiał się następująco:

Skład Zarządu PKN ORLEN na dzień 1 stycznia 2011 roku

Imię i nazwisko	Funkcja pełniona w Zarządzie PKN ORLEN
Dariusz Jacek Krawiec	Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny
Sławomir Jędrzejczyk	Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
Wojciech Kotlarek	Członek Zarządu ds. Sprzedaży
Krystian Pater	Członek Zarządu ds. Rafinerii
Marek Serafin	Członek Zarządu ds. Petrochemii

Na posiedzeniu w dniu 24 marca 2011 roku Rada Nadzorcza PKN ORLEN powołała Zarząd PKN ORLEN na wspólną trzyletnią kadencję. Nowa kadencja Zarządu rozpoczęła swój bieg po dniu odbycia się Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za 2010 rok.

Skład Zarządu nowej kadencji, która rozpoczęła swój bieg 30 czerwca 2011 roku, prezentuje poniższa tabela:

Skład Zarządu PKN ORLEN na dzień 30 czerwca 2011 roku

Imię i nazwisko	Funkcja pełniona w Zarządzie PKN ORLEN
Dariusz Jacek Krawiec	Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny
Sławomir Jędrzejczyk	Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
Krystian Pater	Członek Zarządu ds. Rafinerii
Grażyna Piotrowska-Oliwa	Członek Zarządu ds. Sprzedaży
Marek Serafin	Członek Zarządu ds. Petrochemii

Pani Grażyna Piotrowska – Oliwa została powołana na wniosek Ministra Skarbu Państwa na podstawie § 9 ust. 1 pkt 3 Statutu PKN ORLEN. Panowie Dariusz Jacek Krawiec, Sławomir Jędrzejczyk, Krystian Pater i Marek Serafin pełnili funkcje członków Zarządu PKN ORLEN w poprzedniej kadencji.

W dniu 7 grudnia 2011 roku Rada Nadzorcza PKN ORLEN podjęła uchwałę w sprawie zawieszenia na czas nieokreślony Pana Marka Serafina w czynnościach członka Zarządu PKN ORLEN z powodu zatrzymania go przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Na posiedzeniu w dniu 8 grudnia 2011 roku Rada Nadzorcza PKN ORLEN podjęła uchwałę w sprawie odwołania Pana Marka Serafina ze stanowiska członka Zarządu Spółki.

Jednocześnie Rada Nadzorcza PKN ORLEN delegowała – ze skutkiem od dnia 9 grudnia 2011 roku, członka Rady Nadzorczej Spółki, Pana Piotra Wielowieyskiego do czasowego wykonywania czynności członka Zarządu PKN ORLEN ds. Petrochemii. Delegowanie nastąpiło na okres do czasu powołania członka Zarządu PKN ORLEN ds. Petrochemii, jednak nie dłużej niż trzy miesiące, tj. najdłużej do dnia 9 marca 2012 roku.

:

W marcu 2012 roku nastąpiły zmiany w składzie Zarządu Spółki. Rada Nadzorcza PKN ORLEN na posiedzeniu w dniu 6 marca 2012 roku powołała z dniem 10 marca 2012 roku Pana Piotra Chelmińskiego na stanowisko członka Zarządu PKN ORLEN ds. Petrochemii. Natomiast 7 marca 2012 roku Pani Grażyna Piotrowska – Oliwa, członek Zarządu ds. Sprzedaży PKN ORLEN złożyła oświadczenie o rezygnacji z dniem 18 marca 2012 roku z pełnienia tej funkcji w związku z powołaniem jej przez Radę Nadzorczą Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa („PGNiG”) na stanowisko Prezesa PGNiG. Następnie Rada Nadzorcza PKN ORLEN w dniu 14 marca 2012 roku powołała z dniem 19 marca 2012 roku Pana Marka Podstawę na stanowisko członka Zarządu PKN ORLEN ds. Sprzedaży.

Wobec powyższych zmian skład Zarządu na dzień 9 grudnia 2011 roku i tym samym na 31 grudnia 2011 roku przedstawiał się następująco:

**Skład Zarządu PKN ORLEN
na dzień 9 grudnia 2011 roku
oraz na 31 grudnia 2011 roku**

Imię i nazwisko	Funkcja pełniona w Zarządzie PKN ORLEN
Dariusz Jacek Krawiec	Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny
Sławomir Jędrzejczyk	Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
Krystian Pater	Członek Zarządu ds. Rafinerii
Grażyna Piotrowska-Oliwa	Członek Zarządu ds. Sprzedaży
Piotr Wielowieyski	Członek Rady Nadzorczej oddelegowany do czasowego wykonywania czynności członka Zarządu ds. Petrochemii

**Skład Zarządu PKN ORLEN
na dzień 19 marca 2012 roku**

Imię i nazwisko	Funkcja pełniona w Zarządzie PKN ORLEN
Dariusz Jacek Krawiec	Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny
Sławomir Jędrzejczyk	Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
Piotr Chełmiński	Członek Zarządu ds. Petrochemii
Krystian Pater	Członek Zarządu ds. Rafinerii
Marek Podstawa	Członek Zarządu ds. Sprzedaży

Udział kobiet i mężczyzn w Zarządzie PKN ORLEN w okresie ostatnich dwóch lat:

**Udział kobiet i mężczyzn
w Zarządzie PKN ORLEN**

Stan na	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn
1 stycznia 2010 roku	0	5
1 stycznia 2011 roku	0	5
30 czerwca 2011 roku	1	4
9 grudnia 2011 roku	1	4
1 stycznia 2012 roku	1	4
19 marca 2012 roku	0	5

Podział kompetencji Członków Zarządu Spółki

Pan Dariusz Jacek Krawiec, Prezes Zarządu PKN ORLEN pełniący jednocześnie funkcję Dyrektora Generalnego nadzoruje obszary: kadr, strategii i zarządzania projektami, zakupów, Rady Koncernu, marketingu, komunikacji korporacyjnej, audytu, handlu ropą, wydobycia ropy oraz ochrony informacji, infrastruktury krytycznej i spraw obronnych.

Pan Sławomir Jędrzejczyk, Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych jest odpowiedzialny za obszary: planowania i sprawozdawczości, kontrolingu biznesowego, zarządzania łańcuchem dostaw, zarządzania finansami, podatków, relacji inwestorskich, inwestycji i dezinvestycji kapitałowych, informatyki.

Pan Piotr Chełmiński, Członek Zarządu ds. Petrochemii odpowiada za obszary: produkcji petrochemicznej, sprzedaży produktów petrochemicznych, chemii, bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony środowiska, rozwoju i efektywności, realizacji inwestycji majątkowych, energetyki.

Pan Krystian Pater, Członek Zarządu ds. Rafinerii sprawuje nadzór nad obszarami: produkcji rafineryjnej, produkcji olejowej, produkcji energetycznej, inwestycji i efektywności produkcji rafineryjnej.

Pan Marek Podstawa, Członek Zarządu ds. Sprzedaży nadzoruje obszary: handlu hurtowego produktami rafineryjnymi, sprzedaży olejów, sprzedaży detalicznej, logistyki.

Skład osobowy Rady Nadzorczej PKN ORLEN w 2011 roku

Na dzień 1 stycznia 2011 roku nadzór nad działalnością Spółki sprawowała Rada Nadzorcza w składzie:

Skład Rady Nadzorczej PKN ORLEN na dzień 1 stycznia 2011 roku

Imię i nazwisko	Funkcja pełniona w Radzie Nadzorczej PKN ORLEN
Maciej Mataczyński	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Marek Karabula	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Angelina Sarota	Sekretarz Rady Nadzorczej
Grzegorz Borowiec	Członek Rady Nadzorczej
Artur Gabor	Członek Rady Nadzorczej
Krzysztof Kołach	Członek Rady Nadzorczej
Leszek Jerzy Pawłowicz	Członek Rady Nadzorczej
Piotr Wielowieyski	Członek Rady Nadzorczej
Janusz Zieliński	Członek Rady Nadzorczej

Przedstawiony skład Rady Nadzorczej PKN ORLEN nie uległ zmianie do 31 grudnia 2011 roku.

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej nastąpiły na początku 2012 roku. W dniu 12 stycznia 2012 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN odwołało ze składu Rady Nadzorczej Pana Krzysztofa Kołacha. Jednocześnie Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN powołało do składu Rady Nadzorczej Pana Michała Gołębiowskiego.

Dodatkowo Minister Skarbu Państwa w imieniu akcjonariusza Skarbu Państwa na podstawie § 8 ust. 2 pkt 1 Statutu Spółki z dniem 11 stycznia 2012 roku odwołał Pana Janusza Zielińskiego ze składu oraz pełnionej funkcji członka Rady Nadzorczej PKN ORLEN, zaś z dniem 12 stycznia 2012 roku powołał Pana Cezarego Banasińskiego na członka Rady Nadzorczej Spółki.

Skład Rady Nadzorczej na dzień 12 stycznia 2012 roku przedstawiał się następująco:

Skład Rady Nadzorczej PKN ORLEN na dzień 12 stycznia 2012 roku

Imię i nazwisko	Funkcja pełniona w Radzie Nadzorczej PKN ORLEN
Maciej Mataczyński	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Marek Karabula	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Angelina Sarota	Sekretarz Rady Nadzorczej
Cezary Banasiński	Członek Rady Nadzorczej
Grzegorz Borowiec	Członek Rady Nadzorczej
Artur Gabor	Członek Rady Nadzorczej
Michał Gołębiowski	Członek Rady Nadzorczej
Leszek Jerzy Pawłowicz	Członek Rady Nadzorczej
Piotr Wielowieyski	Członek Rady Nadzorczej

Kolejne zmiany w Radzie Nadzorczej nastąpiły w marcu 2012 roku. Panowie Marek Karabuła i Piotr Wielowieyski złożyli oświadczenia o rezygnacji z dniem 28 marca 2012 roku z pełnienia funkcji Członków Rady Nadzorczej PKN ORLEN.

**Skład Rady Nadzorczej
PKN ORLEN
na dzień 28 marca 2012 roku**

Imię i nazwisko	Funkcja pełniona w Radzie Nadzorczej PKN ORLEN
Maciej Mataczyński	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Angelina Sarota	Sekretarz Rady Nadzorczej
Cezary Banasiński	Członek Rady Nadzorczej
Grzegorz Borowiec	Członek Rady Nadzorczej
Artur Gabor	Członek Rady Nadzorczej
Michał Gołębiowski	Członek Rady Nadzorczej
Leszek Jerzy Pawłowicz	Członek Rady Nadzorczej

W tym samym składzie Rada Nadzorcza funkcjonowała do czasu autoryzacji niniejszego raportu przez Zarząd Spółki.

W roku 2011 frekwencja członków Rady Nadzorczej PKN ORLEN na posiedzeniach Rady wyniosła średnio 92%.

W 2011 roku Rada Nadzorcza odbyła 11 protokołowanych posiedzeń i podjęła 90 uchwał.

**Udział kobiet i mężczyzn
w Radzie Nadzorczej
PKN ORLEN
w okresie ostatnich dwóch lat**

Stan na	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn
1 stycznia 2010 roku	1	8
1 stycznia 2011 roku	1	8
1 stycznia 2012 roku	1	8
12 stycznia 2012 roku	1	8
28 marca 2012 roku	1	6

Skład osobowy Komitetów Rady Nadzorczej PKN ORLEN w 2011 roku

Przez cały 2011 rok Komitety Rady Nadzorczej działały w następujących składach:

**Skład Komitetów
Rady Nadzorczej PKN ORLEN
w okresie
od 1 stycznia 2011 roku
do 31 grudnia 2011 roku**

Imię i nazwisko	Funkcja pełniona w Komitecie Rady Nadzorczej PKN ORLEN
Komitet Audytowy	
Artur Gabor	Przewodniczący Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Marek Karabuła	Członek Komitetu
Leszek Jerzy Pawłowicz	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Piotr Wielowieyski	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Janusz Zieliński	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Komitet ds. Ładu Korporacyjnego	
Angelina Sarota	Przewodnicząca Komitetu
Grzegorz Borowiec	Członek Komitetu
Maciej Mataczyński	Członek Komitetu
Komitet ds. Strategii i Rozwoju	
Marek Karabuła	Przewodniczący Komitetu
Krzysztof Kołach	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Leszek Jerzy Pawłowicz	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Piotr Wielowieyski	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Janusz Zieliński	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń	
Maciej Mataczyński	Przewodniczący Komitetu
Grzegorz Borowiec	Członek Komitetu
Artur Gabor	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Krzysztof Kołach	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej

W związku z wprowadzonymi w styczniu 2012 roku zmianami w składzie Rady Nadzorczej, Rada Nadzorcza, na swoim posiedzeniu w dniu 19 stycznia 2012 ustaliła następujące składy osobowe Komitetów:

Skład Komitetów Rady Nadzorczej PKN ORLEN po zmianach w dniu 19 stycznia 2012 roku:

Skład Komitetów Rady Nadzorczej PKN ORLEN w dniu 19 stycznia 2012 roku	Imię i nazwisko	Funkcja pełniona w Komitecie Rady Nadzorczej PKN ORLEN
Komitet Audytowy	Artur Gabor	Przewodniczący Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
	Michał Gołębiowski	Członek Komitetu
	Marek Karabuła	Członek Komitetu
	Leszek Jerzy Pawłowicz	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
	Piotr Wielowieyski	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Komitet ds. Ładu Korporacyjnego	Angelina Sarota	Przewodnicząca Komitetu
	Grzegorz Borowiec	Członek Komitetu
	Maciej Mataczyński	Członek Komitetu
Komitet ds. Strategii i Rozwoju	Marek Karabuła	Przewodniczący Komitetu
	Michał Gołębiowski	Członek Komitetu
	Cezary Banasiński	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
	Leszek Jerzy Pawłowicz	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
	Piotr Wielowieyski	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń	Maciej Mataczyński	Przewodniczący Komitetu
	Grzegorz Borowiec	Członek Komitetu
	Artur Gabor	Członek Komitetu, Niezależny Członek Rady Nadzorczej
	Michał Gołębiowski	Członek Komitetu

W związku z tym, że kolejne zmiany w składzie Rady Nadzorczej nastąpiły 28 marca 2012 roku, czyli w dniu autoryzacji niniejszego raportu, składy Komitetów Rady Nadzorczej ulegną modyfikacji.

Zasady działania Zarządu i Rady Nadzorczej oraz Komitetów Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Zasady działania Rady Nadzorczej i jej Komitetów oraz Zarządu PKN ORLEN są – poza przepisami powszechnie obowiązującymi – regulowane przez Statut PKN ORLEN, a także odpowiednio przez Regulamin Rady Nadzorczej oraz Regulamin Zarządu. Na funkcjonowanie organów zarządzających i nadzorczych PKN ORLEN wpływ mają również zasady ładu korporacyjnego ustanowione przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie.

Zasady działania Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Powołanie i odwołanie członków Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Członkowie Rady Nadzorczej PKN ORLEN są powoływani na okres wspólnej kadencji, która kończy się z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za drugi pełny rok obrotowy kadencji. Poszczególni członkowie Rady oraz cała Rada Nadzorcza mogą zostać odwołani w każdym czasie przed upływem kadencji. Walne Zgromadzenie PKN ORLEN powołuje Przewodniczącego Rady Nadzorczej, natomiast wiceprzewodniczący i sekretarz wybierani są przez Radę Nadzorczą z grona pozostałych członków Rady.

W skład Rady Nadzorczej PKN ORLEN wchodzi od sześciu do dziewięciu członków. Skarb Państwa jest uprawniony do powoływania i odwoływania jednego członka Rady Nadzorczej, pozostałych członków Rady Nadzorczej powołuje i odwołuje Walne Zgromadzenie. W dniu 25 czerwca 2010 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN powołało członków Rady Nadzorczej na nową kadencję.

Zgodnie ze Statutem PKN ORLEN, co najmniej dwóch członków Rady Nadzorczej, musi być osobami, z których każda spełnia następujące warunki niezależności (tzw. niezależni członkowie Rady Nadzorczej):

- nie jest pracownikiem Spółki ani Podmiotu Powiązanego,
- nie była członkiem władz zarządzających Spółki lub Podmiotu Powiązanego w ciągu ostatnich pięciu lat przed powołaniem do Rady Nadzorczej,
- nie jest członkiem władz nadzorczych i zarządzających Podmiotu Powiązanego,
- nie otrzymuje ani nie otrzymała w ciągu ostatnich pięciu lat przed powołaniem do Rady Nadzorczej dodatkowego wynagrodzenia w znaczącej wysokości, tj. w kwocie przekraczającej łącznie sześćset tysięcy zł, od Spółki lub Podmiotu Powiązanego, oprócz wynagrodzenia otrzymywanego jako członek władz nadzorczych,
- nie jest i nie była w ciągu ostatnich trzech lat przed powołaniem do Rady Nadzorczej wspólnikiem lub pracownikiem obecnego lub byłego biegłego rewidenta badającego sprawozdanie finansowe Spółki lub Podmiotu Powiązanego,
- nie jest akcjonariuszem dysponującym 5% lub więcej głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki lub walnym zgromadzeniu Podmiotu Powiązanego,
- nie jest członkiem władz nadzorczych i zarządzających lub pracownikiem podmiotu dysponującego 5% lub więcej głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki lub walnym zgromadzeniu Podmiotu Powiązanego,
- nie jest wstępnym, zstępnym, małżonkiem, rodzeństwem, rodzicem małżonka albo osobą pozostającą w stosunku przysposobienia wobec którejkolwiek z osób wymienionych w punktach poprzedzających,
- nie była członkiem Rady Nadzorczej Spółki dłużej niż przez 3 kadencje,
- nie jest członkiem zarządu spółki, w której członek Zarządu Spółki pełni funkcję członka rady nadzorczej,
- nie ma znaczących powiązań z członkami Zarządu Spółki przez udział w innych spółkach.

Niezależni członkowie Rady Nadzorczej składają Spółce, przed ich powołaniem do składu Rady Nadzorczej, pisemne oświadczenie o spełnieniu przesłanek określonych powyżej. W przypadku zaistnienia sytuacji powodującej niespełnienie przesłanek, członek Rady Nadzorczej zobowiązany jest niezwłocznie poinformować o tym fakcie Spółkę, natomiast Spółka informuje akcjonariuszy o aktualnej liczbie niezależnych członków Rady Nadzorczej.

W sytuacji, gdy liczba niezależnych członków Rady Nadzorczej wyniesie mniej niż dwóch, Zarząd Spółki zobowiązany jest niezwłocznie zwołać Walne Zgromadzenie i umieścić w porządku obrad tego Zgromadzenia punkt dotyczący zmian w składzie Rady Nadzorczej. Do czasu dokonania zmian w składzie Rady Nadzorczej polegających na dostosowaniu liczby niezależnych członków do wymagań statutowych, Rada Nadzorcza działa w składzie dotychczasowym, a postanowień § 8 ust. 9 a Statutu Spółki (wymieniających listę uchwał, do których podjęcia wymagana jest zgoda co najmniej połowy niezależnych członków Rady Nadzorczej) nie stosuje się.

Organizacja pracy Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Posiedzenia Rady Nadzorczej odbywają się w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz na dwa miesiące. Dodatkowo, zgodnie ze Statutem Spółki, posiedzenie Rady Nadzorczej powinno zostać zwołane na pisemny wniosek złożony przez akcjonariusza lub akcjonariuszy reprezentujących co najmniej jedną dziesiątą kapitału zakładowego, Zarząd Spółki lub członka Rady Nadzorczej. W takim przypadku posiedzenie Rady powinno zostać zwołane w terminie dwóch tygodni od dnia otrzymania wniosku, na dzień przypadający nie później niż przed upływem trzech tygodni od dnia otrzymania takiego wniosku. W przypadku niezwołania posiedzenia Rady w terminie dwóch tygodni od dnia otrzymania wniosku, wnioskodawca może zwołać je samodzielnie w formie pisemnego zawiadomienia wysłanego członkom Rady, na co najmniej siedem dni przed datą posiedzenia, podając datę, miejsce oraz proponowany porządek obrad posiedzenia.

Posiedzenia Rady Nadzorczej mogą odbyć się, jeżeli wszyscy członkowie Rady zostali prawidłowo zaproszeni. Posiedzenia Rady Nadzorczej mogą się odbywać także bez formalnego zwołania, jeżeli wszyscy członkowie Rady są obecni i wyrażają zgodę na odbycie posiedzenia i umieszczenie określonych spraw w porządku obrad.

Rada Nadzorcza podejmuje uchwały, jeżeli na posiedzeniu jest obecna co najmniej połowa jej członków. Z zastrzeżeniem postanowień kodeksu spółek handlowych, uchwała Rady Nadzorczej może być podjęta w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Uchwały Rady Nadzorczej zapadają bezwzględną większością oddanych głosów, w obecności co najmniej połowy członków Rady, przy czym za głosy oddane uważa się głosy „za”, „przeciw” i „wstrzymujące się”. Wyjątkiem od tego jest sytuacja odwołania lub zawieszenia któregośkolwiek z członków Zarządu lub całego Zarządu w trakcie trwania ich kadencji, kiedy to wymagane jest oddanie głosów „za” przez co najmniej dwie trzecie wszystkich członków Rady Nadzorczej.

Podjęcie uchwał w sprawach:

- świadczenia z jakiegokolwiek tytułu przez Spółkę i jakiegokolwiek podmioty powiązane ze Spółką na rzecz członków Zarządu,
- wyrażenia zgody na zawarcie przez Spółkę lub podmiot zależny istotnej umowy z podmiotem powiązanym ze Spółką, członkiem Rady Nadzorczej albo Zarządu oraz z podmiotami powiązanymi z nimi,
- wyboru biegłego rewidenta dla przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego Spółki,

wymaga zgody co najmniej połowy niezależnych członków Rady Nadzorczej. Postanowienia te nie wyłączają stosowania art. 15 § 1 i 2 kodeksu spółek handlowych.

W celu wykonywania swoich obowiązków Rada Nadzorcza może badać wszystkie dokumenty Spółki, żądać od Zarządu i pracowników sprawozdań i wyjaśnień oraz dokonywać rewizji stanu majątku Spółki.

Kompetencje Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Rada Nadzorcza PKN ORLEN sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności, w szczególności ma kompetencje określone w kodeksie spółek handlowych i Statucie Spółki. Rada Nadzorcza podejmuje odpowiednie działania w celu uzyskiwania od Zarządu regularnych i wyczerpujących informacji o wszystkich istotnych sprawach dotyczących działalności PKN ORLEN oraz o ryzyku związanym z prowadzoną działalnością i sposobach zarządzania tym ryzykiem.

Zgodnie ze Statutem Spółki do uprawnień Rady Nadzorczej należy ponadto:

- powoływanie i odwoływanie prezesa, wiceprezesów i pozostałych członków Zarządu (przy czym jeden członek Zarządu jest powoływany i odwoływany przez Radę Nadzorczą na wniosek Skarbu Państwa do czasu zbycia przez Skarb Państwa ostatniej akcji Spółki), reprezentowanie Spółki w umowach z członkami Zarządu, w tym również w zakresie warunków zatrudniania członków Zarządu,
- zawieszanie, z ważnych powodów, w czynnościach poszczególnych lub wszystkich członków Zarządu, a także delegowanie członka lub członków Rady do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu niemogących sprawować swych czynności,
- zatwierdzanie Regulaminu Zarządu,
- wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Spółki i skonsolidowanych sprawozdań Grupy ORLEN zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości,
- ocena sprawozdania finansowego, zarówno co do zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym, ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz wniosków Zarządu co do podziału zysku i pokrycia straty oraz składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego sprawozdania pisemnego z wyników tej oceny,
- ocena sprawozdania finansowego Grupy ORLEN i sprawozdania Zarządu z działalności Grupy ORLEN oraz składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego sprawozdania pisemnego z wyników tej oceny,
- opiniowanie wszelkich spraw przedkładanych przez Zarząd do rozpatrzenia Walnemu Zgromadzeniu, zarówno zwyczajnemu jak i nadzwyczajnemu,
- udzielanie członkom Zarządu zezwolenia na zajmowanie stanowisk w organach nadzorczych lub zarządzających innych podmiotów oraz pobieranie wynagrodzeń z tego tytułu,
- wyrażanie zgody na realizację zadania inwestycyjnego i zaciąganie wynikających z niego zobowiązań, jeżeli powstaną w związku z tym wydatki lub obciążenia przekraczające równowartość jednej drugiej kapitału zakładowego Spółki,
- określanie zakresu, szczegółowości i terminów przedkładania przez Zarząd rocznych i wieloletnich planów finansowych i strategii rozwoju Spółki,
- zatwierdzanie strategii rozwoju Spółki i wieloletnich planów finansowych,
- opiniowanie rocznych planów finansowych,
- wyrażanie na wniosek Zarządu, zgody na zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, których wartość księgowa netto nie przekracza jednej dwudziestej kapitału zakładowego,
- wyrażanie na wniosek Zarządu, zgody na nabycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, których wartość według ceny nabycia netto przekracza jedną czterdziestą kapitału zakładowego,
- wyrażanie zgody na nabycie przez Spółkę akcji Spółki w celu zapobieżenia poważnej szkodzi, o której mowa w art. 362 § 1 pkt 1 kodeksu spółek handlowych, bezpośrednio zagrażającej Spółce,
- powoływanie pełniącego obowiązki Prezesa Zarządu, o którym mowa w § 9 ust. 3 pkt 3 Statutu Spółki, w przypadku zawieszenia Prezesa Zarządu lub wygaśnięcia jego mandatu przed upływem kadencji.

Zapisy Statutu określają także, iż zgody Rady Nadzorczej PKN ORLEN wymagają:

- utworzenie zakładu za granicą,
- zbycie lub obciążenie, na podstawie jednej lub kilku powiązanych czynności prawnych, środków trwałych, których wartość księgowa netto przekracza jedną dwudziestą wartości aktywów według ostatniego zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie sprawozdania finansowego,
- zbycie lub obciążenie w jakikolwiek sposób akcji albo udziałów w następujących spółkach: Naftoport Sp. z o.o., Inowrocławskie Kopalnie Soli oraz w spółce, która zostanie utworzona w celu prowadzenia działalności w zakresie transportu rurociągowego paliw płynnych,
- zaciągnięcie innego zobowiązania, które na podstawie jednej lub kilku powiązanych czynności prawnych wykonywanych w okresie roku obrotowego, przekracza równowartość jednej piątej kapitału zakładowego, z wyłączeniem:
 - czynności dokonywanych w ramach zwykłego zarządu, w tym w szczególności wszystkich czynności mających za przedmiot obrót Paliwami,
 - czynności pozytywnie zaopiniowanych przez Radę Nadzorczą w rocznych planach finansowych,
 - czynności, na dokonanie których wymagana jest zgoda Walnego Zgromadzenia,
 - czynności podejmowanych w związku z realizacją zadania inwestycyjnego, na które Rada Nadzorcza wyraziła zgodę zgodnie z § 8 ust. 11 pkt 9 Statutu, do kwoty nieprzekraczającej 110% kwoty przeznaczonej na dane zadanie inwestycyjne,
 - czynności dotyczących realizowania zadania inwestycyjnego i zaciągania wynikających z niego zobowiązań, jeżeli wydatki lub obciążenia nie przekraczają progu wskazanego w § 8 ust. 11 pkt 9 Statutu,
- realizowanie przez Spółkę za granicą inwestycji kapitałowych lub rzeczowych na kwotę przekraczającą jedną dwudziestą kapitału zakładowego,

- wykonywanie przez Spółkę prawa głosu na walnych zgromadzeniach i zgromadzeniach wspólników spółek zależnych oraz innych spółek, jeżeli wartość posiadanych przez Spółkę udziałów lub akcji, ustalona według cen ich nabycia lub objęcia, stanowi więcej niż jedną piątą kapitału zakładowego Spółki, w sprawach połączenia z inną spółką i przekształcenia spółki, zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa spółki oraz ustanowienia na nim prawa użytkowania, zmiany umowy lub statutu, zawarcie umowy koncernowej w rozumieniu art. 7 kodeksu spółek handlowych, rozwiązania spółki,
- tworzenie spółek prawa handlowego oraz przystępowanie do spółek, a także na wnoszenie wkładów na pokrycie udziałów lub akcji w spółkach oraz zbywanie udziałów lub akcji, jeżeli dotychczasowe zaangażowanie kapitałowe Spółki w danej spółce lub zaangażowanie, które ma osiągnąć Spółka w wyniku nabycia lub objęcia udziałów lub akcji, liczone według ceny nabycia lub objęcia udziałów lub akcji, przekracza jedną dziesiątą kapitału zakładowego Spółki, z wyjątkiem nabywania akcji na rynku regulowanym,
- wypłata akcjonariuszom zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy.

Jeżeli Rada Nadzorcza nie wyrazi zgody na dokonanie określonej powyżej czynności, Zarząd może zwrócić się do Walnego Zgromadzenia o powzięcie uchwały udzielającej zgody na dokonanie tejże czynności.

Dodatkowo, na żądanie co najmniej dwóch członków, Rada Nadzorcza jest zobowiązana rozważyć podjęcie określonych w takim żądaniu czynności nadzorczych.

Mając na względzie najwyższe standardy dobrych praktyk oraz aby zapewnić możliwość rzetelnej oceny Spółki przez akcjonariuszy, do obowiązków Rady Nadzorczej PKN ORLEN dodatkowo należy przedkładanie Walnemu Zgromadzeniu zwięzłej oceny sytuacji PKN ORLEN. Ocena ta jest przedstawiana corocznie przed Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniem Spółki w terminie umożliwiającym akcjonariuszom PKN ORLEN zapoznanie się z nią. Dodatkowo, Rada Nadzorcza przygotowuje corocznie sprawozdanie ze swoich prac, w którym uwzględnia zarówno liczbę odbytych posiedzeń jak i najważniejsze zagadnienia, którymi zajmowała się w danym roku obrotowym.

Komitety Rady Nadzorczej PKN ORLEN

Rada Nadzorcza PKN ORLEN może powoływać komitety stałe lub ad hoc, działające jako jej kolegialne organy doradcze i opiniotwórcze. W ramach Rady Nadzorczej PKN ORLEN działają następujące komitety stałe:

- Komitet Audytowy,
- Komitet ds. Strategii i Rozwoju,
- Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń
- Komitet ds. Ładu Korporacyjnego.

Wskazane Komitety składają Radzie Nadzorczej roczne sprawozdania ze swojej działalności. Zakres kompetencji poszczególnych Komitetów określa szczegółowo Regulamin Rady Nadzorczej, który udostępniony jest akcjonariuszom Spółki na stronie internetowej Spółki www.orlen.pl.

Wszystkie Komitety powoływane są przez Radę Nadzorczą spośród jej członków, natomiast sam Komitet wybiera swojego przewodniczącego. W skład Komitetu wchodzi od 3 do 5 członków, przy czym w skład Komitetu Audytowego wchodzi co najmniej dwóch członków niezależnych oraz przynajmniej jeden posiadający kwalifikacje i doświadczenie w zakresie rachunkowości lub finansów.

Posiedzenia Komitetu zwołuje przewodniczący Komitetu, a w razie jego nieobecności lub niemożności pełnienia przez niego funkcji – przewodniczący Rady Nadzorczej lub inny wskazany przez niego członek Rady Nadzorczej, który zaprasza na posiedzenia członków Komitetu oraz zawiadamia wszystkich pozostałych członków Rady Nadzorczej o posiedzeniu. Wszyscy członkowie Rady Nadzorczej mają prawo uczestniczyć w posiedzeniach Komitetu. Przewodniczący Komitetu może zapraszać na posiedzenia Komitetu członków Zarządu, pracowników Spółki i inne osoby, których udział w posiedzeniu jest przydatny dla realizacji zadań Komitetu.

Uchwały Komitetu są podejmowane zwykłą większością głosów oddanych. W przypadku głosowania, w którym oddano równą liczbę głosów „za” oraz „przeciw”, głos rozstrzygający przysługuje przewodniczącemu Komitetu.

Komitet Audytowy

Zadaniem Komitetu Audytowego jest doradztwo na rzecz Rady Nadzorczej PKN ORLEN w kwestiach właściwego wdrażania zasad sprawozdawczości budżetowej i finansowej oraz kontroli wewnętrznej Spółki oraz Grupy ORLEN i współpraca z biegłymi rewidentami Spółki. W szczególności do zadań Komitetu należy:

- monitorowanie pracy biegłych rewidentów Spółki i przedstawianie Radzie Nadzorczej rekomendacji co do wyboru i wynagrodzenia biegłych rewidentów Spółki,
- omawianie z biegłymi rewidentami Spółki, przed rozpoczęciem każdego badania rocznego sprawozdania finansowego, charakteru i zakresu badania oraz monitorowanie koordynacji prac między biegłymi rewidentami Spółki,

- przegląd okresowych i rocznych sprawozdań finansowych Spółki (jednostkowych i skonsolidowanych), ze skoncentrowaniem się w szczególności na:
 - wszelkich zmianach norm, zasad i praktyk księgowych,
 - głównych obszarach podlegających osądowi,
 - znaczących korektach wynikających z badania,
 - oświadczeniach o kontynuacji działania,
 - zgodności z obowiązującymi przepisami dotyczącymi prowadzenia rachunkowości.

Ponadto do zadań Komitetu Audytowego należy:

- omawianie wszelkich problemów lub zastrzeżeń, które mogą wynikać z badania sprawozdań finansowych,
- analiza listów do Zarządu sporządzonych przez biegłych rewidentów Spółki, niezależności i obiektywności dokonanego przez nich badania oraz odpowiedzi Zarządu,
- opiniowanie rocznych i wieloletnich planów finansowych,
- opiniowanie polityki dywidendowej, podziału zysku i emisji papierów wartościowych,
- przegląd systemu rachunkowości zarządczej,
- przegląd systemu kontroli wewnętrznej, w tym mechanizmów kontroli: finansowej, operacyjnej, zgodności z przepisami, oceny ryzyka i zarządczej, analiza raportów audytorów wewnętrznych Spółki i głównych spostrzeżeń innych analityków wewnętrznych oraz odpowiedzi Zarządu na te spostrzeżenia, łącznie z badaniem stopnia niezależności audytorów wewnętrznych oraz opiniowaniem zamiarów Zarządu w sprawie zatrudnienia i zwolnienia osoby kierującej komórką organizacyjną, odpowiadającą za audyt wewnętrzny,
- roczny przegląd programu audytu wewnętrznego, koordynacja prac audytorów wewnętrznych i zewnętrznych oraz badanie warunków funkcjonowania audytorów wewnętrznych, współpraca z komórkami organizacyjnymi Spółki odpowiedzialnymi za audyt i kontrolę oraz okresowa ocena ich pracy,

- rozważanie wszelkich innych kwestii związanych z audytem Spółki, na które zwrócił uwagę Komitet lub Rada Nadzorcza,
- informowanie Rady Nadzorczej o wszelkich istotnych kwestiach w zakresie działalności Komitetu Audytowego.

Posiedzenia Komitetu Audytowego odbywają się nie rzadziej niż raz na kwartał, każdorazowo przed opublikowaniem przez Spółkę sprawozdań finansowych.

Komitet ds. Ładu Korporacyjnego

Zadaniem Komitetu ds. Ładu Korporacyjnego jest ocena implementacji zasad ładu korporacyjnego, składanie Radzie Nadzorczej rekomendacji w zakresie wprowadzania zasad ładu korporacyjnego, opiniowanie dokumentów normatywnych dotyczących ładu korporacyjnego, ocena raportów dotyczących przestrzegania zasad ładu korporacyjnego przygotowywanych dla Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, opiniowanie propozycji zmian dotyczących dokumentów korporacyjnych Spółki oraz opracowywanie propozycji takich zmian w przypadku dokumentów własnych Rady Nadzorczej, monitorowanie zarządzania Spółką pod kątem zgodności z wymogami prawnymi i regulacyjnymi, w tym zgodności z Kodeksem Etycznym PKN ORLEN i zasadami ładu korporacyjnego.

Komitet ds. Strategii i Rozwoju

Zadaniem Komitetu ds. Strategii i Rozwoju jest opiniowanie i przedstawianie rekomendacji Radzie Nadzorczej w kwestiach planowanych inwestycji i dezinwestycji mających istotny wpływ na aktywa Spółki. W szczególności do zadań Komitetu należy:

- ocena wpływu planowanych i podejmowanych inwestycji i dezinwestycji na kształt aktywów Spółki,
- ocena działań, umów, listów intencyjnych i innych dokumentów związanych z czynnościami mającymi na celu nabycie, zbycie, obciążenie lub inny sposób rozdysonowania istotnych aktywów Spółki,
- opiniowanie wszelkich dokumentów o charakterze strategicznym przedkładanych Radzie Nadzorczej przez Zarząd,
- opiniowanie strategii rozwoju Spółki, w tym wieloletnich planów finansowych.

Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń

Zadaniem Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń jest wspomaganie osiągania celów strategicznych Spółki poprzez przedstawianie Radzie Nadzorczej opinii i wniosków w sprawie kształtowania struktury zarządzania, w tym w kwestii rozwiązań organizacyjnych, systemu wynagrodzeń oraz doboru kadry o kwalifikacjach odpowiednich dla budowy sukcesu Spółki. W szczególności do zadań Komitetu należy:

- inicjowanie i opiniowanie rozwiązań w zakresie systemu nominacji członków Zarządu,
- opiniowanie proponowanych przez Zarząd rozwiązań w zakresie systemu zarządzania Spółką, zmierzających do zapewnienia efektywności, spójności i bezpieczeństwa zarządzania Spółką,
- okresowy przegląd i rekomendowanie zasad określania wynagrodzeń motywacyjnych członków Zarządu i wyższej kadry kierowniczej, zgodnie z interesem Spółki,
- okresowy przegląd systemu wynagrodzeń członków Zarządu i kadry kierowniczej podlegającej bezpośrednio członkom Zarządu, w tym kontraktów menedżerskich i systemów motywacyjnych, oraz przedkładanie Radzie Nadzorczej propozycji ich kształtowania w kontekście realizacji celów strategicznych Spółki,

- przedstawianie Radzie Nadzorczej opinii dotyczących uzasadnienia przyznania wynagrodzenia uzależnionego od wyników w kontekście oceny stopnia realizacji określonych zadań i celów Spółki,
- ocena systemu zarządzania zasobami ludzkimi w Spółce.

Zasady działania Zarządu PKN ORLEN

Podstawowym celem działania Zarządu PKN ORLEN jest realizacja interesu Spółki, rozumianego jako powiększanie wartości powierzonego jej przez akcjonariuszy majątku, z uwzględnieniem praw i interesów innych niż akcjonariusze podmiotów, zaangażowanych w funkcjonowanie Spółki, w szczególności wierzycieli Spółki oraz jej pracowników.

Zarząd PKN ORLEN zapewnia przejrzystość i efektywność systemu zarządzania Spółką, a także zapewnia prowadzenie spraw PKN ORLEN zgodnie z przepisami prawa i dobrymi praktykami.

Powołanie i odwołanie Zarządu PKN ORLEN

W skład Zarządu PKN ORLEN wchodzi od pięciu do dziewięciu członków, w tym prezes, wiceprezesi Zarządu i pozostali członkowie Zarządu. Członkowie Zarządu są powoływani i odwoływani przez Radę Nadzorczą, przy czym jeden członek Zarządu PKN ORLEN jest powoływany i odwoływany przez Radę Nadzorczą na wniosek ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa.

Kadencja członków Zarządu jest wspólna i kończy się z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za drugi pełny rok obrotowy kadencji. Za początek tak określonej kadencji wspólnej przyjęto dzień 7 czerwca 2008 roku.

Na posiedzeniu w dniu 24 marca 2011 roku Rada Nadzorcza PKN ORLEN powołała Zarząd PKN ORLEN na wspólną trzyletnią kadencję. Nowa kadencja Zarządu rozpoczęła swój bieg od 30 czerwca 2011 roku, czyli po dniu odbycia się Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za 2010 rok.

Prezes, wiceprezesi i pozostali członkowie Zarządu oraz cały Zarząd mogą być zawieszani w czynnościach z ważnych powodów przez Radę Nadzorczą.

W przypadku zawieszenia lub odwołania Prezesa Zarządu bądź w innym przypadku wygaśnięcia mandatu Prezesa Zarządu przed upływem kadencji, do czasu powołania nowego lub odwołania dotychczasowego Prezesa wszystkie jego uprawnienia, z wyjątkiem prawa decydującego głosu, o którym mowa w § 9 ust. 5 pkt 2 Statutu, wykonuje osoba powołana uchwałą Rady Nadzorczej na stanowisko pełniącego obowiązki Prezesa Zarządu.

Organizacja prac Zarządu PKN ORLEN

Posiedzenia Zarządu odbywają się w miarę potrzeby, jednak nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie. Każdy Członek Zarządu może na piśmie zażądać zwołania posiedzenia Zarządu i/lub umieszczenia w porządku obrad wskazanych spraw, wskazując w swoim żądaniu proponowany porządek obrad oraz uzasadnienie wniosku. Posiedzenie Zarządu winno się odbyć w ciągu siedmiu dni od daty zgłoszenia wniosku.

Posiedzenie Zarządu zwołuje Prezes, który kieruje pracami Zarządu i do którego należy ustalenie terminu, miejsca posiedzenia Zarządu, jak również porządku jego obrad. W sytuacjach wyjątkowych posiedzenie Zarządu może być zwołane przez zastępcę Prezesa Zarządu lub dwóch członków Zarządu. Posiedzenie Zarządu może się także odbyć bez oficjalnego zwołania, jeśli obecni są wszyscy członkowie Zarządu i żaden z nich nie wyrazi sprzeciwu co do odbycia posiedzenia i proponowanego porządku obrad.

Za zgodą osoby przewodniczącej obradom w posiedzeniu Zarządu mogą uczestniczyć zaproszeni pracownicy Spółki, doradcy oraz inne osoby.

Posiedzenia Zarządu odbywają się w siedzibie Spółki w Płocku lub w Centrali Spółki w Warszawie, jednak osoba zwołująca posiedzenie może wyznaczyć inne miejsce do odbycia posiedzenia.

Zarząd podejmuje uchwały na posiedzeniach. Dla ważności uchwał Zarządu wymagane jest prawidłowe zawiadomienie o planowanym posiedzeniu wszystkich członków Zarządu oraz obecność na posiedzeniu co najmniej połowy składu Zarządu. Uchwały Zarządu zapadają zwykłą większością głosów (w razie równości głosów decyduje głos Prezesa Zarządu), z zastrzeżeniem, iż przy uchwale dotyczącej ustanowienia prokury wymagana jest jednomyślność wszystkich członków Zarządu. Członek Zarządu, który głosował przeciwko podjętej uchwale może zgłosić zdanie odrębne, jednakże złożenie zdania odrębnego wymaga uzasadnienia.

Uchwały są podejmowane w głosowaniu jawnym, natomiast głosowanie tajne może zostać zarządzone na wniosek każdego członka Zarządu. Uchwały podpisują wszyscy członkowie Zarządu, którzy byli obecni na posiedzeniu Zarządu, na którym uchwała została podjęta. Pod uchwałą składa podpis także członek Zarządu, który złożył zdanie odrębne z adnotacją „zdanie odrębne” lub „votum separatum”.

Kompetencje Zarządu PKN ORLEN

Do zakresu działania Zarządu należy prowadzenie wszystkich spraw PKN ORLEN niezastrzeżonych kodeksem spółek handlowych lub Statutem Spółki do kompetencji innych organów Spółki. Wszyscy członkowie Zarządu są zobowiązani i uprawnieni do prowadzenia spraw PKN ORLEN.

Uchwały Zarządu wymagają wszystkie sprawy przekraczające zakres zwykłego zarządu, z tym zastrzeżeniem, że zgoda Zarządu nie jest wymagana na dokonanie czynności będącej integralną częścią innej czynności, na dokonanie której Zarząd wyraził już zgodę, chyba że co innego wynika z uchwały Zarządu. Jako czynności zwykłego zarządu traktowane są czynności mające za przedmiot obrót paliwami w rozumieniu Statutu Spółki (tj. ropą naftową, produktami ropopochodnymi, biokomponentami, biopaliwami, oraz innymi paliwami, w tym gazem ziemnym, gazem przemysłowym i gazem opałowym) oraz wszelkie inne czynności niewskazane w Regulaminie Zarządu.

Uchwały Zarządu wymaga m.in.:

- przyjęcie i zmiana Regulaminu Zarządu,
- przyjęcie i zmiana Regulaminu Organizacyjnego PKN ORLEN,
- przyjmowanie wniosków kierowanych do Rady Nadzorczej i/lub Walnego Zgromadzenia, w szczególności wniosków o wyrażenie zgody na dokonanie określonych czynności, wydanie opinii, oceny lub zatwierdzenie, wymaganych na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa i/lub Statutu Spółki,
- zwoływanie Walnych Zgromadzeń i przyjmowanie proponowanego porządku obrad Walnych Zgromadzeń,
- przyjmowanie rocznych i wieloletnich planów finansowych oraz strategii rozwoju Spółki,
- wyrażanie zgody na realizację zadania inwestycyjnego i zaciąganie wynikających z niego zobowiązań, jeżeli powstaną w związku z nim wydatki lub obciążenia przekraczające kwotę 10 000 000 zł,

- zaciąganie zobowiązań, rozporządzanie prawami majątkowymi oraz jakiegokolwiek forma obciążania majątku Spółki, których wartość przekracza 20 000 000 zł (z pewnymi wyłączeniami od tej zasady),
- zbywanie i nabywanie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości oraz ustanawianie ograniczonego prawa rzeczowego,
- zbywanie, nabywanie oraz obciążanie przez Spółkę udziałów, akcji lub innych tytułów uczestnictwa w innych podmiotach, w tym także akcji w publicznym obrocie papierami wartościowymi,
- emisja papierów wartościowych przez Spółkę,
- przyjmowanie rocznego sprawozdania z działalności Spółki, rocznego, półrocznego i kwartalnego sprawozdania finansowego Spółki, rocznego, półrocznego i kwartalnego sprawozdania finansowego Grupy ORLEN,
- przyjęcie i zmiana systemu wynagradzania pracowników Spółki, jak również decyzje dotyczące wprowadzenia oraz założeń programów motywacyjnych,
- zawarcie, zmiana i wypowiedzenie układu zbiorowego pracy obowiązującego w Spółce oraz innych porozumień ze związkami zawodowymi,
- określenie zasad udzielania i odwoływania pełnomocnictw,
- ustalanie tzw. polityki darowizn Spółki,
- udzielanie prokury,
- ustalanie wewnętrznego podziału kompetencji pomiędzy członków Zarządu,
- utworzenie zakładu/biura za granicą,
- inne sprawy, których rozstrzygnięcia w formie uchwały zażąda chociażby jeden z członków Zarządu,
- podejmowanie decyzji o wypłacie zaliczki na poczet dywidendy.

Zarząd ma obowiązek przekazywać Radzie Nadzorczej regularne i wyczerpujące informacje o wszystkich istotnych sprawach dotyczących działalności PKN ORLEN oraz o ryzyku związanym z prowadzoną działalnością i sposobach zarządzania tym ryzykiem. Ponadto Zarząd

zobowiązany jest do opracowania i uchwalania rocznych i wieloletnich planów finansowych oraz strategii rozwoju Spółki w formie, zakresie i w terminach określonych przez Radę Nadzorczą. Dodatkowo Zarząd PKN ORLEN ma obowiązek sporządzić i przedstawić Radzie Nadzorczej roczne sprawozdanie finansowe PKN ORLEN oraz roczne sprawozdanie finansowe Grupy ORLEN za miniony rok obrotowy.

Opis polityki wynagrodzeń oraz zasady jej ustalania

Wynagrodzenie dla członków Rady Nadzorczej ustala Walne Zgromadzenie Spółki.

Wynagrodzenie dla członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza uwzględniając rekomendacje, działającego w jej ramach, Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń. Szczegółowy opis zakresu kompetencji Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń został zaprezentowany w pkt. 8.7.8 Sprawozdania Zarządu z działalności PKN ORLEN za 2011 rok.

Do głównych elementów systemu wynagrodzeń członków Zarządu należą:

- stałe miesięczne wynagrodzenie zasadnicze,
- premia roczna uzależniona od poziomu realizacji celów ilościowych i jakościowych,
- odprawa wynikająca z odwołania z funkcji członka Zarządu,
- wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji.

Świadczenia dodatkowe dla członków Zarządu:

- samochód służbowy,
- narzędzia i urządzenia techniczne niezbędne do wykonywania obowiązków członka Zarządu,
- pokrycie kosztów podróży służbowych i reprezentacji w zakresie i wysokości odpowiednich do powierzonych funkcji,
- umowa ubezpieczenia na życie i dożycie,
- prywatne ubezpieczenie medyczne na rzecz członka Zarządu i jego najbliższej rodziny.

Zasady premiowania kluczowego personelu kierowniczego

W 2011 roku w Grupie ORLEN kluczowa kadra menedżerska objęta była rocznym systemem premiowania MBO (zarządzanie przez cele). Regulaminy funkcjonujące dla Zarządu PKN ORLEN, dyrektorów bezpośrednio podległych członkom Zarządu PKN ORLEN, Zarządów spółek Grupy ORLEN oraz pozostałych kluczowych stanowisk w Koncernie mają wspólne podstawowe cechy. Osoby objęte ww. systemami premiowane są za realizację indywidualnych celów, wyznaczanych na początku okresu premiowego przez Radę Nadzorczą dla członków Zarządu oraz przez Zarząd dla pracowników kluczowego personelu kierowniczego. Postawione cele mają charakter jakościowy lub ilościowy (dający się sparametryzować) i rozliczane są po zakończeniu roku, na który zostały wyznaczone, na zasadach przyjętych w obowiązujących Regulaminach Systemów Premiowania. Systemy Premiowania są konstruowane w sposób promujący współpracę pomiędzy poszczególnymi pracownikami w celu osiągnięcia najlepszych wyników na poziomie PKN ORLEN i Grupy ORLEN.

W roku 2011 zostały opracowane i zatwierdzone nowe standardy premiowania MBO dla wyższej kadry kierowniczej w Grupie ORLEN, które wejdą w życie od 2012 roku. Głównym założeniem wdrożenia zmian jest uspojnienie systemu premiowego z celami Zarządu PKN ORLEN, zwiększenie odpowiedzialności najwyższej kadry za wyniki Grupy ORLEN oraz dostosowanie systemu premiowego do najlepszych praktyk rynkowych.

Dodatkowe informacje o polityce wynagrodzeń znajdują się w pkt. 3.5 Sprawozdania Zarządu z działalności PKN ORLEN za 2011 rok.

»»»»»» Skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Podsumowanie startów VRT w sezonie 2011

VERVA Racing Team w światowej czołówce wyścigów

W historii polskiego motosportu jeszcze żaden polski team nie osiągnął tak dużych sukcesów w porównywalnej kategorii wyścigów samochodowych. Verva Racing Team, który zajął 4. miejsce w kategorii zespołów w zawodach Porsche Supercup jest odpowiedzią na oczekiwania Polaków, którzy chcą doświadczać wielkich, sportowych emocji na światowym poziomie.

Unikalne przedsięwzięcie PKN ORLEN doskonale spełnia te założenia łącząc je z celami marketingowymi. Projekt VERVA Racing Team przełożył się na znaczny wzrost rozpoznawalności marki VERVA. Badania dowodzą, że 1/3 respondentów wskazuje paliwo premium Koncernu jako najlepiej znaną markę paliw wzbogaconych.

>>>> Opinia Niezależnego Biegłego Rewidenta

Dla Walnego Zgromadzenia Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN Spółka Akcyjna

Przeprowadziliśmy badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN Spółka Akcyjna, której jednostką dominującą jest Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna z siedzibą w Płocku, ul. Chemików 7 („Grupa Kapitałowa”), na które składa się skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2011 roku, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym oraz skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok obrotowy kończący się tego dnia oraz informacje dodatkowe do skonsolidowanego sprawozdania finansowego o przyjętych zasadach rachunkowości, noty oraz inne informacje objaśniające.

Odpowiedzialność Zarządu oraz Rady Nadzorczej

Zarząd jednostki dominującej jest odpowiedzialny za sporządzenie i rzetelną prezentację tego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską i innymi obowiązującymi przepisami oraz sporządzenie sprawozdania z działalności. Zarząd jednostki dominującej jest odpowiedzialny również za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną, aby sporządzane skonsolidowane sprawozdania finansowe były wolne od nieprawidłowości powstałych wskutek celowych działań lub błędów.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. nr 152, poz. 1223 z późniejszymi zmianami) („ustawa o rachunkowości”), Zarząd jednostki dominującej oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności spełniały wymagania przewidziane w tej ustawie.

Odpowiedzialność Biegłego Rewidenta

Naszym zadaniem jest, w oparciu o przeprowadzone badanie, wyrażenie opinii o tym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień rozdziału 7 ustawy o rachunkowości, krajowych standardów rewizji finansowej wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce oraz Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej. Regulacje te nakładają na nas obowiązek postępowania zgodnego z zasadami etyki oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, że skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest wolne od istotnych nieprawidłowości.

Badanie polega na przeprowadzeniu procedur mających na celu uzyskanie dowodów badania dotyczących kwot i informacji ujawnionych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Wybór procedur badania zależy od naszego osądu, w tym oceny ryzyka wystąpienia istotnej nieprawidłowości skonsolidowanego sprawozdania finansowego na skutek celowych działań lub błędów. Przeprowadzając ocenę tego ryzyka bierzemy pod uwagę kontrolę wewnętrzną związaną ze sporządzeniem oraz rzetelną prezentacją skonsolidowanego sprawozdania finansowego w celu zaplanowania stosownych do okoliczności procedur badania, nie zaś w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej w jednostce. Badanie obejmuje również ocenę odpowiedności stosowanej polityki rachunkowości, zasadności szacunków dokonanych przez Zarząd jednostki dominującej oraz ocenę ogólnej prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania.

Opinia

Naszym zdaniem, załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej PKN ORLEN przedstawia rzetelnie i jasno sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2011 roku, wynik finansowy oraz przepływy pieniężne za rok obrotowy kończący się tego dnia, zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską oraz jest zgodne z wpływającymi na treść skonsolidowanego sprawozdania finansowego przepisami prawa obowiązującymi Grupę Kapitałową.

Objaśnienia uzupełniające opinię

Nie zgłaszając zastrzeżeń, pragniemy zwrócić uwagę na fakt, iż Grupa Kapitałowa dokonała w 2011 roku odpisu aktualizującego wartość aktywów trwałych w wysokości 1.855.850 tys. złotych. Przyjęte przez Grupę Kapitałową do testów na utratę wartości aktywów trwałych prognozy przyszłych wyników finansowych opierają się na szeregu założeń, których część dotycząca czynników makroekonomicznych,

jest poza kontrolą Grupy Kapitałowej. Jak przedstawiono w nocie objaśniającej nr 14 do załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zmiany tych założeń mogą wpłynąć na sytuację finansową Grupy Kapitałowej, w tym na wyniki testów na utratę wartości aktywów trwałych i w konsekwencji doprowadzić do zmian sytuacji majątkowej oraz wyników finansowych Grupy Kapitałowej.

Inne kwestie

Ponadto, zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości, stwierdzamy, że sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN Spółka Akcyjna uwzględnia, we wszystkich istotnych aspektach, informacje, o których mowa w art. 49 ustawy o rachunkowości oraz w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2009 r., nr 33, poz. 259 z późniejszymi zmianami) i są one zgodne z informacjami zawartymi w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

W imieniu KPMG Audyt Sp. z o.o.
nr ewidencyjny 458
ul. Chłodna 51, 00-867 Warszawa

Biegły rewident nr 10427
Marta Zemka

Biegły rewident nr 10268
Dyrektor
Monika Bartoszewicz

28 marca 2012 r., Warszawa

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ORLEN za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

Sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami
Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Skonsolidowany raport roczny RS 2011 (rok)

(zgodnie z § 82 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. – Dz. U. Nr 33, poz. 259)
(dla emitentów papierów wartościowych prowadzących działalność wytwórczą, budowlaną, handlową lub usługową)

za rok obrotowy 2011 obejmujący okres od 2011-01-01 do 2011-12-31, zawierający skonsolidowane sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej w walucie polskiej (PLN).

dnia 2012-03-29
(data przekazania)

pełna nazwa emitenta:	POLSKI KONCERN NAFTOWY ORLEN SPÓŁKA AKCYJNA
skrótowa nazwa emitenta:	PKN ORLEN
sektor wg klasyfikacji GPW w Warszawie:	PALIWOWY (pal)
kod pocztowy:	09-411
miejsowość:	PŁOCK
ulica:	CHEMIKÓW
numer:	7
telefon:	48 24 256 81 80
fax:	48 24 367 77 11
e-mail:	ir@orlen.pl
NIP:	774-00-01-454
REGON:	610188201
www:	www.orlen.pl

KPMG AUDYT Sp. z o.o.
(Podmiot uprawniony do badania)

WYBRANE SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE		tys. PLN		tys. EUR	
		rok zakończony 31.12.2011	rok zakończony 31.12.2010	rok zakończony 31.12.2011	rok zakończony 31.12.2010
I.	Przychody ze sprzedaży	106 973 074	83 547 432	25 838 283	20 180 052
II.	Zysk z działalności operacyjnej	2 066 472	3 122 649	499 136	754 245
III.	Zysk przed opodatkowaniem	2 791 741	3 070 167	674 317	741 568
IV.	Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	2 363 397	2 371 358	570 855	572 778
V.	Zysk netto	2 015 003	2 455 467	486 704	593 094
VI.	Całkowite dochody przypadające na akcjonariuszy jednostki dominującej	2 845 641	2 537 678	687 336	612 951
VII.	Całkowite dochody ogółem	2 689 065	2 658 224	649 517	642 068
VIII.	Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	761 106	6 110 199	183 837	1 475 858
IX.	Środki pieniężne netto z/(wykorzystane w) działalności inwestycyjnej	1 497 021	(2 920 060)	361 591	(705 312)
X.	Środki pieniężne netto z/(wykorzystane w) działalności finansowej	332 376	(3 297 740)	80 282	(796 536)
XI.	Zwiększenie/(Zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	2 590 503	(107 601)	625 710	(25 990)
XII.	Zysk netto i rozwodniony zysk netto na jedną akcję przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej (w PLN/EUR na akcję)	5,53	5,54	1,33	1,34
		Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
XIII.	Aktywa trwałe	28 599 141	30 430 874	6 475 082	6 889 801
XIV.	Aktywa obrotowe	30 132 337	20 718 918	6 822 210	4 690 934
XV.	Aktywa razem	58 731 478	51 149 792	13 297 292	11 580 735
XVI.	Zobowiązania długoterminowe	12 120 002	10 684 821	2 744 069	2 419 132
XVII.	Zobowiązania krótkoterminowe	19 812 793	16 225 018	4 485 780	3 673 478
XVIII.	Kapitał własny	26 798 683	24 239 953	6 067 443	5 488 126
XIX.	Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	24 533 773	21 627 938	5 554 649	4 896 744
XX.	Kapitał podstawowy	1 057 635	1 057 635	239 457	239 457
XXI.	Liczba akcji	427 709 061	427 709 061	427 709 061	427 709 061
XXII.	Wartość księgowa i rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję przypadająca akcjonariuszom jednostki dominującej (w PLN/EUR na akcję)	57,36	50,57	12,99	11,45

Powyższe dane finansowe za rok 2011 i 2010 zostały przeliczone na EUR według następujących zasad:

- pozycje aktywów i pasywów – według średniego kursu określonego przez Narodowy Bank Polski na dzień 31 grudnia 2011 roku – 4,4168 PLN/EUR;
- pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych – według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów określonych przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień każdego miesiąca okresu sprawozdawczego: od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 roku – 4,1401 PLN/EUR.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ SPORZĄDZONE NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2011

(w tysiącach PLN)

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	7	26 578 651	27 403 013
Nieruchomości inwestycyjne	8	117 645	71 976
Wartości niematerialne	9	1 323 044	1 102 709
Prawa wieczystego użytkowania gruntów	10	95 664	96 354
Akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności	11	13 125	1 501 016
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	12	40 520	42 783
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	31.2	399 526	163 893
Pozostałe aktywa długoterminowe	13	30 966	49 130
Aktywa trwałe razem		28 599 141	30 430 874
Aktywa obrotowe			
Zapasy	15	16 296 517	11 294 851
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	16	8 071 011	6 288 802
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	17	293 434	224 601
Należności z tytułu podatku dochodowego		33 684	48 273
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	18	5 409 166	2 820 742
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	19	28 525	41 649
Aktywa obrotowe razem		30 132 337	20 718 918
Aktywa razem		58 731 478	51 149 792
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	20.1	1 057 635	1 057 635
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	20.3	1 227 253	1 227 253
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	20.5	(24 305)	63 872
Kapitał z aktualizacji wyceny	20.6	5 301	—
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	20.7	415 628	(149 492)
Zyski zatrzymane	20.4	21 852 261	19 428 670
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej		24 533 773	21 627 938
Kapitał własny przypadający udziałom niekontrolującym	20.8	2 264 910	2 612 015
Kapitał własny razem		26 798 683	24 239 953
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty i pożyczki	21	10 537 792	9 123 987
Rezerwy	22	621 379	635 618
Rezerwy na podatek odroczonego	31.2	740 910	818 581

	Nota	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Przychody przyszłych okresów	25	16 239	16 960
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	23	203 682	89 675
Zobowiązania długoterminowe razem		12 120 002	10 684 821
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	24	15 092 524	13 435 998
Kredyty i pożyczki	21	2 459 799	1 543 740
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		673 643	23 370
Rezerwy	22	1 008 140	1 002 428
Przychody przyszłych okresów	25	136 379	74 959
Pozostałe zobowiązania finansowe	26	442 308	144 523
Zobowiązania krótkoterminowe razem		19 812 793	16 225 018
Zobowiązania razem		31 932 795	26 909 839
Pasywa razem		58 731 478	51 149 792

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2011

(w tysiącach złotych)

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Rachunek zysków i strat			
Przychody ze sprzedaży	27	106 973 074	83 547 432
Koszty własne sprzedaży	28	(98 397 811)	(75 566 961)
Zysk brutto ze sprzedaży		8 575 263	7 980 471
Koszty sprzedaży		(3 660 256)	(3 394 612)
Koszty ogólnego zarządu		(1 468 298)	(1 365 195)
Pozostałe przychody operacyjne	29.1	1 006 655	771 321
Pozostałe koszty operacyjne	29.2	(2 386 892)	(869 336)
Zysk z działalności operacyjnej		2 066 472	3 122 649
Przychody finansowe	30.1	2 780 145	446 754
Koszty finansowe	30.2	(2 243 175)	(751 248)
Przychody i koszty finansowe		536 970	(304 494)
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności		188 299	252 012
Zysk przed opodatkowaniem		2 791 741	3 070 167
Podatek dochodowy	31	(776 738)	(614 700)
Zysk netto		2 015 003	2 455 467
Składniki innych całkowitych dochodów			
Wycena instrumentów zabezpieczających		42 798	25 502
Rozliczenie instrumentów zabezpieczających		(159 052)	35 020
Wycena nieruchomości do wartości godziwej na moment przeklasyfikowania		10 389	—
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych		759 813	153 734
Podatek odroczony od składników innych całkowitych dochodów		20 114	(11 499)
Suma składników innych całkowitych dochodów		674 062	202 757
Całkowite dochody netto		2 689 065	2 658 224
Zysk/(Strata) netto przypadający na:		2 015 003	2 455 467
akcjonariuszy jednostki dominującej		2 363 397	2 371 358
akcjonariuszy/udziałowców niekontrolujących		(348 394)	84 109
Całkowite dochody przypadające na:		2 689 065	2 658 224
akcjonariuszy jednostki dominującej		2 845 641	2 537 678
akcjonariuszy/udziałowców niekontrolujących		(156 576)	120 546
Zysk netto i rozwodniony zysk netto na jedną akcję przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej (w PLN na akcję)		5,53	5,54

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2011

(w tysiącach złotych)

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Nota	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk netto		2 015 003	2 455 467
Korekty o pozycje:			
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności		(188 299)	(252 012)
Amortyzacja	28	2 379 948	2 422 747
Strata/(Zysk) z tytułu różnic kursowych		729 342	(36 860)
Odsetki, netto		381 683	393 130
Dywidendy otrzymane		(1 287)	(3 152)
(Zysk)/Strata na działalności inwestycyjnej		(68 924)	206 817
Zmiana stanu należności	32	(1 319 184)	(799 146)
Zmiana stanu zapasów	32	(4 565 020)	(608 981)
Zmiana stanu zobowiązań	32	1 080 799	2 282 677
Zmiana stanu rezerw	32	594 175	715 077
Podatek dochodowy od zysku przed opodatkowaniem	31	776 738	614 700
Podatek dochodowy (zapłacony)		(333 469)	(517 882)
Pozostałe korekty	32	(720 399)	(762 383)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		761 106	6 110 199
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Nabycie składników rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych		(2 542 445)	(3 724 370)
Sprzedaż składników rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych		324 705	686 025
Sprzedaż akcji i udziałów		3 675 922	53 339
Nabycie akcji i udziałów		(121 348)	(115 927)
Sprzedaż papierów wartościowych i depozytów		115 700	198 711
Nabycie papierów wartościowych i depozytów		(111 280)	(174 955)
Odsetki otrzymane		8 333	8 857
Dywidendy otrzymane		251 300	149 880
Pozostałe		(103 866)	(1 620)
Środki pieniężne netto z/(wykorzystane w) działalności inwestycyjnej		1 497 021	(2 920 060)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Wpływy z otrzymanych kredytów i pożyczek		18 892 646	14 688 673
Spląty kredytów i pożyczek		(18 021 857)	(17 408 772)
Zapłacone odsetki		(496 462)	(545 378)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		(27 553)	(24 060)
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom/udziałowcom niekontrolującym		(13 986)	(10 468)
Pozostałe		(412)	2 265
Środki pieniężne netto z/(wykorzystane w) działalności finansowej		332 376	(3 297 740)

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych – cd.

	Nota	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Zwiększenie/(Zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		2 590 503	(107 601)
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów z tytułu różnic kursowych		(2 079)	(12 696)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	18	2 820 742	2 941 039
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	18	5 409 166	2 820 742

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2011 (w tysiącach złotych)

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej									
	Nota	Kapitał podstawowy oraz kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Razem	Kapitał własny przypadający udziałom niekontrolującym	Kapitał własny razem
1 stycznia 2011		2 284 888	63 872	(149 492)	—	19 428 670	21 627 938	2 612 015	24 239 953
Zysk netto		—	—	—	—	2 363 397	2 363 397	(348 394)	2 015 003
Składniki innych całkowitych dochodów		—	(88 177)	565 120	5 301	—	482 244	191 818	674 062
Całkowite dochody netto		—	(88 177)	565 120	5 301	2 363 397	2 845 641	(156 576)	2 689 065
Zmiana struktury udziału niekontrolującego		—	—	—	—	60 194	60 194	(177 625)	(117 431)
Dywidendy			—	—	—	—	—	(12 904)	(12 904)
31 grudnia 2011	20	2 284 888	(24 305)	415 628	5 301	21 852 261	24 533 773	2 264 910	26 798 683
1 stycznia 2010		2 284 888	14 849	(266 789)	—	17 004 955	19 037 903	2 669 308	21 707 211
Zysk netto		—	—	—	—	2 371 358	2 371 358	84 109	2 455 467
Składniki innych całkowitych dochodów		—	49 023	117 297	—	—	166 320	36 437	202 757
Całkowite dochody netto		—	49 023	117 297	—	2 371 358	2 537 678	120 546	2 658 224
Zmiana struktury udziału niekontrolującego		—	—	—	—	52 357	52 357	(168 284)	(115 927)
Dywidendy		—	—	—	—	—	—	(9 555)	(9 555)
31 grudnia 2010	20	2 284 888	63 872	(149 492)	—	19 428 670	21 627 938	2 612 015	24 239 953

Polityka rachunkowości, noty i inne informacje objaśniające

1. Informacje ogólne

1.1. Podstawowa działalność Grupy Kapitałowej, skład Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej

Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. z siedzibą w Płocku przy ul. Chemików 7 („Spółka”, „PKN ORLEN”, „Emitent”) został utworzony aktem notarialnym z dnia 29 czerwca 1993 roku w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną. Spółka została zarejestrowana pod nazwą Mazowieckie Zakłady Rafineryjne i Petrochemiczne „Petrochemia Płock” S.A. w Sądzie Rejonowym w Płocku. Od 20 maja 1999 roku Spółka zmieniła nazwę na Polski Koncern Naftowy Spółka Akcyjna.

7 września 1999 roku nastąpiła inkorporacja Centrali Produktów Naftowych („CPN”) Spółka Akcyjna i tym samym nastąpiło wykreślenie CPN z rejestru handlowego. Od 12 kwietnia 2000 roku Spółka zmieniła nazwę na Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna.

Według klasyfikacji Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie PKN ORLEN jest zaklasyfikowany do sektora paliwowego.

Podstawowy przedmiot działalności Grupy Kapitałowej Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN S.A. („Grupa Kapitałowa ORLEN”, „Grupa”, „Grupa Kapitałowa”) stanowi:

- Przerób ropy naftowej oraz wytwarzanie produktów i półproduktów ropopochodnych (rafineryjnych i petrochemicznych);
- Produkcja podstawowych chemikaliów, nawozów i związków azotowych, tworzyw sztucznych i kauczuku syntetycznego;
- Skup, przerób i obrót olejami przepracowanymi oraz innymi odpadami chemicznymi;
- Wytwarzanie, przesyłanie i obrót energią ciepłą i elektryczną;
- Prowadzenie działalności handlowej w obrocie krajowym i zagranicznym na rachunek własny, na zlecenie i w komisie, a w szczególności: obrót ropą naftową, paliwami ropopochodnymi i innymi, sprzedaż artykułów przemysłowych i spożywczych;
- Prowadzenie działalności badawczej, projektowej, rozwojowej, budowlanej, produkcyjnej na własny rachunek i w komisie, w dziedzinach związanych z przetwarzaniem, magazynowaniem, konfekcjonowaniem i obrotem paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi oraz pochodnymi produktami chemicznymi i transportem drogowym, kolejowym, wodnym i rurociągowym;
- Magazynowanie, składowanie i przechowywanie ropy naftowej i paliw płynnych oraz tworzenie i utrzymywanie zapasów paliw, na zasadach określonych właściwymi przepisami;
- Świadczenie usług związanych z przedmiotem działalności, a w szczególności: dokonywanie przeładunków morskich i lądowych oraz uszlachetnianie paliw i gazów, w tym etylizacja, barwienie, dodawanie komponentów;
- Remonty urządzeń związanych z przedmiotem działalności, a w szczególności instalacji rafineryjnych i petrochemicznych, zbiorników paliwowych, stacji paliw oraz środków transportu;
- Prowadzenie stacji paliw, barów, restauracji i hoteli oraz działalność cateringowa;
- Działalność holdingów finansowych, pośrednictwo pieniężne oraz pozostała działalność finansowa;
- Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego;
- Usługi na rzecz całego społeczeństwa, praktyka lekarska, ochrona przeciwpożarowa, edukacja.

Koncesje

Grupa w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej mającej duże znaczenie ze względu na interes publiczny posiada koncesje wydane przez odpowiednie organy administracji publicznej na podstawie stosownych ustaw.

Stan na 31.12.2011	okresy pozostałe do wygaśnięcia koncesji (w latach)
Energia elektryczna: wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja, obrót	6–14
Energia ciepła: wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja, obrót	9–19
Paliwa ciekłe i gazowe: wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucja, obrót, magazynowanie i transport	2–42
Wykonywanie międzynarodowego zarobkowego przewozu drogowego	2
Bezzbiornikowe magazynowanie ropy naftowej i paliw płynnych	18
Złóża soli kamiennej: eksploatacja i rozpoznanie	2–22
Poszukiwanie i rozpoznanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego	5
Ochrona osób i mienia	bezterminowo

Proces udzielania koncesji w Grupie odbywa się okresowo i ma charakter administracyjny. W ocenie Zarządu prawdopodobieństwo nieuzyskania koncesji jest znikome.

Grupa jako właściciel poszczególnych koncesji wnosi coroczne opłaty obciążające wynik finansowy danego okresu.

Na dzień 31 grudnia 2011 i 31 grudnia 2010 roku Grupa nie posiada zobowiązań umownych na usługi koncesjonowane w zakresie interpretacji KIMS 12.

Struktura akcjonariatu

Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Jednostki Dominującej na dzień 31 grudnia 2011 roku

	Liczba akcji	Liczba głosów	Wartość nominalna akcji (w PLN)	Udział w kapitale podstawowym
Skarb Państwa	117 710 196	117 710 196	147 137 745	27,52%
Aviva OFE*	21 744 036	21 744 036	27 180 045	5,08%
Pozostali	288 254 829	288 254 829	360 318 536	67,40%
Razem	427 709 061	427 709 061	534 636 326	100,00%

* według informacji otrzymanych przez Jednostkę Dominującą w dniu 9 lutego 2010 roku

Skład Zarządu Jednostki Dominującej

na dzień 31 grudnia 2011 roku

- Dariusz Krawiec – Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny
- Sławomir Jędrzejczyk – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
- Krystian Pater – Członek Zarządu ds. Rafinerii
- Grażyna Piotrowska-Oliwa – Członek Zarządu ds. Sprzedaży
- Piotr Wielowieyski – Członek Rady Nadzorczej (od 9 grudnia 2011 roku do 9 marca 2012 roku delegowany do wykonywania czynności Członka Zarządu ds. Petrochemii)

na dzień autoryzacji skonsolidowanego raportu rocznego

- Dariusz Krawiec – Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny
- Sławomir Jędrzejczyk – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych
- Piotr Chelmiński – Członek Zarządu ds. Petrochemii
- Krystian Pater – Członek Zarządu ds. Rafinerii
- Marek Podstawa – Członek Zarządu ds. Sprzedaży

Skład Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej

na dzień 31 grudnia 2011 roku

- Maciej Mataczyński – Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Marek Karabuła – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
- Angelina Sarota – Sekretarz Rady Nadzorczej
- Grzegorz Borowiec – Członek Rady Nadzorczej
- Artur Gabor – Członek Rady Nadzorczej
- Krzysztof Kołach – Członek Rady Nadzorczej
- Leszek Jerzy Pawłowicz – Członek Rady Nadzorczej
- Piotr Wielowieyski – Członek Rady Nadzorczej (od 9 grudnia 2011 roku do 9 marca 2012 roku delegowany do wykonywania czynności Członka Zarządu ds. Petrochemii)
- Janusz Zieliński – Członek Rady Nadzorczej

na dzień autoryzacji skonsolidowanego raportu rocznego

- Maciej Mataczyński – Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Angelina Sarota – Sekretarz Rady Nadzorczej
- Cezary Banasiński – Członek Rady Nadzorczej
- Grzegorz Borowiec – Członek Rady Nadzorczej
- Artur Gabor – Członek Rady Nadzorczej
- Michał Gołębiowski – Członek Rady Nadzorczej
- Leszek Jerzy Pawłowicz – Członek Rady Nadzorczej

Szczegółowe informacje o zmianach w składzie Zarządu i Rady Nadzorczej PKN ORLEN zawarte są w punkcie VIII.8.7 Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej ORLEN.

1.2. Oświadczenia Zarządu**1.2.1. W sprawie rzetelności sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego**

Zarząd PKN ORLEN oświadcza, że wedle swojej najlepszej wiedzy, niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi Grupę Kapitałową zasadami rachunkowości (zaprezentowanymi w punkcie 2) oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej i wynik finansowy oraz, że Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej zawiera prawdziwy obraz sytuacji, osiągnięć i rozwoju Grupy Kapitałowej, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

1.2.2. W sprawie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Zarząd PKN ORLEN oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz, że podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący badania spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii z badania, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Podmiotem uprawnionym do przeprowadzenia badania jednostkowego sprawozdania finansowego PKN ORLEN i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej ORLEN za rok 2011 jest KPMG Audyt Sp. z o.o.

2. Polityka rachunkowości

2.1. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało przygotowane przy zastosowaniu zasad rachunkowości zgodnych z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską (UE) i obowiązywały na dzień 31 grudnia 2011 roku. Zakres skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33, poz. 259 z późniejszymi zmianami).

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje okres sprawozdawczy od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 roku i okres porównywalny od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 roku.

Prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe odpowiada wszystkim wymaganiom MSSF przyjętym przez UE i przedstawia rzetelnie sytuację finansową i majątkową Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2011 roku i dane porównywalne na 31 grudnia 2010 roku, a także wyniki jej działalności oraz przepływy pieniężne za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku i dane porównywalne za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę Kapitałową w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień autoryzacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę Kapitałową.

Czas trwania Jednostki Dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej ORLEN jest nieoznaczony.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe, z wyjątkiem skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych, zostało sporządzone zgodnie z zasadą memoriału.

2.2. Wpływ zmian standardów i interpretacji MSSF na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej

2.2.1. Obowiązujące zmiany standardów i interpretacji MSSF

Od dnia 1 stycznia 2011 roku do dnia zatwierdzenia do publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zmiany standardów i interpretacji MSSF, które weszły w życie nie mają wpływu na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

2.2.2. Standardy i Interpretacje MSSF jeszcze nieobowiązujące

Grupa Kapitałowa zamierza przyjąć opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (IASB), lecz nieobowiązujące do dnia zatwierdzenia do publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zmiany standardów i interpretacji MSSF, zgodnie z datą ich wejścia w życie. W bieżącym rocznym okresie sprawozdawczym, w Grupie Kapitałowej nie podjęto decyzji o wcześniejszym zastosowaniu zmian standardów i interpretacji MSSF.

Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE

Od dnia 1 stycznia 2011 roku do dnia zatwierdzenia do publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, nie wystąpiły zmiany standardów i interpretacji MSSF, które zostały zatwierdzone przez UE, lecz nie są jeszcze obowiązujące.

Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE

Zmiany do MSSF 1 – Hiperinflacja oraz usunięcie stałych dat dla stosujących MSSF po raz pierwszy

Zmiana dodaje zwolnienie, które może zostać zastosowane na dzień przejścia na MSSF przez jednostki działające w warunkach hiperinflacji, które pozwala jednostce wycenić aktywa i zobowiązania posiadane przed ustabilizowaniem się waluty funkcjonalnej w wartości godziwej, a następnie użyć tej wartości godziwej jako kosztu zakładanego tych aktywów i zobowiązań na potrzeby sporządzenia pierwszego sprawozdania z sytuacji finansowej wg MSSF.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 lipca 2011 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie zmiany do standardu nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ Grupa od 2005 roku stosuje MSSF.

Zmiany do MSSF 7 – Instrumenty finansowe: ujawnienia – Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych

Zmiany zawierają nowe wymagania w zakresie ujawnień dla aktywów i zobowiązań finansowych, które:

- są kompensowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, lub
- podlegają ramowym umowom dotyczącym kompensat lub innym podobnym umowom.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie nowego standardu nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ Grupa Kapitałowa nie stosuje zasad dotyczących kompensat w odniesieniu do posiadanych aktywów i zobowiązań finansowych ani nie zawarła ramowych umów dotyczących kompensat.

Nowy Standard i jego zmiany – MSSF 9 Instrumenty Finansowe

Nowy Standard zastępuje wymogi zawarte w MSR 39 Instrumenty Finansowe: ujmowanie i wycena w zakresie klasyfikacji oraz wyceny aktywów finansowych.

Standard eliminuje istniejące w MSR 39 kategorie: utrzymywane do terminu wymagalności, dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności.

W momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe będą klasyfikowane jako: aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu lub aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej.

Zmiany do MSSF 9 z 2010 roku zmieniają wymogi zawarte w MSR 39 Instrumenty Finansowe: Ujmowanie i wycena, w tym głównie w zakresie „zobowiązań wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez rachunek wyników” w przypadku zmiany wartości godziwej wynikającej ze zmiany ryzyka kredytowego zobowiązania. Efekt zmiany wartości godziwej nie będzie już odnoszony do rachunku wyników, lecz bezpośrednio do innych całkowitych dochodów (bez możliwości późniejszego przeksięgowania do rachunku wyników). Możliwe będzie przenoszenie zakumulowanych zysków lub strat w ramach kapitałów własnych.

Nowy standard znosi wymóg wydzielenia wbudowanych instrumentów pochodnych od podstawowego instrumentu finansowego. Wymaga on, aby kontrakt hybrydowy był w całości klasyfikowany według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej.

Ponadto, zmiany dotyczą również wymogów w zakresie ujawnień oraz przekształcania danych porównywalnych dotyczących początkowego zastosowania MSSF 9 Instrumenty finansowe.

Data wejścia w życie MSSF 9 wraz z jego zmianami to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2015 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie nowego standardu nie będzie miało wpływu na wycenę pozycji prezentowanych w przyszłych skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, jednakże wykonane zostanie przyporządkowanie odpowiednich aktywów finansowych do zmienionych kategorii instrumentów finansowych.

Nowy Standard – MSSF 10 Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe

MSSF 10 zastępuje MSR 27 Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe, w zakresie konsolidacji oraz interpretację Stałego Komitetu ds. Interpretacji – SKI 12 Jednostki Specjalnego Przeznaczenia.

MSSF 10 przewiduje jeden nowy model analizy kontroli w odniesieniu do wszystkich podmiotów, w które dokonano inwestycji, włączając w to podmioty, które aktualnie jako Jednostki Specjalnego Przeznaczenia są w zakresie SKI 12.

W nowym modelu kontroli inwestor kontroluje podmiot, w którym dokonał inwestycji, jeśli:

- jest narażony na lub ma prawo do zmiennych zwrotów z tytułu zaangażowania w ten podmiot,
- ma zdolność wpływania na te zwroty poprzez władzę oraz
- istnieje związek pomiędzy władzą a zwrotami.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie nowego standardu nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ wstępna ocena kontroli nad podmiotami, w które zainwestowano, dokonana zgodnie z nowym standardem, nie zmieni wniosków co do kontroli Grupy Kapitałowej nad tymi podmiotami.

Nowy Standard – MSSF 11 Wspólne porozumienia

MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” zastępuje MSR 31 „Udziały we wspólnych przedsięwzięciach” i SKI 13 „Wspólnie kontrolowane jednostki – niepieniężny wkład wspólników”.

MSSF 11 nie wprowadza zasadniczych zmian co do ogólnej definicji porozumienia pod wspólną kontrolą, chociaż definicja kontroli i pośrednio współkontroli uległy zmianie w związku z MSSF 10.

Zgodnie z nowym standardem, wspólne porozumienia są podzielone na dwa rodzaje, dla których zdefiniowano następujące modele ujmowania:

- Wspólna działalność to taka, w której współkontrolujące podmioty, zwane współzarządzającymi mają prawa do aktywów oraz obowiązki co do zobowiązań związanych z działalnością;
- Wspólne przedsięwzięcie to takie, w którym współkontrolujące podmioty, zwane wspólnikami przedsięwzięcia mają prawo do aktywów netto porozumienia.

MSSF 11 wyłącza z MSR 31 jednostki współkontrolowane w tych przypadkach, gdy chociaż są to oddzielne podmioty, to rozdzielenie to jest nieefektywne. Takie porozumienia są traktowane podobnie do współkontrolowanych aktywów/działalności (ujmowanie poszczególnych pozycji aktywów i pasywów) i w nowym standardzie są nazywane wspólną działalnością. W odniesieniu do pozostałych jednostek współkontrolowanych zgodnie z MSR 31, nazywanych w nowym standardzie wspólnymi przedsięwzięciami (joint ventures), nie ma możliwości wyboru pomiędzy metodą praw własności a konsolidacją proporcjonalną – zawsze należy stosować metodę praw własności.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

Zastosowanie przez Grupę nowego standardu na dzień 31 grudnia 2011 roku spowodowałoby, że wspólne porozumienia dla Grup Kapitałowych Basell Orlen Polyolefines Sp. z o.o. (BOP) i Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny S.A. (PPPT) zostałyby ujęte metodą praw własności zamiast metodą konsolidacji proporcjonalnej. W wyniku zastosowanej zmiany metody konsolidacji wartości poszczególnych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej i sprawozdania z całkowitych dochodów zostaną zaprezentowane w pozycjach akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności oraz udział w wyniku finansowym jednostek konsolidowanych metodą praw własności. Dane liczbowe na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku zostały zaprezentowane w nocie 11.2. Zastosowanie nowego standardu nie będzie miało wpływu na skonsolidowany wynik netto Grupy.

Nowy Standard – MSSF 12 Ujawnienia inwestycji w inne jednostki

MSSF 12 zawiera dodatkowe wymogi ujawnień dotyczących znaczących osądów i założeń przy określaniu rodzaju inwestycji w jednostkę lub porozumienie, w jednostki zależne, wspólne porozumienia, jednostki stowarzyszone, niekonsolidowane jednostki ustrukturyzowane.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie nowego standardu spowoduje wzrost ilości wymaganych ujawnień dotyczących inwestycji w inne jednostki.

Nowy Standard – MSSF 13 Wycena według wartości godziwej

MSSF 13 zastąpi jednym źródłem wskazówek w zakresie wyceny według wartości godziwej wytyczne w tym zakresie zawarte dotychczas w poszczególnych standardach.

Standard definiuje wartość godziwą, ustala ramy dla wyceny w wartości godziwej, określa wymagania co do ujawnień oraz wyjaśnia jak ustalić wartość godziwą, jeśli jest to wymagane lub dozwolone przez inne standardy.

MSSF 13 nie wprowadza nowych wymagań w zakresie wyceny aktywów lub zobowiązań w wartości godziwej ani nie eliminuje wyjątków niewykonalności w praktyce wyceny według wartości godziwej istniejących w standardach.

Standard zawiera szczegółową strukturę ujawnień, która dodaje do istniejących wymogów ujawnienia, które umożliwią użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę metod i danych wykorzystanych przy dokonywaniu wyceny według wartości godziwej a dla powtarzalnych wycen według wartości godziwej, które wykorzystują niedostępne dane, wpływ tych wycen na wynik finansowy lub inne całkowite dochody.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie nowego standardu nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ Zarząd uważa metody i założenia wykorzystywane przy wycenie składników aktywów w wartości godziwej za zgodne z MSSF 13.

Zmiany do MSR 1 Prezentacja pozycji innych całkowitych dochodów

Zmiany wymagają, aby jednostka prezentowała osobno te pozycje innych całkowitych dochodów, które mogą w przyszłości być przeklasyfikowane do wyniku finansowego, od tych, które nigdy nie będą przeklasyfikowane do wyniku finansowego. Konsekwentnie jednostka, która prezentuje pozycje innych całkowitych dochodów przed odnośnymi skutkami podatkowymi, będzie musiała także zaokrąglić łączne kwoty podatku do poszczególnych części innych całkowitych dochodów.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające w dniu 1 lipca 2012 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie zmiany do standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, jednakże, wzrośnie ilość wymaganych ujawnień.

Zmiany do MSR 12 Podatki – Odroczony podatek dochodowy: przyszła realizacja składnika aktywów

Zmiana z 2010 roku wprowadza wyjątek od obecnych zasad wyceny podatku odroczonego (paragraf 52 MSR 12) opartych o sposób realizacji. Wyjątek dotyczy podatku odroczonego od nieruchomości inwestycyjnych wycenianych według wartości godziwej zgodnie z MSR 40 poprzez wprowadzenie założenia, że sposobem realizacji wartości księgowej tych aktywów będzie wyłącznie sprzedaż. Zamiany Zarządu nie będą miały znaczenia, chyba że nieruchomość inwestycyjna będzie podlegała amortyzacji i będzie utrzymywana w ramach modelu, którego celem będzie skonsumowanie zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych płynących z danego składnika aktywów przez okres jego życia.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2012 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie nowego standardu nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ zmiany do MSR 12 nie dotyczą Grupy Kapitałowej.

Zmiany do MSR 19 Świadczenia pracownicze

Zmiana usunie metodę korytarzową dopuszczającą możliwość rozłożenia w czasie ujęcia części zysków i strat aktuarialnych niemieszczących się w wyznaczonym korytarzu wartości. Zgodnie ze zmianą zyski i straty aktuarialne będą ujmowane w pełnej kwocie bezpośrednio w innych całkowitych dochodach. Tym samym, rezygnuje się z możliwości ujmowania zysków i strat aktuarialnych w wyniku finansowym.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie zmiany do standardu nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe ponieważ Grupa Kapitałowa nie stosuje metody korytarza.

Zmiany do MSR 27 Jednostkowe sprawozdania finansowe

MSR 27 (wersja z 2011 roku) został zmodyfikowany w związku z wydaniem MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* i będzie obejmował jedynie wymagania co do rachunkowości i ujawnień w jednostkowych sprawozdaniach finansowych. W tym celu wymogi MSR 28 z 2008 roku i MSR 31 dotyczące jednostkowych sprawozdań finansowych zostaną włączone do MSR 27.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie zmiany do standardu nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ nie skutkują one zmianą polityki rachunkowości Grupy Kapitałowej.

Zmiany do MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i we wspólnych przedsięwzięciach

Wprowadzone zmiany obejmują:

- Jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia przeznaczone do sprzedaży. W przypadku częściowego zakwalifikowania inwestycji jako przeznaczonej do sprzedaży (w rozumieniu MSSF 5 Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana), do zatrzymanej części inwestycji, niepodlegającej sprzedaży, stosuje się metodę praw własności aż do momentu zbycia części przeznaczonej do sprzedaży. Po zbyciu, zatrzymana inwestycja jest ujmowana metodą praw własności, jeśli zatrzymana inwestycja nadal stanowi inwestycję w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie.

- Zmiany w inwestycjach utrzymywanych w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach. MSR 28 (2008 rok) i MSR 31 wskazywały, że zaprzestanie znaczącego wpływu lub współkontroli powodowało we wszystkich przypadkach konieczność ponownej wyceny zatrzymanych udziałów, nawet jeśli znaczący wpływ zamieniał się we współkontrolę. MSR 28 (2011 rok) wymaga, aby w takich sytuacjach zatrzymane inwestycje nie były ponownie wyceniane.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie zmiany do standardu nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ Grupa Kapitałowa nie posiada znaczących inwestycji w jednostki stowarzyszone lub wspólne przedsięwzięcia przeznaczone do sprzedaży, na które wpłynęłyby te zmiany.

Zmiany do MSR 32 Instrumenty finansowe: prezentacja – Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych

Zmiany nie wprowadzają nowych zasad kompensowania aktywów i zobowiązań finansowych, natomiast wyjaśniają kryteria kompensat, co ma na celu usunięcie niespójności w ich stosowaniu.

Zmiany objaśniają, że jednostka posiada tytuł prawny do kompensaty, jeśli ten tytuł:

- nie jest zależny od przyszłych zdarzeń oraz
- jest wykonalny zarówno w normalnym toku działalności jak i w przypadku niedotrzymania umowy, niewypłacalności lub upadłości jednostki oraz stron trzecich.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2014 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie zmiany do standardu nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ Grupa Kapitałowa nie stosuje zasad dotyczących kompensat w odniesieniu do posiadanych aktywów i zobowiązań finansowych ani nie zawiera ramowych umów dotyczących kompensat.

KIMSF 20: Koszty usuwania nadkładu („stripping costs”) poniesione w fazie produkcji w kopalni odkrywkowej

Interpretacja dotyczy kwestii:

- rozpoznania jako składnika aktywów kosztów usuwania nadkładu poniesionych w fazie produkcji,
- wyceny składnika aktywów dotyczącego usuwania nadkładu przy początkowym ujęciu oraz
- wyceny składnika aktywów dotyczącego usuwania nadkładu na dzień bilansowy.

Przedsiębiorstwa górnicze będą mogły kapitalizować koszty usuwania nadkładu poniesionego w fazie produkcji, które spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki w późniejszych okresach, pod warunkiem spełnienia określonych kryteriów. Kapitalizacja oraz okres amortyzacji będą zależeć od zidentyfikowanych elementów złóż, których koszty usuwania nadkładu dotyczą.

Data wejścia w życie to okresy rozpoczynające się w dniu 1 stycznia 2013 roku oraz później.

Oczekuje się, że zastosowanie interpretacji nie będzie miało wpływu na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe, ponieważ Grupa Kapitałowa nie prowadzi produkcji w kopalniach odkrywkowych.

2.2.3. Zmiany zasad prezentacji danych finansowych

W roku 2011 i w okresach porównywalnych nie wystąpiły istotne zmiany prezentacji danych finansowych.

2.2.4. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji sprawozdań finansowych oraz zasady przeliczenia danych finansowych dla celów konsolidacji

Walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej i walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski (PLN). Dane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zaprezentowano w zaokrągleniu do tysięcy PLN.

Dane finansowe jednostek zagranicznych dla celów konsolidacji przeliczane są na walutę polską w następujący sposób:

- pozycje aktywów i zobowiązań – według kursu wymiany na koniec okresu sprawozdawczego,
- odpowiednie pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych – według kursu średniego wymiany w okresie sprawozdawczym (średnia arytmetyczna średnich kursów określonych przez Narodowy Bank Polski („NBP”) w danym okresie).

WALUTY	kurs średni w okresie sprawozdawczym		kurs na koniec okresu sprawozdawczego	
	rok zakończony 31.12.2011	rok zakończony 31.12.2010	stan na 31.12.2011	stan na 31.12.2010
PLN/EUR	4,1186	3,9950	4,4168	3,9603
PLN/USD	2,9638	3,0174	3,4174	2,9641
PLN/CZK	0,1675	0,1580	0,1711	0,1580

Zasady rachunkowości dla transakcji w walutach obcych zostały przedstawione w nocie 2.3.2.

2.3. Opis stosowanych zasad rachunkowości

2.3.1. Zmiany zasad rachunkowości i zmiany szacunków

Zmiany zasad rachunkowości dokonuje się w przypadku:

- zmian MSSF,
- gdy doprowadzi to do tego, iż zawarte w sprawozdaniu finansowym informacje o wpływie transakcji, innych zdarzeń i warunków na sytuację finansową, wynik finansowy czy też przepływy pieniężne, będą bardziej przydatne i wiarygodne.

W przypadku dokonania zmian zasad rachunkowości zakłada się, że nowe zasady rachunkowości były stosowane od zawsze. Korekty z tym związane wykazuje się jako korekty kapitału własnego. Dla zapewnienia porównywalności danych dokonuje się odpowiednich zmian sprawozdań finansowych (danych porównywalnych) dla najwcześniej prezentowanego okresu w taki sposób, aby sprawozdania te również uwzględniały dokonane zmiany zasad rachunkowości, z wyjątkiem sytuacji, gdy ustalenie wpływu zmiany na poszczególne okresy lub jej łącznego wpływu jest niewykonalne w praktyce.

Pozycje sprawozdania finansowego ustalone na podstawie szacunku podlegają weryfikacji w sytuacji, gdy zmieniają się okoliczności będące podstawą dokonanych szacunków lub w wyniku pozyskania nowych informacji, postępującego rozwoju wypadków czy zdobycia większego doświadczenia. Skutki zmian danej wartości szacunkowej uwzględnia się prospektywnie poprzez ujęcie w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Korekty spowodowane usunięciem istotnych błędów poprzednich okresów odnosi się na kapitał własny. Przy sporządzaniu sprawozdania finansowego przyjmuje się założenie, że błędy zostały skorygowane już w okresie, w którym zostały popełnione.

2.3.2. Transakcje w walucie obcej

Transakcję w walucie obcej początkowo ujmuje się w walucie funkcjonalnej, stosując do przeliczenia kwoty wyrażonej w walucie obcej natychmiastowy kurs wymiany waluty funkcjonalnej na walutę obcą obowiązujący na dzień zawarcia transakcji.

Na ostatni dzień okresu sprawozdawczego:

- pozycje pieniężne w walucie obcej obejmujące posiadane przez Grupę Kapitałową waluty oraz należności i zobowiązania przypadające do otrzymania lub zapłaty w ustalonej lub możliwej do ustalenia liczbie jednostek waluty, przelicza się przy zastosowaniu kursu zamknięcia, tj. kursu wymiany natychmiastowego wykonania na koniec okresu sprawozdawczego,
- pozycje niepieniężne wyceniane według historycznej ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, wyrażone w walucie obcej, przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia transakcji oraz
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej, wyrażone w walucie obcej, przelicza się przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w dniu, na który wartość godziwa została ustalona.

Różnice kursowe powstające z tytułu rozliczania pozycji pieniężnych lub z tytułu przeliczania pozycji pieniężnych po kursach innych niż te, po których zostały one przeliczone w momencie ich początkowego ujęcia w danym okresie lub w poprzednich sprawozdaniach finansowych, Grupa Kapitałowa ujmuje w wyniku finansowym okresu, w którym powstają, z wyjątkiem pozycji pieniężnych stanowiących zabezpieczenie ryzyka walutowego, ujmowanych zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

2.3.3. Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej obejmuje dane PKN ORLEN S.A., dane kontrolowanych przez PKN ORLEN S.A. jednostek zależnych oraz jednostek współkontrolowanych (wspólnych przedsięwzięć), sporządzane na ten sam koniec okresu sprawozdawczego, co jednostkowe sprawozdanie finansowe Jednostki Dominującej i przy zastosowaniu tych samych zasad rachunkowości w odniesieniu do podobnych transakcji oraz innych zdarzeń następujących w zbliżonych okolicznościach.

2.3.3.1. Inwestycje w jednostkach zależnych

Jednostki zależne są to jednostki, nad którymi Jednostka Dominująca sprawuje kontrolę. Przyjmuje się, że Jednostka Dominująca sprawuje kontrolę nad inną jednostką, jeżeli posiada bezpośrednio lub pośrednio – poprzez swoje jednostki zależne – więcej niż 50% praw głosu w danej jednostce, chyba że w wyjątkowych okolicznościach można w sposób oczywisty udowodnić, że taka własność nie powoduje sprawowania kontroli. Kontrola jest sprawowana również wtedy, gdy Jednostka Dominująca posiada połowę lub mniej praw głosu w danej jednostce, lecz:

- dysponuje więcej niż połową praw głosu na mocy umowy z innymi inwestorami,
- posiada zdolność kierowania polityką finansową i operacyjną jednostki na mocy statutu lub umowy,
- posiada zdolność mianowania lub odwoływania większości członków zarządu lub odpowiadającego mu organu, a kontrolę nad jednostką sprawuje taki zarząd lub organ, lub
- dysponuje większością głosów na posiedzeniach zarządu lub odpowiadającego mu organu, a kontrolę nad jednostką sprawuje taki zarząd lub organ.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji metodą pełną.

Udziały niekontrolujące prezentuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako kapitał własny, oddzielnie od kapitału własnego właścicieli Jednostki Dominującej.

2.3.3.2. Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych

Podmiotem współkontrolowanym jest wspólne przedsięwzięcie, które wymaga ustanowienia osoby prawnej, spółki osobowej czy innego podmiotu, w którym każdy ze współników przedsięwzięcia posiada udział. Podmiot taki działa na takich samych zasadach, jak inne jednostki gospodarcze, z wyjątkiem tego, że ustalenia umowne pomiędzy współnikami przedsięwzięcia ustanawiają współkontrolę nad działalnością gospodarczą podmiotu.

Istnienie ustaleń umownych pozwala na rozróżnienie pomiędzy udziałami uprawniającymi do współkontroli, a inwestycjami w jednostkach stowarzyszonych, na które inwestor ma znaczący wpływ. Ustalenia umowne ustanawiają współkontrolę nad wspólnym przedsięwzięciem. Wymóg ten uniemożliwia pojedynczemu współnikowi samodzielne sprawowanie kontroli nad działalnością przedsięwzięcia.

Udziały we wspólnych przedsięwzięciach są to inwestycje, gdzie współnik sprawuje współkontrolę. Przyjmuje się, że współnik sprawuje współkontrolę, gdy strategiczne decyzje finansowe i operacyjne wymagają jednomyślnej zgody stron współkontrolujących. Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych konsolidowane są metodą proporcjonalną. Metoda ta polega na ujmowaniu proporcjonalnego udziału w aktywach, pasywach, przychodach i kosztach jednostki współkontrolowanej, które są indywidualnie sumowane z podobnymi pozycjami w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym z zastosowaniem odpowiednich procedur konsolidacyjnych, w tym wyłączeń. Proporcjonalnemu wyłączeniu podlegają wzajemne rozrachunki oraz przychody i koszty, a także niezrealizowane zyski i straty oraz przepływy pieniężne, wynikające z transakcji, których stroną jest wspólne przedsięwzięcie.

2.3.3.3. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych (jednostkach, na które inwestor wywiera znaczący wpływ, ale nie sprawuje nad nimi kontroli ani współkontroli) ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności, na podstawie danych finansowych pochodzących ze sprawozdań finansowych tych jednostek, sporządzonych na ten sam dzień sprawozdawczy, co jednostkowe sprawozdanie finansowe Jednostki Dominującej i przy zastosowaniu tych samych zasad rachunkowości w odniesieniu do podobnych transakcji oraz innych zdarzeń następujących w zbliżonych okolicznościach.

Przyjmuje się, że inwestor wywiera znaczący wpływ na jednostkę, jeżeli posiada zdolność do uczestniczenia w podejmowaniu decyzji w sprawach polityki finansowej i operacyjnej jednostki. W szczególności warunek ten jest spełniony, gdy posiada ona bezpośrednio lub pośrednio więcej niż 20%, a nie więcej niż 50% praw głosu w danej jednostce gospodarczej, a uczestniczenie w podejmowaniu decyzji w sprawach polityki finansowej i operacyjnej jednostki nie jest umownie ani faktycznie ograniczone oraz jest faktycznie sprawowane.

2.3.3.4. Procedury konsolidacyjne

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest sporządzane przy zastosowaniu metod konsolidacji pełnej i proporcjonalnej. Do wyceny udziałów w spółce, na którą inwestor wywiera znaczący wpływ stosuje się metodę praw własności.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest to sprawozdanie Grupy Kapitałowej sporządzone w taki sposób, jakby było ono sprawozdaniem pojedynczej jednostki.

W celu przeprowadzenia konsolidacji metodą pełną sumuje się wszystkie pozycje aktywów, pasywów, przychodów i kosztów sprawozdań Jednostki Dominującej i jednostek zależnych, a następnie dokonuje się odpowiednich procedur konsolidacyjnych:

- wyłączenie na dzień nabycia wartości księgowej inwestycji Jednostki Dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego, która odpowiada udziałowi Jednostki Dominującej,
- określenie udziału niekontrolującego w zysku lub stracie netto konsolidowanych jednostek zależnych za dany okres sprawozdawczy,
- określenie i zaprezentowanie oddzielnie od kapitału własnego Jednostki Dominującej udziału niekontrolującego w aktywach netto konsolidowanych jednostek zależnych,
- wyłączenie salda rozrachunków wewnętrznych pomiędzy jednostkami Grupy Kapitałowej,
- wyłączenie wszelkich niezrealizowanych zysków lub strat powstałych na transakcjach w obrębie Grupy Kapitałowej,
- wyłączenie przychodów oraz kosztów związanych z transakcjami wewnątrz Grupy Kapitałowej
- wyłączenie wzajemnych przepływów pieniężnych.

W celu przeprowadzenia konsolidacji metodą proporcjonalną, współnik przedsięwzięcia ujmuje proporcjonalny udział w aktywach, pasywach, przychodach i kosztach jednostki współkontrolowanej, które są indywidualnie sumowane z podobnymi pozycjami w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym z zastosowaniem odpowiednich procedur konsolidacyjnych, w tym wyłączeń. Proporcjonalnemu wyłączeniu podlegają wzajemne rozrachunki oraz przychody i koszty, a także niezrealizowane zyski i straty oraz przepływy pieniężne, wynikające z transakcji, których stroną jest wspólne przedsięwzięcie. Niezrealizowane straty podlegają wyłączeniu po uprzedniej weryfikacji pod kątem utraty wartości aktywów, których dotyczą.

Zgodnie z metodą praw własności inwestycja w jednostce stowarzyszonej jest ujmowana początkowo według ceny nabycia, a wartość księgowa jest powiększana lub pomniejszana w celu ujęcia udziałów inwestora w zyskach lub stratach jednostki, w której dokonano inwestycji, zanotowanych przez nią po dacie przejęcia. Udział inwestora w zysku lub stracie jednostki, w której dokonano inwestycji, wykazuje się w zysku lub stracie inwestora. Otrzymane wypłaty z zysku wypracowanego przez jednostkę, w której dokonano inwestycji, obniżają wartość księgową inwestycji. Korekta wartości księgowej może być także konieczna ze względu na zmiany proporcji udziału inwestora w danej jednostce, wynikające ze zmian w kapitale własnym jednostki, w której dokonano inwestycji, które nie były ujmowane w rachunku zysków i strat. Zmiany te mogą także wynikać z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych i z tytułu różnic kursowych. Udział inwestora w tych zmianach wykazuje się bezpośrednio w kapitale własnym inwestora.

2.3.4. Połączenia jednostek gospodarczych

Połączenia jednostek gospodarczych rozlicza się metodą nabycia. Zastosowanie tej metody polega na wykonaniu następujących czynności:

- zidentyfikowania jednostki przejmującej,
- ustalenia dnia przejęcia,
- ujęcia i wyceny możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów, przejętych zobowiązań oraz wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej, oraz
- ujęcia i wyceny wartości firmy lub zysku z okazynego nabycia.

Połączenia jednostek gospodarczych znajdujących się pod wspólną kontrolą (połączenia wewnątrz Grupy Kapitałowej) rozlicza się metodą nabycia lub metodą łączenia udziałów, dokonując wyboru metody, która właściwie odzwierciedli ekonomiczny charakter transakcji.

Wartość godziwą aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych dla potrzeb przypisywania kosztu połączenia jednostek gospodarczych ustala się zgodnie z zasadami określonymi w załączniku B do MSSF 3.

2.3.5. Segmenty operacyjne

Segment operacyjny jest częścią składową jednostki:

- która angażuje się w działalność gospodarczą, w związku z którą może uzyskiwać przychody i ponosić koszty (w tym przychody i koszty związane z transakcjami z innymi częściami składowymi tej samej jednostki),
- której wyniki działalności są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Grupie Kapitałowej oraz wykorzystujący te wyniki przy decydowaniu o alokacji zasobów do segmentu i przy ocenie wyników działalności segmentu, a także
- w przypadku której są dostępne oddzielne informacje finansowe.

Działalność operacyjną Grupy Kapitałowej podzielono na:

- segment Rafineria, który obejmuje produkcję i hurt rafineryjny, produkcję i sprzedaż olejów oraz produkcję pomocniczą,
- segment Detal, który obejmuje sprzedaż na stacjach paliw,

- segment Petrochemia, który obejmuje produkcję i hurt petrochemiczny oraz produkcję i sprzedaż chemii oraz funkcje korporacyjne stanowiące pozycję uzgodnieniową, obejmujące działalność związaną z zarządzaniem, administracją i innymi funkcjami wsparcia a także pozostałą działalność nieprzypisaną do wyodrębnionych segmentów.

Przychody segmentu są przychodami osiąganymi bądź to ze sprzedaży zewnętrznym klientom, bądź z transakcji z innymi segmentami, które są wykazywane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów i dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu wraz z odpowiednią częścią przychodów, którą w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do tego segmentu.

Koszty segmentu są kosztami składającymi się z kosztów związanych ze sprzedażą zewnętrznym klientom oraz kosztów transakcji realizowanych z innymi segmentami, które wynikają z działalności operacyjnej danego segmentu i dają się bezpośrednio przyporządkować do tego segmentu wraz z odpowiednią częścią kosztów Grupy Kapitałowej, które w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do danego segmentu.

Do kosztów segmentu nie zalicza się:

- kosztów podatku dochodowego,
- odsetek, łącznie z odsetkami z tytułu zaliczek lub pożyczek uzyskanych od innych segmentów, chyba że działalność segmentu ma przede wszystkim charakter finansowy,
- strat na sprzedaży inwestycji lub strat poniesionych na skutek wygaśnięcia zadłużenia chyba, że działalność segmentu ma charakter przede wszystkim finansowy,
- ogólnych kosztów administracyjnych oraz innych kosztów powstających na poziomie Grupy Kapitałowej jako całości, chyba że koszty te dotyczą działalności operacyjnej segmentu i można je w oparciu o racjonalne przesłanki bezpośrednio przyporządkować lub przypisać do segmentu.

Wynik segmentu jest ustalany na poziomie wyniku operacyjnego.

Aktywa segmentu są aktywami operacyjnymi wykorzystywanymi przez segment w działalności operacyjnej, które dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu lub w oparciu o racjonalne przesłanki przypisać do tego segmentu. W szczególności do aktywów segmentu nie zalicza się aktywów związanych z podatkiem dochodowym.

Przychody, wynik, wartości aktywów segmentów są ustalane przed dokonaniem wyłączeń transakcji pomiędzy segmentami i po dokonaniu eliminacji w ramach segmentu.

Ceny sprzedaży w transakcjach pomiędzy segmentami zbliżone są do cen rynkowych.

2.3.6. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe są to aktywa:

- wykorzystywane w procesach produkcyjnych, przy dostawach towarów, świadczeniu usług, w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie leasingu lub w celach administracyjnych, oraz
- którym towarzyszy oczekiwanie, że będą wykorzystywane dłużej niż jeden okres (jeden rok sprawozdawczy lub cykl operacyjny, jeżeli trwa on dłużej niż jeden rok sprawozdawczy).

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują zarówno środki trwałe (aktywa, które są w stanie umożliwiającym ich funkcjonowanie zgodnie z zamierzeniem kierownictwa) jak też środki trwałe w budowie (aktywa, które są w trakcie budowy lub innego dostosowywania do funkcjonowania zgodnie z zamierzeniem kierownictwa).

Wartość początkową rzeczowych aktywów trwałych ustala się w cenie nabycia lub w koszcie wytworzenia z uwzględnieniem otrzymanych dotacji do aktywów. Cena nabycia lub koszt wytworzenia obejmują cenę zakupu oraz inne koszty bezpośrednio związane z przystosowaniem składnika rzeczowych aktywów trwałych do użytkowania. Na koszt wytworzenia lub cenę nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych składają się także szacunkowe koszty jego demontażu i usunięcia oraz koszty przeprowadzenia renowacji miejsca, w którym się znajdował, do których Grupa Kapitałowa jest zobowiązana w związku z ich nabyciem lub wytworzeniem.

Rzeczowe aktywa trwałe wycenia się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej sporządzanym na koniec okresu sprawozdawczego w wartości księgowej netto z uwzględnieniem otrzymanych dotacji do aktywów. Przez wartość księgową netto rozumie się wartość początkową, tj. cenę nabycia lub koszt wytworzenia pomniejszony o umorzenie i zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości narastająco.

Rzeczowe aktywa trwałe amortyzuje się począwszy od chwili, gdy są one dostępne do użytkowania, tzn. od momentu dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania zgodnie z zamierzeniami kierownictwa przez okres odpowiadający szacowanemu okresowi ich użyteczności z uwzględnieniem wartości końcowej. Rzeczowe aktywa trwałe amortyzuje się metodą liniową, a w uzasadnionych przypadkach metodą naturalną. Poszczególne części składowe rzeczowych aktywów trwałych, których wartość jest istotna w stosunku do wartości całego składnika rzeczowych aktywów trwałych, amortyzowane są oddzielnie zgodnie z okresem ich użytkowania.

Podstawą naliczania odpisów amortyzacyjnych jest wartość początkowa pomniejszona o wartość końcową.

Stosowane są następujące typowe okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych:

Budynki i budowle	10–40 lat
Urządzenia techniczne i maszyny	4–35 lat
Środki transportu i pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	2–20 lat

Poprawność stosowanych stawek amortyzacji jest okresowo (raz do roku) weryfikowana powodując korektę odpisów amortyzacyjnych w latach następnych (prospektywnie).

Koszty istotnych remontów, napraw i okresowych przeglądów są zaliczane do rzeczowych aktywów trwałych i amortyzowane zgodnie z okresem ich użytkowania. Z kolei, koszty bieżącego utrzymania rzeczowych aktywów trwałych i ich konserwacji wpływają na wynik finansowy okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa Kapitałowa dokonuje (raz do roku) oceny wartości końcowej środków trwałych.

Rzeczowe aktywa trwałe podlegają weryfikacji pod kątem utraty wartości jeżeli zaistniały okoliczności bądź zaszły zmiany, które wskazują na to, że wartość księgowa tych aktywów może nie być możliwa do odzyskania.

2.3.7. Nieruchomości inwestycyjne

Wartość początkowa nieruchomości inwestycyjnych ustalana jest w cenie nabycia lub w koszcie wytworzenia. Przy początkowej wycenie uwzględnia się koszty przeprowadzenia transakcji. Na cenę nabycia nieruchomości inwestycyjnej składa się cena zakupu powiększona o wszelkie koszty bezpośrednio związane z transakcją zakupu, takie jak opłaty za obsługę prawną, podatek od zakupu nieruchomości i pozostałe koszty transakcji. Kosztem wytworzenia nieruchomości zbudowanej przez Grupę Kapitałową jest koszt ustalony na dzień zakończenia budowy i przystosowania do użytkowania, zgodnie z zasadami określonymi dla rzeczowych aktywów trwałych.

Po początkowym ujęciu, Grupa Kapitałowa wycenia wszystkie nieruchomości inwestycyjne w wartości godziwej ustalonej na podstawie wyceny dokonanej przez niezależnego rzeczoznawcę. Przez wartość godziwą rozumie się kwotę za jaką dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji.

Zysk lub strata wynikająca ze zmiany wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej wpływa na zysk lub stratę netto w okresie, w którym nastąpiła zmiana. Ustalając wartość godziwą nie uwzględnia się kosztów transakcji, które Grupa Kapitałowa może ponieść w przypadku sprzedaży lub innej formy zbycia.

W przypadku braku możliwości wiarygodnego ustalenia wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnej, Grupa Kapitałowa wycenia nieruchomości inwestycyjne według ceny nabycia, zgodnie z zasadami wyceny dla rzeczowych aktywów trwałych.

Nieruchomość inwestycyjną usuwa się z ksiąg w momencie jej zbycia lub w przypadku trwałego wycofania z użytkowania, jeżeli nie oczekuje się uzyskania w przyszłości żadnych korzyści ekonomicznych.

2.3.8. Wartości niematerialne

Do wartości niematerialnych zalicza się aktywa możliwe do zidentyfikowania, niepieniężne i nie posiadające postaci fizycznej.

Przez aktywa możliwe do zidentyfikowania rozumie się aktywa, które:

- można wyodrębnić, tzn. wyłączyć lub wydzielić z Grupy Kapitałowej i sprzedać, przekazać, licencjonować lub oddać do odpłatnego użytkowania osobom trzecim, zarówno pojedynczo, jak też łącznie z powiązaną z nim umową, składnikiem aktywów lub zobowiązaniem, lub
- wynikają z tytułów umownych lub innych tytułów prawnych, bez względu na to czy są zbywalne lub możliwe do wyodrębnienia z Grupy Kapitałowej.

Składnik wartości niematerialnych ujmuje się wtedy i tylko wtedy, gdy:

- jest prawdopodobne, że Grupa Kapitałowa osiągnie przyszłe korzyści ekonomiczne, które można przyporządkować danemu składnikowi aktywów, oraz
- można wiarygodnie ustalić cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów.

Składnik wartości niematerialnych powstały w wyniku prac rozwojowych (lub realizacji etapu prac rozwojowych przedsięwzięcia prowadzonego we własnym zakresie) ujmuje się wtedy i tylko wtedy, gdy Grupa jest w stanie udowodnić:

- możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,
- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży,
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne. Między innymi Grupa powinna udowodnić istnienie rynku na produkty powstające dzięki składnikowi wartości niematerialnych lub na sam składnik lub – jeśli składnik ma być użytkowany przez Grupę – użyteczność składnika wartości niematerialnych,
- dostępność stosowanych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

Jeżeli składnik nie spełnia kryteriów definicyjnych składnika wartości niematerialnych, nakłady na jego nabycie lub wytworzenie przez Grupę Kapitałową we własnym zakresie są ujmowane w wyniku finansowym w momencie ich poniesienia. Jeśli jednak dany składnik został przejęty w wyniku połączenia jednostek gospodarczych, stanowi on część wartości firmy ujmowanej na dzień przejęcia.

Początkowe ujęcie wartości niematerialnych następuje według cen nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem otrzymanych dotacji do aktywów. Wartości niematerialne, które zostały rozpoznane w wyniku połączenia się jednostek gospodarczych początkowo ujmuje się według wartości godziwej.

Wartości niematerialne wycenia się i wykazuje w sprawozdaniu finansowym sporządzanym na koniec okresu sprawozdawczego w wartości księgowej netto z uwzględnieniem otrzymanych dotacji do aktywów.

Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania amortyzuje się metodą liniową począwszy od chwili, gdy są one gotowe do użycia, tzn. od momentu dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania zgodnie z zamierzeniami kierownictwa przez okres odpowiadający szacowanemu okresowi ich użyteczności. Poprawność stosowanych

okresów i stawek amortyzacji jest okresowo (nie rzadziej niż na koniec roku sprawozdawczego) weryfikowana powodując korektę odpisów amortyzacyjnych w latach następnych (prospektywnie).

Podstawą naliczania odpisów amortyzacyjnych jest wartość początkowa z określonym okresem użytkowania pomniejszona o wartość końcową. Przyjmuje się, że wartość końcowa wartości niematerialnych jest równa zero, z wyłączeniem szczególnych przypadków.

Stosowane są następujące typowe okresy użytkowania wartości niematerialnych:

Koncesje, licencje, prawa do patentów i podobne wartości	2–15 lat
Oprogramowanie	2–10 lat
Koszty prac rozwojowych wytworzone we własnym zakresie	3–16 lat

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania nie podlegają amortyzacji. Ich wartość pomniejszana jest o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Ponadto, w każdym okresie sprawozdawczym, należy dokonać weryfikacji czy zdarzenia i okoliczności nadal potwierdzają ocenę, że okres użytkowania tego składnika aktywów jest nieokreślony.

2.3.8.1. Wartość firmy

Na dzień połączenia jednostek gospodarczych wartość firmy podlega przypisaniu do ośrodków (zespołów ośrodków) wypracowujących środki pieniężne jednostki przejmującej, które, zgodnie z oczekiwaniami, mają odnieść korzyści z tytułu synergii uzyskanej w wyniku takiego połączenia, bez względu na to, czy zostały do nich przypisane także inne składniki aktywów lub zobowiązań jednostki przejmowanej.

Jednostka przejmująca ujmuje wartość firmy na dzień przejęcia i wycenia w kwocie nadwyżki wartości a) nad wartością b):

a) sumy:

- przekazanej zapłaty, która generalnie wymaga wyceny według wartości godziwej na dzień przejęcia,
- kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej, oraz
- w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami, wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej.

b) kwota netto ustalonej na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Niekiedy jednostka dokonuje okazynego nabycia, które jest połączeniem jednostek, w ramach którego kwota określona w pkt (b) przewyższa sumę kwot określonych w pkt (a). Jeśli ta nadwyżka pozostaje po dokonaniu ponownej oceny prawidłowej identyfikacji wszystkich nabytych aktywów i wszystkich przejętych zobowiązań, jednostka przejmująca ujmuje powstały zysk w rachunku zysków i strat na dzień przejęcia w pozycji pozostałych przychodów operacyjnych okresu.

Jednostka przejmująca wycenia wartość firmy w kwocie ustalonej na dzień przejęcia pomniejszonej o łączne dotychczasowe odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Ośrodek wypracowujący środki pieniężne, do którego została przypisana wartość firmy, corocznie poddaje się testom na utratę wartości, a także wówczas, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę jego wartości. Coroczny test na utratę wartości może być wykonywany w dowolnym terminie w ciągu roku, pod warunkiem, iż jest on realizowany corocznie w tym samym terminie.

Ośrodek wypracowujący środki pieniężne, do którego nie została przypisana wartość firmy, poddaje się testom na utratę wartości tylko wówczas, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę jego wartości.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości firmy nie może zostać odwrócony w kolejnym okresie.

Jeżeli początkowe rozliczenie księgowe połączenia jednostek nie jest zakończone przed końcem okresu sprawozdawczego, w którym połączenie miało miejsce, jednostka przejmująca prezentuje w swoim sprawozdaniu finansowym przybliżone kwoty dotyczące pozycji, których rozliczenie jest niezakończony. W okresie wyceny jednostka przejmująca koryguje retrospektywnie prowizoryczne kwoty ujęte na dzień przejęcia, aby odzwierciedlić nowe informacje uzyskane o faktach i okolicznościach, które istniały na dzień przejęcia oraz, jeśli byłyby znane, wpłynęłyby na wycenę kwot ujętych na ten dzień. W okresie wyceny jednostka przejmująca ujmuje także dodatkowe aktywa i zobowiązania, jeśli uzyskano nowe informacje o faktach i okolicznościach, które istniały na dzień przejęcia oraz, jeśli byłyby znane, wpłynęłyby na ujęcie tych aktywów i zobowiązań na ten dzień. Okres wyceny kończy się, gdy tylko jednostka przejmująca otrzymuje informacje, których poszukiwała na temat faktów i okoliczności, które istniały na dzień przejęcia lub przekonuje się, że nie można uzyskać więcej informacji. Jednakże okres wyceny nie powinien przekraczać jednego roku od dnia przejęcia.

2.3.8.2. Prawa majątkowe

Uprawnienia do emisji dwutlenku węgla (CO₂)

Uprawnienia do emisji CO₂ są ujmowane jako wartości niematerialne, które nie podlegają amortyzacji (z uwagi na wysoką wartość końcową), lecz podlegają analizie pod kątem utraty wartości.

Otrzymane nieodpłatnie uprawnienia ujmuje się i prezentuje w szyku rozwartym w wartościach niematerialnych w korespondencji z przychodami przyszłych okresów (dotacja według MSR 20) w wartości godziwej ustalonej na dzień ich zarejestrowania. Zakupione uprawnienia są ujmowane w wartościach niematerialnych w cenie nabycia.

Na szacowaną emisję CO₂ w okresie sprawozdawczym tworzy się rezerwę w ciężar kosztów działalności podstawowej (podatki i opłaty).

Dotację rozlicza się w systematyczny sposób w poszczególnych okresach sprawozdawczych, aby zapewnić współmierność z odnośnymi kosztami, które dotacje mają w zamierzeniu kompensować. W konsekwencji, koszt utworzenia rezerwy w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jest kompensowany zmniejszeniem salda przychodów przyszłych okresów (dotacji) z uwzględnieniem proporcji ilości emisji (narastająco) do szacowanej ilości emisji rocznej. Nadwyżkę otrzymanej dotacji powyżej ilości emisji w danym okresie sprawozdawczym ujmuje się jako pozostały przychód operacyjny.

Otrzymane/nabyte uprawnienia do emisji CO₂ podlegają umorzeniu w ciężar wartości księgowej rezerwy, jako jej rozliczenie. Rozchód uprawnień jest ujmowany według metody FIFO (ang. First In First Out, tzn. Pierwsze Weszło Pierwsze Wyszło).

Jednostki redukcji emisji podtlenku azotu (N₂O)

Rozpoznawane jednostki redukcji emisji ujmują się w szysku rozwartym w należnościach w korespondencji z przychodami przyszłych okresów (dotacja wg MSR 20) w wartości godziwej ustalonej na ostatni dzień roboczy okresu miesięcznego.

Na koniec kolejnego miesiąca, dotychczasowo ujęta wartość należności jest aktualizowana poprzez uwzględnienie efektów pomiaru jednostki redukcji w tym miesiącu oraz wycenę łącznej ilości jednostek redukcji stanowiącej podstawę ujęcia należności w wartości godziwej na koniec miesiąca.

W momencie zarejestrowania uprawnień w kolejnym okresie, ujęta należność jest rozliczana poprzez ujawnienie wartości niematerialnych w wartości godziwej ustalonej na dzień ich zarejestrowania.

W każdym momencie, aktualizacji wartości podlegają również przychody przyszłych okresów.

Dotację ujmują się w systematyczny sposób w poszczególnych okresach sprawozdawczych. Ze względu na brak ponoszonych bieżących kosztów wynikających z przyznania jednostek redukcji, przychody ujmują się w tym samym miesiącu, w którym ujęto należność poprzez rozliczenie przychodów przyszłych okresów. Rozliczenie dotacji ujmują się jako pozostały przychód operacyjny.

2.3.8.3. Prawa wieczystego użytkowania gruntów

Prawa wieczystego użytkowania gruntów ujmują się w cenie nabycia i prezentuje w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej.

Na koniec okresu sprawozdawczego, prawa wieczystego użytkowania gruntów wycenia się w wartości księgowej netto, tj. w cenie nabycia pomniejszonej o umorzenie i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości narastająco.

Prawa wieczystego użytkowania gruntów otrzymane na mocy decyzji administracyjnej ujmują się wyłącznie w ewidencji pozabilansowej.

2.3.9. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Inne koszty wynikające z finansowania zewnętrznego należy bezpośrednio odnieść do wyniku finansowego.

Przez dostosowywany składnik aktywów rozumie się składnik aktywów, który wymaga znacznego czasu niezbędnego do przygotowania go do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Podstawą do aktywowania kosztów finansowych są tzw. nakłady inwestycyjne netto, czyli pozycje majątkowe będące w trakcie realizacji, które nie są finansowane poprzez wykorzystanie zobowiązań inwestycyjnych, lecz za pomocą innych źródeł finansowania zewnętrznego.

Koszty finansowania zewnętrznego mogą składać się z:

- kosztów odsetek wyliczonych przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej zgodnie z MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena,
- obciążeń finansowych z tytułu umów leasingu finansowego, ujmowanych zgodnie z MSR 17 Leasing, oraz
- różnic kursowych powstających w związku z pożyczkami i kredytami w walucie obcej, w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek.

Górną granicą dla aktywowania kosztów związanych z obsługą zadłużenia jest rzeczywista wartość poniesionych przez jednostkę kosztów finansowania zewnętrznego.

Rozpoczęcie aktywowania kosztów związanych z finansowaniem działalności inwestycyjnej może mieć miejsce, kiedy spełnione zostaną wszystkie trzy warunki:

- ponoszone są nakłady inwestycyjne,
- ponoszone są koszty związane z obsługą zadłużenia,
- dokonywane są czynności związane z doprowadzeniem składnika aktywów do docelowego miejsca i stanu używania.

Zaprzestanie aktywowania ma miejsce, jeśli zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przygotowania składnika do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży zostały zakończone. Konieczność dodatkowych prac administracyjnych, wykończeniowych, przeróbek na życzenie kupującego lub użytkownika nie stanowią podstawy do dalszego aktywowania kosztów.

Po oddaniu składnika aktywów do użytkowania aktywowane koszty finansowania zewnętrznego, jako element ceny nabycia lub kosztu wytworzenia danego składnika aktywów, amortyzowane są przez okres użytkowania tego składnika aktywów.

2.3.10. Utrata wartości aktywów

Jeżeli zaistniały zewnętrzne lub wewnętrzne przesłanki, które wskazują, że istnieje ryzyko braku możliwości odzyskania wartości ustalonej na koniec okresu sprawozdawczego składnika aktywów, przeprowadza się testy sprawdzające pod kątem ewentualnej utraty wartości. Testy sprawdzające są przeprowadzane raz w roku także w odniesieniu do wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie używania oraz w stosunku do wartości firmy.

Jeżeli wartość księgowa składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas jego wartość księgową netto obniża się do poziomu wartości odzyskiwalnej poprzez odpowiedni odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości powodując ujęcie kosztów w wyniku finansowym. Wartością odzyskiwalną jest wyższa z dwóch wartości, tzn. wartości użytkowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży.

Wartość użytkowa jest to bieżąca, szacunkowa wartość przyszłych przepływów pieniężnych, których uzyskania oczekuje się z tytułu dalszego użytkowania składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Wartość godziwa pomniejszona o koszty doprowadzenia do sprzedaży jest to kwota możliwa do uzyskania ze sprzedaży składnika aktywów na warunkach rynkowych, pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji, po potrąceniu kosztów zbycia.

Aktywa, które samodzielnie nie generują przepływów pieniężnych grupuje się na najniższym poziomie, na jakim powstają przepływy pieniężne niezależne od przepływów z innych aktywów (tzw. ośrodki wypracowujące środki pieniężne). Do ośrodka wypracowującego środki pieniężne przypisuje się:

- wartość firmy, jeżeli można założyć, że ośrodek uzyskał korzyści z tytułu synergii powstałej w wyniku połączenia z inną jednostką,
- aktywa wspólne, jeżeli można znaleźć rozsądne i spójne zasady takiego przypisania.

W przypadku wystąpienia odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, odpis ten rozlicza się w sposób następujący:

- w pierwszej kolejności obniża się wartość firmy, która została przypisana do ośrodka,
- następnie, obniża się wartość innych aktywów przypisanych do ośrodka, proporcjonalnie do udziału wartości księgowej netto każdego ze składników aktywów w wartości ośrodka.

Na koniec każdego rocznego okresu sprawozdawczego dokonuje się weryfikacji, czy odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ujęty w okresach poprzednich nie powinien zostać częściowo lub w całości odwrócony. Przesłanki wskazujące na konieczność odwrócenia odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w dużej mierze odzwierciedlają przesłanki utworzenia odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości w okresach poprzednich.

Nie dokonuje się odwrócenia odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości dla wartości firmy.

Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w wyniku finansowym.

2.3.11. Zapasy

Zapasy są to aktywa:

- przeznaczone do sprzedaży w toku podstawowej działalności gospodarczej,
- będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż lub
- mające postać materiałów, w tym surowców przeznaczonych do zużycia lub przerobu w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Do zapasów zalicza się produkty, półprodukty i produkty w toku, towary i materiały.

Produkty, półprodukty i produkty w toku wycenia się na moment początkowego ujęcia według kosztu wytworzenia. Przez koszty wytworzenia należy rozumieć koszty wsadu i koszty przerobu produktów i półproduktów przypadających na okres ich wytworzenia.

Koszty wytworzenia obejmują także alokację stałych i zmiennych pośrednich kosztów produkcji, ustalonych dla normalnego poziomu produkcji.

Do kosztów wytworzenia nie zalicza się:

- kosztów będących konsekwencją niewykorzystanych zdolności produkcyjnych i strat produkcyjnych,
- kosztów ogólnego zarządu, które nie są związane z doprowadzeniem zapasów do postaci i miejsca, w jakich się znajdują w momencie wyceny,
- kosztów magazynowania produktów, półproduktów i produktów w toku, chyba że poniesienie tych kosztów jest niezbędne w procesie produkcji,
- kosztów sprzedaży.

Produkty, półprodukty i produkty w toku wycenia się na koniec okresu sprawozdawczego według kosztu wytworzenia lub też według wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z kwot jest niższa, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty przydatności ekonomicznej.

Rozchody produktów, półproduktów i produktów w toku ujmuje się według średnioważonych kosztów wytworzenia podobnych pozycji zapasów zarejestrowanych w danym okresie sprawozdawczym.

Towary i materiały wycenia się na moment początkowego ujęcia w cenie nabycia.

Towary i materiały wycenia się na koniec okresu sprawozdawczego w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia lub też według wartości netto możliwej do uzyskania w zależności od tego, która z kwot jest niższa, z uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty przydatności ekonomicznej.

Rozchody towarów i materiałów ujmuje się według cen średnioważonych nabycia lub kosztów wytworzenia podobnych pozycji zapasów.

Testy sprawdzające utratę wartości poszczególnych pozycji towarów i materiałów realizuje się na bieżąco w trakcie rocznego okresu sprawozdawczego. Przecenie do poziomu cen sprzedaży netto możliwych do uzyskania, podlegają zapasy materiałów i towarów, które utraciły swoje cechy użytkowe lub przydatność.

Wartości materiałów przeznaczonych do wykorzystania w procesie produkcji nie odpisuje się do kwoty niższej od ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, jeżeli oczekuje się, że produkty, do produkcji których będą wykorzystane, zostaną sprzedane w wysokości nie niższej niż cena nabycia lub koszt wytworzenia. Jeżeli jednak spadek cen materiałów wskazuje na to, że cena nabycia lub koszt zastąpienia produktów będą wyższe od wartości netto możliwej do uzyskania, wartość materiałów odpisuje się do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania.

2.3.12. Należności

Należności, w tym należności z tytułu dostaw i usług ujmuje się na dzień ich powstania według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem odpisów aktualizujących należności wątpliwe.

2.3.13. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne obejmują gotówkę w kasie i na rachunkach bankowych. Ekwiwalenty środków pieniężnych są krótkoterminowymi inwestycjami o dużej płynności (o pierwotnym terminie zapadalności do trzech miesięcy), łatwo wymienialnymi na określone kwoty środków pieniężnych oraz narażonymi na nieznaczne ryzyko zmiany wartości. Ekwiwalenty środków pieniężnych stanowią raczej element procesu zarządzania środkami pieniężnymi realizowanego przez jednostkę gospodarczą, nie służą natomiast dokonywaniu inwestycji lub innym celom. Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych, składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów pomniejszych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących, jeżeli stanowią integralną część zarządzania środkami pieniężnymi.

Wycenę i rozchód środków pieniężnych w walutach obcych ustala się przy zastosowaniu metody FIFO (ang. First In First Out, tzn. Pierwsze Weszło Pierwsze Wyszło).

2.3.14. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży są to aktywa spełniające jednocześnie następujące kryteria:

- kierownictwo odpowiedniego poziomu złożyło deklarację sprzedaży,
- aktywa są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w obecnym stanie,
- zainicjowano aktywne poszukiwanie potencjalnego nabywcy,
- transakcja sprzedaży jest wysoce prawdopodobna i można ją będzie rozliczyć w ciągu 12 miesięcy od podjęcia decyzji o zbyciu,
- cena sprzedaży jest racjonalna w stosunku do bieżącej wartości godziwej,
- prawdopodobieństwo wprowadzenia istotnych zmian do planu zbycia tych aktywów jest niewielkie.

Zmiana klasyfikacji zostaje odzwierciedlona w tym okresie sprawozdawczym, w którym kryteria kwalifikacji zostały spełnione. W przypadku spełnienia kryteriów uznawania aktywów trwałych jako przeznaczone do sprzedaży po zakończeniu okresu sprawozdawczego, nie dokonuje się zmiany klasyfikacji składnika aktywów według stanu na koniec roku sprawozdawczego poprzedzającego zdarzenie.

Z chwilą przeznaczenia danego składnika aktywów do sprzedaży następuje zaprzestanie naliczania amortyzacji.

Aktywa przeznaczone do sprzedaży (z wyłączeniem aktywów finansowych) wycenia się według niższej z dwóch wartości: wartości księgowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

W przypadku wzrostu w okresie późniejszym wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży ujmowany jest przychód, jednak w wysokości nie wyższej niż wcześniej ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości.

Działalność zaniechana to element jednostki gospodarczej, który został zbyty lub jest zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży oraz:

- stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności jednostki lub jej geograficzny obszar działalności,
- jest częścią pojedynczego, skoordynowanego planu zbycia odrębnej, ważnej dziedziny działalności jednostki lub jej geograficznego obszaru działalności lub
- jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem jej odsprzedaży.

Grupa Kapitałowa przekształca informacje ujawniane w zakresie działalności zaniechanej dla poprzednich okresów sprawozdawczych prezentowanych w sprawozdaniu finansowym w taki sposób, aby ujawnienia te odnosiły się do wszystkich działalności, które zostały zaniechane przed dniem sprawozdawczym ostatniego prezentowanego okresu.

Jeśli Grupa Kapitałowa zaprzestaje klasyfikacji działalności zaniechanej, wyniki tej działalności poprzednio prezentowane w działalności zaniechanej zostają przeklasyfikowane i włączone do wyników z działalności kontynuowanej dla wszystkich prezentowanych okresów. W takiej sytuacji Grupa wskazuje, że kwoty prezentowane dla poprzednich okresów zostały przekształcone.

2.3.15. Kapitał własny

Kapitał własny ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami aktu założycielskiego Jednostki Dominującej. Kapitał własny obejmuje:

2.3.15.1. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy stanowi kapitał wniesiony przez akcjonariuszy i jest wykazywany według wartości nominalnej, w wysokości zgodnej z aktem założycielskim Jednostki Dominującej oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

Zadeklarowane lecz niewniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału. Akcje własne oraz należne wpłaty na poczet kapitału podstawowego pomniejszają wartość kapitału własnego.

2.3.15.2. Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał ten tworzony jest z nadwyżki ceny emisyjnej akcji powyżej ich wartości nominalnej pomniejszonej o koszty tej emisji.

Koszty emisji akcji poniesione przy powstaniu Jednostki Dominującej lub podwyższeniu kapitału podstawowego zmniejszają kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej do wysokości nadwyżki wartości emisji nad wartością nominalną akcji, a pozostała ich część prezentowana jest w zyskach zatrzymanych.

2.3.15.3. Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń

Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń wynika z wyceny i z rozliczenia instrumentów zabezpieczających spełniających wymogi rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

2.3.15.4. Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje różnicę pomiędzy wartością godziwą a ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczony, aktywów dostępnych do sprzedaży, jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo, których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób.

2.3.15.5. Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych

Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych wynikają głównie z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek podporządkowanych na walutę funkcjonalną oraz na walutę prezentacji Grupy Kapitałowej.

2.3.15.6. Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują:

- kwoty powstałe z podziału zysku/pokrycia straty,
- niepodzielony wynik z lat ubiegłych,
- zysk/stratę roku bieżącego,
- wypłacone zaliczki na poczet dywidendy,
- skutki błędów (zyski/straty) poprzednich okresów,
- skutki zmian zasad rachunkowości.

2.3.16. Zobowiązania

Zobowiązania, w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług, wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

2.3.16.1. Rozliczenia międzyokresowe bierne

Rozliczenia międzyokresowe bierne są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, łącznie z kwotami należnymi pracownikom.

Mimo iż czasami konieczne jest oszacowanie kwoty lub terminu zapłaty rozliczeń międzyokresowych biernych, stopień niepewności jest na ogół znacznie mniejszy niż w przypadku rezerw.

2.3.17. Rezerwy

Rezerwy są zobowiązaniami, których kwota lub termin zapłaty są niepewne.

Grupa Kapitałowa tworzy rezerwy w przypadku, gdy na Grupie Kapitałowej ciąży obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy jest prawdopodobne, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można wiarygodnie oszacować kwotę tego zobowiązania.

Rezerwy tworzy się w wysokości stanowiącej najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego.

Wysokość utworzonych rezerw jest weryfikowana na koniec okresu sprawozdawczego w celu skorygowania ich do wysokości szacunków zgodnych ze stanem wiedzy na ten dzień. Odwrócenie rezerw następuje w przypadku, gdy przestało być prawdopodobne, że do wypełnienia obowiązku będzie konieczne wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. Wykorzystanie rezerw następuje tylko zgodnie z przeznaczeniem, na które zostały pierwotnie utworzone.

W przypadku, gdy wpływ zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny, wysokość rezerwy ustalana jest na poziomie bieżącej wartości spodziewanych przyszłych wydatków koniecznych do uregulowania zobowiązania. Zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu ujmuje się w ciężar kosztów finansowych przy zastosowaniu metody polegającej na dyskontowaniu.

Rezerwy tworzy się m.in. na:

- ryzyko środowiskowe,
- nagrody jubileuszowe oraz świadczenia po okresie zatrudnienia,
- ryzyko gospodarcze,
- koszty programów osłonowych,
- emisje CO₂.

Nie tworzy się rezerw na przyszłe straty operacyjne.

2.3.17.1. Ryzyko środowiskowe

Grupa Kapitałowa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu kosztów rekultywacji skażonego środowiska gruntowo wodnego lub eliminacji szkodliwych substancji w przypadku występowania prawnego lub zwyczajowo oczekiwanego obowiązku wykonania tych czynności. Wysokość rezerw na rekultywację podlega okresowej weryfikacji na podstawie oceny zanieczyszczenia obiektów dokonanych przez niezależnych ekspertów. Grupa Kapitałowa na bieżąco dokonuje rekultywacji skażonych gruntów, co skutkuje wykorzystaniem utworzonych rezerw z tego tytułu.

2.3.17.2. Nagrody jubileuszowe oraz świadczenia po okresie zatrudnienia

Zgodnie z obowiązującymi systemami wynagradzania pracownicy mają prawo do nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych.

Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne (rentowe) są wypłacane jednorazowo w momencie przejścia na emeryturę (rentę). Wysokość odpraw emerytalnych, rentowych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika.

Nagrody jubileuszowe zalicza się do innych długoterminowych świadczeń pracowniczych, natomiast odprawy emerytalne i rentowe zalicza się do programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia.

Rezerwę na zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych tworzy się w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą.

Rezerwy odpowiadające wartości bieżącej tych zobowiązań na koniec każdego roku sprawozdawczego są szacowane przez niezależnego aktuarium i przeszacowywane w przypadku wystąpienia istotnych przesłanek mających wpływ na ich wysokość. Naliczone zobowiązania

są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem m.in. rotacji zatrudnienia, planowanego wzrostu poziomu wynagrodzeń i dotyczą okresu do dnia kończącego rok sprawozdawczy.

Skutki zmian wycen aktuarialnych ujmują się w wyniku finansowym.

2.3.17.3. Ryzyko gospodarcze

Rezerwa na ryzyko gospodarcze jest tworzona po uwzględnieniu wszystkich dostępnych dowodów, w tym opinii prawników. Jeżeli na podstawie takich dowodów:

- występowanie obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego jest bardziej prawdopodobne niż jego brak, Grupa tworzy rezerwę (pod warunkiem, że pozostałe kryteria ujęcia rezerwy zostały spełnione),
- występowanie obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego jest mało prawdopodobne, Grupa ujawnia informację o zobowiązaniu warunkowym, chyba że możliwość rozchodu zasobów stanowiących korzyści ekonomiczne jest znikoma.

2.3.17.4. Koszty programów osłonowych

Rezerwa z tytułu kosztów programów osłonowych (w ramach restrukturyzacji) jest tworzona, gdy Grupa Kapitałowa rozpoczęła wdrażanie planu restrukturyzacji lub ogłosiła główne elementy planu restrukturyzacji stronom, na które restrukturyzacja wywrze wpływ, i uczyniła to w sposób na tyle szczegółowy, aby obudzić w nich uzasadnione oczekiwanie, że Grupa Kapitałowa przeprowadzi restrukturyzację. Przy wycenie rezerwy na restrukturyzację uwzględnia się wyłącznie bezpośrednie koszty wynikające z restrukturyzacji, np. zwolnień pracowników (odprawy i odszkodowania), rozwiązania umów dzierżawy, najmu, leasingu, demontażu posiadanego majątku.

2.3.17.5. Emisje CO₂

Grupa Kapitałowa tworzy rezerwę na szacowaną emisję CO₂ w okresie sprawozdawczym w ciężar kosztów działalności podstawowej (podatki i opłaty).

2.3.18. Dotacje rządowe

Przez dotację rządową rozumie się przekazanie Grupie Kapitałowej przez rząd, instytucję lub agencję rządową, lub inny podobny organ lokalny, krajowy lub międzynarodowy, środków w zamian za spełnienie przez nią w przeszłości lub przyszłości pewnych warunków związanych z jej działalnością operacyjną.

Dotacje rządowe są ujmowane jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki.

Jeżeli dotacja dotyczy pozycji kosztowej, wówczas jej wartość kompensuje odnośne koszty w momencie ich poniesienia. Nadwyżkę otrzymanej dotacji ponad wartość odnośnych kosztów ujmują się w pozostałych przychodach operacyjnych.

Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość pomniejsza wartość księgową składnika aktywów i jest ujmowana jako przychód na przestrzeni okresu użytkowania składnika aktywów podlegającego amortyzacji poprzez zmniejszone odpisy amortyzacyjne.

2.3.19. Przychody ze sprzedaży

Do przychodów ze sprzedaży (w ramach podstawowej działalności operacyjnej) zalicza się przychody, które dotyczą działalności zasadniczej, tj. działalności, do prowadzenia której Grupa Kapitałowa została powołana, które są powtarzalne i nie mają charakteru incydentalnego. W szczególności są to przychody, które w pełni podlegają kontroli Grupy Kapitałowej.

2.3.19.1. Przychody ze sprzedaży wyrobów, towarów, materiałów i usług

Przychody ze sprzedaży wyrobów, towarów, materiałów i usług ujmują się, jeżeli kwotę przychodów można w wiarygodny sposób, istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa Kapitałowa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji oraz wszystkie współmierne koszty można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody ze sprzedaży wyrobów, towarów, materiałów i usług ujmują się gdy znaczące ryzyko i korzyści związane z ich własnością zostało przekazane nabywcy oraz gdy Grupa Kapitałowa przestaje być trwale zaangażowana w zarządzanie sprzedanymi dobrami w stopniu, w jakim zazwyczaj funkcję taką realizuje się wobec dóbr, do których ma się prawo własności, ani też nie sprawuje nad nimi efektywnej kontroli. Przychody obejmują kwoty otrzymane i należne z tytułu dostarczonych wyrobów, towarów, materiałów i usług, pomniejszone o rabaty z tytułu dostaw i usług oraz podatek od towarów i usług (VAT), podatek akcyzowy i opłatę paliwową. Wysokość przychodów ustala się według wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej. Przychody uzyskane z tytułu rozliczenia transakcji instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne korygują wartość przychodów ze sprzedaży wyrobów, towarów, materiałów i usług i usług.

Przychody i koszty dotyczące usług, których moment rozpoczęcia i zakończenia przypadają w różnych okresach sprawozdawczych, ujmują się na podstawie stopnia zaawansowania usługi, jeżeli można w wiarygodny sposób wycenić wynik z transakcji, tj. wtedy, gdy można ustalić łączną kwotę przychodów z umowy dotyczącej usługi oraz koszty usługi, istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa Kapitałowa uzyska korzyści ekonomiczne z umowy i stopień realizacji umowy może być określony w wiarygodny sposób. W przypadku, gdy nie ma możliwości spełnienia tych warunków, przychody ujmują się tylko do wysokości kosztów poniesionych do danego dnia, nie wyższych jednak od kosztów, które Grupa Kapitałowa spodziewa się odzyskać.

2.3.19.2. Przychody z tytułu licencji i tantiem oraz znaku towarowego

Przychody z tytułu licencji i tantiem oraz znaku towarowego ujmują się stopniowo, odpowiednio do treści umów. Opłaty otrzymywane z góry, dotyczące umów zawartych przez Grupę Kapitałową w okresie bieżącym, są ujmowane jako przychody przyszłych okresów i rozliczane w okresach sprawozdawczych, w których Grupa Kapitałowa uzyskuje korzyści ekonomiczne, zgodnie z treścią umów.

2.3.19.3. Przychody z tytułu franchisingu

Przychody z tytułu franchisingu ujmują się odpowiednio do treści umowy, w sposób odzwierciedlający przyczynę obciążenia opłatami z tytułu franchisingu.

2.3.20. Koszty

Do kosztów (w ramach podstawowej działalności operacyjnej) zalicza się koszty, które dotyczą działalności zasadniczej, tj. działalności, do prowadzenia której Grupa Kapitałowa została powołana, które są powtarzalne i nie mają charakteru incydentalnego. W szczególności są to koszty pozyskania zasobów, ich przetworzenia i dystrybucji, które w pełni podlegają kontroli Grupy Kapitałowej.

Grupa Kapitałowa ujmuje koszty zgodnie z zasadą współmierności przychodów i kosztów oraz zasadą ostrożności.

2.3.20.1. Koszt własny sprzedaży

Koszt własny sprzedaży obejmuje koszt własny sprzedanych wyrobów, towarów, materiałów i usług, w tym usług działalności pomocniczej.

2.3.20.2. Koszty sprzedaży

Koszty sprzedaży obejmują koszty pośrednictwa w sprzedaży, koszty handlowe, koszty reklamy i promocji oraz koszty dystrybucji.

2.3.20.3. Koszty ogólnego zarządu

Koszty ogólnego zarządu obejmują koszty związane z zarządzaniem i administrowaniem Grupą Kapitałową jako całością.

2.3.21. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów operacyjnych zalicza się przychody operacyjne, które w szczególności obejmują zysk z likwidacji i sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych, nadwyżki składników majątku, zwrot opłaconych opłat sądowych, zasądzone kary na korzyść Grupy Kapitałowej, nadwyżkę otrzymanej dotacji do przychodów ponad wartość odnośnych kosztów, nieodpłatnie otrzymane składniki majątkowe, rozwiązywanie odpisów na należności i niektórych rezerw na zobowiązania, odszkodowania, przychody z tytułu wyceny i zysk ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych.

Do pozostałych kosztów operacyjnych zalicza się koszty operacyjne, które w szczególności obejmują stratę z tytułu likwidacji i sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych, niedobory składników majątku, opłaty sądowe, kary umowne oraz grzywny pieniężne, kary za nieprzestrzeganie przepisów w zakresie ochrony środowiska, nieodpłatne przekazania pieniężnych i rzeczowych składników majątku, odpisy aktualizujące aktywa (z wyjątkiem tych, które są ujmowane w kosztach finansowych), odszkodowania, odpisanie środków trwałych w budowie, które nie dały zamierzonego efektu gospodarczego, koszty prac badawczych, koszty egzekucji należności i zobowiązań, skutki wyceny nieruchomości inwestycyjnych, stratę ze sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych.

2.3.22. Przychody i koszty finansowe

Do przychodów z operacji finansowych zalicza się w szczególności zysk ze sprzedaży udziałów, akcji i innych papierów wartościowych, otrzymane dywidendy, uzyskane odsetki z oprocentowania środków pieniężnych na rachunkach bankowych, lokat terminowych i udzielonych pożyczek, wzrost wartości aktywów finansowych oraz dodatnie różnice kursowe.

Przychody z tytułu dywidend ujmuje się w momencie ustalenia praw akcjonariuszy/udziałowców do ich otrzymania.

Do kosztów operacji finansowych zalicza się w szczególności stratę ze sprzedaży udziałów, akcji i papierów wartościowych oraz koszty z tą sprzedażą związane, koszty spowodowane utratą wartości aktywów finansowych, takich jak akcje, papiery wartościowe i odsetki, ujemne różnice kursowe, odsetki od obligacji własnych i innych papierów wartościowych, odsetki z tytułu leasingu finansowego, prowizji od kredytów, pożyczek, gwarancji, koszty odsetek.

2.3.23. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący oraz odroczony podatek dochodowy.

Bieżący podatek dochodowy jest to kwota ustalona na podstawie przepisów podatkowych, która jest naliczona od dochodu do opodatkowania za dany okres.

Bieżący podatek dochodowy za bieżący i poprzednie okresy ujmuje się jako zobowiązanie w kwocie, w jakiej nie został zapłacony. Jeśli kwota dotychczas zapłacona z tytułu bieżącego podatku dochodowego przekracza kwotę do zapłaty, to nadwyżkę ujmuje się jako należność.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w związku z występowaniem ujemnych różnic przejściowych, nierozliczonych strat podatkowych oraz niewykorzystanych ulg podatkowych.

Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych.

Ujemne różnice przejściowe powodują powstanie kwot pomniejszających podstawę opodatkowania w przyszłych okresach, gdy wartość księgowa składnika aktywów zostanie zrealizowana lub składnika pasywów rozliczona. Ujemne różnice przejściowe powstają, gdy wartość księgowa składnika aktywów jest niższa niż jego wartość podatkowa albo wartość księgowa składnika zobowiązań jest wyższa niż jego wartość podatkowa. Ujemne różnice przejściowe mogą również powstawać w związku z pozycjami nieujętymi w księgach jako aktywa lub zobowiązania.

Dodatnie różnice przejściowe powodują powstanie kwot zwiększających podstawę opodatkowania w przyszłych okresach, gdy wartość księgowa składnika aktywów zostanie zrealizowana lub składnika pasywów rozliczona. Dodatnie różnice przejściowe powstają, gdy wartość księgowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość podatkowa albo wartość księgowa składnika zobowiązań jest niższa niż jego wartość podatkowa. Dodatnie różnice przejściowe mogą również powstawać w związku z pozycjami nieujętymi w księgach jako aktywa lub zobowiązania.

Wartość podatkową ustala się odpowiednio do przewidywanego sposobu wykorzystania aktywów lub rozliczenia zobowiązań.

Nie ujmuje się aktywów ani rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego od różnic przejściowych wynikających z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań z transakcji, która nie jest połączeniem jednostek gospodarczych oraz nie wpływa w momencie

przeprowadzania transakcji na wynik finansowy brutto ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową). Nie ujmuje się rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wartości firmy, której amortyzacja nie stanowi kosztu uzyskania przychodu.

Wysokość aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się na koniec okresu sprawozdawczego przy uwzględnieniu stawek podatku dochodowego obowiązujących w roku powstania obowiązku podatkowego, posługując się w tym celu stawkami wynikającymi z ogłoszonych aktów prawnych.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych (analiza pod kątem utraty wartości aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na każdy dzień sprawozdawczy).

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku nie podlegają dyskontowaniu.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczące operacji rozliczanych bezpośrednio z kapitałem własnym odnosi się również na kapitał własny.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego traktowane są w całości jako długoterminowe.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają kompensacie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jeżeli istnieje możliwość wyegzekwowania tytułu prawnego do przeprowadzania kompensat ujemnych kwot. Zakłada się, że tytuł prawny istnieje, jeżeli ujemne kwoty dotyczą tego samego podatnika (w tym podatkowej grupy kapitałowej), za wyjątkiem kwot dotyczących pozycji opodatkowanych ryczałtem lub w inny podobny sposób, jeżeli przepisy podatkowe nie przewidują możliwości ich potrącenia od podatku ustalonego na zasadach ogólnych.

2.3.24. Zysk na jedną akcję

Zysk na jedną akcję jest obliczany poprzez podzielenie zysku lub straty netto za dany okres, która przypada na zwykłych akcjonariuszy Jednostki Dominującej (licznik), przez średnią ważoną ilość akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu (mianownik).

Rozwodniony zysk na jedną akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto za dany okres skorygowanego o zmiany zysku wynikające z zamiany potencjalnych akcji zwykłych na akcje zwykłe przez skorygowaną średnią ważoną liczbę akcji zwykłych. Zysk lub stratę przypadającą na zwykłych akcjonariuszy Jednostki Dominującej zwiększa się o kwotę dywidendy po opodatkowaniu oraz odsetek zaliczonych do danego okresu, odnoszących się do rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych oraz koryguje się o wszelkie inne zmiany przychodów i kosztów, które wynikałyby ze zamiany rozwadniających akcji zwykłych.

Przez średnią ważoną ilość akcji zwykłych występujących w ciągu okresu rozumie się ilość akcji na początek danego okresu pomniejszoną o ilość akcji zwykłych odkupionych i powiększoną o ilość akcji wyemitowanych w ciągu danego okresu ważoną wskaźnikiem odzwierciedlającym okres występowania tych akcji. Wskaźnik odzwierciedlający okres występowania poszczególnych akcji jest to liczba dni, przez jaką określone akcje występują, do całkowitej liczby dni w danym okresie. W wielu przypadkach uzasadnione jest zastosowanie rozsądnego przybliżenia średniej ważonej.

Przez skorygowaną średnią ważoną ilość akcji zwykłych rozumie się średnią ważoną ilość akcji zwykłych powiększoną o średnią ważoną ilość dodatkowych akcji zwykłych, które zostałyby wyemitowane w momencie zamiany wszystkich rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych na akcje zwykłe.

Potencjalne akcje zwykłe traktuje się jako rozwadniające wtedy i tylko wtedy, gdy ich konwersja na akcje zwykłe obniżyłaby zysk przypadający na jedną akcję lub podwyższyłaby stratę przypadającą na akcję z działalności kontynuowanej.

2.3.25. Skonsolidowane Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzane jest metodą pośrednią.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się ze środków pieniężnych i ich ekwiwalentów pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących, jeżeli stanowią integralną część zarządzania środkami pieniężnymi.

Grupa Kapitałowa ujawnia komponenty środków pieniężnych i ich ekwiwalentów oraz prezentuje uzgodnienie kwot zawartych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych z odpowiadającymi im pozycjami wykazanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Operacje bezgotówkowe są wyłączone ze sprawozdania z przepływów pieniężnych.

Otrzymane dywidendy wykazuje się w przepływach pieniężnych z działalności inwestycyjnej.

Wypłacone dywidendy wykazuje się w przepływach pieniężnych z działalności finansowej.

Otrzymane odsetki z tytułu leasingu finansowego, udzielonych pożyczek, krótkoterminowych papierów wartościowych wykazuje się w przepływach z działalności inwestycyjnej. Pozostałe otrzymane odsetki wykazuje się w przepływach z działalności operacyjnej.

Zapłacone odsetki i prowizje z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek, wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych oraz leasingu finansowego wykazuje się w przepływach z działalności finansowej. Pozostałe zapłacone odsetki wykazuje się w przepływach z działalności operacyjnej.

Otrzymane i zapłacone środki pieniężne z tytułu pozycji, w przypadku których obrót jest szybki, kwoty są znaczne, zaś termin płatności krótki wykazuje się w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w kwotach netto.

Środki pieniężne otrzymane lub zapłacone z tytułu umów terminowych typu futures, forward, umów dotyczących opcji oraz umów zamiany typu swap wykazuje się w przepływach z działalności inwestycyjnej, chyba że umowy są w posiadaniu Grupy Kapitałowej z przeznaczeniem handlowym lub wówczas, gdy otrzymane lub zapłacone środki pieniężne zostały zaliczone do działalności finansowej.

Jeżeli umowa jest księgowana jako zabezpieczenie dającej się określić pozycji, przepływy pieniężne z tytułu umowy klasyfikuje się w ten sam sposób co przepływy pieniężne wynikające z pozycji, która jest przezeń zabezpieczana.

Przepływy pieniężne z tytułu podatku dochodowego zalicza się do działalności operacyjnej, chyba że można je powiązać z działalnością inwestycyjną i finansową.

2.3.26. Instrumenty finansowe

Instrument finansowy jest to każdy kontrakt, który skutkuje powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej jednostki i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej jednostki.

2.3.26.1. Ujmowanie i wyłączenie ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej

Grupa Kapitałowa ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w swoim sprawozdaniu z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu.

Grupa Kapitałowa ujmuje standaryzowaną transakcję kupna lub sprzedaży składnika aktywów finansowych na dzień zawarcia transakcji.

Grupa Kapitałowa wyłącza składnik aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy:

- wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych, albo
- przenosi składnik aktywów finansowych na inną jednostkę.

Grupa Kapitałowa wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe (lub część zobowiązania finansowego) wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie wygasło, tzn. kiedy obowiązek określony w umowie został:

- wypełniony, lub
- umorzony, lub
- wygasł.

2.3.26.2. Wycena aktywów i zobowiązań finansowych

W momencie początkowego ujęcia, Grupa Kapitałowa wycenia składnik aktywów lub zobowiązań finansowych według wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego niekwalifikowanych jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. Do kosztów transakcji zalicza się w szczególności opłaty i prowizje wypłacane agentom (w tym pracownikom działającym w roli sprzedawców), doradcom, pośrednikom i maklerom, opłaty nakładane przez agencje regulacyjne i giełdy oraz podatki i cła. Koszty transakcji nie obejmują natomiast premii lub dyskonta od instrumentów dłużnych, kosztów finansowania, ani też wewnętrznych kosztów administracyjnych, czy kosztów przechowania instrumentów.

Dla potrzeb wyceny na koniec okresu sprawozdawczego, lub na inny moment po początkowym ujęciu, Grupa Kapitałowa kwalifikuje aktywa finansowe do jednej z czterech kategorii:

- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Niezależnie od cech i celu nabycia, w momencie początkowego ujęcia, Grupa Kapitałowa dokonuje klasyfikacji wybranych aktywów finansowych jako wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, gdy prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik aktywów finansowych, który został wyznaczony przez Grupę Kapitałową przy początkowym ujęciu jako wyceniany według wartości godziwej przez wynik finansowy lub został klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu, gdyż:

- został nabyty lub zaciągnięty głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie, lub
- jest częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków, lub
- jest instrumentem pochodnym (z wyjątkiem instrumentów pochodnych będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi).

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których Grupa Kapitałowa ma zamiar i jest w stanie utrzymać je w posiadaniu do upływu terminu wymagalności.

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone przez Grupę Kapitałową jako dostępne do sprzedaży lub niebędące pożyczkami i pozostałymi należnościami, inwestycjami utrzymywanymi do upływu terminu wymagalności ani aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy.

a. Wycena aktywów finansowych według wartości godziwej

Grupa Kapitałowa wycenia aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, w tym instrumenty pochodne będące aktywami oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, nie dokonując pomniejszenia o koszty transakcji, jakie mogą być poniesione przy sprzedaży lub innym sposobie wyzbycia się aktywów.

Wartość godziwą aktywów finansowych ustala się:

- dla instrumentów notowanych na aktywnym rynku w oparciu o ostatnie notowania dostępne na koniec okresu sprawozdawczego,
- dla instrumentów dłużnych nienotowanych na aktywnym rynku w oparciu o analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych,
- dla terminowych instrumentów pochodnych (forward) i kontraktów swap w oparciu o analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

Inwestycje w instrumenty kapitałowe (akcje i udziały) nieposiadające kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku i których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona, Grupa Kapitałowa wycenia według kosztu, tj. w cenie nabycia pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Aktywa finansowe wyznaczone jako pozycje zabezpieczone podlegają wycenie zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń.

Zyski lub straty wynikające z wyceny składnika aktywów finansowych, kwalifikowanego jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmują się w wyniku finansowym.

Zyski lub straty wynikające z wyceny składnika aktywów finansowych zaliczonego do dostępnych do sprzedaży ujmują się w innych całkowitych dochodach, z wyjątkiem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych, które ujmują się w wyniku finansowym. W przypadku dłużnych instrumentów finansowych, odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej są ujmowane w wyniku finansowym.

b. Wycena aktywów finansowych według zamortyzowanego kosztu

Grupa Kapitałowa wycenia pożyczki i pozostałe należności, w tym należności z tytułu dostaw i usług, oraz inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dokładnie dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy lub płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach w okresie krótszym – do księgowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego.

c. Wycena zobowiązań finansowych według wartości godziwej

Grupa Kapitałowa wycenia zobowiązania finansowe zakwalifikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (obejmujące w szczególności instrumenty pochodne niestanowiące instrumentów zabezpieczających), na ostatni dzień okresu sprawozdawczego lub inny moment po początkowym ujęciu w wartości godziwej. Niezależnie od cech i celu nabycia, Grupa Kapitałowa, w momencie początkowego ujęcia, dokonuje klasyfikacji wybranych zobowiązań finansowych jako wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, gdy prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji. Wartość godziwa zaciągniętego zobowiązania ustalana jest na podstawie bieżącej ceny sprzedaży dla instrumentów notowanych na aktywnym rynku.

W przypadku braku aktywnego rynku, wartość godziwą zobowiązań finansowych ustala się poprzez:

- wykorzystanie ostatnich transakcji rynkowych przeprowadzonych bezpośrednio pomiędzy dobrze poinformowanymi, zainteresowanymi stronami, lub
- odniesienie do bieżącej wartości godziwej innego instrumentu, który jest niemalże taki sam, lub
- analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych.

d. Wycena zobowiązań finansowych według zamortyzowanego kosztu

Grupa Kapitałowa wycenia pozostałe zobowiązania finansowe według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Umowy gwarancji finansowych, tj. umowy zobowiązujące Grupę Kapitałową (wystawcę) do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi stratę, jaką poniesie z powodu niedokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z pierwotnymi lub zmienionymi warunkami instrumentu dłużnego, niezakwalifikowane jako zobowiązania wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, wycenia się w wyższej wartości:

- ustalonej zgodnie z zasadami wyceny rezerw,
- wartości początkowej pomniejszonej w odpowiednich przypadkach o skumulowane odpisy amortyzacyjne.

2.3.26.3. Przekwalifikowania

Grupa Kapitałowa:

- nie dokonuje przekwalifikowania instrumentu pochodnego z kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy od momentu jego objęcia lub wyemitowania;
- nie dokonuje przekwalifikowania instrumentu finansowego z kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli przy początkowym ujęciu instrument finansowy został wyznaczony przez Grupę Kapitałową jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy; oraz
- może, jeżeli składnik aktywów finansowych nie jest już utrzymywany w celu sprzedaży lub odkupienia go w bliskim terminie (niezależnie od faktu, iż składnik aktywów finansowych mógł zostać nabyty lub zaciągnięty głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie), dokonać przekwalifikowania danego składnika aktywów finansowych z kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jedynie w wyjątkowych okolicznościach, a w przypadku pożyczek i należności (jeżeli przy początkowym ujęciu składnik aktywów finansowych nie musiał być sklasyfikowany jako przeznaczony do obrotu) jeżeli jednostka ma zamiar i możliwość utrzymać składnik aktywów finansowych w dającej się przewidzieć przyszłości lub do terminu jego wymagalności.

Grupa Kapitałowa nie dokonuje przekwalifikowania instrumentu finansowego do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy po początkowym ujęciu.

2.3.26.4. Utrata wartości aktywów finansowych

Na koniec okresu sprawozdawczego Grupa Kapitałowa ocenia czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Jeśli istnieją obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości pożyczek i pozostałych należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych w zamortyzowanym koszcie, wówczas Grupa Kapitałowa ujmuje odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w kwocie różnicy pomiędzy wartością księgową danego składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego.

Jeśli w następnym okresie strata z tytułu utraty wartości zmniejszyła się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujętą stratę z tego tytułu odwraca się i ujmuje w wyniku finansowym jako przychód.

Jeśli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, to kwotę odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością księgową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych. Tak ustalony odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości nie podlega odwróceniu.

Jeśli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, to skumulowane straty powstałe na skutek ujemnej wyceny, ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, zgodnie z zasadami wyceny aktywów finansowych, wyksięguje się z kapitału własnego i ujmuje w wyniku finansowym. Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w wyniku finansowym, to kwotę odwracanego odpisu aktualizującego ujmuje się w wyniku finansowym. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości inwestycji w instrument kapitałowy, kwalifikowany jako dostępny do sprzedaży, nie podlega odwróceniu w wyniku finansowym.

2.3.26.5. Wbudowane instrumenty pochodne

Jeżeli Grupa Kapitałowa zawarła kontrakt stanowiący instrument hybrydowy (łączny), którego składnikiem jest wbudowany instrument pochodny, to oddziela go od umowy zasadniczej i ujmuje jako samodzielny instrument pochodny, zgodnie z zasadami określonymi dla inwestycji wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, gdy spełnia wszystkie poniższe warunki:

- cechy ekonomiczne wbudowanego instrumentu pochodnego oraz ryzyko z nim związane nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej,
- samodzielny instrument o takich samych warunkach umownych jak wbudowany instrument pochodny, spełniałby definicję instrumentu pochodnego, oraz
- łączny (hybrydowy) instrument nie jest wyceniany w wartości godziwej, a zmiany wartości godziwej nie są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów (tj. instrument pochodny, który jest wbudowany w składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, nie jest wydzielany).

Grupa Kapitałowa dokonuje oceny konieczności oddzielenia wbudowanego instrumentu pochodnego od umowy zasadniczej i ujmowania go jako instrumentu pochodnego, gdy staje się po raz pierwszy stroną instrumentu łącznego. Ponowna ocena dokonywana jest jedynie w przypadku, gdy do umowy (instrumentu łącznego) wprowadzane są w terminie późniejszym zmiany w znaczący sposób modyfikujące przepływy pieniężne wymagane umową.

Instrument pochodny jest to instrument finansowy spełniający poniższe warunki:

- jego wartość zmienia się wraz ze zmianą określonej stopy procentowej, ceny instrumentu finansowego, ceny towaru, kursu walutowego, indeksu ceny lub stóp, ratingu kredytowego lub indeksu kredytowego czy też innej zmiennej, przy założeniu, że w przypadku zmiennej niefinansowej, zmienna ta nie jest specyficzna dla strony kontraktu,
- nie wymaga żadnej początkowej inwestycji netto lub wymaga początkowej inwestycji netto mniejszej niż dla innych rodzajów kontraktów, dla których oczekuje się podobnych reakcji na zmiany czynników rynkowych oraz
- jego rozliczenie nastąpi w przyszłości.

2.3.26.6. Rachunkowość zabezpieczeń

Instrumenty pochodne, wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające, od których oczekuje się, że ich wartość godziwa lub wynikające z nich przepływy pieniężne skompensują zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej, ujmuje się zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej lub zabezpieczeń przepływów pieniężnych, jeżeli spełnione są jednocześnie następujące warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez Grupę Kapitałową oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na wynik finansowy,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

W przypadku, gdy z umowy zasadniczej został wyodrębniony element ryzyka w postaci wbudowanego instrumentu pochodnego, Grupa Kapitałowa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych dotyczących tego ryzyka.

Grupa Kapitałowa ocenia efektywność zabezpieczenia zarówno w momencie ustanowienia zabezpieczenia jak i w okresach późniejszych, co najmniej na każdy koniec okresu sprawozdawczego. Grupa Kapitałowa dla sprawozdawczości zewnętrznej przyjmuje, że zabezpieczenie jest efektywne, jeżeli rzeczywiste poziomy zabezpieczenia mieszczą się w przedziale od 80% do 125%. Do oceny efektywności zabezpieczenia Grupa Kapitałowa wykorzystuje metody statystyczne, w tym w szczególności analizę regresji. W przypadku, gdy pozycję zabezpieczaną i instrument zabezpieczający charakteryzują identyczne warunki, tj. terminy realizacji, kwoty, zmienne wpływające na ryzyko wartości godziwej lub zmiany przepływów pieniężnych, do oceny efektywności zabezpieczenia stosuje się uproszczone metody analityczne.

Zabezpieczenie wartości godziwej to zabezpieczenie przed ryzykiem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania albo wyodrębnionej części takiego składnika aktywów, zobowiązania lub uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka i które mogłyby wpływać na wynik finansowy. Za uprawdopodobnione przyszłe zobowiązanie Grupa Kapitałowa przyjmuje wiążące porozumienie dotyczące wymiany ustalonej ilości zasobów, po ustalonej cenie, w ustalonym terminie lub terminach.

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej, Grupa Kapitałowa:

- ujmuje zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej pochodnego instrumentu zabezpieczającego w wyniku finansowym, oraz

- koryguje wartość księgową pozycji zabezpieczanej o zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka i ujmując je w wyniku finansowym (również w odniesieniu do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, których skutki wyceny odnoszone są w inne całkowite dochody).

Grupa Kapitałowa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej jeśli:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany (zastąpienia jednego instrumentu zabezpieczającego drugim lub przedłużenia terminu ważności danego instrumentu zabezpieczającego nie uważa się za wygaśnięcie lub rozwiązanie, jeśli takie zastąpienie lub przedłużenie terminu stanowi część udokumentowanej strategii zabezpieczania przyjętej przez Grupę Kapitałową),
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, lub
- Grupa Kapitałowa unieważnia powiązanie zabezpieczające.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją i które mogłoby wpływać na wynik finansowy. Planowana transakcja jest to niewiążąca lecz przewidywana przyszła transakcja.

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych Grupa Kapitałowa:

- część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie, ujmując się w innych całkowitych dochodach, natomiast
- nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmując się w wyniku finansowym.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach, przenosi się do wyniku finansowego w tym samym okresie albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na wynik finansowy. Jednakże, jeśli Grupa Kapitałowa oczekuje, że całość lub część strat ujętych w innych całkowitych dochodach nie będzie odzyskana w jednym lub więcej przyszłych okresów, ujmując w wyniku finansowym kwotę, co do której oczekuje się, że nie będzie odzyskana.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, do którego stosuje się zabezpieczenie wartości godziwej, Grupa Kapitałowa wyłącza związane z tym zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i włącza je do początkowego kosztu nabycia lub do innej wartości księgowej składnika aktywów lub zobowiązania.

Grupa Kapitałowa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jeżeli:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany – w takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, odnoszone w inne całkowite dochody, ujmując się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu wystąpienia planowanej transakcji,
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń – w takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, odnoszone w inne całkowite dochody, ujmując się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu wystąpienia planowanej transakcji,
- zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji, wobec tego wszystkie skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, odnoszone w inne całkowite dochody, ujmując się w wyniku finansowym.

W przypadku, gdy Grupa Kapitałowa unieważnia powiązanie zabezpieczające, skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody, ujmując się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu wystąpienia planowanej transakcji lub do momentu, kiedy zaprzestanie się oczekiwać jej realizacji.

Inwestycja netto w jednostce działającej za granicą jest udziałem jednostki sporządzającej sprawozdanie finansowe w aktywach netto tej jednostki.

Zabezpieczenie udziałów w aktywach netto podmiotów zagranicznych, w tym zabezpieczenie pozycji pieniężnej, uznawanej za część udziałów w aktywach netto, ujmując się podobnie do zabezpieczenia przepływów pieniężnych:

- część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, stanowiącą efektywne zabezpieczenie, ujmując się w innych całkowitych dochodach; oraz
- nieefektywną część ujmując się w wyniku finansowym.

Zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, odnoszące się do efektywnej części zabezpieczenia, które zostały odniesione w inne całkowite dochody, ujmując się w wyniku finansowym w momencie zbycia podmiotu zagranicznego.

Zabezpieczenie ryzyka walutowego związanego z uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem można traktować jako zabezpieczenie wartości godziwej lub jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

2.3.27. Leasing

Przez umowę leasingu rozumie się umowę, na mocy której w zamian za opłatę lub serię opłat, leasingodawca przekazuje leasingobiorcy prawo do używania składnika aktywów przez uzgodniony okres. W szczególności umowami leasingu są umowy nazwane w polskim kodeksie cywilnym oraz umowy najmu i dzierżawy zawarte na czas określony.

Aktywa używane na podstawie umowy leasingu finansowego, a więc umowy, która przenosi zasadniczo ryzyko i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę, zalicza się do aktywów leasingobiorcy. Aktywa używane na podstawie umowy leasingu operacyjnego, a więc umowy, która nie przenosi zasadniczo ryzyka i korzyści z tytułu posiadania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę, zalicza się do aktywów leasingodawcy.

Przez przekazanie ryzyka i korzyści w przypadku umowy leasingu finansowego rozumie się na przykład następujące sytuacje:

- przekazanie prawa własności przed lub w momencie zakończenia umowy,
- leasingobiorca ma możliwość zakupu składnika aktywów za cenę, która – według przewidywań – będzie na tyle niższa od wartości godziwej ustalonej na dzień, gdy prawo zakupu składnika będzie mogło zostać zrealizowane, iż w chwili rozpoczęcia leasingu istnieje wystarczająca pewność, że leasingobiorca skorzysta z tego prawa;

- okres leasingu stanowi większą część ekonomicznego okresu użytkowania składnika aktywów, nawet jeżeli tytuł prawny nie ulega przeniesieniu,
- wartość bieżąca (zdyskontowana) minimalnych opłat leasingowych na dzień rozpoczęcia leasingu wynosi zasadniczo prawie tyle ile wynosi wartość godziwą przedmiotu leasingu,
- aktywa mają na tyle specjalistyczny charakter, że tylko leasingobiorca może z nich skorzystać bez dokonywania w nich większych modyfikacji.

Jeżeli Grupa Kapitałowa używa przedmiotu leasingu na podstawie umowy leasingu operacyjnego, przedmiot ten nie jest prezentowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, a opłaty leasingowe ujmowane są jako koszty w wyniku finansowym.

Jeżeli Grupa Kapitałowa używa przedmiot leasingu na podstawie umowy leasingu finansowego, przedmiot ten ujmowany jest odpowiednio jako składnik rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych. Wycena przedmiotu leasingu odbywa się według niższej z dwóch wartości: wartości godziwej lub bieżącej (zdyskontowanej) sumy minimalnych opłat leasingowych, stanowiących bieżącą sumę opłat wnoszonych w trakcie okresu leasingu, do uiszczenia których leasingobiorca jest lub może być obowiązany.

Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych ujmowana jest jako zobowiązanie finansowe, z podziałem na część krótkoterminową (płatną do jednego roku) i długoterminową (płatną w okresie dłuższym niż jeden rok). Dyskontowanie minimalnych opłat leasingowych oraz ich podział na część odsetkową oraz część dotyczącą spłaty zobowiązania odbywa się przy wykorzystaniu stopy procentowej leasingu a w przypadku, gdy jej ustalenie nie jest możliwe, przy wykorzystaniu krajowej stopy procentowej.

Zasady amortyzacji aktywów będących przedmiotem leasingu finansowego oraz zasady ustalania odpisów z tytułu utraty wartości przez aktywa w leasingu finansowym są spójne z zasadami stosowanymi dla aktywów będących własnością Grupy Kapitałowej, przy czym przy braku wystarczającej pewności, uzyskania tytułu własności przed końcem okresu leasingu, składnik aktywów amortyzuje się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania.

Jeżeli Grupa Kapitałowa oddała innej jednostce składnik aktywów do używania na podstawie umowy leasingu operacyjnego, składnik ten jest ujmowany według takich samych zasad jak składnik wykorzystywany na własne potrzeby, a więc jako składnik rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych. Przychody z leasingu operacyjnego ujmowane są jako przychody ze sprzedaży produktów.

Jeżeli Grupa Kapitałowa oddała do używania innej jednostce składnik aktywów na podstawie umowy leasingu finansowego, wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych oraz niegwarantowanej wartości końcowej jest prezentowana jako należności, z podziałem na część krótkoterminową i długoterminową. Dyskontowanie minimalnych opłat leasingowych oraz niegwarantowanej wartości końcowej odbywa się poprzez zastosowanie stopy procentowej leasingu, tj. stopy, przy której wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, niegwarantowanej wartości końcowej oraz kosztów bezpośrednich zawarcia umowy jest równa wartości godziwej przedmiotu leasingu.

2.3.28. Działalność poszukiwań i wydobywania węglowodorów/soli

W działalności poszukiwań i wydobywania węglowodorów/soli Grupa Kapitałowa stosuje zasady rachunkowości oparte na metodzie skutecznych wysiłków (Successful Efforts Method).

Przyjmuje się następującą klasyfikację faz projektów poszukiwań i wydobywania węglowodorów/soli:

- wstępne analizy,
- nabycie praw do poszukiwań i wydobywania,
- poszukiwanie złóż,
- rozpoznanie złóż,
- zagospodarowanie złóż,
- eksploatacja złóż.

Wszystkie nakłady poniesione w fazie wstępnych analiz ujmowane są w wyniku finansowym w okresie, w którym zostały poniesione.

Nakłady związane z nabyciem praw do poszukiwań i wydobywania podlegają aktywowaniu jako wartości niematerialne. Koszty ogólne, które można bezpośrednio przypisać do transakcji nabycia praw do poszukiwań/wydobywania, powinny podwyższać cenę nabycia składnika aktywów. W przypadku, gdy bezpośrednia alokacja kosztów do transakcji nabycia praw do poszukiwań/wydobywania nie jest możliwa, koszty pośrednie ujmowane są w wyniku finansowym w okresie, w którym zostały poniesione.

Nakłady na prace poszukiwawcze i rozpoznawcze:

- Nakłady na poszczególne odwierty rozpoznawcze początkowo podlegają aktywowaniu w pozycji środki trwałe w budowie. Jeżeli prace poszukiwawcze i rozpoznawcze zakończą się niepowodzeniem, nakłady ujęte początkowo jako aktywa ujmowane są w wyniku finansowym. Jeżeli rozpoznanie złoża zakończy się powodzeniem, nakłady na wszystkie odwierty rozpoznawcze (w tym również nakłady na nietrafione odwierty rozpoznawcze) ujmowane są w pozycji rzeczowe aktywa trwałe w momencie oddania do użytkowania. W przypadku wykonania odwiertów rozpoznawczych na już eksploatowanym złożu, Grupa Kapitałowa dokonuje analizy, czy poniesione nakłady umożliwią powstanie nowych otworów eksploatacyjnych – nakłady ujmowane są wówczas w pozycji rzeczowe aktywa trwałe w momencie oddania do użytkowania. Jeśli w efekcie poniesionych nakładów nie powstaną nowe otwory eksploatacyjne, nakłady ujmowane są w wyniku finansowym jako koszty w okresie, w którym zostały poniesione.
- Pozostałe nakłady na etapie prac poszukiwawczych i rozpoznawczych początkowo podlegają aktywowaniu w pozycji wartości niematerialne w przygotowaniu lub w pozycji środki trwałe w budowie, w zależności od charakteru poniesionych nakładów. Jeżeli etap poszukiwania i rozpoznania złóż zakończy się niepowodzeniem, początkowo aktywowane pozostałe nakłady na prace poszukiwawcze i rozpoznawcze ujmowane są w wyniku finansowym.
- W momencie stwierdzenia ekonomicznej i technicznej zasadności eksploatacji złoża, Grupa Kapitałowa każdorazowo definiuje ośrodek wypracowujący środki pieniężne. Zakłada się, że ośrodek wypracowujący środki pieniężne zdefiniowany będzie jako złożo węglowodorów/soli.
- Koszty ogólne, które można bezpośrednio przypisać do etapu poszukiwań i rozpoznania złóż, powinny podlegać aktywowaniu w uprzednio wyznaczonym, docelowym ośrodku wypracowującym środki pieniężne. Jeżeli alokacja tych kosztów nie jest możliwa, koszty te ujmowane są w wyniku finansowym w okresie, w którym zostały poniesione.

Nakłady ponoszone na zagospodarowanie złóż podlegają aktywowaniu w uprzednio wyznaczonym, docelowym ośrodku powstawania kosztów określonym na poziomie złoża węglowodorów/soli, który jednocześnie stanowi ośrodek wypracowujący środki pieniężne. Koszty ogólne, które można bezpośrednio przypisać do etapu zagospodarowania złóż, powinny również podlegać aktywowaniu w uprzednio wyznaczonym, docelowym ośrodku powstawania kosztów. Jeżeli alokacja tych kosztów nie jest możliwa, koszty te ujmuje się w wyniku finansowym w okresie, w którym zostały poniesione.

Koszty bezpośrednio związane z wydobyciem węglowodorów/soli ujmowane są w wyniku finansowym jako koszty bieżącego okresu.

Amortyzacja aktywów trwałych w działalności poszukiwań i wydobycia obliczana jest proporcjonalnie do wielkości wydobycia węglowodorów/soli, przy zastosowaniu metody naturalnej opartej o jednostki wydobycia.

Grupa Kapitałowa tworzy rezerwy na koszty likwidacji odwiertów i infrastruktury wspierającej. Wartość rezerwy na przyszłe koszty likwidacji/rekultywacji jest ujmowana w pozycji rezerwy oraz jako część wartości początkowej składnika aktywów w momencie, gdy są one zdadne do użytkowania.

Wysokość utworzonych rezerw jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego w celu skorygowania ich do wysokości szacunków zgodnych ze stanem wiedzy na ten dzień. Zmiany rezerw wynikające z upływu czasu (z tytułu odniesienia dyskonta) powiększają wartość księgową rezerwy i obciążają koszty finansowe w wyniku finansowym. Natomiast zmiany rezerw wynikające ze zmiany szacunku kosztów, zmiany stopy dyskontowej oraz zmiany terminu likwidacji/rekultywacji korygują wartość księgową rezerwy oraz wartość księgową składnika aktywów.

Grupa Kapitałowa dokonuje weryfikacji aktywów w działalności poszukiwań i wydobycia pod kątem ewentualnej utraty wartości zarówno dla aktywów/złóż nieudokumentowanych jak i udokumentowanych.

Test na utratę wartości aktywów/złóż nieudokumentowanych i aktywów/złóż udokumentowanych Grupa Kapitałowa wykonuje dla aktywów zgrupowanych na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne, definiowanego jako złoża węglowodorów/soli.

2.3.29. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Warunkowy składnik aktywów jest możliwym składnikiem aktywów, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych oraz którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy Kapitałowej.

Aktywa warunkowe ocenia się na bieżąco, aby upewnić się, czy zaistniały bieg wydarzeń jest odpowiednio odzwierciedlony w sprawozdaniu finansowym. Jeśli zaistnienie wpływu korzyści ekonomicznych stało się praktycznie pewne, składnik aktywów i odpowiadający przychód ujmuje się w sprawozdaniu finansowym dotyczącym okresu, w którym nastąpiła zmiana. Jeśli wpływ korzyści ekonomicznych stał się prawdopodobny, jednostka ujawnia informację o istnieniu warunkowego składnika aktywów.

Aktywów warunkowych nie ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jednakże jeżeli wpływ korzyści ekonomicznych jest prawdopodobny, Grupa Kapitałowa podaje na koniec okresu sprawozdawczego w informacji dodatkowej krótki opis rodzaju aktywów warunkowych oraz, jeśli jest to wykonalne w praktyce, szacuje ich skutki finansowe, wyceniając je zgodnie z zasadami obowiązującymi przy wycenie rezerw.

Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy Kapitałowej lub
- obecnym obowiązkiem, który powstał na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty obowiązku (zobowiązania) nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie.

Zobowiązania warunkowe nie są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jednak ujawnia się je w sprawozdaniu finansowym, chyba że prawdopodobieństwo wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne jest znikome.

Zobowiązania warunkowe nabyte w drodze połączenia jednostek gospodarczych ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako rezerwy na zobowiązania.

2.3.30. Zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego są to zdarzenia, zarówno korzystne, jak i niekorzystne, które mają miejsce pomiędzy dniem sprawozdawczym a datą zatwierdzenia sprawozdania finansowego do publikacji. Można wyróżnić dwa rodzaje tych zdarzeń:

- zdarzenia, które dostarczają dowodów na istnienie określonego stanu na dzień sprawozdawczy (zdarzenia następujące po dniu sprawozdawczym wymagające dokonania korekt) oraz
- zdarzenia, które wskazują na stan zaistniały po dniu sprawozdawczym (zdarzenia następujące po dniu sprawozdawczym niewymagające dokonania korekt).

Grupa Kapitałowa koryguje kwoty ujęte w sprawozdaniu finansowym, aby uwzględnić zdarzenia następujące po dniu sprawozdawczym i wymagające dokonania korekt.

Grupa Kapitałowa nie koryguje kwot ujętych w sprawozdaniu finansowym w celu odzwierciedlenia takich zdarzeń następujących po dniu sprawozdawczym, które określa się jako niewymagające dokonania korekt.

3. Szacunki, założenia i osądy Zarządu

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od Zarządu dokonania profesjonalnych szacunków i założeń oraz osądów, które mają wpływ na przyjęte zasady oraz prezentowane wartości aktywów, pasywów, przychodów oraz kosztów. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę profesjonalnego osądu, co do wartości księgowej aktywów i zobowiązań, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł.

W istotnych kwestiach Zarząd dokonując osądów, szacunków czy też przyjmując założenia może opierać się na opiniach niezależnych ekspertów.

Osądy, szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Ich zmiany są ujmowane w okresie, w którym zostały dokonane, jeżeli dotyczą wyłącznie tego okresu lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeżeli dotyczą zarówno okresu bieżącego jak i okresów przyszłych.

Faktyczna wartość może różnić się od wartości szacowanej.

Zakres oraz charakter osądów, które mają istotny wpływ na wartości ujawnione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym został przedstawiony w następujących notach:

- Klasyfikacja instrumentów finansowych, metody wyceny do wartości godziwej instrumentów finansowych, charakter i zakres ryzyk związanych z instrumentami finansowymi (nota 33). Zarząd dokonuje osądu kwalifikując instrumenty finansowe w zależności od celu ich nabycia oraz charakteru nabywanych walorów. Oszacowanie wartości godziwej instrumentów finansowych polega na zastosowaniu powszechnie stosowanych przez praktyków rynkowych modeli wyceny instrumentów finansowych. Szczegóły dotyczące zastosowanych założeń i wyników analizy wrażliwości tych założeń przedstawiono w powyższej notce.
- Klasyfikacja leasingu (nota 34). Zarząd dokonuje osądu kwalifikując umowy leasingowe jako leasing finansowy lub leasing operacyjny na podstawie analizy treści ekonomicznej transakcji.

Szacunki i założenia, które mają istotny wpływ na wartości ujawnione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały przedstawione w następujących notach:

- Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych (noty 7 i 9). Zarząd dokonuje oceny, czy istnieją przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości składników aktywów lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Stwierdzenie utraty wartości wymaga oszacowania wartości odzyskiwalnej składników aktywów lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne poprzez ustalenie wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży lub wartości użytkowej z zastosowaniem właściwej stopy dyskonta, w zależności od tego, która z nich jest wyższa.
- Szacowane okresy ekonomicznej użyteczności rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych (noty 7 i 9). Jak opisano w notcie 2.3 Grupa Kapitałowa weryfikuje przewidywane okresy użytkowania ekonomicznego składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych co najmniej raz w roku. Efekt weryfikacji w bieżącym roku sprawozdawczym przedstawiono w notach 7 i 9.
- Rezerwy (nota 22). Jak opisano w notce 2.3 tworzenie rezerw wymaga dokonania szacunków prawdopodobieństwa wypływu korzyści ekonomicznych oraz określenia wysokości stanowiącej najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego. Szczegóły dotyczące zastosowanych w bieżącym roku sprawozdawczym założeń i wpływu ich zmian na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawiono w notce 22.
- Zobowiązania warunkowe (nota 36). Jak opisano w notce 2.3 ujawnianie zobowiązań warunkowych wymaga dokonania szacunków prawdopodobieństwa wypływu korzyści ekonomicznych oraz określenia wysokości stanowiącej najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego lub możliwego obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego.

4. Różnice pomiędzy danymi ujawnionymi w sprawozdaniu finansowym a uprzednio sporządzonymi i opublikowanymi sprawozdaniami finansowymi

Zmiany wprowadzone w stosunku do danych finansowych publikowanych w dniu 9 lutego 2012 roku w skonsolidowanym raporcie kwartalnym za IV kwartał 2011 roku wpływające na sumę bilansową i wynik netto:

	Dane ujawnione w śródrocznym skróconym sprawozdaniu finansowym za okres 3 i 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2011 roku	Korekta	Dane ujawnione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2011 rok
Aktywa, w tym:	59 864 901	(1 133 423)	58 731 478
Rzeczowe aktywa trwałe	27 675 514	(1 096 863)	26 578 651
Wartości niematerialne	1 356 265	(33 221)	1 323 044
Prawo wieczystego użytkowania gruntu	95 710	(46)	95 664
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	402 819	(3 293)	399 526
Pasywa, w tym:	59 864 901	(1 133 423)	58 731 478
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	398 803	16 825	415 628
Zyski zatrzymane	22 679 368	(827 107)	21 852 261
Kapitał własny przypadający udziałom niekontrolującym	2 519 335	(254 425)	2 264 910
Rezerwy na podatek odroczonego	876 108	(135 198)	740 910
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	15 088 674	3 850	15 092 524
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	674 374	(731)	673 643
Rezerwy	944 777	63 363	1 008 140
Rachunek zysków i strat, w tym:			
Koszty ogólnego zarządu	(1 464 448)	(3 850)	(1 468 298)
Pozostałe koszty operacyjne	(1 202 862)	(1 184 030)	(2 386 892)
Koszty finansowe	(2 208 189)	(34 986)	(2 243 175)
Zysk przed opodatkowaniem	4 014 607	(1 222 866)	2 791 741
Podatek dochodowy	(912 080)	135 342	(776 738)
Zysk netto	3 102 527	(1 087 524)	2 015 003

Najistotniejszą zmianą wprowadzoną do sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej jest utworzenie odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne oraz prawo wieczystego użytkowania gruntów. Wpływ na wynik z działalności operacyjnej wynosi (1 187 880) tysięcy PLN. (Szczegółowe informacje przedstawiono w notce 14).

5. Spółki objęte konsolidacją metodą pełną i proporcjonalną

Grupa Kapitałowa ORLEN za rok 2011 i 2010 obejmuje PKN ORLEN jako Jednostkę Dominującą oraz jednostki zlokalizowane głównie na terenie Polski, Niemiec, Czech i Litwy.

PKN ORLEN jest podmiotem wielosegmentowym, odpowiednio zaalokowanym do wszystkich segmentów operacyjnych i funkcji korporacyjnych.

Nazwa spółki	Udział w liczbie głosów					strona internetowa
	spółka matka	31.12.2011	31.12.2010	metoda konsolidacji		
Segment Rafineria						
Spółki produkcyjno-handlowe						
PARAMO A.S.	UNIPETROL A.S.	100%	100%	pełna		
CESKA RAFINERSKA A.S.	UNIPETROL A.S.	51%	51%	proporcjonalna		
PARAMO OIL s.r.o.	PARAMO A.S.	100%	—	pełna		
MOGUL SLOVAKIA s.r.o.	PARAMO A.S.	100%	100%	pełna		
PARAMO ASFALT s.r.o.	PARAMO A.S.	100%	—	pełna		
ORLEN Oil Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenoil.pl	
AB ORLEN Lietuva (ORLEN Lietuva)	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenlietuva.lt	
ORLEN Asphalt Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlen-asfalt.pl	
Rafineria Nafty Jedlicze S.A.	PKN ORLEN S.A.	90%	75%	pełna	www.rnjsa.com.pl	
Rafineria Trzebinia S.A.	PKN ORLEN S.A.	86%	86%	pełna	www.rafineria-trzebinia.pl	
Inowrocławskie Kopalnie Soli „Solino” S.A.	PKN ORLEN S.A.	98%	71%	pełna	www.solino.pl	
ORLEN PetroCentrum Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenpetrocentrum.pl	
ORLEN Petrotank Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlenpetro-tank.pl	
Petrolot Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	51%	51%	pełna	www.petrolot.pl	
ORLEN Gaz Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%	pełna	www.orlengaz.pl	
Ship-Service S.A. ¹⁾	PKN ORLEN S.A.	56%	56%	pełna	www.ship-service.pl	
Fabryka Parafin Naftowax Sp. z o.o.	RAFINERIA TRZEBINIA S.A.	100%	100%	pełna		
Platinum Oil Sp. z o.o.	ORLEN OIL Sp. z o.o.	100%	100%	pełna		
Platinum Oil Małopolskie Centrum Dystrybucji Sp. z o.o.	ORLEN OIL Sp. z o.o.	100%	24%	pełna		
Orlen Oil Cesko s.r.o.	ORLEN OIL Sp. z o.o.	100%	100%	pełna		
UNIPETROL SLOVENSKO s.r.o.	UNIPETROL RPA s.r.o.	100%	100%	pełna		
UAB Mažeikių naftos prekybos namai	AB ORLEN Lietuva	100%	100%	pełna		
SIA ORLEN Latvija (dawniej SIA Mažeikių Nafta Tirdzniecības nams)	UAB Mažeikių naftos prekybos namai	100%	100%	pełna		
OU ORLEN Eesti (dawniej OU Mažeikių Nafta Trading House)	UAB Mažeikių naftos prekybos namai	100%	100%	pełna		
Mažeikių Nafta Trading House Sp. z o.o.	UAB Mažeikių naftos prekybos namai	—	100%	pełna		
Spółki usługowe						
RAF-KOLTRANS Sp. z o.o.	RAFINERIA NAFTY JEDLICZE S.A.	100%	100%	pełna		
Konsorcjum Olejów Przetworzonych – Organizacja Odzysku S.A.	RAFINERIA NAFTY JEDLICZE S.A.	81%	81%	pełna		
RAF – Służba Ratownicza Sp. z o.o.	RAFINERIA NAFTY JEDLICZE S.A.	100%	100%	pełna		

Nazwa spółki	Udział w liczbie głosów				metoda konsolidacji	strona internetowa
	spółka matka	31.12.2011	31.12.2010			
RAF-BIT Sp. z o.o.	RAFINERIA NAFTY JEDLICZE S.A.	100%	100%		pełna	
Energomedia Sp. z o.o.	RAFINERIA TRZEBINIA S.A.	100%	100%		pełna	
Euronaft Trzebinia Sp. z o.o.	RAFINERIA TRZEBINIA S.A.	100%	100%		pełna	
EkoNaft Sp. z o.o.	RAFINERIA TRZEBINIA S.A.	100%	99%		pełna	
Zakładowa Straż Pożarna Sp. z o.o.	RAFINERIA TRZEBINIA S.A.	100%	100%		pełna	
UNIPETROL DOPRAWA s.r.o.	UNIPETROL RPA s.r.o.	100%	100%		pełna	
ORLEN Koltrans Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%		pełna	www.orlen-koltrans.pl
ORLEN Transport S.A.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%		pełna	www.orlen-transport.pl
ORLEN Automatyka Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	52%		pełna	www.orlen-automatyka.pl
ORLEN Wir Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	77%	51%		pełna	www.orlenwir.pl
ORLEN Eko Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%		pełna	www.orleneko.pl
UAB PASLAUGOS TAU	AB ORLEN Lietuva	100%	100%		pełna	
UAB EMAS	AB ORLEN Lietuva	100%	100%		pełna	
Segment Detal						
Spółki handlowe						
BENZINA s.r.o.	UNIPETROL A.S.	100%	100%		pełna	
AB Ventus-Nafta	AB ORLEN Lietuva	100%	100%		pełna	
ORLEN Deutschland GmbH	PKN ORLEN S.A.	100%	100%		pełna	www.orlen-deutschland.de
Spółki usługowe						
PETROTRANS s.r.o.	BENZINA s.r.o.	100%	100%		pełna	
ORLEN Centrum Serwisowe Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	99%	99%		pełna	www.orlencs.pl
ORLEN Budonaft Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%		pełna	www.budonaft.com.pl
Segment Petrochemia						
Spółki produkcyjno-handlowe						
BUTADIEN KRALUPY A.S.	UNIPETROL A.S.	51%	51%		proporcjonalna	
UNIPETROL DEUTSCHLAND GmbH	UNIPETROL A.S.	100%	100%		pełna	
UNIPETROL RPA s.r.o.	UNIPETROL A.S.	100%	100%		pełna	
ANWIL S.A.	PKN ORLEN S.A.	95%	90%		pełna	www.anwil.pl
Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	50%	50%		proporcjonalna	www.basellorlen.pl
Spolana A.S.	ANWIL S.A.	100%	100%		pełna	
Basell Orlen Polyolefins Sprzedaż Sp. z o.o.	Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o.	100%	100%		pełna	
Spółki usługowe						
Przedsiębiorstwo Inwestycyjno-Remontowe Remwil Sp. z o.o.	ANWIL S.A.	100%	100%		pełna	
Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe Pro-Lab Sp. z o.o.	ANWIL S.A.	99%	99%		pełna	
Przedsiębiorstwo Usług Specjalistycznych i Projektowych Chemeko Sp. z o.o.	ANWIL S.A.	56%	56%		pełna	

Nazwa spółki	Udział w liczbie głosów				metoda konsolidacji	strona internetowa
	spółka matka	31.12.2011	31.12.2010			
POLYMER INSTITUTE BRNO s.r.o.	UNIPETROL RPA s.r.o.	100%	100%		pełna	
Vyzkumny ustav anorganické chemie A.S.	UNIPETROL A.S.	100%	100%		pełna	
Funkcje Korporacyjne						
Spółki usługowe						
Unipetrol A.S.	PKN ORLEN S.A.	63%	63%		pełna	www.unipetrol.cz
ORLEN Administracja Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%		pełna	www.orlenadministracja.pl
ORLEN Ochrona Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%		pełna	www.orlenochrona.pl
Medica Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%		pełna	www.orlenmedica.pl
Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny S.A.	PKN ORLEN S.A.	50%	50%		proporcjonalna	www.pppt.pl
ORLEN Laboratorium Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	95%	95%		pełna	www.orlenlaboratorium.pl
ORLEN Księgowość Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%		pełna	www.orlenksiegowosc.pl
ORLEN Projekt S.A.	PKN ORLEN S.A.	51%	51%		pełna	www.orlenprojekt.pl
ORLEN Prewencja Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	—	100%		pełna	
Sanatorium Uzdrowskie Krystynka Sp. z o.o.	ORLEN MEDICA Sp. z o.o.	99%	99%		pełna	
Centrum Edukacji Sp. z o.o.	PPPT S.A.	69%	69%		pełna	
Spółki pozostałe						
UNIPETROL SERVICES s.r.o.	UNIPETROL A.S.	100%	100%		pełna	
HC VERVA Litvinov A.S. (dawniej HC Benzina Litvinov A.S.)	UNIPETROL RPA s.r.o.	71%	71%		pełna	
ORLEN Upstream Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%		pełna	www.orlenupstream.pl
Baltic Spark Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	—		pełna	
Baltic Power Sp. z o.o.	PKN ORLEN S.A.	100%	—		pełna	
ORLEN International Exploration & Production Company BV	PKN ORLEN S.A.	100%	100%		pełna	www.orleninternational.com
ORLEN Finance AB	PKN ORLEN S.A.	100%	100%		pełna	
ORLEN Capital AB	PKN ORLEN S.A.	100%	100%		pełna	
ORLEN Holding Malta Ltd.	PKN ORLEN S.A.	100%	100%		pełna	
Orlen Insurance Ltd.	ORLEN HOLDING MALTA Ltd.	100%	100%		pełna	
SIA Balin Energy	OIEP Co BV	50%	50%		proporcjonalna	
UAB Mažeikių naftos sveikatos priežiūros centras	AB ORLEN Lietuva	100%	100%		pełna	

¹⁾ Udział w ogólnej liczbie głosów jest zgodny z udziałem w kapitale zakładowym za wyjątkiem Grupy Kapitałowej Ship-Service S.A., gdzie udział w kapitale wynosi 61%.

Szczegółowe informacje na temat prezentacji Grupy Kapitałowej i jej działalności w Sprawozdaniu Zarządu z Działalności Grupy Kapitałowej punkt III.

Szerzej na temat zmian w składzie Grupy Kapitałowej w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej punkt VIII.

6. Segmenty operacyjne

Zasady rachunkowości zastosowane w segmentach sprawozdawczych są spójne z polityką rachunkowości Grupy opisaną w nocie 2.3. Wyniki segmentów operacyjnych oraz funkcji korporacyjnych to wyniki wygenerowane bez alokacji przychodów i kosztów finansowych oraz kosztów z tytułu podatku dochodowego. Zarząd PKN ORLEN oraz zarządy spółek Grupy Kapitałowej oceniają wyniki finansowe segmentu i decydują o przydziale zasobów.

Przychody z transakcji z podmiotami zewnętrznymi i transakcje między segmentami realizowane są na warunkach rynkowych. Przychody zewnętrzne segmentu przedstawiane Zarządowi są wyceniane w sposób spójny z zastosowanym w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Zarząd ocenia wyniki działalności segmentów na podstawie wyniku z działalności operacyjnej segmentu.

6.1. Przychody i wyniki segmentów operacyjnych

za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

	Segment Rafineria	Segment Detal	Segment Petrochemia	Funkcje Korporacyjne	Wylączenia	Razem
Sprzedaż zewnętrzna	58 475 608	34 037 500	14 313 184	146 782	—	106 973 074
Sprzedaż między segmentami	25 011 572	115 966	3 343 901	217 775	(28 689 214)	—
Przychody ogółem	83 487 180	34 153 466	17 657 085	364 557	(28 689 214)	106 973 074
Koszty operacyjne ogółem	(81 137 448)	(33 645 953)	(16 398 891)	(1 033 296)	28 689 223	(103 526 365)
Pozostałe przychody operacyjne	331 169	116 333	202 450	356 881	(178)	1 006 655
Pozostałe koszty operacyjne	(575 007)	(198 112)	(1 447 156)	(166 795)	178	(2 386 892)
Zysk/(Strata) operacyjna segmentu	2 105 894	425 734	13 488	(478 653)	9	2 066 472
Przychody finansowe						2 780 145
Koszty finansowe						(2 243 175)
Udział w wyniku finansowym jednostek konsolidowanych metodą praw własności	625	—	179	187 495	—	188 299
Zysk przed opodatkowaniem						2 791 741
Podatek dochodowy						(776 738)
Zysk netto						2 015 003
Amortyzacja	1 113 911	333 801	821 409	110 827		2 379 948
Zwiększenia aktywów trwałych	899 882	425 064	641 796	166 712		2 133 454

za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

	Segment Rafineria	Segment Detal	Segment Petrochemia	Funkcje Korporacyjne	Wylączenia	Razem
Sprzedaż zewnętrzna	45 478 727	27 037 040	10 952 844	78 821	0	83 547 432
Sprzedaż między segmentami	18 503 242	115 150	2 654 105	198 512	(21 471 009)	—
Przychody ogółem	63 981 969	27 152 190	13 606 949	277 333	(21 471 009)	83 547 432
Koszty operacyjne ogółem	(61 343 255)	(26 351 006)	(13 218 690)	(884 841)	21 471 024	(80 326 768)
Pozostałe przychody operacyjne	187 529	154 070	303 771	126 033	(82)	771 321
Pozostałe koszty operacyjne	(344 975)	(130 796)	(205 662)	(187 985)	82	(869 336)
Zysk/(Strata) operacyjna segmentu	2 481 268	824 458	486 368	(669 460)	15	3 122 649
Przychody finansowe						446 754
Koszty finansowe						(751 248)
Udział w wyniku finansowym jednostek konsolidowanych metodą praw własności	1 527	—	341	250 144	—	252 012

	Segment Rafineria	Segment Detal	Segment Petrochemia	Funkcje Korporacyjne	Wyłączenia	Razem
Zysk przed opodatkowaniem						3 070 167
Podatek dochodowy						(614 700)
Zysk netto						2 455 467
Amortyzacja	1 249 921	320 843	737 170	114 813		2 422 747
Zwiększenia aktywów trwałych	778 026	353 723	1 748 482	130 961		3 011 192

Zwiększenia aktywów trwałych obejmują nakłady inwestycyjne oraz koszty finansowania zewnętrznego przedstawione szczegółowo w notach: 7, 8, 9 oraz 10.

6.2. Pozostałe informacje segmentowe

6.2.1. Aktywa w podziale na segmenty operacyjne

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Segment Rafineria	32 821 176	26 965 016
Segment Detal	6 067 744	5 530 917
Segment Petrochemia	13 030 826	13 264 657
Aktywa segmentów	51 919 746	45 760 590
Funkcje Korporacyjne	7 077 508	5 718 371
Wyłączenia	(265 776)	(329 169)
Razem	58 731 478	51 149 792

w tym:

	Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży		Akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności	
	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Segment Rafineria	20 960	31 276	7 758	4 918
Segment Detal	—	275	—	—
Segment Petrochemia	1 046	3 304	5 367	24 878
Aktywa segmentów	22 006	34 855	13 125	29 796
Funkcje Korporacyjne	6 519	6 794	—	1 471 220
Razem	28 525	41 649	13 125	1 501 016

Do segmentów operacyjnych przyporządkowuje się wszystkie aktywa z wyjątkiem aktywów finansowych (zawartych w notach 11, 12, 17, 18, 31.2) oraz aktywów podatkowych. Aktywa użytkowane wspólnie przez segmenty operacyjne przydziela się na podstawie przychodów generowanych przez poszczególne segmenty operacyjne.

Zmniejszenie wartości akcji i udziałów w jednostkach wycenianych metodą praw własności w Funkcjach Korporacyjnych związane jest ze sprzedażą akcji Polkomtel S.A. (szczegółowe informacje przedstawiono w notce 11.1).

6.2.2. Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów w podziale segmentowym ujawnione w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów obejmują:

- odpisy aktualizujące wartość należności;
- odpisy aktualizujące wartość zapasów;
- odpisy aktualizujące wartość aktywów trwałych.

Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących dokonywane było w związku z przeszacowaniem zapasów, wystąpieniem lub wygaśnięciem przesłanek związanych z przeterminowaniem należności, wystąpieniem należności nieściągalnych bądź dochodzeniem ich na drodze sądowej, jak również z utratą wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

	Utworzenia		Odwrócenia	
	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Segment Rafineria	(624 596)	(392 284)	66 190	42 787
Segment Detal	(119 597)	(61 523)	37 683	73 275
Segment Petrochemia	(1 447 992)	(183 884)	42 720	56 161
Odpisy aktualizujące segmentów	(2 192 185)	(637 691)	146 593	172 223
Funkcje Korporacyjne	(79 773)	(53 114)	83 296	50 871
Odpisy aktualizujące w działalności operacyjnej	(2 271 958)	(690 805)	229 889	223 094
Odpisy aktualizujące w działalności finansowej	(15 012)	(16 483)	8 861	15 995
Razem	(2 286 970)	(707 288)	238 750	239 089

W 2011 roku odpisy dokonane w segmencie rafineryjnym dotyczyły przede wszystkim utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych ORLEN Lietuva oraz Paramo. Odpisy dokonane w segmencie detalicznym dotyczyły głównie stacji paliw. Odpisy w segmencie petrochemicznym wynikały głównie z utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych spółki Spolana oraz ANWIL S.A. W funkcjach korporacyjnych ujęto głównie odpisy na majątek wycofany z działalności operacyjnej Grupy i materiały zbędne.

Szczegółowe informacje dotyczące odpisów na majątek trwały zostały przedstawione w notce 14.

6.2.3. Informacje dotyczące obszarów geograficznych

Podział geograficzny przychodów ze sprzedaży został zaprezentowany według siedziby kraju zleceniodawcy.

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Polska	46 326 625	39 011 668
Niemcy	18 460 641	13 693 847
Czechy	11 576 378	9 494 295
Litwa, Łotwa, Estonia	8 832 521	5 430 452
Pozostałe kraje	21 776 909	15 917 170
Razem	106 973 074	83 547 432

Pozycja pozostałe kraje zawiera głównie sprzedaż zrealizowaną dla zleceniodawców ze Szwajcarii, Danii, Wielkiej Brytanii, Austrii i Ukrainy.

Podział geograficzny rzeczowych aktywów trwałych (nota 7), nieruchomości inwestycyjnych (nota 8), wartości niematerialnych (nota 9) i prawa wieczystego użytkowania gruntów (nota 10).

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Polska	15 962 029	16 876 331
Niemcy	927 668	763 891
Czechy	5 382 672	5 629 991
Litwa, Łotwa, Estonia	5 806 542	5 370 587
Pozostałe kraje	36 093	33 251
Razem	28 115 005	28 674 052

6.3. Przychody ze sprzedaży

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Segment Rafineria		
Benzyna	14 327 239	11 592 025
Olej napędowy	26 796 382	19 456 694
Lekki olej opałowy	2 153 135	1 888 467
Jet A-1	2 649 446	1 831 153
LPG	1 292 938	894 484
Oleje	602 023	363 668
Asfalt	2 200 845	1 599 712
Ciężki olej opałowy	5 551 787	3 787 558
Pozostałe	2 901 813	4 064 966
Razem	58 475 608	45 478 727
Segment Detal		
Benzyna	12 698 682	10 579 008
Olej napędowy	16 163 880	11 936 468
LPG	1 224 193	1 022 864
Pozostałe	3 950 745	3 498 700
Razem	34 037 500	27 037 040
Segment Petrochemia		
Polimery	3 991 723	3 643 645
Monomery	2 033 615	1 713 847
PTA	1 238 788	—
PCW	1 329 757	1 095 676
Nawozy	1 035 732	782 303
Benzen	1 154 859	790 846
Butadien	634 951	342 459
Aceton	85 628	61 439
Tlenek etylenu	125 450	68 313
Fenol	175 254	128 689
Glikol	298 117	193 223
Toluen	62 282	89 258
Ortoksylen	42 664	15 317
Kaprolaktam	380 430	319 137
Amoniak	175 056	125 916
Ług sodowy	231 416	118 872
Pozostałe	1 317 462	1 463 904
Razem	14 313 184	10 952 844
Funkcje Korporacyjne	146 782	78 821
Przychody	106 973 074	83 547 432

6.4. Informacje o wiodących klientach

W 2011 roku oraz 2010 roku Grupa Kapitałowa nie zidentyfikowała wiodących klientów, których wartość obrotów przekroczyła poziom 10% łącznych przychodów ze sprzedaży Grupy Kapitałowej ORLEN.

7. Rzeczowe aktywa trwałe

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Grunty	938 968	895 828
Budynki i budowle	10 867 658	9 211 310
Urządzenia techniczne i maszyny	12 701 312	10 843 336
Środki transportu i pozostałe	902 736	755 271
Środki trwałe w budowie	1 167 977	5 697 268
	26 578 651	27 403 013

Zmiany stanu rzeczowych aktywów trwałych według grup rodzajowych

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu i pozostałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość księgowa brutto						
1 stycznia 2011	927 646	15 610 355	26 742 192	2 037 383	5 777 300	51 094 876
Nakłady inwestycyjne	503	18 845	133 431	63 708	1 792 417	2 008 904
Pozostałe zwiększenia	—	16 071	14 992	6 419	34 589	72 071
Koszty finansowania zewnętrznego	—	111 590	125 307	9 322	(192 739)	53 480
Reklasyfikacje	19 873	2 463 316	3 110 459	282 605	(6 107 631)	(231 378)
Sprzedaż	(5 137)	(7 417)	(5 075)	(52 144)	—	(69 773)
Likwidacja	(829)	(73 574)	(317 018)	(110 767)	—	(502 188)
Pozostałe zmniejszenia	(184)	(8 201)	(30 199)	(6 936)	(42 808)	(88 328)
Różnice kursowe	62 780	483 718	1 983 794	95 722	59 863	2 685 877
31 grudnia 2011	1 004 652	18 614 703	31 757 883	2 325 312	1 320 991	55 023 541
Skumulowane umorzenie, odpisy aktualizujące i rozliczone dotacje rządowe						
1 stycznia 2011	31 818	6 369 268	15 868 927	1 281 771	80 032	23 631 816
Amortyzacja	865	643 083	1 428 894	205 153	—	2 277 995
Pozostałe zwiększenia	—	8 647	3 771	2 761	—	15 179
Odpisy aktualizujące netto	31 315	578 769	972 620	25 073	67 839	1 675 616
zwiększenia	37 083	611 889	981 367	26 559	74 996	1 731 894
zmniejszenia	(5 768)	(33 120)	(8 747)	(1 486)	(7 157)	(56 278)
Reklasyfikacje	—	(21 185)	(360)	(213)	—	(21 758)
Sprzedaż	(145)	(4 902)	(18 002)	(49 804)	—	(72 853)
Likwidacja	—	(55 920)	(287 343)	(103 532)	—	(446 795)
Pozostałe zmniejszenia	—	(3 157)	(12 389)	(6 565)	—	(22 111)
Dotacje rządowe – rozliczenie	—	2 544	2 496	61	—	5 101
Różnice kursowe	1 831	201 132	1 069 418	64 281	5 143	1 341 805
31 grudnia 2011	65 684	7 718 279	19 028 032	1 418 986	153 014	28 383 995
Wartość księgowa brutto						
1 stycznia 2010	924 950	15 027 606	25 816 266	2 005 978	4 561 426	48 336 226
Zwiększenia nakładów	45	30 237	40 274	26 955	2 645 986	2 743 497
Pozostałe zwiększenia	238	1 375	2 108	1 427	—	5 148
Koszty finansowania zewnętrznego	—	5 770	641	293	150 023	156 727

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu i pozostałe	Środki trwale w budowie	Razem
Reklasyfikacje	6 703	569 575	808 399	122 281	(1 592 838)	(85 880)
Sprzedaż	(1 212)	(12 843)	(26 442)	(34 806)	—	(75 303)
Likwidacja	(442)	(39 220)	(240 704)	(83 831)	—	(364 197)
Pozostałe zmniejszenia	(597)	(35 078)	(70 442)	(19 710)	(5 099)	(130 926)
Różnice kursowe	(2 039)	62 933	412 092	18 796	17 802	509 584
31 grudnia 2010	927 646	15 610 355	26 742 192	2 037 383	5 777 300	51 094 876
Skumulowane umorzenie, odpisy aktualizujące i rozliczone dotacje rządowe						
1 stycznia 2010	31 103	5 671 192	14 371 514	1 142 592	49 388	21 265 789
Amortyzacja	—	583 872	1 513 785	221 675	—	2 319 332
Pozostałe zwiększenia	737	15 991	18 007	6 113	—	40 848
Odpisy aktualizujące netto	84	127 402	75 841	(152)	31 089	234 264
zwiększenia	407	191 032	115 638	3 070	50 028	360 175
zmniejszenia	(323)	(63 630)	(39 797)	(3 222)	(18 939)	(125 911)
Reklasyfikacje	—	6 609	(6 347)	(941)	—	(679)
Sprzedaż	—	(7 659)	(17 802)	(24 625)	—	(50 086)
Likwidacja	(250)	(26 879)	(223 578)	(52 690)	—	(303 397)
Pozostałe zmniejszenia	—	(25 015)	(34 798)	(17 449)	—	(77 262)
Dotacje rządowe – rozliczenie	—	3 255	1 862	74	—	5 191
Różnice kursowe	144	20 500	170 443	7 174	(445)	197 816
31 grudnia 2010	31 818	6 369 268	15 868 927	1 281 771	80 032	23 631 816
Dotacje rządowe						
1 stycznia 2011	—	29 777	29 929	341	—	60 047
31 grudnia 2011	—	28 766	28 539	3 590	—	60 895
1 stycznia 2010	—	55 230	17 075	—	—	72 305
31 grudnia 2010 (dane przekształcone)	—	29 777	29 929	341	—	60 047
Wartość księgowa netto						
1 stycznia 2011	895 828	9 211 310	10 843 336	755 271	5 697 268	27 403 013
31 grudnia 2011	938 968	10 867 658	12 701 312	902 736	1 167 977	26 578 651
1 stycznia 2010	893 847	9 301 184	11 427 677	863 386	4 512 038	26 998 132
31 grudnia 2010	895 828	9 211 310	10 843 336	755 271	5 697 268	27 403 013

Odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku wyniosły odpowiednio 5 166 270 tysięcy PLN i 3 132 778 tysięcy PLN. Dotyczyły one głównie utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych Grupy ORLEN Lietuva, Paramo oraz Grupy ANWIL (szczegółowe informacje przedstawiono w nocie 14).

Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych ujmowane jest w pozostałej działalności operacyjnej.

Grupa Kapitałowa dokonuje okresowej weryfikacji stosowanych stawek amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych, a korekta odpisów amortyzacyjnych dokonywana jest prospektywnie.

Zastosowanie w 2011 roku okresów użytkowania składników rzeczowego majątku trwałego z roku 2010 spowodowałoby wzrost amortyzacji o (226 360) tysięcy PLN.

Wartość księgowa brutto w pełni zamortyzowanych rzeczowych aktywów trwałych będących nadal w użytkowaniu na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku wyniosła odpowiednio 4 064 004 tysięcy PLN i 4 283 859 tysięcy PLN.

Składniki rzeczowego majątku trwałego na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku o wartości księgowej netto odpowiednio 586 065 tysięcy PLN i 626 054 tysiące PLN stanowiły zabezpieczenie zobowiązań Grupy Kapitałowej.

Ponadto w Grupie Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2011 roku rzeczowe aktywa trwałe o wartości księgowej netto 65 355 tysięcy PLN, na podstawie obowiązującej umowy, stanowiły zabezpieczenie zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek w rachunku bieżącym, których wartość na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniosła zero.

Wartość księgowa netto czasowo nieużywanych rzeczowych aktywów trwałych na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku wyniosła odpowiednio 31 364 tysiące PLN i 81 634 tysiące PLN.

Wartość księgowa netto rzeczowych aktywów trwałych wycofanych z użytkowania i niezakwalifikowanych do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku wyniosła odpowiednio 53 435 tysięcy PLN i 47 074 tysiące PLN.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku na wycofane rzeczowe aktywa trwałe został utworzony odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w kwocie odpowiednio 47 106 tysięcy PLN i 39 117 tysięcy PLN.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku Grupa otrzymała dotacje o wartości odpowiednio 60 895 tysięcy PLN i 60 047 tysięcy PLN głównie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na dofinansowanie zadań inwestycyjnych związanych ze zmianą technologii produkcji chloru, zakup pieców fluidalnych oraz stworzenie w ramach Płockiego Parku Przemysłowo-Technologicznego nowych obiektów kubaturowych.

Grupa wykorzystwała również środki z Zakładowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, które wydatkowane zostały na zakup zestawów samochodowych do przewozu paliw.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku wartość księgowa netto leasingowanych składników aktywów trwałych wyniosła odpowiednio 168 464 tysięcy PLN i 168 780 tysięcy PLN. Szczegółowy podział leasingowanych składników aktywów trwałych został przedstawiony w nocie 34.1.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku wartość rzeczowych aktywów trwałych związanych z poszukiwaniem i wydobywaniem węglowodorów wyniosła odpowiednio 72 567 tysięcy PLN i 35 722 tysiące PLN.

8. Nieruchomości inwestycyjne

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Stan na początek okresu	71 976	71 487
Przeklasyfikowanie z rzeczowych aktywów trwałych	32 220	15
Sprzedaż	(319)	(303)
Wyceny do wartości godziwej	10 390	(122)
zwiększenia	10 390	—
zmniejszenia	—	(122)
Różnice kursowe	3 378	899
	117 645	71 976

Składnikami inwestycji w nieruchomości są głównie budynki socjalno-biurowe oraz grunty.

W 2011 roku i 2010 roku Grupa Kapitałowa uzyskała przychody z czynszów dotyczących nieruchomości inwestycyjnych w wysokości odpowiednio 18 046 tysięcy PLN i 10 711 tysięcy PLN.

Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych poniesione w 2011 roku i 2010 roku, które w danym okresie przyniosły przychody z czynszów wyniosły odpowiednio (6 615) tysięcy PLN i (2 649) tysięcy PLN. Bezpośrednie koszty operacyjne poniesione w 2011 roku i 2010 roku dotyczące nieruchomości inwestycyjnych, które w danym okresie nie przyniosły przychodów z czynszów wyniosły odpowiednio (544) tysiące PLN i (380) tysięcy PLN.

W 2011 roku Grupa Unipetrol dokonała przeklasyfikowania środków trwałych w budowie do nieruchomości inwestycyjnych budynków oraz gruntów przeznaczonych na wynajem o wartości 32 220 tysięcy PLN.

W zależności od charakteru inwestycji w nieruchomości, do oszacowania wartości godziwej stosowano metody – porównawczą i dochodową. Metodę porównawczą stosowano przy założeniu, że wartość wycenianej nieruchomości jest równa cenie możliwej do uzyskania na rynku za nieruchomość o podobnym charakterze. W metodzie dochodowej obliczenia przeprowadzono przy użyciu techniki dyskontowania strumieni pieniężnych, ze względu na zmienność dochodów w przewidywanej przyszłości. W analizie dla najbardziej istotnych pozycji zastosowano 10-letni okres prognozy. Do dyskontowania zastosowano stopę dyskonta odzwierciedlającą wymaganą przez nabywców nieruchomości relację pomiędzy rocznym dochodem uzyskiwanym z nieruchomości a nakładami, jakie należy ponieść na ich zakup.

Prognozy zdyskontowanych przepływów środków pieniężnych dla wycenianych obiektów uwzględniają warunki zawarte we wszystkich umowach najmu oraz dowody zewnętrzne, takie jak aktualne rynkowe stawki najmu podobnych obiektów, podobnie zlokalizowanych, będących w porównywalnym stanie technicznym i standardzie oraz służące podobnym celom.

9. Wartości niematerialne

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie	55 401	58 243
Wartości niematerialne w toku wytwarzania	35 284	26 622
Koszty prac rozwojowych	20 117	31 621
Pozostałe wartości niematerialne	1 267 643	1 044 466
Oprogramowanie	60 808	64 019
Patenty, znaki towarowe i licencje	544 854	482 316
Wartość firmy	98 832	88 247
Prawa majątkowe	507 785	384 307
Pozostałe	55 364	25 577
Razem	1 323 044	1 102 709

Zmiana stanu wartości niematerialnych wytworzonych we własnym zakresie

	Wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie		
	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Koszty prac rozwojowych	Razem
Wartość księgowa brutto			
1 stycznia 2011	26 622	83 388	110 010
Zwiększenia nakładów	15 006	390	15 396
Pozostałe zwiększenia	—	3 837	3 837
Reklasyfikacje	7 151	1 890	9 041
Likwidacja	—	(267)	(267)
Pozostałe zmniejszenia	(12 108)	(7 094)	(19 202)
Różnice kursowe	979	6 146	7 125
31 grudnia 2011	37 650	88 290	125 940
Skumulowane umorzenie, odpisy aktualizujące i rozliczone dotacje rządowe			
1 stycznia 2011	—	51 767	51 767
Amortyzacja	—	10 189	10 189
Odpisy aktualizujące netto	2 428	2 328	4 756
zwiększenia	2 428	2 388	4 816
zmniejszenia	—	(60)	(60)
Likwidacja	—	(207)	(207)
Pozostałe zmniejszenia	—	(2)	(2)
Różnice kursowe	(62)	4 098	4 036
31 grudnia 2011	2 366	68 173	70 539
Wartość księgowa brutto			
1 stycznia 2010	32 322	67 301	99 623
Zwiększenia nakładów	36 326	1 203	37 529
Pozostałe zwiększenia	2 999	17 971	20 970
Reklasyfikacje	1 767	(56)	1 711
Sprzedaż	—	(59)	(59)
Pozostałe zmniejszenia	(47 744)	(3 804)	(51 548)
Różnice kursowe	952	832	1 784
31 grudnia 2010	26 622	83 388	110 010

	Wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie		
	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Koszty prac rozwojowych	Razem
Skumulowane umorzenie, odpisy aktualizujące i rozliczone dotacje rządowe			
1 stycznia 2010	—	42 304	42 304
Amortyzacja	—	8 930	8 930
Odpisy aktualizujące netto	—	(13)	(13)
zwiększenia	—	59	59
zmniejszenia	—	(72)	(72)
Sprzedaż	—	(59)	(59)
Różnice kursowe	—	605	605
31 grudnia 2010	—	51 767	51 767
Wartość księgowa netto			
1 stycznia 2011	26 622	31 621	58 243
31 grudnia 2011	35 284	20 117	55 401
1 stycznia 2010	32 322	24 997	57 319
31 grudnia 2010	26 622	31 621	58 243

Odpisy aktualizujące wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku wyniosły odpowiednio 5 415 tysięcy PLN i 729 tysięcy PLN (szczegółowe informacje przedstawiono w notce 14).

Zmiana stanu innych niż wytworzone we własnym zakresie wartości niematerialnych

	Innych niż wytworzone we własnym zakresie wartości niematerialne					
	Oprogra- mowanie	Patenty, znaki towarowe i licencje	Wartość firmy	Prawa majątkowe	Pozostałe	Razem
Wartość księgowa brutto						
1 stycznia 2011	241 346	1 014 543	419 390	403 028	40 784	2 119 091
Zwiększenia nakładów	4 555	4 013	6 608	—	28 601	43 777
Pozostałe zwiększenia	5 174	16 125	3 922	1 063 821	5 543	1 094 585
Reklasyfikacje	3 980	139 296	—	34 589	1	177 866
Sprzedaż	(1)	—	—	(242 595)	—	(242 596)
Likwidacja	(2 234)	(16 497)	—	(17 122)	—	(35 853)
Pozostałe zmniejszenia	(21)	(646)	—	(669 022)	(4 643)	(674 332)
Różnice kursowe	21 990	27 780	3 712	24 650	2 309	80 441
31 grudnia 2011	274 789	1 184 614	433 632	597 349	72 595	2 562 979
Skumulowane umorzenie, odpisy aktualizujące i rozliczone dotacje rządowe						
1 stycznia 2011	177 306	532 122	331 143	18 721	15 207	1 074 499
Amortyzacja	17 557	70 138	—	—	1 859	89 554
Pozostałe zwiększenia	217	8 771	1 844	14 580	4 310	29 722
Odpisy aktualizujące netto	4 708	25 383	(159)	71 854	350	102 136
zwiększenia	4 731	34 526	—	75 038	350	114 645
zmniejszenia	(23)	(9 143)	(159)	(3 184)	—	(12 509)
Sprzedaż	(1)	—	—	—	—	(1)
Likwidacja	(2 174)	(7 206)	—	(15 045)	(4 291)	(28 716)
Pozostałe zmniejszenia	(2)	(342)	—	—	(659)	(1 003)

Innych niż wytworzone we własnym zakresie wartości niematerialne						
	Oprogra- mowanie	Patenty, znaki towarowe i licencje	Wartość firmy	Prawa majątkowe	Pozostałe	Razem
Dotacje rządowe – rozliczenie	3	32	—	—	—	35
Różnice kursowe	16 343	10 789	1 972	(546)	455	29 013
31 grudnia 2011	213 957	639 687	334 800	89 564	17 231	1 295 239
Wartość księgowa brutto						
1 stycznia 2010	210 673	966 733	421 071	—	23 552	1 622 029
Zwiększenia nakładów	8 216	9 805	—	29 069	26 333	73 423
Pozostałe zwiększenia	24 705	16 924	—	1 593 253	(4 484)	1 630 398
Reklasyfikacje	11 709	43 929	—	—	1 116	56 754
Sprzedaż	(40)	(695)	—	(612 548)	—	(613 283)
Likwidacja	(16 061)	(27 873)	—	(5 428)	—	(49 362)
Pozostałe zmniejszenia	292	(312)	(937)	(592 876)	(6 064)	(599 897)
Różnice kursowe	1 852	6 032	(744)	(8 442)	331	(971)
31 grudnia 2010	241 346	1 014 543	419 390	403 028	40 784	2 119 091
Skumulowane umorzenie, odpisy aktualizujące i rozliczone dotacje rządowe						
1 stycznia 2010	169 723	472 350	331 235	—	15 639	988 947
Amortyzacja	17 546	72 612	—	—	2 828	92 986
Pozostałe zwiększenia	4 383	104	1 746	28 410	—	34 643
Odpisy aktualizujące netto	26	12 424	(369)	3 184	(1)	15 264
zwiększenia	23	12 471	—	3 184	—	15 678
zmniejszenia	3	(47)	(369)	—	(1)	(414)
Sprzedaż	(40)	(122)	—	—	—	(162)
Likwidacja	(16 061)	(27 605)	(886)	(12 871)	—	(57 423)
Pozostałe zmniejszenia	(27)	(335)	—	(2)	(3 473)	(3 837)
Różnice kursowe	1 756	2 694	(583)	—	214	4 081
31 grudnia 2010	177 306	532 122	331 143	18 721	15 207	1 074 499
Dotacje rządowe						
1 stycznia 2011	21	105	—	—	—	126
31 grudnia 2011	24	73	—	—	—	97
1 stycznia 2010	—	—	—	—	—	—
31 grudnia 2010	21	105	—	—	—	126
Wartość księgowa netto						
1 stycznia 2011	64 019	482 316	88 247	384 307	25 577	1 044 466
31 grudnia 2011	60 808	544 854	98 832	507 785	55 364	1 267 643
1 stycznia 2010	40 950	494 383	89 836	—	7 913	633 082
31 grudnia 2010	64 019	482 316	88 247	384 307	25 577	1 044 466

Odpisy aktualizujące pozostałe wartości niematerialne na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku wyniosły odpowiednio 132 480 tysięcy PLN i 31 856 tysięcy PLN (szczegółowe informacje przedstawiono w notce 14).

Odpisy aktualizujące wartość firmy na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku wyniosły odpowiednio 309 650 tysięcy PLN i 309 773 tysiące PLN.

Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartości niematerialne ujmowane jest w pozostałej działalności operacyjnej.

Grupa Kapitałowa dokonuje weryfikacji stosowanych stawek amortyzacji wartości niematerialnych, a korekta odpisów amortyzacyjnych dokonywana jest prospektywnie.

Zastosowanie w 2011 roku okresów użytkowania składników wartości niematerialnych z roku 2010 spowodowałoby wzrost amortyzacji o (9 434) tysiące PLN.

Wartość księgowa brutto w pełni zamortyzowanych wartości niematerialnych, będących nadal w użytkowaniu na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku wyniosła odpowiednio 510 749 tysięcy PLN i 458 289 tysięcy PLN.

Wartość księgowa netto składników wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku wyniosła odpowiednio 11 498 tysięcy PLN oraz 8 502 tysiące PLN.

W Grupie Kapitałowej poniesiono i skapitalizowano w ramach wartości niematerialnych wydatki związane z rejestracją chemikaliów produkowanych lub importowanych (określonych w Rozporządzeniu nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów) – tzw. REACH (*Registration, Evaluation, Authorization and Restriction of Chemicals*). Ponieważ rejestracja jest bezterminowa oraz nieznany jest okres produkcji lub importu poszczególnych chemikaliów przyjęto nieokreślony okres ich użytkowania.

Jako składnik wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania Grupa Kapitałowa traktuje również wartość firmy. Wartość księgowa netto wartości firmy na 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku wyniosła odpowiednio 98 831 tysięcy PLN oraz 88 247 tysięcy PLN.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku wartość księgowa netto leasingowanych składników aktywów trwałych wyniosła odpowiednio 863 tysiące PLN i 998 tysięcy PLN. Szczegółowy podział leasingowanych składników aktywów trwałych został przedstawiony w nocie 34.1.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku wartość wartości niematerialnych związanych z poszukiwaniem i wydobywaniem węglowodorów wyniosła odpowiednio 52 750 tysięcy PLN i 27 628 tysięcy PLN.

Prawa majątkowe

Przydział uprawnień do emisji CO₂ na poszczególne instalacje nastąpił w drodze Rozporządzenia Rady Ministrów w ramach Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień (KPRU II), w związku z przyjętym przez Unię Europejską Protokołem z Kioto z 11 grudnia 1997 roku do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatycznych.

Zmiana stanu posiadanych uprawnień do emisji CO₂ w 2011 roku

	Ilość (w tonach)	Wartość
Stan na dzień 1 stycznia 2011 roku	5 607 337	307 958
Otrzymane nieodpłatnie	13 502 574	801 471
Rozliczone za 2010 rok	(11 879 766)	(665 312)
Zakup/(Sprzedaż) netto	52 973	1 335
Odpisy aktualizujące	—	(74 524)
Różnice kursowe	—	25 196
Stan na dzień 31 grudnia 2011 roku	7 283 118	396 124
Emisja CO ₂ w 2011 roku	11 356 633	546 736
Niedobór	(4 073 515)	(150 612)
Planowane pokrycie niedoboru poprzez wykorzystanie uprawnień przyznanych nieodpłatnie na kolejny rok	4 073 515	150 612

Na dzień 31 grudnia 2011 roku wartość rynkowa jednego uprawnienia EUA (Europejskie Uprawnienia do Emisji przydzielane instalacjom zgodnie z Krajowym Programem Rozdziału Uprawnień (KPRU)) wyniosła 30,48 PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2011 roku (co odpowiada 6,90 EUR). (źródło: <http://www.bluenext.eu>)

W 2011 roku Grupa zawarła transakcje sprzedaży uprawnień do emisji CO₂ oraz jednocześnie zawarła transakcje zabezpieczające cenę zakupu uprawnień w przyszłości.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa posiadała również inne prawa majątkowe w kwocie 111 661 tysięcy PLN. Obejmują one głównie 2 418 000 ERU (Emission Reduction Unit) jednostka redukcji emisji o wartości 93 597 tysięcy PLN otrzymanych nieodpłatnie w związku ze zrealizowaną w 2008 roku inwestycją na Instalacji Kwasu Azotowego redukującą emisję podtlenków azotu.

10. Prawa wieczystego użytkowania gruntów

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Stan na początek okresu	96 354	96 043
Nakłady inwestycyjne	1 420	16
Reklasyfikacje	200	1 882
Amortyzacja	(1 526)	(1 499)
Odpisy aktualizujące	(384)	—
utworzenie	(472)	—
odwrócenie	87	—
Sprzedaż i likwidacja	(430)	(77)
Różnice kursowe	30	(11)
	95 664	96 354

Grupa posiada prawa wieczystego użytkowania gruntów otrzymane nieodpłatnie na mocy decyzji administracyjnych zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi. Grunty te w przeważającej części znajdują się na terenie obiektów związanych z podstawową działalnością gospodarczą Grupy. W szczególności umiejscowione są na nich instalacje produkcyjne, terminale paliw, stacje paliw a także inne obiekty dotyczące działalności Grupy.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku Grupa Kapitałowa rozpoznała w ewidencji pozabilansowej prawa wieczystego użytkowania gruntów, otrzymane na mocy decyzji administracyjnych, w kwocie odpowiednio 1 017 741 tysięcy PLN i 993 948 tysięcy PLN. Prawa te zostały wycenione według ustalonej w latach poprzednich wartości godziwej.

W wyniku finansowym za rok 2011 i 2010 ujęto koszty związane z tymi prawami w kwocie odpowiednio (47 435) tysięcy PLN i (41 862) tysiące PLN.

11. Akcje i udziały w jednostkach wycenianych metodą praw własności

	Wartość księgowa na dzień		Udział Grupy w kapitale podstawowym / w ogólnej liczbie głosów		Podstawowa działalność
	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010	
Polkomtel S.A.	—	1 451 334	0,00%	24,39%	świadczenie usług w zakresie telefonii komórkowej
Pozostałe	13 125	49 682	—	—	
	13 125	1 501 016			

Do dnia 30 czerwca 2011 roku spółka Polkomtel S.A. była wyceniana metodą praw własności. W skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów udział w wyniku Polkomtel S.A. został zaprezentowany jako Udział w wyniku finansowym jednostek konsolidowanych metodą praw własności.

Poniżej ujawniono skrócone informacje finansowe dotyczące Polkomtel S.A. na dzień oraz za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku.

	Stan na 31.12.2010
Aktywa trwałe	6 596 916
Aktywa obrotowe	1 369 002
Zobowiązania długoterminowe	1 892 622
Zobowiązania krótkoterminowe	2 321 642
	Rok zakończony 31.12.2010
Przychody ze sprzedaży	7 672 409
Zysk z działalności operacyjnej	1 534 825
Zysk przed opodatkowaniem	1 429 302
Podatek dochodowy	(279 143)
Zysk netto	1 150 159

11.1. Rozliczenie transakcji sprzedaży akcji Polkomtel S.A.

W dniu 9 listopada 2011 roku PKN ORLEN S.A. sprzedał cały posiadany pakiet 24,39% akcji Polkomtel S.A. za łączną cenę 3 672 147 tysięcy PLN. Przeniesienie akcji nastąpiło na podstawie podpisanej umowy sprzedaży akcji Polkomtel S.A., w wykonaniu przedwstępnej umowy sprzedaży 100% akcji spółki Polkomtel S.A. zawartej w dniu 30 czerwca 2011 roku.

Rozliczenie transakcji w sprawozdaniu skonsolidowanym Grupy Kapitałowej ORLEN

	Rok zakończony 31.12.2011
Przychód ze sprzedaży pomniejszony o koszty transakcji	3 665 801
Wartość akcji wycenianych metodą praw własności na moment przeklasyfikowania do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży	(1 388 349)
Zysk ze sprzedaży akcji Polkomtel S.A.	2 277 452

11.2. Spółki współkontrolowane konsolidowane metodą proporcjonalną

PKN ORLEN posiada 50%-owy udział w spółce joint-venture – Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o. (BOP), zajmującej się produkcją, dystrybucją i sprzedażą polimerów oraz w spółce Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny S.A. (PPPT), która zajmuje się doradztwem i zarządzaniem w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, zarządzaniem holdingami oraz zagospodarowaniem, kupnem i sprzedażą nieruchomości na własny rachunek.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku i za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku i za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku, udział Grupy w aktywach, zobowiązaniach, przychodach i kosztach BOP przedstawiał się następująco:

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Aktywa trwałe	597 518	650 761
Aktywa obrotowe	696 774	568 362
Zobowiązania długoterminowe	238 700	280 290
Zobowiązania krótkoterminowe	515 398	420 304
	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Przychody	1 747 653	1 513 023
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(1 596 446)	(1 356 508)
Zysk brutto na sprzedaży	151 206	156 515
Koszty sprzedaży	(65 432)	(66 367)
Koszty ogólnego zarządu	(12 956)	(11 531)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	926	(819)
Zysk z działalności operacyjnej	73 745	77 799
Przychody i koszty finansowe netto	(47 056)	(12 417)
Zysk przed opodatkowaniem	26 689	65 381
Podatek dochodowy	(5 023)	(12 795)
Zysk netto	21 666	52 587
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	154 815	127 045
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(27 130)	(14 245)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	(88 839)	(66 050)

Na dzień 31 grudnia 2011 roku i za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku oraz na dzień 31 grudnia 2010 roku i za rok zakończony 31 grudnia 2010 roku, udział Grupy w aktywach, zobowiązaniach, przychodach i kosztach (PPPT) przedstawiał się następująco:

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Aktywa trwałe	9 584	9 736
Aktywa obrotowe	24 527	22 802
Zobowiązania krótkoterminowe	1 300	336

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Przychody	2 921	892
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(1 480)	(686)
Zysk brutto na sprzedaży	1 441	206
Koszty ogólnego zarządu	(2 686)	(1 394)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	470	245
(Strata) z działalności operacyjnej	(775)	(943)
Przychody i koszty finansowe netto	1 084	951
Udział w zysku jednostek wycenianych metodą praw własności	—	65
Zysk przed opodatkowaniem	309	73
Podatek dochodowy	(58)	(5)
Zysk netto	251	68
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	26	50
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	1 228	21

12. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Akcje notowane	690	1 190
Wodkan S.A.	674	1 151
Centrozap Katowice S.A.	16	39
Akcje/udziały nienotowane	39 830	41 593
Naftoport sp. z o.o.	39 502	39 502
Pozostałe	328	2 091
	40 520	42 783

Odpisy aktualizujące aktywa finansowe dostępne do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku wyniosły odpowiednio 74 469 tysięcy PLN i 73 748 tysięcy PLN.

13. Pozostałe aktywa długoterminowe

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	81	—
Pożyczki udzielone	13 115	35 356
Pozostałe	5 141	4 983
Aktywa finansowe	18 337	40 339
Zaliczki na środki trwałe w budowie	2 520	2 760
Pozostałe	10 109	6 031
Aktywa niefinansowe	12 629	8 791
	30 966	49 130

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość pozostałych aktywów długoterminowych

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Stan na początek okresu	5	5
Utworzenie	408	—
Różnice kursowe	(10)	—
	403	5

14. Utrata wartości aktywów trwałych

Pogorszenie sytuacji makroekonomicznej w roku 2011, utrzymujące się wysokie ceny ropy naftowej przy osłabieniu lokalnych walut oraz presja na marże rafinerijne i petrochemiczne, spadek kursu akcji PKN ORLEN notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie poniżej ich wartości księgowej, a także zmiany technologiczne stanowiły przesłanki do przeprowadzenia testów i w efekcie ujęcie odpisu z tytułu utraty wartości aktywów trwałych w Grupie ORLEN.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku przeprowadzono test na utratę wartości aktywów dla wszystkich zidentyfikowanych ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne (CGU – ang. Cash Generating Unit) dla których wystąpiły przesłanki wskazujące możliwość utraty wartości.

Analizy te zostały przeprowadzone w oparciu o projekcje finansowe dla lat 2012–2016 przy uwzględnieniu niezbędnych korekt dotyczących głównie poziomu i efektów wydatków inwestycyjnych oraz działań efektywnościowych.

Dla celów badania utraty wartości aktywów rzeczowych i wartości niematerialnych ustalono okresy analizy dla poszczególnych CGU na podstawie planowanego okresu użytkowania ich głównych składników majątkowych.

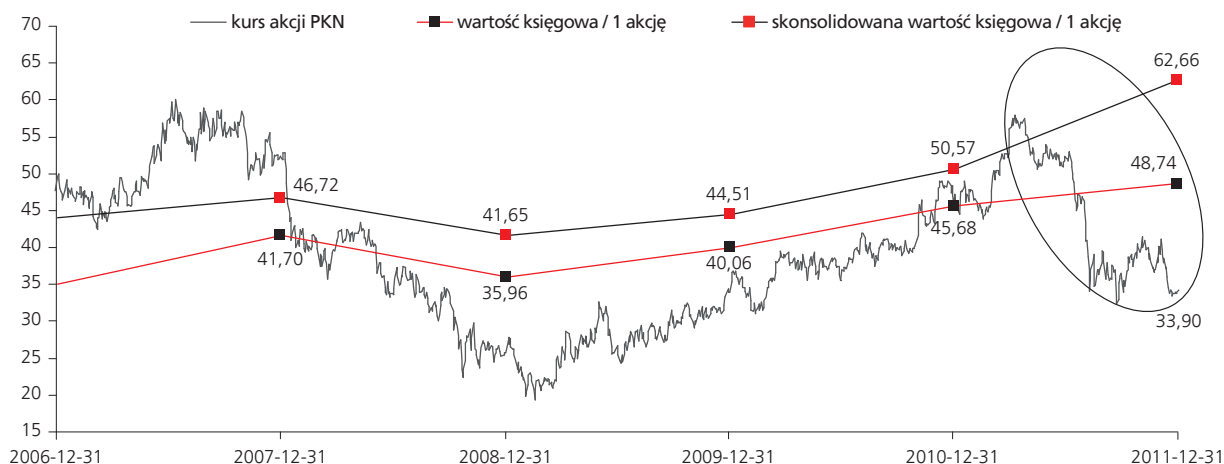
Po okresie 5 lat objętych projekcjami finansowymi przyjęto stałą stopę wzrostu przepływów pieniężnych oszacowaną indywidualnie dla poszczególnych rynków geograficznych.

Dla celów badania utraty wartości akcji i udziałów, na poziomie Jednostki Dominującej, po 5-letnim okresie projekcji finansowych określono wartość rezydualną (terminal value). W kalkulacjach uwzględniono zmiany kapitału pracującego netto oraz wartość długu netto poszczególnych spółek Grupy.

Prognozy przyszłych wyników finansowych opierają się na szeregu założeń, których część dotycząca czynników makroekonomicznych, w tym: kursy walut, ceny surowców, stopy procentowe, jest poza kontrolą Grupy Kapitałowej. Zmiany tych założeń mogą wpłynąć na wyniki testów na utratę wartości aktywów trwałych i w konsekwencji mogą doprowadzić do zmian sytuacji majątkowej oraz wyników finansowych Grupy.

Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Źródło wskaźników makroekonomicznych niezbędnych do określenia stopy dyskonta stanowiły publikacje prof. Aswatha Damodarana dostępne na dzień 31 grudnia 2011 roku. (źródło: <http://pages.stern.nyu.edu>)

Wartości księgowe / 1 akcję na koniec lat 2007–2011 po uwzględnieniu dokonanych odpisów

Struktura stóp dyskontowych segmentów geograficznych działalności Grupy Kapitałowej ORLEN

	CZECZY (CZK)	NIEMCY (EUR)	POLSKA (PLN)	Litwa (USD)
Koszt kapitału własnego	12,18%	8,45%	14,76%	11,89%
Koszt długu po opodatkowaniu	4,13%	3,09%	5,72%	6,33%
Struktura kapitału	0,40	0,40	0,40	0,40
Stopa dyskontowa	9,88%	6,92%	12,18%	10,31%
stała stopa wzrostu po roku 2016	2,28%	1,82%	3,02%	2,18%

Koszt kapitału własnego = stopa wolna od ryzyka + (beta lewarowana × premia za ryzyko rynku)

Koszt długu po opodatkowaniu = (stopa rynku pieniężnego + marża bankowa) × (1 – stopa podatku dochodowego)

Stała stopa wzrostu po roku 2016 = średnia długoterminowa inflacja prognozowana dla lat 2012–2016 wg Reuters

Dodatkowo dla CGU: Spolana – wydział PCW i ANWIL – wydział PCW zastosowano stopy dyskonta właściwe dla branży, odpowiednio 7,88% i 10,20%.

Zmiany stóp dyskonta przyjmowanych do wyliczenia utraty wartości w ciągu ostatnich 4 lat

	Stopy dyskonta			
	2008	2009	2010	2011
Czechy	9,41%	8,67%	8,15%	9,88%
zmiana r/r p.p.		–0,74	–0,52	1,73
Niemcy	6,49%	6,33%	5,78%	6,92%
zmiana r/r p.p.		–0,16	–0,55	1,14
Polska	10,86%	10,60%	10,24%	12,18%
zmiana r/r p.p.		–0,26	–0,36	1,94
Litwa	9,46%	9,48%	9,20%	10,31%
zmiana r/r p.p.		0,02	–0,28	1,11

Wpływ odpisów aktualizujących wartość aktywów na skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za 2011 rok

	Utworzenie odpisu	Odwrocenie odpisu	Odpisy aktualizujące netto
Grunty	(37 083)	5 765	(31 318)
Budynki i budowle	(611 889)	31 062	(580 827)
Urządzenia techniczne i maszyny	(981 367)	6 145	(975 222)
Środki transportu i pozostałe	(28 947)	566	(28 381)
Środki trwale w budowie	(74 996)	7 157	(67 839)
Oprogramowanie	(4 731)	23	(4 708)
Patenty, znaki towarowe i licencje	(34 526)	9 143	(25 383)
Prawa majątkowe	(75 038)	0	(75 038)
Wartości niematerialne w toku wytwarzania	(2 428)	—	(2 428)
Prawo wieczystego użytkowania	(472)	87	(385)
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	(4 023)	—	(4 023)
Pozostałe	(350)	708	358
31 grudnia 2011	(1 855 850)	60 656	(1 795 194)

Wpływ na skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów w podziale na segmenty za 2011 rok

	Utworzenie odpisu	Odwrocenie odpisu	Odpisy aktualizujące netto
Segment Rafineria	(360 072)	19 729	(340 343)
Segment Detal	(106 050)	31 271	(74 779)
Segment Petrochemia	(1 382 313)	8 919	(1 373 394)
Funkcje Korporacyjne	(7 416)	737	(6 679)
31 grudnia 2011	(1 855 850)	60 656	(1 795 194)

Odpisy netto aktualizujące wartość majątku w roku 2011 w segmencie rafineria dotyczyły głównie:

- Grupy Unipetrol: Paramo a.s. w wysokości (209 358) tysięcy PLN
- Grupa ORLEN Lietuva: AB ORLEN Lietuva w wysokości (104 821) tysięcy PLN.

Odpisy netto aktualizujące wartość majątku w roku 2011 w segmencie detal dotyczyły głównie:

- PKN ORLEN S.A. w wysokości (70 696) tysięcy PLN
- Grupy ORLEN Lietuva: AB Ventus Nafta w wysokości (13 401) tysięcy PLN.

Odpisy netto aktualizujące wartość majątku w roku 2011 w segmencie petrochemia dotyczyły głównie:

- Grupy Unipetrol: RPA s.r.o. w wysokości (601 435) tysięcy PLN
- Grupy ANWIL: ANWIL S.A. w wysokości (455 712) tysięcy PLN, Spolana a.s. w wysokości (276 971) tysięcy PLN.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i prawa wieczystego użytkowania gruntów

	1 stycznia 2011	Utworzenie	Odwrocenie	Pozostałe	31 grudnia 2011
PKN ORLEN	165 661	100 315	(24 308)	137	241 805
Grupa Unipetrol	363 062	845 924	(13 220)	8 551	1 204 317
Grupa ORLEN Lietuva	2 327 964	157 153	(14 803)	335 753	2 806 067
Grupa ANWIL	151 914	748 233	(4 582)	(3 297)	892 268
Grupa Rafineria Trzebinia	92 192	—	(1 225)	—	90 968
Grupa Rafineria Nafty Jedlicze	46 212	—	(52)	—	46 160
Pozostałe spółki	17 629	4 225	(2 466)	(2 607)	16 780
	3 164 634	1 855 850	(60 656)	338 537	5 298 365

Pozycja pozostałe obejmuje głównie różnice kursowe z przeliczenia sald jednostek zagranicznych.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku przeprowadzono test na utratę wartości w odniesieniu do wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania i wartości firmy. Na tej podstawie nie stwierdzono konieczności dokonywania odpisów aktualizujących.

W 2010 roku miało miejsce utworzenie odpisu aktualizującego w kwocie (376 510) tysięcy PLN i odwrócenie odpisów w kwocie 106 291 tysięcy PLN. Odpisy dotyczyły głównie segmentów rafineryjnego (ORLEN Lietuva, Rafineria Trzebinia) i petrochemicznego (Grupa Unipetrol, Grupa ANWIL).

Informacje o zwiększeniach i zmniejszeniach odpisów aktualizujących w odniesieniu do każdej grupy niefinansowych aktywów trwałych przedstawiono w notach 7, 9, 10 i 19.

15. Zapasy

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Materiały	8 333 449	4 854 391
Półprodukty i produkty w toku	1 439 798	1 148 723
Produkty gotowe	4 673 760	4 038 525
Towary	1 296 945	716 079
Części zamienne	552 565	537 133
Zapasy netto	16 296 517	11 294 851
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	238 726	137 179
Zapasy brutto	16 535 243	11 432 030

W dniu 31 marca 2011 roku wygasła umowa dotycząca gromadzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej zawarta przez PKN ORLEN z LAMBOURN Sp. z o.o. w ramach zmiany formuły utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej. W związku z powyższym oraz zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami dotyczącymi utrzymywania zapasów obowiązkowych, PKN ORLEN zakupił za 1 190 298 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia transakcji (co odpowiada 421 278 tysiącom USD) ropę naftową posiadaną przez LAMBOURN Sp. z o. o. Cena zakupu ropy była zabezpieczona kontraktem terminowym. Rozliczenie transakcji zabezpieczającej pomniejszyło wartość zakupu surowca o 346 976 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia transakcji (co odpowiada 121 939 tysiącom USD). Przeniesienie własności surowca na PKN ORLEN nastąpiło w dniu 1 kwietnia 2011 roku po dokonaniu wpłaty pełnej kwoty z tytułu transakcji.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość zapasów

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Stan na początek okresu	137 179	142 097
Utworzenie	300 879	201 888
Odwrócenie	(39 416)	(39 461)
Wykorzystanie	(179 613)	(170 383)
Różnice kursowe	19 697	3 038
	238 726	137 179

Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość zapasów prezentowane jest w koszcie własnym sprzedaży.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku na zapasach o wartości księgowej odpowiednio 195 008 tysięcy PLN i 123 642 tysięcy PLN został ustanowiony zastaw jako zabezpieczenie zobowiązań Grupy Kapitałowej.

16. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Dostawy i usługi	7 055 689	5 296 717
Sprzedaż niefinansowych aktywów trwałych	853	13 673
Leasing finansowy	—	421
Pozostałe	110 103	132 114
Aktywa finansowe	7 166 645	5 442 925
Podatek akcyzowy i opłata paliwowa	170 997	211 205
Inne podatki, cła, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	448 184	387 095
Zaliczki na środki trwałe w budowie	14 695	36 971
Zaliczki na dostawy	10 929	9 374
Rozliczenia międzyokresowe czynne	246 966	180 019
Pozostałe	12 595	21 213
Aktywa niefinansowe	904 366	845 877
Należności netto	8 071 011	6 288 802
Odpis aktualizujący wartość należności	542 971	576 800
Należności brutto	8 613 982	6 865 602

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności w walutach obcych na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku wynosiły odpowiednio 3 798 910 tysięcy PLN i 3 012 189 tysięcy PLN. Szczegółowy podział należności od jednostek powiązanych przedstawiono w nocie 38.4.

Szczegółowy podział aktywów finansowych denominowanych w walutach obcych został zaprezentowany w nocie 33.7.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Stan na początek okresu	576 800	572 387
Utworzenie	127 526	112 956
Odwrócenie	(138 358)	(91 967)
Wykorzystanie	(43 138)	(17 854)
Włączenie spółki do konsolidacji	595	—
Różnice kursowe	19 546	1 278
	542 971	576 800

Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość należności prezentowane jest w pozostałej działalności operacyjnej w zakresie należności głównych oraz w działalności finansowej w zakresie odsetek za nieterminową płatność.

17. Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	225 910	175 498
forwardy walutowe	25 898	35 042
swapy towarowe	200 012	140 456
Instrumenty pochodne niewyznaczone dla celów rachunkowości zabezpieczeń	48 003	3 002
forwardy walutowe	30 395	1 662
swapy walutowe	3 410	415
swapy towarowe	14 198	—
pozostałe	—	925
Wbudowane instrumenty pochodne	180	1 026
swapy walutowe	180	1 026
Depozyty / inne dłużne papiery wartościowe	15 197	34 876
Pożyczki udzielone	4 041	5 710
Pozostałe	103	4 489
	293 434	224 601

18. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	4 361 978	2 757 599
Pozostałe środki pieniężne (w tym środki pieniężne w drodze)	94 351	63 143
Inne aktywa pieniężne	952 837	—
	5 409 166	2 820 742
w tym środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	108 517	68 289

Inne aktywa pieniężne na dzień 31 grudnia 2011 roku o terminie wykupu poniżej trzech miesięcy od daty nabycia obejmują głównie bony skarbowe w kwocie 952 819 tysięcy PLN.

Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania dotyczą głównie blokad środków pieniężnych na rachunkach bankowych w zakresie udzielonych gwarancji.

19. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Akcje i udziały	1 430	3 388
Składniki majątku trwałego	27 095	29 019
Pozostałe	—	9 242
	28 525	41 649

Pozycje składników majątku trwałego przeznaczone do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku dotyczą głównie budynków i budowli, gruntów, urządzeń technicznych i maszyn oraz środków transportu.

Odpisy aktualizujące wartość aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 wyniosły odpowiednio 9 261 tysięcy PLN i 9 753 tysiące PLN (szczegółowe informacje przedstawiono w notce 14).

20. Kapitał własny

20.1. Kapitał podstawowy

Kapitał zakładowy Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN S.A. zgodnie z Krajowym Rejestrem Sądowym wynosi na dzień 31 grudnia 2011 roku 534 636 tysięcy PLN i podzielony jest na 427 709 061 akcji zwykłych o wartości nominalnej 1,25 PLN każda.

Kapitał zakładowy na 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku składał się z następujących serii akcji

	Liczba wyemitowanych akcji		Ilość akcji zatwierdzonych do emisji	
	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Seria A	336 000 000	336 000 000	336 000 000	336 000 000
Seria B	6 971 496	6 971 496	6 971 496	6 971 496
Seria C	77 205 641	77 205 641	77 205 641	77 205 641
Seria D	7 531 924	7 531 924	7 531 924	7 531 924
	427 709 061	427 709 061	427 709 061	427 709 061

Każda nowa emisja akcji w Polsce jest oznaczana jako kolejna seria. Akcje wszystkich powyższych serii mają takie same prawa.

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Kapitał zakładowy	534 636	534 636
Korekta z tytułu przeszacowania kapitału zakładowego	522 999	522 999
	1 057 635	1 057 635

20.2. Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej wynika z nadwyżki ceny emisyjnej akcji serii B, C i D nad ich wartość nominalną.

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	1 058 450	1 058 450
Korekta z tytułu przeszacowania kapitału z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	168 803	168 803
	1 227 253	1 227 253

Kapitał zakładowy i kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej na dzień 31 grudnia 1996 roku, na podstawie MSR 29 § 24 i 25, został przeszacowany w oparciu o miesięczne wskaźniki wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych.

20.3. Zyski zatrzymane

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Kapitał zapasowy	18 605 124	16 173 572
Pozostałe kapitały	883 740	883 740
Zysk netto okresu	2 363 397	2 371 358
	21 852 261	19 428 670

Pozostałe kapitały zawierają fundusz prywatyzacyjny, wydzielony przy prywatyzacji Petrochemii Płock S.A. oraz kapitał z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych wycenionych w 1995 roku.

20.4. Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń

Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń obejmuje wycenę i rozliczenie instrumentów zabezpieczających spełniających wymogi rachunkowości zabezpieczeń.

20.5. Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje różnicę pomiędzy wartością godziwą a ceną nabycia aktywów dostępnych do sprzedaży, po pomniejszeniu o podatek odroczone, jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo, których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku kapitał z aktualizacji wyceny dotyczy rzeczowych aktywów trwałych przeklasyfikowanych do inwestycji w nieruchomości.

20.6. Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych

Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych obejmują efekt przeliczenia sprawozdań finansowych zagranicznych spółek Grupy Kapitałowej z walut obcych na PLN na potrzeby konsolidacji oraz różnice kursowe z tytułu wyceny zobowiązań kredytowych w USD ujmowanych jako zabezpieczenie inwestycji netto w podmiocie zagranicznym. Szczegółowe informacje w zakresie rachunkowości zabezpieczeń inwestycji netto w podmiocie zagranicznym przedstawiono w notce 33.6.

20.7. Kapitał własny przypadający udziałom niekontrolującym

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Grupa Kapitałowa Unipetrol	1 953 228	2 118 726
Grupa Kapitałowa ANWIL	117 532	233 353
Grupa Kapitałowa Rafineria Trzebinia	51 423	55 272
Grupa Kapitałowa Rafineria Nafty Jedlicze	14 100	34 625
Inowrocławskie Kopalnie Soli „Solino” S.A.	2 928	41 833
Petrolot Sp. z o.o.	31 471	34 240
Pozostałe spółki	94 228	93 966
	2 264 910	2 612 015

W 2011 roku oraz w 2010 roku kapitały własne przypadające udziałowcom niekontrolującym zostały skorygowane o przypadający na nich udział w wyniku poszczególnych spółek Grupy, wypłacone i zadeklarowane dywidendy, odpowiednie części kapitału z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń i kapitału z aktualizacji wyceny oraz zmiany wynikające z wykupu akcjonariuszy/udziałowców mniejszościowych (zmiany udziałów jednostki dominującej w liczbie głosów).

20.8. Propozycja podziału zysku Jednostki Dominującej za 2011 rok

Polityka Dywidend PKN ORLEN przewiduje określanie rekomendowanego poziomu dywidendy w relacji do wolnych przepływów pieniężnych po uwzględnieniu wydatków inwestycyjnych i optymalizacji struktury kapitałowej („Free Cash Flow to Equity” – FCFE). Według przyjętej metodologii, w zależności od wyniku operacyjnego, nakładów inwestycyjnych oraz oczekiwań co do zmian w poziomie zadłużenia w nadchodzącym okresie, Zarząd rozważa propozycję poziomu wypłaty dywidendy od 50% FCFE (określonego jako minimum w Polityce Dywidend) wzwyż.

Biorąc pod uwagę aktualny poziom zadłużenia, działania na kapitale pracującym oraz planowane inwestycje rozwojowe wskaźnik FCFE przyjmuje wartość ujemną. Dodatkowo biorąc pod uwagę negatywne otoczenie makroekonomiczne Zarząd rekomenduje przeznaczenie zysku netto za rok 2011 w wysokości 1 386 165 827,51 PLN w całości na kapitał zapasowy Jednostki Dominującej.

20.9. Podział zysku Jednostki Dominującej za 2010 rok

Na podstawie art. 395 § 2 pkt. 2 Kodeksu spółek handlowych oraz § 7 ust. 7 pkt. 3 Statutu Jednostki Dominującej, Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKN ORLEN S.A., w dniu 29 czerwca 2011, po zapoznaniu się z wnioskiem Zarządu, postanowiło przeznaczyć zysk za rok 2010 w wysokości 2 357 127 065,35 PLN w całości przeznaczyć na kapitał zapasowy Jednostki Dominującej.

20.10. Polityka zarządzania kapitałem własnym

Zarządzanie kapitałem własnym prowadzone jest w skali Grupy Kapitałowej i ma na celu zapewnienie zdolności Grupy do kontynuowania działalności przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla akcjonariuszy.

Monitorowane są następujące wskaźniki:

- zadłużenie finansowe netto kapitałów własnych (dźwignia finansowa netto) Grupy Kapitałowej. Na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku wyniosła odpowiednio 30,2% oraz 39,4%;
- wskaźnik długu netto do zysku operacyjnego powiększonego o amortyzację oraz dywidendę z Polkomtel S.A. Na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku wskaźnik ten dla Grupy Kapitałowej wynosił odpowiednio 1,62 oraz 1,38;

- poziom dywidendy przypadającej na akcje zwykłe – poziom dywidendy uzależniony jest od aktualnej sytuacji finansowej Grupy. Szczegółowy opis polityki dywidend przedstawia nota 20.8.

Dźwignia finansowa netto = dług netto/kapitał własny (wyliczone wg średniego stanu bilansowego w okresie) × 100%

Dług netto = kredyty i pożyczki długoterminowe + kredyty i pożyczki krótkoterminowe – środki pieniężne i ich ekwiwalenty

21. Kredyty i pożyczki

	Długoterminowe		Krótkoterminowe		Razem	
	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Kredyty bankowe	10 179 994	7 662 239	1 644 324	1 289 840	11 824 318	8 952 079
Pożyczki	—	345 134	10 055	215 225	10 055	560 359
Dłużne papiery wartościowe	357 798	1 116 614	805 420	38 675	1 163 218	1 155 289
	10 537 792	9 123 987	2 459 799	1 543 740	12 997 591	10 667 727

Grupa Kapitałowa ORLEN opiera swoje finansowanie o zmienne stopy procentowe. W zależności od waluty finansowania są to stopy WIBOR, LIBOR, EURIBOR, PRIBOR oraz VILIBOR powiększone o marżę. Marża odzwierciedla ryzyko związane z finansowaniem Grupy oraz zależna jest, w przypadku umów o charakterze długoterminowym, od poziomu wskaźnika zadłużenia netto do EBITDA (wynik operacyjny powiększony o amortyzację oraz dywidendę z Polkomtel S.A.).

21.1. Kredyty

- w podziale na waluty (w przeliczeniu na PLN)

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
PLN	224 707	201 491
EUR	4 205 198	3 777 860
USD	7 061 057	4 925 289
CZK	332 323	46 196
LTL	1 033	1 243
	11 824 318	8 952 079

- według rodzaju stopy procentowej

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
WIBOR	224 707	201 491
EURIBOR	4 205 198	3 777 860
LIBOR	7 061 057	4 925 289
PRIBOR	332 323	46 196
VILIBOR	1 033	1 243
	11 824 318	8 952 079

Na koniec okresu sprawozdawczego niewykorzystane otwarte linie kredytowe powiększone o należności krótkoterminowe i środki pieniężne i ich ekwiwalenty przewyższały zobowiązania krótkoterminowe o 5 707 285 tysięcy PLN.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku wartości kredytów w wysokości odpowiednio 402 153 tysiące PLN i 404 090 tysięcy PLN były zabezpieczone aktywami Grupy Kapitałowej.

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym ani po dniu sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki niewywiązania się ze spłaty kapitału bądź wypłaty odsetek z tytułu kredytów lub naruszenia innych warunków umów kredytowych.

21.2. Pożyczki

- w podziale na waluty (w przeliczeniu na PLN)

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
PLN	10 055	20 773
USD	—	539 586
	10 055	560 359

- według rodzaju stopy procentowej

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
WIBOR	10 055	20 773
stała stopa procentowa	—	539 586
	10 055	560 359

Na dzień 31 grudnia 2011 roku wartości pożyczek nie były zabezpieczone aktywami Grupy Kapitałowej. Na dzień 31 grudnia 2010 roku wartość ta wyniosła 43 237 tysięcy PLN.

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym ani po dniu sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki naruszenia umów pożyczek.

21.3. Dłużne papiery wartościowe

- w podziale na waluty (w przeliczeniu na PLN)

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
PLN	763 428	761 064
CZK	399 790	394 225
	1 163 218	1 155 289

- według rodzaju stopy procentowej

	Obligacje o stałym oprocentowaniu		Obligacje o zmiennym oprocentowaniu	
	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Wartość nominalna	342 200	316 000	750 000	750 000
Wartość księgowa	399 790	394 225	763 428	761 064
Termin wykupu	2013-12-28	2013-12-28	2012-02-27	2012-02-27

22. Rezerwy

	Długoterminowe		Krótkoterminowe		Razem	
	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Środowiskowa	292 413	329 033	42 416	36 101	334 829	365 134
Na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	254 568	242 475	36 604	33 315	291 172	275 790
Na ryzyko gospodarcze	26 903	40 402	67 488	80 006	94 391	120 408
Na koszty programów osłonowych	2 365	—	64 704	41 426	67 069	41 426
Na emisje CO ₂	—	—	542 054	644 703	542 054	644 703
Pozostałe	45 130	23 708	254 874	166 877	300 004	190 585
	621 379	635 618	1 008 140	1 002 428	1 629 519	1 638 046

Zmiana stanu rezerw w 2011 roku

	Rezerwa środowiskowa	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia	Rezerwa na ryzyko gospodarcze	Rezerwa na koszty programów osłonowych	Rezerwa na emisję CO ₂	Pozostałe rezerwy	Razem
1 stycznia 2011	365 134	275 790	120 408	41 426	644 703	190 585	1 638 046
Utworzenie	5 978	39 922	26 175	40 637	558 475	165 679	836 866
Reklasyfikacje	—	178	(3 076)	—	—	2 929	31
Wykorzystanie	(28 224)	(23 247)	(11 515)	(15 144)	(669 023)	(45 224)	(792 377)
Odwrócenie	(15 017)	(4 803)	(44 115)	—	(18 450)	(36 820)	(119 205)
Dyskontowanie	—	—	—	—	—	(2 860)	(2 860)
Różnice kursowe	6 958	3 332	6 514	150	26 349	25 715	69 018
31 grudnia 2011	334 829	291 172	94 391	67 069	542 054	300 004	1 629 519

Zmiana stanu rezerw w 2010 roku

	Rezerwa środowiskowa	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia	Rezerwa na ryzyko gospodarcze	Rezerwa na koszty programów osłonowych	Rezerwa na emisję CO ₂	Pozostałe rezerwy	Razem
1 stycznia 2010	372 628	261 531	142 173	51 369	588 869	92 468	1 509 038
Utworzenie	31 297	46 458	20 524	4 309	667 531	157 644	927 763
Reklasyfikacje	—	(163)	—	—	—	163	—
Wykorzystanie	(17 176)	(24 402)	(3 336)	(13 456)	(586 160)	(52 361)	(696 891)
Odwrócenie	(22 063)	(6 783)	(36 916)	(1 422)	(18 895)	(15 657)	(101 736)
Różnice kursowe	448	(851)	(2 037)	626	(6 642)	8 328	(128)
31 grudnia 2010	365 134	275 790	120 408	41 426	644 703	190 585	1 638 046

22.1. Rezerwa środowiskowa

Grupa jest prawnie zobowiązana do rekultywacji skażonego środowiska gruntowo-wodnego w obrębie zakładów produkcyjnych, stacji paliw, terminali paliw oraz baz magazynowych.

Zarząd dokonał szacunku rezerwy na ryzyko środowiskowe związane z usunięciem zanieczyszczeń na podstawie analiz przygotowanych przez niezależnych ekspertów. Kwota rezerwy odpowiada najlepszym szacunkom przyszłych wydatków na bazie średniego poziomu aktualnych kosztów poniesionych na rekultywację, w podziale na poszczególne obiekty.

W przypadku Czech, zobowiązania wynikające ze skażenia środowiska gruntowo-wodnego powstałe przed datą prywatyzacji obiektów spoczywają na państwie czeskim (tzw. ang. Old Ecological Burdens). W przypadku zanieczyszczeń, powstałych po dacie prywatyzacji podmiotu, obowiązek taki spoczywa na spółkach Grupy.

Potencjalne przyszłe zmiany regulacji prawnych i stosowanych praktyk dotyczące ochrony środowiska mogą wpłynąć na wielkość tych rezerw w przyszłych okresach.

W 2011 roku założenia przyjęte do wyliczenia wartości rezerwy środowiskowej nie uległy zmianie w porównaniu z rokiem poprzednim.

22.2. Rezerwa na nagrody jubileuszowe i świadczenia po okresie zatrudnienia

Grupa realizuje programy wypłat nagród jubileuszowych i świadczeń po okresie zatrudnienia, które obejmują odprawy emerytalne i rentowe dla pracowników. Rezerwy na wypłaty nagród jubileuszowych oraz świadczeń po okresie zatrudnienia są obliczone metodą indywidualną dla każdego uprawnionego. Podstawą obliczenia rezerwy dla pracownika jest przewidywana wysokość świadczenia jaką Grupa zobowiązuje się wypłacić na podstawie obowiązującego Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne (rentowe) są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę (rentę). Wysokość odpraw emerytalnych, rentowych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz wynagrodzenia pracownika. Wartość bieżąca tych zobowiązań na koniec każdego roku sprawozdawczego jest obliczana przez niezależnego aktuariusza i przeszacowywana, jeżeli wystąpią ku temu istotne przesłanki. Poziom rezerw odpowiada zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia kończącego rok sprawozdawczy.

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w 2011 roku

	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Razem
1 stycznia 2011	155 177	120 613	275 790
Koszty bieżącego zatrudnienia	9 310	4 230	13 540
Koszty odsetek	8 336	6 966	15 302
Zyski i straty aktuarialne netto	5 037	3 353	8 390
Wypłacone świadczenia	(18 148)	(8 181)	(26 329)
Zmiana struktury udziałowej	18	—	18
Różnice kursowe	1 579	1 761	3 340
Koszty przeszłych świadczeń	—	1 121	1 121
31 grudnia 2011	161 309	129 863	291 172

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych w 2010 roku

	Rezerwa na nagrody jubileuszowe	Świadczenia po okresie zatrudnienia	Razem
1 stycznia 2010	147 045	114 486	261 531
Koszty bieżącego zatrudnienia	8 855	4 646	13 501
Koszty odsetek	7 700	6 803	14 503
Zyski i straty aktuarialne netto	11 200	1 869	13 069
Wypłacone świadczenia	(18 720)	(7 566)	(26 286)
Różnice kursowe	(903)	375	(528)
31 grudnia 2010	155 177	120 613	275 790

Wartość księgowa zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku jest tożsama z wartością bieżącą.

Stan na	Wartość bieżąca zobowiązań z tytułu wyżej wymienionych świadczeń
31.12.2011	291 172
31.12.2010	275 790
31.12.2009	261 531
31.12.2008	283 988
31.12.2007	260 271

Łączna kwota kosztów ujętych w wyniku finansowym

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Koszty bieżącego zatrudnienia	(13 540)	(13 501)
Koszty odsetek	(15 302)	(14 503)
Zyski i straty aktuarialne netto	(8 390)	(13 069)
Koszty przeszłych świadczeń	(1 121)	—
	(38 353)	(41 073)

W 2011 roku wartość rezerwy na świadczenia pracownicze uległa zmianie w efekcie aktualizacji założeń, w głównej mierze w zakresie stopy dyskonta i przewidywanej inflacji oraz zmiany wskaźnika planowanego wzrostu wynagrodzeń. Rezerwa na świadczenia pracownicze oszacowana na bazie założeń z roku 2010 byłaby niższa o (1 826) tysięcy PLN.

Do aktualizacji rezerwy na świadczenia pracownicze na dzień 31 grudnia 2011 roku Grupa przyjęła następujące założenia aktuarialne:

- stopa dyskonta – 5,75%;
- przewidywana inflacja – 3,10% w roku 2012; 2,80% w roku 2013 oraz 2,50% w pozostałych latach;
- stopy wzrostu wynagrodzeń: od 4,16% w roku 2012 do 3,17% w roku 2014 oraz 2,50% w pozostałych latach.

Powyższe koszty ujmuje się w następujących pozycjach sprawozdania z całkowitych dochodów

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Koszt własny sprzedaży	(5 284)	(3 097)
Koszty ogólnego zarządu	(28 718)	(29 210)
Koszty sprzedaży	(4 351)	(6 719)
Pozostałe	—	(2 047)
	(38 353)	(41 073)

W oparciu o obowiązujące przepisy prawne, Grupa ma obowiązek odprowadzać składki do państwowych programów ubezpieczeń emerytalnych i rentowych. Wydatki te ujmuje jako koszty świadczeń pracowniczych. Grupa nie ma innych obowiązków w powyższym zakresie.

22.3. Rezerwa na ryzyko gospodarcze

Zwiększenie stanu rezerw na ryzyko gospodarcze w roku 2011 wynikało głównie z weryfikacji statusu postępowań administracyjnych i sądowych dotyczących spornych kwestii użytkowania gruntów.

22.4. Rezerwa na koszty programów osłonowych

W związku z przeprowadzanymi w Grupie procesami restrukturyzacji w wybranych spółkach uruchomiono wypłaty pakietów osłonowych. W zależności od spółki zawierały one m.in. dodatkowe odprawy, pakiety szkoleń dla pracowników, odchodzących lub pakiety relokacyjne dla pracowników którzy zmienili miejsce świadczenia pracy z inicjatywy pracodawcy – obejmujące środki na zagospodarowanie oraz zwrot kosztów związanych ze zmianą miejsca zamieszkania.

W 2011 roku nie uległy zmianie założenia do wyliczenia wartości rezerwy na koszty programów osłonowych w porównaniu z przyjętymi w roku poprzednim.

22.5. Rezerwa na emisje CO₂

Grupa tworzy rezerwę na szacowane w okresie sprawozdawczym koszty emisji CO₂. Koszt utworzenia rezerwy w skonsolidowanym wyniku finansowym jest kompensowany rozliczeniem salda przychodów przyszłych okresów z tytułu nieodpłatnie otrzymanych uprawnień do emisji CO₂. Szczegółowy opis stosowanych zasad rachunkowych przedstawiono w notach 2.3.8.2 oraz 33.7.

22.6. Pozostałe rezerwy

Zwiększenie stanu pozostałych rezerw w roku 2011 wynika głównie z weryfikacji statusu postępowań sądowych i administracyjnych.

23. Pozostałe zobowiązania długoterminowe

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne, w tym:	113 602	—
swapy procentowe	113 602	—
Instrumenty pochodne niewyznaczone dla celów rachunkowości zabezpieczeń	—	3 414
swapy procentowe	—	3 414
Zobowiązania inwestycyjne	1 310	1 474
Leasing finansowy	69 336	65 811
Pozostałe	15 955	14 408
Zobowiązania finansowe	200 203	85 107
Zobowiązania niefinansowe	3 479	4 568
	203 682	89 675

24. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Dostawy i usługi	10 984 529	9 130 835
Zobowiązania inwestycyjne	586 144	880 499
Dywidendy	6 761	5 441
Leasing finansowy	28 579	26 095
Niezafakturowane usługi	80 840	62 813
Pozostałe	76 368	82 195
Zobowiązania finansowe	11 763 221	10 187 878
Zaliczki na dostawy	61 876	49 373
Wynagrodzenia	223 353	200 023
Opłata środowiskowa	10 588	11 892
Fundusze specjalne	12 725	19 652
Podatek akcyzowy i opłata paliwowa	1 720 017	1 574 267
Podatek od towarów i usług	899 070	1 018 359
Inne podatki, cła, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	98 538	87 320
Rozliczenia międzyokresowe bierne	295 547	287 234
Urlopy pracowników	50 351	48 378
Rabaty i upusty dla klientów	100 986	78 637
Zwrot akcyzy dla kontrahentów przechowujących produkty w swoich składach podatkowych	144 210	160 219
Pozostałe zobowiązania	7 589	—
Zobowiązania niefinansowe	3 329 303	3 248 120
	15 092 524	13 435 998

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania denominowane w walutach obcych na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku wynosiły odpowiednio 10 549 206 tysięcy PLN i 9 614 535 tysięcy PLN.

Szczegółowy podział zobowiązań finansowych denominowanych w walutach obcych został zaprezentowany w nocie 33.7.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania związane z poszukiwaniem i wydobywaniem surowców mineralnych wynoszą 32 050 tysięcy PLN i 47 043 tysiące PLN, odpowiednio na 31 grudnia 2011 roku.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku wartości zobowiązań z tytułu dostaw i usług w wysokości odpowiednio 207 845 tysięcy PLN i 86 135 tysięcy PLN były zabezpieczone aktywami Grupy Kapitałowej.

25. Przychody przyszłych okresów

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Długoterminowe	16 239	16 960
Dotacje rządowe	15 781	16 691
Pozostałe	458	269
Krótkoterminowe	136 379	74 959
Dotacje rządowe	41 864	1 842
Niezrealizowane punkty w programie lojalnościowym VITAY	72 632	61 537
Pozostałe	21 883	11 580
	152 618	91 919

Program VITAY jest programem lojalnościowym stworzonym dla klientów indywidualnych, który funkcjonuje na rynku polskim od 14 lutego 2001 roku. Klienci dokonując zakupów w ramach programu otrzymują punkty VITAY, które następnie mogą wymienić na nagrody

rzeczowe lub mogą kupić wybrany produkt z rabatem udzielonym za punkty VITAY. Nagroda jest dostępna dla klientów także w formie udzielanego rabatu na zakup paliwa.

Na niezrealizowaną i zapisaną na kontach klientów liczbę punktów VITAY rozpoznawane są przychody przyszłych okresów, które korygują przychody ze sprzedaży detalicznej. Przychody przyszłych okresów szacowane są na podstawie wskaźników udziału punktów, na które wydano nagrody paliwowe i pozapaliwowe, ilości punktów do realizacji w przyszłym okresie oraz bieżącego kosztu punktu w programie VITAY (źródło: <http://www.vitay.pl>).

25.1. Dotacje rządowe

Na dzień 31 grudnia 2011 roku w krótkoterminowych dotacjach rządowych Grupa posiada uprawnienia do emisji CO₂ w kwocie 39 938 tysięcy PLN. Na dzień 31 grudnia 2010 roku nierozliczone dotacje rządowe do emisji CO₂ wynosiły zero. Pozostałe kwoty wykazane na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku dotyczą dotacji rządowych otrzymanych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w kwocie odpowiednio 17 707 tysięcy PLN i 18 533 tysiące PLN.

26. Pozostałe zobowiązania finansowe

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	150 258	98 263
forwardy walutowe (ekspozycja operacyjna)	147 718	3 095
swapy procentowe	1 506	95 168
swap towarowy	1 034	—
Instrumenty pochodne niewyznaczone dla celów rachunkowości zabezpieczeń	284 810	29 060
forwardy walutowe	264 420	12 551
swapy procentowe	—	4 554
pozostałe	20 390	11 955
swap walutowo-procentowy	14 453	11 955
swap towarowy	5 937	—
Wbudowane instrumenty pochodne	7 240	1 314
swap walutowy	7 240	1 314
Pozostałe	—	15 886
	442 308	144 523

27. Przychody ze sprzedaży

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Sprzedaż produktów	82 983 039	62 975 218
Sprzedaż usług	1 660 422	1 538 707
Przychody ze sprzedaży produktów i usług netto	84 643 461	64 513 925
Sprzedaż towarów	21 862 019	17 085 722
Sprzedaż materiałów	467 594	1 947 785
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów netto	22 329 613	19 033 507
	106 973 074	83 547 432

28. Koszty działalności operacyjnej**Koszt własny sprzedaży**

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług	(77 296 657)	(57 665 333)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(21 101 154)	(17 901 628)
	(98 397 811)	(75 566 961)

Koszty według rodzaju

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Zużycie materiałów i energii	(73 601 514)	(54 438 067)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(21 101 154)	(17 901 628)
Usługi obce	(4 110 251)	(3 712 213)
Świadczenia pracownicze	(2 078 987)	(1 991 488)
Amortyzacja	(2 379 948)	(2 422 747)
Podatki i opłaty	(440 619)	(414 461)
Pozostałe	(2 797 574)	(1 239 838)
	(106 510 047)	(82 120 442)
Zmiana stanu zapasów	372 712	738 373
Świadczenia na własne potrzeby	224 078	185 965
Koszty operacyjne	(105 913 257)	(81 196 104)
Koszty sprzedaży	3 660 256	3 394 612
Koszty ogólnego zarządu	1 468 298	1 365 195
Pozostałe koszty operacyjne	2 386 892	869 336
Koszt własny sprzedaży	(98 397 811)	(75 566 961)

W 2011 roku i 2010 roku w kosztach usług obcych rozpoznano koszty nakładów na prace badawczo-rozwojowe odpowiednio w kwocie (14 927) tysięcy PLN i (15 985) tysięcy PLN.

Koszty świadczeń pracowniczych

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Koszty wynagrodzeń	(1 617 323)	(1 565 314)
Koszty przyszłych świadczeń	(6 684)	(5 086)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(344 757)	(319 043)
Pozostałe świadczenia na rzecz pracowników	(110 223)	(102 045)
	(2 078 987)	(1 991 488)

29. Pozostałe przychody i koszty operacyjne**29.1. Pozostałe przychody operacyjne**

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	56 446	114 798
Odwrocenie rezerw	85 832	66 941
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość należności	129 817	77 342
Odwrocenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	60 656	106 291

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Kary, grzywny i odszkodowania	301 054	127 233
Dotacje	20 628	110 634
Pozostałe	352 222	168 082
	1 006 655	771 321

W 2011 roku uzyskane kary, grzywny i odszkodowania obejmują głównie zwrot kwoty 75 879 tysięcy PLN od ENERGA-OPERATOR S.A. (szczegółowe informacje w nocie 42.1.III), otrzymane przez Grupę ORLEN Lietuva odszkodowanie w wysokości 97 514 tysięcy PLN z tytułu ostatecznego rozliczenia skutków pożaru rafinerii z 2006 roku, zwrot kary zapłaconej przez Unipetrol w wysokości 39 060 tysięcy PLN (szczegółowe informacje w nocie 42.1.IV) oraz odszkodowanie w wysokości 39 031 tysięcy PLN otrzymane przez ANWIL S.A. z tytułu pożaru instalacji elektrolizy w zakładzie chloru i ługu sodowego w roku 2010.

W roku 2011 pozycja pozostałe obejmuje głównie efekt rozpoznania nadwyżek ilości otrzymanych nieodpłatnie praw do emisji CO₂ w porównaniu z faktyczną emisją oraz aktualizację salda rezerwy na emisje CO₂ w efekcie zmian cen uprawnień w łącznej wysokości 259 612 tysięcy PLN.

29.2. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	(67 269)	(30 585)
Utworzenie rezerw	(136 892)	(189 167)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość należności	(114 992)	(97 693)
Utworzenie innych odpisów	(237)	(14 714)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(1 855 850)	(376 510)
Koszty z tytułu szkód, awarii, odszkodowań	(42 806)	(53 025)
Pozostałe	(168 846)	(107 642)
	(2 386 892)	(869 336)

Szczegółowe informacje dotyczące odpisów aktualizujących przedstawiono w nocie 7, 9, 10, 14 i 15.

30. Przychody i koszty finansowe

30.1. Przychody finansowe

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Odsetki	82 870	62 014
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych	320 287	237 904
Zysk ze zbycia akcji, udziałów	2 278 528	13 185
Zmniejszenie odpisu aktualizującego wartość należności	8 541	14 625
Rozliczenie i wycena instrumentów finansowych	68 110	96 008
Zmniejszenie odpisu aktualizującego wartość inwestycji	320	1 370
Pozostałe	21 489	21 648
	2 780 145	446 754

W 2011 roku zysk ze zbycia akcji, udziałów obejmuje głównie zysk ze sprzedaży akcji Polkomtel S.A. w wysokości 2 277 452 tysiące PLN (szczegółowe informacje przedstawiono w nocie 11.1).

30.2. Koszty finansowe

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Odsetki	(369 219)	(386 697)
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych	(1 391 515)	(254 421)
Zwiększenie odpisu aktualizującego wartość należności	(12 942)	(15 263)
Rozliczenie i wycena instrumentów finansowych	(405 696)	(57 650)
Zwiększenie odpisu aktualizującego wartość należności	(2 070)	(1 220)
Pozostałe	(61 733)	(35 997)
	(2 243 175)	(751 248)

Zgodnie z MSR 23 Koszty finansowania zewnętrznego Grupa kapitalizuje jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia te koszty finansowania zewnętrznego, które można przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów trwałych. W 2011 roku i 2010 roku kwota aktywowanych kosztów finansowania zewnętrznego wyniosła odpowiednio (53 480) tysięcy PLN i (156 727) tysięcy PLN. Stopa kapitalizacji zastosowana do wyliczenia aktywowanych kosztów finansowania zewnętrznego za 2011 rok i 2010 rok wyniosła odpowiednio 3,04% i 3,14%.

31. Podatek dochodowy

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Podatek dochodowy bieżący	(1 000 215)	(503 823)
Podatek odroczony	223 477	(110 877)
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	(776 738)	(614 700)
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Zysk/(strata) netto z tytułu wyceny instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	22 088	(11 499)
Przeszacowanie inwestycji w nieruchomości	(1 974)	—
Obciążenie podatkowe wykazane w innych całkowitych dochodach	20 114	(11 499)

31.1. Różnice pomiędzy kwotą podatku wykazanego w wyniku finansowym a kwotą obliczoną według stawki od zysku przed opodatkowaniem

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Zysk przed opodatkowaniem	2 791 741	3 070 167
Podatek dochodowy obliczony odpowiednio w 2011 i 2010 roku według obowiązującej stawki (19% w Polsce)	(530 431)	(583 332)
Różnica stawek podatkowych	(23 098)	(22 286)
Litwa (15%)	(12 743)	(14 278)
Niemcy (29%)	(10 355)	(8 008)
Wycena spółek metodą praw własności	35 632	47 515
Straty podatkowe	(183 676)	94
Korekta wyniku na sprzedaży akcji Polkomtel S.A.	(44 246)	—
Pozostałe	(30 918)	(56 691)
Podatek dochodowy	(776 738)	(614 700)
Efektywna stawka podatku	28%	20%

Pozycja pozostałe w 2011 i 2010 roku obejmuje efekt przeszacowania wartości podatkowej niepieniężnych aktywów spółki ORLEN Lietuva w związku ze zmianami kursów wymiany LIT/USD odpowiednio w kwocie (30 185) tysięcy PLN oraz (45 436) tysięcy PLN.

31.2. Podatek odroczony

Zmiana stanu rezerwy netto na podatek odroczony

	Stan na 31.12.2010	Podatek odroczony ujęty w rachunku zysków i strat	Podatek odroczony ujęty w innych całkowitych dochodach	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych ujęte w innych całkowitych dochodach	Stan na 31.12.2011
Aktywa z tytułu podatku odroczonego					
Odpisy aktualizujące wartość aktywów	69 830	217 969	—	2 607	290 406
Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe	304 777	(37 585)	—	8 973	276 165
Niezrealizowane różnice kursowe	208 993	(59 645)	—	126 091	275 439
Różnica pomiędzy bieżącą wartością księgową a podatkową środków	61 786	(20 309)	—	6 295	47 772
Strata podatkowa	157 056	48 153	—	18 998	224 207
Wycena i rozliczenie instrumentów finansowych	—	39 501	22 088	—	61 589
Pozostałe	52 293	(3 223)	(1 974)	2 092	49 188
	854 735	184 861	20 114	165 056	1 224 766
Rezerwy na podatek odroczony					
Ulga inwestycyjna	74 260	(5 103)	—	—	69 157
Różnica pomiędzy bieżącą wartością księgową a podatkową środków trwałych	1 329 877	(13 704)	—	90 483	1 406 656
Nadwyżka aportu nad wartością objętych akcji	42 870	(1)	—	—	42 869
Leasing finansowy traktowany jako operacyjny w prawie podatkowym	9 544	(7 709)	—	4 937	6 772
Wycena i rozliczenie instrumentów finansowych	10 075	(10 075)	—	—	—
Pozostałe	42 797	(2 025)	—	(76)	40 696
	1 509 423	(38 616)	—	95 343	1 566 150
Rezerwa netto na podatek odroczony	654 688	(223 477)	(20 114)	(69 713)	341 384

Powyższe pozycje aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego podlegają kompensacie na poziomie sprawozdań finansowych poszczególnych jednostek Grupy i prezentowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy Kapitałowej ORLEN.

Na 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku Grupa posiadała nierozliczone straty podatkowe odpowiednio w wysokości 1 281 098 tysięcy PLN i 11 261 tysięcy PLN, dla których nie rozpoznano aktywów z tytułu podatku dochodowego. W 2011 roku nierozliczone straty podatkowe powstały głównie na skutek dokonanych odpisów aktualizujących wartość aktywów i dotyczą spółek z Grupy Kapitałowej Unipetrol i Grupy Kapitałowej ANWIL.

32. Objasnienia do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami niektórych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Zmiana stanu pozostałych aktywów długoterminowych i należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(1 764 045)	(666 052)
Zmiana stanu udzielonych pożyczek długoterminowych	(22 250)	—
Zmiana stanu należności inwestycyjnych z tytułu	(35 336)	(109 834)
zaliczek na środki trwałe w budowie	(22 516)	(119 677)
zbycie niefinansowych aktywów trwałych	(12 820)	9 843
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych czynnych dotyczących prowizji bankowych	34 762	(22 373)
Różnice kursowe	473 863	10 006
Pozostałe	(6 177)	(10 893)
Zmiana stanu należności w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(1 319 184)	(799 146)
Zmiana stanu zapasów zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(5 001 666)	(674 992)
Reklasyfikacja zapasów z/na rzeczowe aktywa trwałe i aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	24 929	6 979
Różnice kursowe	411 717	59 032
Zmiana stanu zapasów w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(4 565 020)	(608 981)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań długoterminowych i zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	1 770 533	1 933 426
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych z tytułu nabycia niefinansowych aktywów trwałych	294 519	331 095
Zmiana stanu zobowiązań finansowych	(7 329)	7 848
Zmiana stanu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	(110 196)	—
Różnice kursowe	(850 730)	884
Pozostałe	(15 998)	9 423
Zmiana stanu zobowiązań w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	1 080 799	2 282 677
Zmiana stanu rezerw zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(8 527)	129 008
Wykorzystanie rezerwy na emisję CO ₂ z roku poprzedniego	669 590	588 869
Zmiana składu Grupy Kapitałowej	—	1 837
Różnice kursowe	(66 888)	(4 396)
Pozostałe	—	(241)
Zmiana stanu rezerw w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	594 175	715 077

Pozostałe korekty w przepływach pieniężnych z działalności operacyjnej

	zmiana stanu 2011 rok	zmiana stanu 2010 rok
Otrzymane nieodpłatnie uprawnienia do emisji CO ₂	(749 667)	(798 702)
Zmiana stanu przychodów przyszłych okresów	67 531	(2 309)
Pozostałe	(38 263)	38 628
	(720 399)	(762 383)

W sprawozdaniu z przepływów pieniężnych, środki pieniężne netto wykorzystane w działalności inwestycyjnej w roku 2011 oraz w roku 2010 obejmują efekt poszukiwań i oceny zasobów mineralnych w wysokości odpowiednio (106 707) tysięcy PLN i (86 892) tysiące PLN.

33. Instrumenty finansowe**33.1. Kategorie i klasy instrumentów finansowych****Aktywa finansowe**

stan na 31 grudnia 2011 roku

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Kategorie instrumentów finansowych					Razem
		Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Instrumenty finansowe zabezpieczające	
Akcje notowane	12	—	—	—	690	—	690
Akcje/udziały nienotowane	12	—	—	—	39 830	—	39 830
Depozyty / inne dłużne papiery wartościowe	17	—	15 197	—	—	—	15 197
Dostawy i usługi	16	—	7 055 689	—	—	—	7 055 689
Sprzedaż niefinansowych aktywów trwałych	16	—	853	—	—	—	853
Pożyczki udzielone	13, 17	—	17 156	—	—	—	17 156
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	13, 17	48 183	—	—	—	225 991	274 174
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	18	—	5 409 166	—	—	—	5 409 166
Pozostałe	13, 16, 17	—	115 347	—	—	—	115 347
		48 183	12 613 408	—	40 520	225 991	12 928 102

stan na 31 grudnia 2010 roku

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Kategorie instrumentów finansowych					Razem
		Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Instrumenty finansowe zabezpieczające	
Akcje notowane	12	—	—	—	1 190	—	1 190
Akcje/udziały nienotowane	12	—	—	—	41 593	—	41 593
Depozyty / inne dłużne papiery wartościowe	17	—	—	34 876	—	—	34 876
Dostawy i usługi	16	—	5 296 717	—	—	—	5 296 717
Sprzedaż niefinansowych aktywów trwałych	16	—	13 673	—	—	—	13 673
Pożyczki udzielone	13, 17	—	41 066	—	—	—	41 066
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	13, 17	4 064	—	—	—	175 462	179 526
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	18	—	2 820 742	—	—	—	2 820 742
Pozostałe	13, 16, 17	—	142 007	—	—	—	142 007
		4 064	8 314 205	34 876	42 783	175 462	8 571 390

Zobowiązania finansowe

stan na 31 grudnia 2011 roku

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Kategorie instrumentów finansowych				Razem
		Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty finansowe zabezpieczające	Zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	
Dłużne papiery wartościowe	21	—	1 163 218	—	—	1 163 218
Kredyty	21	—	11 824 318	—	—	11 824 318
Pożyczki	21	—	10 055	—	—	10 055
Leasing finansowy	23, 24	—	—	—	97 915	97 915
Dostawy i usługi	24	—	10 984 529	—	—	10 984 529
Zobowiązania inwestycyjne	23, 24	—	587 454	—	—	587 454
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	23, 26	292 050	—	263 860	—	555 910
Pozostałe	23, 24, 26	—	179 924	—	—	179 924
		292 050	24 749 498	263 860	97 915	25 403 323

stan na 31 grudnia 2010 roku

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Kategorie instrumentów finansowych				Razem
		Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty finansowe zabezpieczające	Zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	
Dłużne papiery wartościowe	21	—	1 155 289	—	—	1 155 289
Kredyty	21	—	8 952 079	—	—	8 952 079
Pożyczki	21	—	560 359	—	—	560 359
Leasing finansowy	23, 24	—	—	—	91 906	91 906
Dostawy i usługi	24	—	9 130 835	—	—	9 130 835
Zobowiązania inwestycyjne	23, 24	—	881 973	—	—	881 973
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	23, 26	33 788	—	98 263	—	132 051
Pozostałe	23, 24, 26	—	180 743	—	—	180 743
		33 788	20 861 278	98 263	91 906	21 085 235

33.2. Pozycje przychodów i kosztów, zysków i strat w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
w podziale na kategorie		
Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	(336 777)	74 265
Pożyczki i należności	618 775	(75 717)
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	—	2 993
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	(463)	150
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	(2 042 455)	(300 056)

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Instrumenty finansowe zabezpieczające	26 088	(13 546)
Zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	(6 726)	(5 768)
Pozostałe, niepodlegające MSSF 7	(1 741 558)	(317 679)
Zysk ze zbycia akcji, udziałów i innych papierów wartościowych	2 278 528	13 185
Przychody/(koszty) finansowe netto	536 970	(304 494)

33.3. Koszty finansowe z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w podziale na klasy instrumentów finansowych

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Akcje notowane	(1 816)	(254)
Akcje/udziały nienotowane	(254)	(966)
Dostawy i usługi	(12 942)	(15 263)
	(15 012)	(16 483)

Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych przedstawiono w notach 12 i 16.

33.4. Wartość godziwa instrumentów finansowych

	Stan na 31.12.2011		Stan na 31.12.2010	
	wartość godziwa	wartość księgowa	wartość godziwa	wartość księgowa
Aktywa finansowe				
Akcje notowane	690	690	1 190	1 190
Akcje/udziały nienotowane	nie dotyczy	39 830	nie dotyczy	41 593
Depozyty / inne dłużne papiery wartościowe	15 197	15 197	34 665	34 876
Dostawy i usługi	7 055 689	7 055 689	5 296 717	5 296 717
Sprzedaż niefinansowych aktywów trwałych	853	853	13 673	13 673
Pożyczki udzielone	18 600	17 156	43 403	41 066
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	274 174	274 174	179 526	179 526
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5 409 166	5 409 166	2 820 742	2 820 742
Pozostałe	114 051	115 347	137 520	142 007
	12 888 420	12 928 102	8 527 436	8 571 390
Zobowiązania finansowe				
Dłużne papiery wartościowe	1 163 231	1 163 218	1 197 053	1 155 289
Kredyty	11 825 916	11 824 318	8 945 948	8 952 079
Pożyczki	10 055	10 055	573 885	560 359
Leasing finansowy	90 558	97 915	79 419	91 906
Dostawy i usługi	10 984 529	10 984 529	9 130 835	9 130 835
Zobowiązania inwestycyjne	587 454	587 454	881 973	881 973
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	555 910	555 910	132 051	132 051
Pozostałe	179 924	179 924	180 743	180 743
	25 397 577	25 403 323	21 121 907	21 085 235

Instrumenty finansowe, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej

Na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku Grupa posiadała akcje/udziały nienotowane w spółkach, dla których nie jest możliwe sporządzenie wiarygodnej wyceny wartości godziwej. Dla spółek tych nie istnieją aktywne rynki ani nie odnotowano porównywalnych transakcji na tego typu walorach. Wartości akcji i udziałów ujęte zostały w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej odpowiednio w kwocie 39 830 tysięcy PLN oraz 41 593 tysiące PLN według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości. Na koniec okresu sprawozdawczego nie ma wiążących decyzji w zakresie sposobu i terminu zbycia tych aktywów.

Metody wyceny do wartości godziwej instrumentów finansowych prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej (hierarchia wartości godziwej)

Grupa wycenia instrumenty pochodne w wartości godziwej przy zastosowaniu modeli wyceny instrumentów finansowych, wykorzystując ogólnie dostępne kursy walutowe, stopy procentowe, krzywe forward i zmienności dla walut i towarów pochodzące z aktywnych rynków. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego Grupa nie dokonywała zmian metod wyceny instrumentów pochodnych.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a transakcyjną. Terminowych kursów wymiany walut nie modeluje się jako osobnego czynnika ryzyka, ale wyprowadza z kursu spot i odpowiedniej terminowej stopy procentowej dla waluty obcej w stosunku do PLN.

Instrumenty pochodne wykazywane są jako aktywa, w przypadku gdy ich wycena jest dodatnia oraz jako zobowiązania, w przypadku wyceny ujemnej. Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są odnoszone w wynik finansowy roku sprawozdawczego.

Wartość godziwa akcji notowanych na aktywnych rynkach ustalana jest na podstawie notowań rynkowych (tzw. Poziom 1). W pozostałych przypadkach, wartość godziwa jest ustalana na podstawie innych danych wsadowych oprócz notowań rynkowych dających się zaobserwować bezpośrednio lub pośrednio (tzw. Poziom 2).

Hierarchia wartości godziwej

	Nota	Stan na 31.12.2011		Stan na 31.12.2010	
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 1	Poziom 2
Aktywa finansowe					
Akcje notowane	12	690	—	1 190	—
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	13, 17	—	274 174	—	179 526
		690	274 174	1 190	179 526
Zobowiązania finansowe					
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	23, 26	—	555 910	—	132 051
		—	555 910	—	132 051

W okresie sprawozdawczym i w okresie porównywalnym w Grupie Kapitałowej nie wystąpiły przesunięcia instrumentów finansowych pomiędzy 1 i 2 poziomem hierarchii wartości godziwej.

Metody i założenia przyjęte na potrzeby wyceny do wartości godziwej instrumentów finansowych prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej według zamortyzowanego kosztu

Nabyte obligacje, udzielone pożyczki, zobowiązania finansowe z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych oraz zobowiązania z tytułu kredytów oraz inne instrumenty finansowe wyceniono do wartości godziwej przy zastosowaniu metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Przyszłe przepływy pieniężne zdyskontowano przy zastosowaniu stóp dyskontowych obliczonych na podstawie rynkowych stóp procentowych według stanu na 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku na podstawie kwotowań 1-miesięcznych, 3-miesięcznych i 6-miesięcznych stóp procentowych powiększonych o marże właściwe dla poszczególnych instrumentów finansowych. W zdecydowanej większości na 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 zastosowano kwotowania 1-miesięczne.

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
WIBOR	4,7700%	3,6600%
EURIBOR	1,0240%	0,7820%
LIBOR	0,2953%	0,2606%
PRIBOR	0,9400%	0,9900%
VILIBOR	1,0600%	1,0500%

33.5. Aktywa finansowe ustanowione jako zabezpieczenia zobowiązań lub zobowiązań warunkowych

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Cesja należności	427 409	359 489
Środki pieniężne zabezpieczone na rachunkach bankowych	130 985	92 538

Ponadto na dzień 31 grudnia 2011 roku w Grupie Kapitałowej wystąpiły środki pieniężne o wartości księgowej netto 10 247 tysięcy PLN, które na podstawie obowiązującej umowy stanowiły zabezpieczenie zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek w rachunku bieżącym, których wartość na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniosła zero.

Powyższe zabezpieczenia dotyczą w większości kredytów bankowych spółek Grupy i mogą zostać przejęte przez kredytodawcę w przypadku braku terminowej spłaty zobowiązań kapitałowych i odsetkowych. Dotychczas, sytuacja taka nie miała miejsca oraz nie stwierdzono ryzyka zaistnienia takiej sytuacji w przewidywalnej przyszłości.

33.6. Rachunkowość zabezpieczeń**Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych**

Grupa zabezpiecza przepływy pieniężne wynikające z przychodów operacyjnych z tytułu sprzedaży produktów petrochemicznych i rafineryjnych oraz kosztów operacyjnych z tytułu zakupu ropy przed ryzykiem zmiany kursów walutowych (EUR/PLN dla sprzedaży, USD/PLN dla zakupów oraz sprzedaży). Grupa zabezpieczała przed ryzykiem zmiany kursów przepływy pieniężne związane z realizacją projektów inwestycyjnych (EUR/PLN, JPY/PLN). Grupa zabezpiecza powyższe przepływy pieniężne wykorzystując forwardy walutowe.

Grupa zabezpiecza przepływy pieniężne związane ze sprzedażą/zakupem ropy naftowej, benzyn, oleju napędowego wykorzystując w tym celu swapy towarowe.

Grupa zabezpiecza również przepływy pieniężne z tytułu płatności odsetkowych związanych z emisją obligacji w PLN oraz przepływy pieniężne związane z płatnościami odsetkowymi dotyczącymi zewnętrznego finansowania w EUR i USD wykorzystując w tym celu swapy procentowe (IRS).

Transakcje zabezpieczające, których rozliczenie i wycena do wartości godziwej wpływa na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie zostały zawarte w latach 2007–2011.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające w rozumieniu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowany termin realizacji i planowany termin wpływu na wynik zabezpieczanego przepływu:

- wartość godziwa netto, która w momencie realizacji zostanie ujęta w wyniku finansowym

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Planowana data realizacji zabezpieczanego przepływu pieniężnego		
Ekspozycja walutowa operacyjna		
2011 rok	—	31 216
2012 rok	(122 399)	—
Ekspozycja na stopę procentową		
do 1 kwartału 2012	(1 507)	(7 132)
do 1 kwartału 2014	(113 602)	(88 036)
Ekspozycja na ryzyko towarowe		
2011 rok	—	126 092
2012 rok	198 979	14 364
	(38 529)	76 504

Na dzień 31 grudnia 2011 roku różnice kursowe od zabezpieczanego przepływu pieniężnego wyniosły (242) tysiące PLN i prezentowane były w pozycji różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych.

Wartość godziwa, która w momencie realizacji zostanie ujęta w wyniku finansowym przypadająca udziałowcom niekontrolującym wynosi 5 909 tysięcy PLN.

W przypadku ekspozycji na stopę procentową swap procentowy zabezpieczający emisję obligacji w PLN oparty jest na 6-miesięcznym WIBOR, natomiast swapy procentowe zabezpieczające kredyty w EUR i USD oparte są na 1-miesięcznym EURIBOR i 1-miesięcznym LIBOR.

- wartość godziwa netto, która w momencie realizacji zostanie zaliczona do wartości początkowej rzeczowych aktywów trwałych, a w okresach następnych ujęta w wyniku finansowym poprzez odpisy amortyzacyjne

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Planowana data realizacji zabezpieczanego przepływu pieniężnego		
2011 rok (ekspozycja walutowa inwestycyjna)	—	728
2012 rok (ekspozycja walutowa inwestycyjna)	580	—
2013 rok (ekspozycja walutowa inwestycyjna)	79	—
	659	728

Rozliczenie instrumentów zabezpieczających

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Przychody ze sprzedaży produktów	(34 420)	26 369
Różnice kursowe	96 524	(4 300)
Koszty finansowe z tytułu odsetek	(53 009)	(61 212)
Środki trwałe w budowie	(1 185)	52 019
Zapasy	337 790	—
	345 700	12 876

W odniesieniu do zabezpieczenia przepływów pieniężnych spełniających warunki rachunkowości zabezpieczeń, część nieefektywna została ujęta w wyniku finansowym za rok 2011 i 2010 w kwocie odpowiednio (810) tysięcy PLN i (1 622) tysięcy PLN.

Rachunkowość zabezpieczeń inwestycji netto w podmiocie zagranicznym

Począwszy od 2008 roku Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń inwestycji netto w podmiocie zagranicznym (net investment hedge). Zabezpieczenie inwestycji netto polega na zabezpieczeniu ryzyka walutowego od części inwestycji netto w podmiocie zagranicznym, którego walutą funkcjonalną jest USD.

Za instrument zabezpieczający udziały w aktywach netto Grupy ORLEN Lietuva w USD zostały uznane zobowiązania finansowe w tej walucie. Ujemne różnice kursowe, z tytułu przeliczenia powyższych zobowiązań na PLN w wysokości (8 260) tysięcy PLN (z uwzględnieniem wpływu podatku dochodowego) zostały ujęte w innych całkowitych dochodach w pozycji „Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych”.

33.7. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Działalność Grupy Kapitałowej wiąże się przede wszystkim z narażeniem na następujące ryzyka finansowe:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko płynności,
- ryzyka rynkowe (w tym ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej, ryzyko cen towarów, ryzyko cen uprawnień do emisji CO₂)
- inne szerzej opisane w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej ORLEN w punkcie VII.7.2.

Ryzyko kredytowe

Grupa Kapitałowa prowadząc działalność handlową realizuje sprzedaż produktów i usług dla podmiotów gospodarczych z odroczonym terminem płatności, w wyniku czego może powstać ryzyko nieotrzymania należności od kontrahentów za dostarczone produkty i usługi. Grupa, w celu zminimalizowania ryzyka kredytowego, a także w celu utrzymywania możliwie najniższego kapitału obrotowego zarządza ryzykiem poprzez obowiązującą procedurę przyznawania kontrahentom limitu kredytu kupieckiego i określenie formy jego zabezpieczenia.

Przyjęty okres spłaty należności związany z normalnym tokiem sprzedaży wynosi 14–30 dni.

Kontrahent kupujący z odroczonym terminem płatności jest indywidualnie oceniany pod kątem ryzyka kredytowego. Część należności jest ubezpieczana w ramach zorganizowanych programów ubezpieczenia kredytu kupieckiego. Należności kontrahentów są regularnie monitorowane. W przypadku wystąpienia należności przeterminowanych zgodnie z obowiązującymi procedurami następuje wstrzymanie sprzedaży i uruchamiane są procedury windykacji.

W oparciu o analizę należności dokonano podziału kontrahentów na dwie grupy:

- I grupa – kontrahenci z dobrą lub bardzo dobrą historią współpracy w danym roku;
- II grupa – pozostali kontrahenci.

Podział należności nieprzeterminowanych według opisanego powyżej kryterium

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Grupa I	5 182 595	3 631 698
Grupa II	920 950	1 030 722
	6 103 545	4 662 420

Analiza wiekowa aktywów finansowych, które są przeterminowane na koniec okresu sprawozdawczego, lecz w przypadku których nie nastąpiła utrata wartości

Należności krótkoterminowe	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Do 1 miesiąca	940 447	702 517
1–3 miesięcy	39 688	21 083
3–6 miesięcy	8 803	8 484
6–12 miesięcy	9 724	9 356
Powyżej roku	64 438	39 065
	1 063 100	780 505

Koncentracja ryzyka związanego z należnościami z tytułu dostaw i usług jest ograniczona ze względu na dużą liczbę kontrahentów z kredytem kupieckim rozproszonych w różnych sektorach gospodarki polskiej, niemieckiej, czeskiej i litewskiej.

Ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi i lokatami bankowymi jest uważane przez Grupę za niskie.

Wszystkie podmioty, w których Grupa lokuje wolne środki pieniężne działają w sektorze finansowym. Należą do nich banki krajowe, banki zagraniczne oraz oddziały banków zagranicznych, o wiarygodności kredytowej krótkoterminowej najwyższej jakości (81% zdeponowanych środków) oraz dobrej jakości (19% zdeponowanych środków).

Przez rating o najwyższej jakości rozumie się rating A-1 w agencji Standard & Poor's, F1 w agencji Fitch oraz Prime-1 w agencji Moodys, natomiast przez rating o dobrej jakości rozumie się rating A-2 w agencji Standard & Poor's, F2 w agencji Fitch oraz Prime-2 w agencji Moodys. Źródłem informacji o ratingach są publikacje na stronach internetowych każdego z banków, w których Grupa lokuje wolne środki pieniężne.

Ryzyko kredytowe, wynikające z aktywów z tytułu dodatkowej wyceny instrumentów pochodnych, jest uważane za niskie z uwagi na fakt, iż wszystkie transakcje zawierane są z bankami o wysokim ratingu kredytowym. Jednym z istotnych parametrów wyboru banku jest posiadanie ratingu na poziomie nie mniejszym niż A.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku w następstwie zmiany warunków płatności w odniesieniu do należności od odbiorców nie wystąpiła konieczność rozpoznania w wyniku finansowym utraty ich wartości w kwocie odpowiednio 4 837 tysięcy PLN i 528 tysięcy PLN.

Miarą ryzyka kredytowego jest kwota maksymalnego narażenia na ryzyko kredytowe dla poszczególnych klas. Maksymalna kwota ekspozycji na ryzyko kredytowe, w odniesieniu do poszczególnych klas aktywów finansowych, jest równa ich wartości księgowej.

W celu zmniejszenia ryzyka nieodzyskania należności z tytułu dostaw i usług Grupa przyjmuje od swoich odbiorców zabezpieczenie w postaci między innymi: gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych, blokad środków na rachunkach bankowych, hipotek i weksli.

W ocenie Zarządu, ryzyko zagrożonych aktywów finansowych jest odzwierciedlone poprzez dokonanie odpisów aktualizujących ich wartość. Informacje dotyczące wartości odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych w podziale na klasy zostały przedstawione w nocie 30.2 i 33.3.

Ryzyko płynności

Grupa Kapitałowa narażona jest na ryzyko płynności wynikające z relacji aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych. Na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku wskaźnik relacji aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych (wskaźnik płynności bieżącej) wynosił odpowiednio 1,5 i 1,3.

Szczegółowe informacje w zakresie kredytów przedstawiono w nocie 21.1.

W celu zapewnienia dodatkowego źródła środków potrzebnych do zabezpieczenia swojej płynności finansowej Grupa korzysta z Programu emisji obligacji uruchomionego w 2007 roku. Emisje obligacji umożliwiają wyjście poza tradycyjny rynek bankowy i pozyskanie środków od innych instytucji finansowych, korporacji czy osób fizycznych. Program emisji obligacji jest wykorzystywany do zarządzania płynnością w ramach jednostek Grupy Kapitałowej na rynku krajowym i zagranicznym. W 2011 roku dokonywane były emisje obligacji wyłącznie na rynku krajowym.

W celu optymalizacji kosztów finansowych w Grupie funkcjonują systemy koncentracji środków finansowych w PLN (cash pool) obejmujący na dzień 31 grudnia 2011 roku 21 spółek Grupy Kapitałowej oraz międzynarodowy system koncentracji środków w walutach EUR, USD i PLN prowadzony w banku zagranicznym dla PKN ORLEN oraz zagranicznych Spółek Grupy Kapitałowej (ORLEN Finance, ORLEN Lietuva, ORLEN Deutschland, Unipetrol Deutschland).

Na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku maksymalne możliwe zadłużenie z tytułu zawartych umów kredytowych wynosiło odpowiednio 20 899 193 tysiące PLN i 17 989 434 tysiące PLN. Do wykorzystania na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku pozostało odpowiednio 7 562 831 tysięcy PLN i 7 685 036 tysięcy PLN.

Analiza wymagalności zobowiązań finansowych

	Stan na 31.12.2011					Wartość księgowa
	do 1 roku	1–3 lata	3–5 lat	powyżej 5 lat	Razem	
Dłużne papiery wartościowe	805 584	357 797	—	—	1 163 381	1 163 218
Obligacje o zmiennym oprocentowaniu – wartość niezdyskontowana	763 592	—	—	—	763 592	763 428
Obligacje o stałym oprocentowaniu – wartość niezdyskontowana	41 992	357 797	—	—	399 789	399 790
Kredyty – wartość niezdyskontowana	1 629 224	460 932	8 992 623	744 651	11 827 430	11 824 318
Pożyczki – wartość niezdyskontowana	11 539	—	—	—	11 539	10 055
Leasing finansowy	28 579	44 105	9 212	16 236	98 132	97 915
Dostawy i usługi	10 984 529	—	—	—	10 984 529	10 984 529
Zobowiązania inwestycyjne	586 144	905	271	134	587 454	587 454
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	442 308	113 602	—	—	555 910	555 910
Wymiana środków pieniężnych brutto	433 830	—	—	—	433 830	433 830
Wymiana środków pieniężnych netto	8 478	113 602	—	—	122 080	122 080
Pozostałe	163 969	15 955	—	—	179 924	179 924
	14 651 876	993 296	9 002 106	761 021	25 408 299	25 403 323

	Stan na 31.12.2010					Wartość księgowa
	do 1 roku	1–3 lata	3–5 lat	powyżej 5 lat	Razem	
Dłużne papiery wartościowe	—	1 196 737	—	—	1 196 737	1 155 289
Obligacje o zmiennym oprocentowaniu – wartość niezdyskontowana	—	761 366	—	—	761 366	761 064
Obligacje o stałym oprocentowaniu – wartość niezdyskontowana	—	435 371	—	—	435 371	394 225
Kredyty – wartość niezdyskontowana	1 233 322	7 069 165	14 182	647 145	8 963 814	8 952 079
Pożyczki – wartość niezdyskontowana	216 721	345 134	—	—	561 855	560 359
Leasing finansowy	26 095	35 238	12 830	17 743	91 906	91 906
Dostawy i usługi	9 130 835	—	—	—	9 130 835	9 130 835
Zobowiązania inwestycyjne	880 499	1 474	—	—	881 973	881 973
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	22 932	20 608	88 036	—	131 576	132 051
Wymiana środków pieniężnych brutto	22 932	13 476	—	—	36 408	36 883
Wymiana środków pieniężnych netto	—	7 132	88 036	—	95 168	95 168
Pozostałe	161 310	15 901	2 792	740	180 743	180 743
	11 671 714	8 684 257	117 840	665 628	21 139 439	21 085 235

Ryzyka rynkowe

Grupa narażona jest na ryzyka rynkowe związane z kursami walutowymi, stopami procentowymi, cenami surowców i produktów naftowych oraz cenami uprawnień do emisji CO₂.

Zarządzanie ryzykami rynkowymi w ramach Grupy Kapitałowej ORLEN prowadzone jest poprzez jednostki, które w największym stopniu narażone są na te ryzyka, tj. PKN ORLEN, Basell Orlen Polyolefins, ORLEN Asphalt, ANWIL, Grupa Unipetrol, ORLEN Lietuva, Rafineria Trzebinia, Rafineria Nafty Jedlicze, ORLEN GAZ, ORLEN OIL, Orlen Projekt, Petrolot oraz Ship Service.

PKN ORLEN objął główne spółki Grupy Kapitałowej spójną polityką hedgingową w zakresie ryzyka walutowego, ryzyka stopy procentowej i ryzyka towarowego. Grupa Kapitałowa ORLEN zarządza ryzykami rynkowymi wynikającymi z powyższych czynników w oparciu o politykę zarządzania ryzykiem rynkowym, która określa zasady pomiaru poszczególnych ekspozycji, parametry i horyzont czasowy zabezpieczania danego ryzyka oraz instrumenty zabezpieczające. Zasady zarządzania ryzykiem rynkowym są realizowane poprzez wskazane do tego komórki organizacyjne pod nadzorem Komitetu Ryzyka Finansowego PKN ORLEN, Zarządu PKN ORLEN i Rady Nadzorczej PKN ORLEN.

Celem procesu zarządzania ryzykiem rynkowym jest ograniczenie niepożądanych wpływów zmian czynników ryzyka rynkowego na przepływy pieniężne oraz wyniki w krótkim oraz średnim horyzoncie czasowym.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym odbywa się za pomocą strategii zabezpieczających, wykorzystujących instrumenty pochodne. Instrumenty pochodne są stosowane wyłącznie do ograniczenia ryzyka zmian wartości godziwej i ryzyka zmian przepływów pieniężnych. Grupa Kapitałowa ORLEN stosuje tylko te instrumenty, które jest w stanie wycenić wewnętrznie z zastosowaniem standardowych modeli wyceny dla danego instrumentu. Pozyskując wycenę rynkową instrumentów, Grupa polega na informacjach uzyskanych z wiodących na danym rynku banków oraz firm brokerskich lub serwisów informacyjnych. Transakcje zawierane są wyłącznie z wiarygodnymi partnerami, dopuszczonymi do udziału w transakcjach w wyniku zastosowania odpowiednich procedur i podpisania odpowiedniej dokumentacji.

Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe wynikające z należności i zobowiązań krótkoterminowych, środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, wydatków inwestycyjnych oraz zobowiązań z tytułu kredytów i obligacji własnych denominowanych w walutach obcych oraz przyszłych planowanych przepływów pieniężnych z tytułu sprzedaży i zakupów towarów oraz produktów rafineryjnych i petrochemicznych. Ekspozycja walutowa jest zabezpieczana instrumentami typu forward lub swap.

Dla kursu USD/PLN występuje częściowo naturalny hedging, gdyż przychody ze sprzedaży produktów uzależnionych od kursu USD są równoważone przez koszty zakupu ropy w tej samej walucie. W przypadku kursu EUR/PLN, w walucie tej denominowane są przychody ze sprzedaży produktów petrochemicznych. Dla tej grupy pozycji hedging naturalny występuje w ograniczonym zakresie (np. odsetki od kredytów denominowane w EUR, część zakupów inwestycyjnych).

Struktura walutowa instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2011 roku

Klasy instrumentów finansowych	EUR	USD	CZK	LTL	JPY	Pozostałe waluty po przeliczeniu na PLN	Razem po przeliczeniu na PLN
Aktywa finansowe							
Depozyty/inne dłużne papiery wartościowe	1 420	—	—	6 977	—	—	15 197
Dostawy i usługi	370 962	191 498	6 433 206	173 136	—	14 799	3 629 885
Pożyczki udzielone	790	33	79 209	—	—	—	17 156
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	1 629	62 276	297 330	—	—	—	270 891
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	48 627	78 724	2 260 585	46 081	4 846	13 958	943 712
Pozostałe	624	11 986	376 411	—	—	—	108 120
	424 052	344 517	9 446 741	226 194	4 846	28 757	4 984 961
Zobowiązania finansowe							
Dłużne papiery wartościowe	—	—	2 336 579	—	—	—	399 790
Kredyty	952 092	2 066 207	1 942 271	809	—	—	11 599 612
Leasing finansowy	—	—	14 169	—	—	—	2 424
Dostawy i usługi	350 301	2 064 999	3 744 484	118 272	29 473	3 247	9 400 660
Zobowiązania inwestycyjne	48	8 517	430 010	—	—	—	102 893
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	79 476	33 644	247 497	13 742	35 750	—	527 507
Pozostałe	6 733	9 794	419 328	—	—	—	134 953
	1 388 651	4 183 161	9 134 339	132 822	65 223	3 247	22 167 839

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

Analiza wpływu potencjalnej zmiany wartości księgowych instrumentów finansowych (stan na 31 grudnia 2011 roku) na wynik finansowy brutto i na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń oraz na pozycję różnic kursowych z przeliczenia jednostek podporządkowanych w związku z hipotetyczną zmianą kursów istotnych walut obcych w stosunku do waluty prezentacji (PLN).

Wpływ na wynik finansowy brutto				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(667 162)	-15%	667 162
USD/PLN	+15%	(790 641)	-15%	790 641
JPY/PLN	+15%	(1 177)	-15%	1 177
		(1 458 979)		1 458 979
Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(185 575)	-15%	185 575
USD/PLN	+15%	(41 749)	-15%	41 749
		(227 324)		227 324
Wpływ jednostek zagranicznych na kapitał z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek podporządkowanych z uwzględnieniem rachunkowości zabezpieczeń inwestycji netto w podmioty zagraniczne				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	7 050	-15%	(7 050)
USD/PLN	+15%	(1 216 633)	-15%	1 216 633
CZK/PLN	+15%	(11 671)	-15%	11 671
LTL/PLN	+15%	29 638	-15%	(29 638)
		(1 191 616)		1 191 616
Razem				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(845 687)	-15%	845 687
USD/PLN	+15%	(2 049 023)	-15%	2 049 023
CZK/PLN	+15%	(11 671)	-15%	11 671
JPY/PLN	+15%	(1 177)	-15%	1 177
LTL/PLN	+15%	29 638	-15%	(29 638)
		(2 877 919)		2 877 919

Wpływ zmian kursów istotnych walut obcych w stosunku do waluty prezentacji (PLN) na pozycję różnic kursowych z przeliczenia inwestycji netto w podmioty zagraniczne według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku

Wrażliwość inwestycji netto w podmioty zagraniczne z uwzględnieniem rachunkowości zabezpieczeń				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	101 618	-15%	(101 618)
USD/PLN	+15%	14 416	-15%	(14 416)
CZK/PLN	+15%	863 379	-15%	(863 379)
		979 413		(979 413)

Powyższa analiza dotyczy wrażliwości całkowitych aktywów netto jednostek zagranicznych (w tym wrażliwości instrumentów finansowych jednostek zagranicznych na różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych) według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku.

Łączny wpływ zmian kursów istotnych walut obcych w stosunku do waluty prezentacji (PLN) na kapitał własny z uwzględnieniem różnic kursowych z przeliczenia inwestycji netto w podmioty zagraniczne według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku.

	Łączny wpływ na inne całkowite dochody			
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(751 119)	-15%	751 119
USD/PLN	+15%	(817 972)	-15%	817 972
CZK/PLN	+15%	863 379	-15%	(863 379)
JPY/PLN	+15%	(1 177)	-15%	1 177
		(706 890)		706 890

Struktura walutowa instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2010 roku

Klasy instrumentów finansowych	EUR	USD	CZK	LTL	JPY	Pozostałe waluty po przeliczeniu na PLN	Razem po przeliczeniu na PLN
Aktywa finansowe							
Akcje notowane	—	—	—	—	—	—	—
Akcje/udziały nienotowane	116	—	189 525	—	—	—	30 403
Obligacje/ inne dłużne papiery wartościowe	—	11 766	—	—	—	—	34 876
Dostawy i usługi	285 401	172 842	5 489 828	162 409	—	6 685	2 703 290
Sprzedaż niefinansowych aktywów trwałych	—	—	9 720	—	—	—	1 536
Pożyczki udzielone	5 442	105	99 614	—	—	3 668	41 066
Leasing finansowy	—	—	—	—	—	—	—
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	3 801	54 503	—	—	19 987	—	177 332
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	46 483	353 194	4 371 754	23 643	67 051	27 325	1 982 730
Pozostałe	—	32 780	117 266	—	—	—	115 692
	341 243	625 190	10 277 707	186 052	87 038	37 678	5 086 925
Zobowiązania finansowe							
Dłużne papiery wartościowe	—	—	2 495 096	—	—	—	394 225
Kredyty	953 872	1 662 277	292 992	1 545	—	—	8 750 588
Pożyczki	—	182 040	—	—	—	—	539 586
Leasing finansowy	24	—	24 412	—	—	—	3 953
Dostawy i usługi	51 360	2 168 470	4 207 640	111 319	30 438	11 953	7 436 693
Zobowiązania inwestycyjne	5 458	6 339	428 476	—	2 000 540	—	181 004
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	15 587	13 067	76 203	—	—	—	112 501
Pozostałe	5 663	9 776	120 620	—	—	—	70 463
	1 031 964	4 041 969	7 645 439	112 864	2 030 978	11 953	17 489 013

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe

Analiza wpływu potencjalnej zmiany wartości księgowych pozycji instrumentów finansowych (stan na 31 grudnia 2010 roku) na wynik finansowy brutto i na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń oraz na pozycję różnic kursowych z przeliczenia jednostek podporządkowanych w związku z hipotetyczną zmianą kursów istotnych walut obcych w stosunku do waluty prezentacji (PLN).

Wpływ na wynik finansowy brutto				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(542 331)	-15%	542 331
USD/PLN	+15%	(478 133)	-15%	478 133
JPY/PLN	+15%	(9 223)	-15%	9 223
		(1 029 687)		1 029 687
Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(145 942)	-15%	145 942
USD/PLN	+15%	(59 230)	-15%	59 230
JPY/PLN	+15%	6 771	-15%	(6 771)
		(198 401)		198 401
Wpływ jednostek zagranicznych na kapitał z tytułu różnic kursowych z przeliczenia jednostek podporządkowanych z uwzględnieniem rachunkowości zabezpieczeń inwestycji netto w podmioty zagraniczne				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	6 021	-15%	(6 021)
USD/PLN	+15%	(1 066 500)	-15%	1 066 500
CZK/PLN	+15%	76 391	-15%	(76 391)
LTL/PLN	+15%	25 995	-15%	(25 995)
		(958 093)		958 093
Razem				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(682 252)	-15%	682 252
USD/PLN	+15%	(1 603 863)	-15%	1 603 863
CZK/PLN	+15%	76 391	-15%	(76 391)
JPY/PLN	+15%	(2 452)	-15%	2 452
LTL/PLN	+15%	25 995	-15%	(25 995)
		(2 186 181)		2 186 181

Wpływ zmian kursów istotnych walut obcych w stosunku do waluty prezentacji (PLN) na pozycję różnic kursowych z przeliczenia inwestycji netto w podmioty zagraniczne według stanu na 31 grudnia 2010 roku

Wrażliwość inwestycji netto w podmioty zagraniczne z uwzględnieniem rachunkowości zabezpieczeń				
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	73 267	-15%	(73 267)
USD/PLN	+15%	8 364	-15%	(8 364)
CZK/PLN	+15%	901 869	-15%	(901 869)
		983 500		(983 500)

Powyższa analiza dotyczy wrażliwości całkowitych aktywów netto jednostek zagranicznych (w tym wrażliwości instrumentów finansowych jednostek zagranicznych na różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych) według stanu na 31 grudnia 2010 roku.

Łączny wpływ zmian kursów istotnych walut obcych w stosunku do waluty prezentacji (PLN) na kapitał własny z uwzględnieniem różnic kursowych z przeliczenia inwestycji netto w podmioty zagraniczne według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku

	Łączny wpływ na inne całkowite dochody			
	Wzrost kursu	Wpływ łączny	Spadek kursu	Wpływ łączny
EUR/PLN	+15%	(615 006)	-15%	615 006
USD/PLN	+15%	(528 999)	-15%	528 999
CZK/PLN	+15%	901 869	-15%	(901 869)
JPY/PLN	+15%	(2 452)	-15%	2 452
		(244 588)		244 588

Powyższe odchylenia kursów skalkulowano na podstawie zmienności historycznej dla poszczególnych kursów walut oraz prognoz analityków.

Wrażliwość instrumentów finansowych na ryzyko walutowe obliczono jako różnicę pomiędzy pierwotną wartością księgową instrumentów finansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych) a ich potencjalną wartością księgową przy założonych wzrostach/spadkach kursów walut. W przypadku instrumentów pochodnych i wbudowanych instrumentów pochodnych zbadano wpływ odchylen kursów walut na wartość godziwą przy niezmiennych poziomach stóp procentowych. Wartość godziwa forwardów walutowych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkułowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a ceną transakcyjną.

Dla pozostałych walut wrażliwość instrumentów finansowych jest nieistotna z punktu widzenia Grupy.

Ryzyko stopy procentowej

Grupa Kapitałowa narażona jest na ryzyko zmienności przepływów pieniężnych z tytułu stopy procentowej wynikające z pożyczek, kredytów bankowych i dłużnych papierów wartościowych opartych o zmienne stopy procentowe oraz transakcji pochodnych zabezpieczających ryzyko przepływów pieniężnych.

Struktura instrumentów finansowych narażonych na ryzyko zmiany stóp procentowych

Klasy instrumentów finansowych	Stan na 31.12.2011					
	EURIBOR	LIBOR	PRIBOR	VILIBOR	WIBOR	RAZEM
Wybrane aktywa finansowe						
Depozyty / inne dłużne papiery wartościowe	6 272	—	—	8 925	—	15 197
Pożyczki udzielone	3 489	113	13 554	—	—	17 156
	9 761	113	13 554	8 925	—	32 353
Wybrane zobowiązania finansowe						
Dłużne papiery wartościowe	—	—	—	—	763 428	763 428
Kredyty	4 205 198	7 061 057	332 323	1 033	224 707	11 824 318
Pożyczki	—	—	—	—	10 055	10 055
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	64 745	48 857	—	—	1 507	115 109
	4 269 943	7 109 914	332 323	1 033	999 697	12 712 910
Klasy instrumentów finansowych	Stan na 31.12.2010					
	EURIBOR	LIBOR	PRIBOR	VILIBOR	WIBOR	RAZEM
Wybrane aktywa finansowe						
Obligacje / inne dłużne papiery wartościowe	—	34 876	—	—	—	34 876
Pożyczki udzielone	21 552	311	15 739	—	3 464	41 066
	21 552	35 187	15 739	—	3 464	75 942
Wybrane zobowiązania finansowe						
Dłużne papiery wartościowe	—	—	—	—	761 064	761 064
Kredyty	3 777 860	4 925 289	46 196	1 243	201 491	8 952 079
Pożyczki	—	—	—	—	20 773	20 773
Instrumenty wbudowane i zabezpieczające	52 967	35 070	—	—	7 131	95 168
	3 830 827	4 960 359	46 196	1 243	990 459	9 829 084

Analiza wrażliwości na stopę procentową

Wpływ instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu na wynik finansowy brutto i kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń z tytułu zmian istotnych stóp procentowych

Stopa procentowa	Założone odchylenia		Wpływ na wynik finansowy brutto		Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości		Razem	
	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
WIBOR	+50	+50	(4 991)	(4 899)	930	2 062	(4 061)	(2 837)
EURIBOR	+50	+50	(20 977)	(19 008)	15 932	21 062	(5 045)	2 054
LIBOR	+50	+50	(35 305)	(24 451)	17 981	19 635	(17 324)	(4 816)
PRIBOR	+50	+50	(1 594)	(212)	—	—	(1 594)	(212)
			(62 867)	(48 570)	34 843	42 759	(28 024)	(5 811)
WIBOR	-50	-50	4 991	4 899	(932)	(2 084)	4 059	2 815
EURIBOR	-50	—	20 977	—	(16 271)	—	4 706	—
PRIBOR	-50	-50	1 594	212	—	—	1 594	212
			27 562	5 111	(17 203)	(2 084)	10 359	3 027

Powyższe odchylenia stóp procentowych skalkulowano na podstawie obserwacji wahań stóp procentowych w bieżącym i w poprzednim rocznym okresie sprawozdawczym oraz na podstawie dostępnych prognoz.

Niski poziom stóp procentowych EURIBOR i LIBOR na koniec roku 2011 oraz prognozy rynkowe spowodowały, że Grupa nie uwzględniła w analizie wrażliwości wariantu spadku stopy procentowej LIBOR.

Grupa nie uwzględniała w analizie wrażliwości wariantu stopy procentowej VILIBOR ze względu na nieistotny wpływ na sprawozdanie finansowe Grupy.

Grupa wycenia instrumenty pochodne w wartości godziwej.

Analiza wrażliwości została przeprowadzona na bazie stanu instrumentów posiadanych na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku, wpływ zmian stóp procentowych zaprezentowano w ujęciu rocznym.

Wrażliwość instrumentów finansowych na ryzyko stóp procentowych obliczono jako iloczyn salda pozycji księgowych wrażliwych na stopy procentowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych) oraz adekwatnego odchylenia stopy procentowej.

W przypadku instrumentów pochodnych w analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Grupa stosuje przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalnie możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka

Ryzyko cen surowców i produktów naftowych

Działalność operacyjna Grupy ORLEN obejmuje ryzyka:

- zmiany cen ropy naftowej zużywanej do przerobu;
- obowiązku utrzymywania zapasów ropy naftowej i paliw
- fluktuacji dyferencjału Ural/Brent;
- zmian cen sprzedaży produktów rafineryjnych i petrochemicznych, które uzależnione są od notowań ropy naftowej i produktów na rynkach światowych.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku występowały instrumenty zabezpieczające ryzyko zmian cen surowców i produktów naftowych wynikające z zabezpieczenia przepływów pieniężnych w związku ze sprzedażą/zakupem ropy naftowej, benzyn i oleju napędowego.

Stan wolumenu zabezpieczonej ropy naftowej, benzyn, oleju napędowego, bitumenu i paliwa lotniczego JET na 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku

Rodzaj zabezpieczonego surowca/produktu	Jednostka miary	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Ropa naftowa	BBL	7 294 035	3 589 591
Olej napędowy	MT	85 190	—
Benzyna	MT	12 737	—
Bitumen	MT	11 140	—
Paliwo lotnicze JET	MT	253	—

Analiza wrażliwości na zmianę ceny ropy naftowej, oleju napędowego, benzyny, bitumenu i paliwa lotniczego JET

Wpływ pochodnych instrumentów finansowych na wynik finansowy brutto oraz na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń w związku ze zmianą cen ropy naftowej, oleju napędowego, benzyny, bitumenu i paliwa lotniczego JET na dzień 31 grudnia 2011 roku

	Wpływ na wynik finansowy brutto			
	Wzrost cen	Wpływ łączny	Spadek cen	Wpływ łączny
Ropa naftowa USD/BBL	+27,5%	(191 818)	-27,5%	191 818
Olej napędowy USD/MT	+23%	(10 430)	-23%	10 430
Bitumen EUR/MT	+25%	5 699	-25%	(5 699)
Paliwo lotnicze JET USD/MT	+22%	186	-22%	(186)
		(196 363)		196 363
	Wpływ na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń			
	Wzrost cen	Wpływ łączny	Spadek cen	Wpływ łączny
Ropa naftowa USD/BBL	+27,5%	540 009	-27,5%	(540 009)
Olej napędowy USD/MT	+23%	36 529	-23%	(36 529)
Benzyna USD/MT	+28%	11 221	-28%	(11 221)
		587 759		(587 759)
	Łączny wpływ na inne całkowite dochody			
	Wzrost cen	Wpływ łączny	Spadek cen	Wpływ łączny
Ropa naftowa USD/BBL	+27,5%	348 191	-27,5%	(348 191)
Olej napędowy USD/MT	+23%	26 099	-23%	(26 099)
Benzyna USD/MT	+28%	11 221	-28%	(11 221)
Bitumen EUR/MT	+25%	5 699	-25%	(5 699)
Paliwo lotnicze JET USD/MT	+22%	186	-22%	(186)
		391 396		(391 396)

Wpływ pochodnych instrumentów finansowych na kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń z tytułu zmian ceny ropy naftowej na dzień 31 grudnia 2010 roku

	Wzrost cen	Wpływ łączny	Spadek cen	Wpływ łączny
Ropa naftowa USD/BBL	+27%	559 591	-27%	(559 591)
		559 591		(559 591)

Powyższe odchylenia cen ropy naftowej, oleju napędowego i benzyny skalkulowano na podstawie zmienności historycznej za rok 2011 oraz rok 2010 oraz dostępnych prognoz analityków.

Analiza wrażliwości została przeprowadzona na bazie stanu instrumentów posiadanych na dzień 31 grudnia 2011 roku oraz 31 grudnia 2010 roku, wpływ zmian cen ropy naftowej, oleju napędowego i benzyny zaprezentowano w ujęciu rocznym. Wartość godziwa swapów towarowych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a ceną transakcyjną.

W przypadku instrumentów pochodnych zbadano wpływ zmian cen ropy naftowej, oleju napędowego i benzyny na wartość godziwą przy niezmiennym poziomie kursów walut.

Wartość księgowa instrumentów zabezpieczających dostawy ropy naftowej, oleju napędowego i benzyny na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniosła 207 239 tysięcy PLN.

Wartość księgowa instrumentów zabezpieczających dostawy ropy naftowej na dzień 31 grudnia 2010 roku wyniosła 140 456 tysięcy PLN.

Ryzyko cen uprawnień do emisji CO₂

Na podstawie obowiązujących uregulowań prawnych wynikających z przyjętego przez Unię Europejską Protokołu z Kioto do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatycznych, spółki Grupy Kapitałowej decyzją Rady Ministrów otrzymał przydział uprawnień do emisji CO₂.

Grupa corocznie dokonuje weryfikacji liczby uprawnień wraz z określeniem sposobu systematycznego bilansowania stwierdzonych niedoborów/nadwyżek na zasadach transakcji wewnątrzgrupowych, bądź transakcji na rynku terminowym i spot w zależności od sytuacji.

W 2011 roku Grupa zawarła transakcje sprzedaży uprawnień do emisji CO₂ oraz jednocześnie zawarła transakcje zabezpieczające cenę zakupu uprawnień w przyszłości.

Na 31 grudnia 2011 zobowiązania finansowe z tytułu ujemnej wyceny kontraktów forward na zakup uprawnień CO₂ wynoszą 222 449 tysięcy PLN.

Zmiana notowań uprawnień do emisji dwutlenku węgla o 45% (in plus lub in minus) potencjalnie spowodowałaby zmianę wyceny wartości godziwej zobowiązań finansowych z tytułu kontraktów forward na zakup CO₂ na kwotę 95 794 tysięcy PLN lub (95 794) tysięcy PLN.

Odchylenia cen uprawnień do emisji CO₂ skalkulowano na podstawie zmienności historycznej za rok 2011.

Więcej informacji dotyczących uprawnień do emisji CO₂ przedstawiono w nocie 9.

34. Leasing

34.1. Grupa Kapitałowa jako leasingobiorca

Leasing operacyjny

Grupa Kapitałowa jako leasingobiorca posiadała na dzień 31 grudnia 2011 i 31 grudnia 2010 roku nieodwoływalne umowy leasingu operacyjnego.

Umowy leasingowe o charakterze operacyjnym (dzierżawa, najem) dotyczą głównie zbiorników, stacji paliw, środków transportu i sprzętu komputerowego. Przedmiotowe umowy zawierają klauzule dotyczące warunkowych zobowiązań z tytułu opłat leasingowych. W większości przypadków istnieje możliwość przedłużenia umowy.

Łączna wartość opłat z tytułu zawartych nieodwoływalnych umów leasingu operacyjnego ujętych jako koszty w wyniku finansowym w 2011 roku i 2010 roku wyniosła odpowiednio (124 507) tysięcy PLN i (115 753) tysiące PLN.

Wartość przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu zawartych nieodwoływalnych umów leasingu operacyjnego na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Do jednego roku	91 473	81 777
Od 1 roku do 5 lat	330 403	282 877
Powyżej 5 lat	634 778	542 834
	1 056 654	907 488

Leasing finansowy

Grupa Kapitałowa jako leasingobiorca posiadała na dzień 31 grudnia 2011 i 31 grudnia 2010 roku umowy leasingowe o charakterze finansowym.

W zawartych umowach leasingowych obowiązują ogólne warunki leasingu finansowego, nie ma szczególnych ograniczeń i dodatkowych warunków oraz istnieje możliwość ich przedłużenia. Umowy leasingu finansowego nie zawierają klauzul dotyczących warunkowych zobowiązań z tytułu opłat leasingowych i pociągają za sobą możliwości zakupu przedmiotu leasingu.

Wartość przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu zawartych umów leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Do jednego roku	28 820	25 160
Od 1 roku do 5 lat	57 684	48 029
Powyżej 5 lat	20 603	23 087
	107 107	96 276

Wartość bieżąca przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu zawartych umów leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Do jednego roku	24 808	22 285
Od 1 roku do 5 lat	49 424	37 361
Powyżej 5 lat	16 236	19 888
	90 468	79 534

Różnica pomiędzy łączną kwotą przyszłych minimalnych opłat leasingowych, a ich wartością bieżącą wynika z dyskontowania opłat leasingowych za pomocą właściwej dla danej umowy stopy procentowej.

Wartość księgowa netto na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku dla każdej grupy aktywów w leasingu finansowym

	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010 (dane przekształcone)
Wartości niematerialne	863	998
Rzeczowe aktywa trwałe	168 464	168 780
budynki i budowle	20 873	22 454
urządzenia techniczne i maszyny	54 278	59 165
środki transportu	91 818	87 161
pozostałe	1 495	—

Ujawnienia wynikające z MSSF 7 dotyczące leasingu finansowego są ujęte w nocie 33 i są prezentowane łącznie z innymi instrumentami finansowymi.

34.2. Grupa Kapitałowa jako leasingodawca

Leasing operacyjny

Grupa Kapitałowa jako leasingodawca na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku nie posiadała nieodwołalnych umów leasingu operacyjnego.

Leasing finansowy

Grupa Kapitałowa jako leasingodawca nie posiadała na dzień 31 grudnia 2011 i 31 grudnia 2010 roku umów leasingowych o charakterze finansowym.

35. Poniesione nakłady inwestycyjne oraz przyszłe zobowiązania z tytułu podpisanych kontraktów inwestycyjnych

Wartość nakładów inwestycyjnych łącznie z kosztami finansowania zewnętrznego poniesionych w 2011 roku oraz 2010 roku wynosiła odpowiednio 2 133 454 tysiące PLN i 3 011 192 tysiące PLN, w tym nakłady na inwestycje związane z ochroną środowiska 102 565 tysięcy PLN i 192 187 tysięcy PLN. Wartość nakładów inwestycyjnych związanych z poszukiwaniem i wydobywaniem węgłowodórów w 2011 i 2010 roku wynosiła odpowiednio 62 985 tysięcy PLN i 42 094 tysiące PLN.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku wartość przyszłych zobowiązań z tytułu podpisanych do tego dnia kontraktów inwestycyjnych wyniosła odpowiednio 449 293 tysiące PLN i 502 491 tysiące PLN.

36. Zobowiązania warunkowe

	Stan na 31.12.2010	zwiększenia / (zmniejszenia)	Stan na 31.12.2011
Postępowanie antymonopolowe UOKiK	18 500	(4 500)	14 000
Sprawy sporne dochodzone na drodze sądowej	19 950	(3 105)	16 845
	38 450	(7 605)	30 845

Postępowania antymonopolowe UOKiK zostały szczegółowo opisane w nocie 42.1.2. III.

Sprawy sporne dochodzone na drodze sądowej na dzień 31 grudnia 2011 roku dotyczą głównie roszczeń wynikających z umów handlowych z kontrahentami i roszczeń pracowniczych.

Spółka Grupy Kapitałowej ANWIL-Spolana a.s. utworzyła rezerwy na rekultywację gruntów, na których mieści się składowisko popiołów.

Spolana została objęta gwarancjami Ministerstwa Środowiska w wysokości około 1 396 000 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2011 roku (co odpowiada 8 159 000 tysięcy CZK) na pokrycie kosztów związanych z usunięciem zanieczyszczeń powstałych w latach poprzedzających prywatyzację Spółki (do 1992 roku). Gwarancje dotyczą realizacji zdefiniowanych co do zakresu i kwoty projektów ekologicznych w Spolanie. Wydatki związane z rekultywacją gruntów należących do Spolana a.s. poniesione przez rząd Republiki Czeskiej, które objęte były wyżej wymienionymi gwarancjami, wyniosły do dnia 31 grudnia 2011 roku łącznie około 757 000 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2011 roku (co odpowiada około 4 427 000 tysięcy CZK).

Spolana a.s. prowadzi produkcję chloru przy wykorzystaniu elektrolizy rtęciowej zgodnie z obowiązującym do końca 2014 roku zintegrowanym pozwoleniem środowiskowym (IPCC). Spolana a.s. jest zobowiązana do przedstawienia programu rekultywacji po zakończeniu

użytkowania środków trwałych powyższej instalacji. Zarząd Spolana a.s. podejmuje działania celem przedłużenia okresu ważności IPCC bez konieczności zmiany technologii oraz równolegle rozważa kontynuację produkcji na bazie surowców z zakupu. W takiej sytuacji konieczne będzie dostosowanie budynku elektrolizy do funkcji magazynu wyrobów gotowych co może doprowadzić na etapie zmiany przeznaczenia budynku do uniknięcia potencjalnych kosztów rekultywacji.

37. Zabezpieczenia i gwarancje

Zabezpieczenia akcyzowe i akcyza od wyrobów i towarów znajdujących się w procedurze zawieszonego poboru wynosiły na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku odpowiednio 1 336 701 tysięcy PLN i 1 663 831 tysięcy PLN.

Udzielone gwarancje na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku wynosiły odpowiednio 156 346 tysięcy PLN i 107 191 tysięcy PLN. Poręczenia i gwarancje dotyczą zobowiązań wobec osób trzecich wystawionych w toku bieżącej działalności dotyczą głównie: gwarancji i poręczeń należytego wykonania umowy, gwarancji celnych, wadialnych, gwarancji płatności.

38. Informacje o podmiotach powiązanych

38.1. Informacje o istotnych transakcjach zawartych przez spółki lub jednostki zależne z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe

W 2011 roku i w 2010 roku w Grupie nie wystąpiły istotne transakcje zawarte z podmiotami powiązanymi na warunkach innych niż rynkowe.

38.2. Transakcje z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej, ich małżonkami, rodzeństwem, wstępnymi, zstępnymi lub innymi bliskimi im osobami

W 2011 roku i w 2010 roku osobom zarządzającym i nadzorującym oraz ich bliskim spółki Grupy nie udzieliły zaliczek, pożyczek, kredytów, gwarancji i poręczeń oraz nie zawarto z nimi innych umów zobowiązujących do świadczeń na rzecz Spółki i jednostek z nią powiązanych.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku nie wystąpiły pożyczki udzielone przez spółki Grupy osobom zarządzającym i nadzorującym oraz ich bliskim.

38.3. Transakcje kluczowego personelu kierowniczego Jednostki Dominującej oraz spółek Grupy Kapitałowej z podmiotami powiązanymi

W 2011 roku i w 2010 roku kluczowy personel kierowniczy Jednostki Dominującej oraz spółek Grupy na podstawie złożonych oświadczeń o zawartych transakcjach ze stronami powiązanymi wykazał

	Rodzaj powiązania poprzez kluczowy personel kierowniczy Spółki i spółek Grupy Kapitałowej			
	Sprzedaż (w tys. PLN)		Zakup (w tys. PLN)	
	rok zakończony 31.12.2011	rok zakończony 31.12.2010	rok zakończony 31.12.2011	rok zakończony 31.12.2010
Osoby nadzorujące	30	—	—	—
Osoby zarządzające	48	70	13	12
Pozostały kluczowy personel	94	139	—	—
	172	209	13	12

38.4. Transakcje oraz stan rozrachunków spółek Grupy Kapitałowej z podmiotami powiązanymi

rok zakończony 31 grudnia 2011 roku

	Jednostki współkontrolowane	Jednostki stowarzyszone	Razem
Sprzedaż	1 857 217	133 983	1 991 200
Zakupy	539 943	124 886	664 829
Przychody finansowe	1 769	2 507 092	2 508 861
Dywidendy	60 057	250 013	310 070
Koszty finansowe	32	61	93

stan na 31 grudnia 2011 roku

	Jednostki współkontrolowane	Jednostki stowarzyszone	Razem
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	345 136	17 557	362 693
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	243 599	8 108	251 707

rok zakończony 31 grudnia 2010 roku

	Jednostki współkontrolowane	Jednostki stowarzyszone	Razem
Sprzedaż	1 447 935	144 396	1 592 331
Zakupy	476 782	174 342	651 124
Przychody finansowe	1 746	1 120	2 866
Dywidendy	32 371	146 658	179 029
Koszty finansowe	44	59	103

stan na 31 grudnia 2010 roku

	Jednostki współkontrolowane	Jednostki stowarzyszone	Razem
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	295 115	21 829	316 944
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	1 014	—	1 014
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	210 865	26 144	237 009

Powyższe transakcje z podmiotami powiązanymi obejmują głównie sprzedaż i zakupy produktów petrochemicznych i rafineryjnych oraz sprzedaż i zakupy usług remontowych, transportowych i innych. Transakcje sprzedaży i zakupu z podmiotami powiązanymi dokonywane były na warunkach rynkowych. Rozrachunki z podmiotami powiązanymi obejmują należności i zobowiązania handlowe i finansowe.

Udzielone w Grupie poręczenia i gwarancje jednostkom zależnym na rzecz podmiotów trzecich wyniosły na dzień 31 grudnia 2011 roku i 31 grudnia 2010 roku odpowiednio 2 117 823 tysiące PLN oraz 1 218 886 tysięcy PLN.

39. Świadczenia łącznie z wynagrodzeniem z zysku wypłacone i należne lub potencjalnie należne Zarządowi, Radzie Nadzorczej oraz pozostałym członkom kluczowego personelu kierowniczego Jednostki Dominującej oraz spółek Grupy Kapitałowej zgodnie z MSR 24

Świadczenia dla Zarządu, Rady Nadzorczej i pozostałego kluczowego personelu kierowniczego obejmują krótkoterminowe świadczenia pracownicze, świadczenia po okresie zatrudnienia, pozostałe świadczenia długoterminowe oraz świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy wypłacone, należne lub potencjalnie należne w okresie.

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Wynagrodzenia Członków Zarządu Spółki:	11 952	12 140
– wynagrodzenia i inne świadczenia	6 498	6 040
– premia wypłacona za rok poprzedni	5 454	5 454
– wynagrodzenia Członków Zarządu Spółki pełniących funkcje w latach poprzednich	—	646 ¹⁾
Premia potencjalnie należna Członkom Zarządu Spółki, do wypłaty w roku kolejnym²⁾	5 460	5 454
Wynagrodzenia należne Członka Zarządu, do wypłaty w roku kolejnym ³⁾	1 140	—
Wynagrodzenia i inne świadczenia członków kluczowego personelu kierowniczego	179 015	172 985
– pozostały kluczowy personel kierowniczy Spółki	32 762	31 522
– kluczowy personel kierowniczy spółek zależnych Grupy Kapitałowej	146 253	141 463
Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej Spółki	1 322	1 213

¹⁾ Wypłata z tytułu ugody sądowej dotyczącej wynagrodzenia za 2005 rok.

²⁾ Wysokość premii oszacowana przy założeniu pełnej realizacji celów przez Członków Zarządu.

³⁾ Wynagrodzenia należne z tytułu odprawy i zakazu konkurencji Zarządu.

Dodatkowe informacje na temat wynagrodzenia kluczowego personelu znajdują się w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej ORLEN punkt III 3.6.

39.1. Zasady premiowania kluczowego personelu kierowniczego Grupy Kapitałowej ORLEN

W 2011 roku w Grupie ORLEN kluczowa kadra menedżerska objęta była rocznym systemem premiowania MBO (zarządzanie przez cele). Regulaminy funkcjonujące dla Zarządu PKN ORLEN, Zarządów spółek Grupy ORLEN oraz pozostałych kluczowych stanowisk w Grupie Kapitałowej mają wspólne podstawowe cechy. Osoby objęte wyżej wymienionymi systemami premiowane są za realizację indywidualnych celów, wyznaczanych na początku okresu premiowego przez Rady Nadzorcze dla Członków Zarządu oraz przez Zarządy Spółek dla pracowników kluczowego personelu kierowniczego. Systemy Premiowania są konstruowane w sposób promujący współpracę pomiędzy poszczególnymi pracownikami w celu osiągnięcia najlepszych wyników w skali Grupy Kapitałowej. Postawione cele mają charakter jakościowy i ilościowy, a rozliczane są po zakończeniu roku, na który zostały wyznaczone, na zasadach przyjętych w obowiązujących Regulaminach Systemów Premiowania.

W 2011 roku zostały zaktualizowane zasady premiowania dla wyższej kadry kierowniczej w Grupie ORLEN (Zarządy spółek Grupy ORLEN i kluczowe stanowiska bezpośrednio podległe Zarządowi PKN ORLEN). Głównym celem wprowadzonych zmian było dalsze uspojnienie systemów premiowych i zwiększenie odpowiedzialności najwyższej kadry za wyniki Grupy Kapitałowej.

39.2. Wynagrodzenia związane z zakazem konkurencji i rozwiązaniem umowy wskutek odwołania z zajmowanego stanowiska

Zgodnie z umowami Członkowie Zarządu PKN ORLEN zobowiązani są przez okres 6 lub 12 miesięcy, licząc od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy, do powstrzymania się od działalności konkurencyjnej. W okresie tym uprawnieni są do otrzymywania wynagrodzenia w wysokości sześć- lub dwunastokrotności miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, płatnego w równych ratach miesięcznych. Ponadto umowy przewidują wypłatę wynagrodzenia w przypadku rozwiązania umowy na skutek odwołania z zajmowanego stanowiska. Wynagrodzenie w takim przypadku wynosi sześć- lub dwunastokrotność miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

W przypadku pozostałych spółek Grupy Kapitałowej Członkowie Zarządu standardowo zobowiązani są od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia umowy do powstrzymania się od działalności konkurencyjnej przez okres 6 miesięcy. W tym okresie otrzymują wynagrodzenie w wysokości 50% sześciokrotności miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, płatne w 6 równych ratach miesięcznych. Natomiast odprawa z tytułu odwołania z zajmowanego stanowiska wynosi standardowo trzy- lub sześciokrotność miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

40. Wynagrodzenie wynikające z umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej jest KPMG Audyt Sp. z o.o. Zgodnie z podpisaną umową zawartą w dniu 30 maja 2005 roku z późniejszymi aneksami KPMG Audyt Sp. z o.o. wykonuje przeglądy śródroczne i badanie jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych za okresy 2005–2012.

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Wynagrodzenie KPMG Audyt Sp. z o.o. w odniesieniu do Jednostki Dominującej	1 645	1 892
badanie rocznego sprawozdania finansowego	647	647
przeglądy sprawozdań finansowych	572	572
usługi pokrewne, w tym:	425	673
doradztwo podatkowe	80	—
Wynagrodzenie spółek KPMG w odniesieniu do jednostek zależnych Grupy Kapitałowej	4 714	4 569
badanie rocznych sprawozdań finansowych	2 585	2 723
przeglądy sprawozdań finansowych	1 750	1 784
usługi pokrewne, w tym:	379	61
doradztwo podatkowe	—	6
	6 359	6 461

Wynagrodzenie audytora zgodnie z umową za usługi dotyczące 2011 roku i 2010 roku.

41. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w osobach

	Rok zakończony 31.12.2011	Rok zakończony 31.12.2010
Przeciętne zatrudnienie w osobach		
Pracownicy fizyczni	12 733	12 548
Pracownicy umysłowi	9 728	9 713
	22 461	22 261
	Stan na 31.12.2011	Stan na 31.12.2010
Pracownicy fizyczni	12 618	12 380
Pracownicy umysłowi	9 762	9 660
	22 380	22 040

Przeciętne zatrudnienie wyliczone jest w oparciu o aktywnych pracowników, stan zatrudnienia obejmuje wszystkich pracowników.

W efekcie działań restrukturyzacyjnych prowadzonych w Grupie ORLEN Lietuva, Grupie Unipetrol oraz Grupie Trzebinia, zatrudnienie w Grupie ORLEN spadło o 449 osób. Rozwój nowych obszarów oraz świadczonych usług oraz objęcie konsolidacją metodą pełną spółek z Grupy Unipetrol, Jedlicze, Trzebinia, ORLEN Oil, ORLEN Medica i PPPT spowodował wzrost zatrudnienia o 789 osób.

Szersze informacje na temat struktury zatrudnienia znajdują się w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej ORLEN punkt III 3.4.

42. Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji

Na dzień 31 grudnia 2011 roku spółki Grupy Kapitałowej ORLEN były stroną w następujących istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej:

42.1. Postępowania, w których spółki z Grupy Kapitałowej ORLEN są stroną pozwaną

42.1.1. Postępowania, których wartość stanowi więcej niż 10% kapitałów własnych Emitenta

42.1.1.1. Ryzyko dotyczące zbycia aktywów i wierzytelności w związku z nabyciem akcji Unipetrol

Wyrokiem z dnia 21 października 2010 roku Trybunał Arbitrażowy w Pradze oddalił w całości powództwo Agrofert Holding a.s. przeciwko PKN ORLEN o zapłatę około 3 330 371 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2011 roku (co odpowiada 19 464 473 tysiącom CZK) wraz z odsetkami oraz zobowiązał Agrofert Holding a.s. do pokrycia kosztów postępowania poniesionych przez PKN ORLEN. Sprawa dotyczyła zapłaty odszkodowania z tytułu szkód będących między innymi wynikiem czynów nieuczciwej konkurencji oraz bezprawnego naruszenia dobrego imienia firmy Agrofert Holding a.s.

Orzeczenie Trybunału Arbitrażowego z 21 października 2010 roku zakończyło ostatnie z czterech postępowań arbitrażowych zainicjowanych przez Agrofert Holding a.s. w związku z nabyciem przez PKN ORLEN akcji spółki Unipetrol a.s.

3 października 2011 roku PKN ORLEN otrzymał z sądu w Pradze (Republika Czeska) skargę o uchylenie powyższego wyroku sądu arbitrażowego.

PKN ORLEN stoi na stanowisku, że rozstrzygnięcie zawarte w wyroku Trybunału Arbitrażowego z dnia 21 października 2010 roku jest słuszne i nie ma podstaw do jego uchylenia.

Dnia 16 stycznia 2012 roku PKN ORLEN złożył w sądzie odpowiedź na skargę, w której ustosunkował się do zarzutów Agrofert Holding a.s., wniósł o oddalenie skargi i obciążenie Agrofert Holding a.s. kosztami postępowania.

42.1.2. Pozostałe istotne postępowania, których łączna wartość nie przekracza 10% kapitałów własnych Emitenta

42.1.2.1. Postępowania podatkowe

Na koniec okresu sprawozdawczego 31 grudnia 2011 roku przeciwko Rafinerii Trzebinia S.A. toczą się postępowania podatkowe w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym za okres maj – wrzesień 2004 roku.

W wyniku przeprowadzonego przez Urząd Celny postępowania, ustalono zobowiązanie podatkowe z tytułu podatku akcyzowego za okres maj–wrzesień 2004 roku w kwocie około 100 000 tysięcy PLN. Zarząd Rafinerii Trzebinia złożył odwołanie od przedmiotowych decyzji. W grudniu 2005 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie (Dyrektor IC) utrzymał w mocy decyzje organu pierwszej instancji. Rafineria złożyła skargę na wyżej wymienione decyzje. Wyrokiem z dnia 12 listopada 2008 roku WSA przychylił się do skargi wniesionej przez Rafinerię Trzebinia, uchylając decyzje Dyrektora IC. W dniu 16 stycznia 2009 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie wniósł skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego (NSA) w Warszawie w zakresie podatku akcyzowego za miesiąc wrzesień 2004 roku, którą NSA wyrokiem w dniu 25 sierpnia 2009 roku oddalił.

Postępowanie powróciło na etap postępowania w Urzędzie Celnym.

W dniu 25 września 2009 roku Naczelnik Urzędu Celnego w Krakowie (organ pierwszej instancji) wydał decyzję zwiększającą zobowiązanie z tytułu podatku akcyzowego za miesiące maj–sierpień 2004 roku o kwotę około 80 000 tysięcy PLN. W dniu 14 października 2009 roku Rafineria Trzebinia S.A. odwołała się od powyższej decyzji do Dyrektora Izby Celnej w Krakowie. W dniu 22 stycznia 2010 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie uchylił decyzję organu pierwszej instancji w całości i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia.

W związku z przekazaniem sprawy do ponownego rozpatrzenia Rafineria Trzebinia S.A. odwołała się od powyższego wyroku do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego (WSA). W dniu 30 maja 2011 roku Rafineria Trzebinia S.A. otrzymała wyrok WSA w Krakowie oddalający skargę Rafinerii Trzebinia S.A. na decyzję Dyrektora Izby Celnej w Krakowie. W dniu 29 czerwca 2011 roku Rafineria Trzebinia S.A. złożyła do Naczelnego Sądu Administracyjnego skargę kasacyjną od powyższego wyroku.

W dniu 24 listopada 2010 roku Naczelnik Urzędu Celnego w Krakowie ponownie wydał decyzję zwiększającą zobowiązanie z tytułu podatku akcyzowego za wrzesień 2004 roku o około 38 000 tysięcy PLN. W dniu 15 grudnia 2010 roku Rafineria Trzebinia S.A. wniosła odwołanie od powyższej decyzji do Dyrektora Izby Celnej w Krakowie.

W dniu 18 lutego 2011 roku Rafineria Trzebinia S.A. otrzymała zawiadomienie Sądu Rejonowego w Chrzanowie Wydział Ksiąg Wieczystych o wpisze hipoteki przymusowej kaucyjnej z tytułu zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym za miesiąc wrzesień 2004 roku na kwotę 36 334 tysiące PLN.

W dniu 9 maja 2011 roku Dyrektor Izby Celnej w Krakowie wydał decyzję w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym za miesiąc wrzesień 2004 roku utrzymującą w mocy decyzję Naczelnika Urzędu Celnego. W dniu 19 maja 2011 roku Rafineria Trzebinia S.A. złożyła skargę do WSA w Krakowie na decyzję Dyrektora Izby Celnej, a w dniu 13 czerwca 2011 roku uzupełnienie tej skargi.

W dniu 25 stycznia 2012 roku WSA w Krakowie oddalił skargę Rafinerii Trzebinia S.A. i wydał wyrok podtrzymujący decyzję Dyrektora Izby Celnej w Krakowie w zakresie zobowiązania w podatku akcyzowym za miesiąc wrzesień 2004 roku. W dniu 27 lutego 2012 roku Rafineria Trzebinia S.A. otrzymała uzasadnienie wyroku i obecnie przygotowuje skargę kasacyjną do NSA.

Rafineria Trzebinia S.A. utworzyła w ciężar kosztów 2011 roku rezerwę na pokrycie ewentualnych negatywnych skutków finansowych związanych z realizacją zobowiązań w podatku akcyzowym.

42.1.2.2. Postępowanie Urzędu Regulacji Energetyki („URE”) w Rafinerii Trzebinia S.A.

Postępowanie dotyczy wymierzenia kary pieniężnej, w związku z naruszeniem warunków koncesji na wytwarzanie paliw ciekłych. Wyrokiem z dnia 7 czerwca 2010 roku Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów umorzył postępowanie. W październiku 2010 roku Prezes URE wniósł apelację od przedmiotowego wyroku. Wyrokiem z dnia 27 stycznia 2011 roku Sąd uchylił decyzję Prezesa URE w sprawie wymierzenia kary pieniężnej za naruszenie warunków koncesji oraz oddalił apelację w pozostałym zakresie.

Od wyroku Prezes URE wniósł skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego.

Postanowieniem z dnia 18 października 2011 roku Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej Prezesa URE do rozpoznania i zasądził na rzecz Rafinerii Trzebinia S.A. zwrot kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

42.1.2.3. Postępowania antymonopolowe:

Postępowanie antymonopolowe prowadzone jest w związku z podejrzeniem stosowania w latach 1996–2007 przez PKN ORLEN, Stację Paliw Kogut Sp.j. oraz Spółkę MAGPOL B. Kułakowski i Wspólnicy Sp.j. praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku hurtowej sprzedaży benzyn i oleju napędowego polegającej na ustalaniu detalicznych cen sprzedaży benzyn i oleju napędowego. W dniu 16 lipca 2010 roku Prezes UOKiK wydał decyzję, w której uznał, że PKN ORLEN i Stacja Paliw Kogut Sp. j. uczestniczyli do dnia 16 lipca 2007 roku w praktyce ograniczającej konkurencję i nałożył na PKN ORLEN karę pieniężną w wysokości 52 700 tysięcy PLN. W dniu 2 sierpnia 2010 roku PKN ORLEN złożył odwołanie od decyzji z 16 lipca 2010 roku do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Termin rozprawy w sprawie odwołania nie został dotychczas wyznaczony.

Ponadto zakończyły się postępowania prowadzone w związku z:

- zawarciem przez PKN ORLEN i Grupę Lotos S.A. porozumienia ograniczającego konkurencję na krajowym rynku sprzedaży benzyny uniwersalnej U95. Postępowanie zostało wszczęte w marcu 2005 roku. W grudniu 2007 roku Prezes UOKiK nałożył na PKN ORLEN oraz Grupę Lotos S.A. kary pieniężne za udział w wyżej wymienionym porozumieniu. Kara nałożona na PKN ORLEN wyniosła 4 500 tysięcy PLN. PKN ORLEN złożył odwołanie od powyższej decyzji do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W dniu 6 maja 2010 roku Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ogłosił wyrok, którym oddalił odwołanie PKN ORLEN i odwołanie Grupy Lotos S.A. W dniu 12 lipca 2010 roku PKN ORLEN złożył apelację od tego wyroku. Wyrokiem z dnia 11 lutego 2011 roku Sąd Apelacyjny oddalił apelację PKN ORLEN oraz Grupy Lotos S.A. Od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 11 lutego 2011 roku wniesiona została w dniu 20 maja 2011 roku skarga kasacyjna. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.
- rzekomym stosowaniem przez PKN ORLEN w latach 2000–2004 praktyki ograniczającej konkurencję na krajowym rynku glikolu. W dniu 6 października 2010 roku Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uchylił decyzję Prezesa UOKiK w sprawie rzekomego nadużycia przez PKN ORLEN pozycji dominującej na rynku glikolu, a tym samym uchylił nałożoną na PKN ORLEN karę pieniężną w kwocie 14 000 tysięcy PLN. Prezes UOKiK złożył apelację od powyższego wyroku. W dniu 15 września 2011 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację Prezesa UOKiK. Tym samym utrzymany został wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uchylający obowiązek zapłaty kary w wysokości 14 000 tysięcy PLN przez PKN ORLEN. Od wyroku z dnia 15 września 2011 roku. Prezes UOKiK nie wniósł skargi kasacyjnej. Tym samym w pierwszej połowie marca 2012 roku postępowanie odwoławcze zostało definitywnie i pomyślnie zakończone.

42.1.2.4. Opłata przesyłowa w rozliczeniach z ENERGA-OPERATOR S.A. (następcą prawnym Zakładu Energetycznego Płock S.A.)

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego PKN ORLEN uczestniczy w dwóch postępowaniach sądowych dotyczących rozliczenia opłaty systemowej z ENERGA-OPERATOR S.A. Kwestię będącą przedmiotem postępowań sądowych, reguluje Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 14 grudnia 2000 roku w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz zasad rozliczeń w obrocie energią elektryczną. Powyższe rozporządzenie zgodnie z § 36 zmieniło sposób rozliczania opłaty systemowej stanowiącej składnik opłaty przesyłowej wprowadzając zgodnie z § 37 możliwość innego sposobu ustalenia tej opłaty.

Postępowanie sądowe, w którym PKN ORLEN jest stroną pozwaną

Przedmiotem postępowania sądowego jest rozliczenie spornej opłaty systemowej, za okres od dnia 5 lipca 2001 roku do dnia 30 czerwca 2002 roku. Obowiązek rozliczenia opłaty przesyłowej wynika z umowy pomiędzy ENERGA-OPERATOR S.A. a PKN ORLEN w sprawie sprzedaży energii elektrycznej, która zawarta została bez rozstrzygnięcia kwestii rozliczeń spornych, dotyczących opłaty systemowej. Strony uznały, iż ma ona charakter cywilnoprawny w związku z czym kwestia spornej opłaty powinna zostać rozstrzygnięta przez właściwy sąd powszechny.

W 2003 roku ENERGA-OPERATOR S.A. zawezwał PKN ORLEN do próby ugodowej w trybie pojednawczym, a następnie pozwał PKN ORLEN. W 2004 roku Sąd wydał nakaz zapłaty należności z tytułu tak zwanej opłaty systemowej przez PKN ORLEN na rzecz ENERGA-OPERATOR S.A. w wysokości 46 232 tysięcy PLN. W sprzeciwie od nakazu zapłaty PKN ORLEN wniósł o oddalenie powództwa w całości.

W dniu 25 czerwca 2008 roku Sąd Okręgowy wydał w przedmiotowej sprawie wyrok i oddalił powództwo ENERGA-OPERATOR S.A. w całości oraz zasądził na rzecz PKN ORLEN kwotę 31 tysięcy PLN tytułem zwrotu kosztów postępowania. We wrześniu 2008 roku ENERGA-OPERATOR S.A. złożyła apelację od powyższego wyroku.

Sąd Apelacyjny w Warszawie po rozpoznaniu apelacji ENERGA-OPERATOR S.A. w dniu 10 września 2009 roku zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 25 czerwca 2008 roku i zasądził zapłatę przez PKN ORLEN na rzecz ENERGA-OPERATOR S.A. kwoty 46 232 tysiące PLN powiększonej o odsetki ustawowe i zwrot kosztów postępowania. W dniu 30 września 2009 roku PKN ORLEN dokonał zapłaty. W dniu 4 lutego 2010 roku Spółka złożyła skargę kasacyjną. Skarga kasacyjna została przyjęta przez Sąd Najwyższy do rozpoznania. W dniu 28 stycznia 2011 roku Sąd Najwyższy po przeprowadzeniu rozprawy kasacyjnej uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd Apelacyjny. W marcu 2011 roku Energa-Operator S.A. dokonała zwrotu części zapłaconej przez PKN ORLEN kwoty w wysokości 30 163 tysiące PLN.

Wyrokiem z dnia 4 sierpnia 2011 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie uchylił wyrok Sądu I instancji i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania do Sądu Okręgowego w Warszawie. W dniu 28 listopada 2011 roku Energa-Operator S.A. dokonała na rzecz PKN ORLEN zapłaty kwoty 45 716 tysięcy PLN, tytułem zwrotu części kwoty zapłaconej przez PKN ORLEN na podstawie wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 września 2009 roku. Sąd Okręgowy wyznaczył termin rozprawy na dzień 30 kwietnia 2012 roku.

Postępowanie sądowe, w którym PKN ORLEN jest interwenientem ubocznym

W 2004 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wezwał PKN ORLEN jako przypożwanego w sprawie PSE – Operator S.A. (następcy prawnego PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., działającej uprzednio pod nazwą Polskie Sieci Elektroenergetyczne) przeciwko ENERGA-OPERATOR S.A.

W marcu 2008 roku Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok zasądający od ENERGA-OPERATOR S.A. na rzecz PSE kwotę 62 514 tysiące PLN wraz z ustawowymi odsetkami oraz kwotę 143 tysiące PLN tytułem zwrotu kosztów postępowania. Spółka ENERGA-OPERATOR S.A. złożyła apelację od powyższego wyroku. Na podstawie opinii prawnej niezależnego eksperta PKN ORLEN nie wniósł apelacji. Sąd Apelacyjny wyrokiem z 19 marca 2009 roku oddalił apelację ENERGA-OPERATOR S.A. od wyroku Sądu pierwszej instancji zasądającego wymienioną kwotę. Pozwany złożył od tego wyroku skargę kasacyjną, która w dniu 5 lutego 2010 roku została przyjęta do rozpoznania przez Sąd Najwyższy.

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 26 marca 2010 roku uchylił zaskarżone orzeczenie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie.

W dniu 21 września 2011 roku Sąd Apelacyjny ogłosił wyrok, w którym oddalił powództwo PSE – Operator S.A. i zasądził od powoda na rzecz pozwanego zwrot kosztów procesu oraz nakazał zwrot wyegzekwowanej przez PSE Operator kwoty 122 000 tysięcy PLN na rzecz ENERGA-OPERATOR S.A. Orzeczenie w tej sprawie nie skutkuje powstaniem zobowiązań bezpośrednio dla PKN ORLEN, który jest jedynie interwenientem ubocznym.

42.1.2.5. Roszczenia związane z karą nałożoną przez Komisję europejską na Unipetrol a.s.

W listopadzie 2006 roku w związku z domniemanym porozumieniem w obszarze produkcji ESBR (emulsji polimeryzowanego kauczuku styrenowo-butadienowego) Komisja Europejska nałożyła grzywnę m.in. na spółki Shell, Dow, Eni, Unipetrol, a.s. i Kaucuk, a.s. W 2007 roku Unipetrol, a.s. wspólnie z ówczesną spółką zależną Kaucuk, a.s. (obecnie Synthos Kralupy a.s.) wpłaciły karę w wysokości około 77 294 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2011 roku (co odpowiada 17 500 tysiącom EUR) i jednocześnie obie spółki złożyły apelację do Sądu Pierwszej Instancji w Luksemburgu.

W związku z powyższą decyzją Komisji Europejskiej do Unipetrol, a.s. wpłynęło roszczenie z tytułu strat, które producenci opon wnieśli przeciwko wszystkim członkom porozumienia ESBR do Sądu Najwyższego Anglii i Walii. Powodowie domagają się odszkodowania wraz z odsetkami w ramach rekompensaty strat, które ponieśli w wyniku rzekomego porozumienia.

Jednocześnie włoska grupa Eni, jeden z podmiotów, na które Komisja Europejska nałożyła grzywnę, skierowała sprawę do sądu w Mediolanie, w której starała się dowieść że porozumienie ESBR nie istniało i nie powstała z tego tytułu żadna szkoda. Działanie spółki Eni zostało przedstawione spółce Unipetrol, a.s., która podjęła decyzję, że będzie stroną w postępowaniu. Roszczenia zostały oddalone.

W dniu 13 lipca 2011 roku Sąd uchylił decyzję Komisji Europejskiej z listopada 2006 roku. Sąd uznał, iż Komisja Europejska nie udowodniła stosowania praktyk kartelowych przez Unipetrol, a.s. oraz Kaucuk, a.s. Obie firmy tym samym stały się uprawnione do zwrotu wcześniej wspólnie zapłaconej kwoty około 77 294 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2011 roku (co odpowiada 17 500 tysiącom EUR) grzywny. Unipetrol, a.s. otrzymał wraz z odsetkami kwotę około 43 285 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2011 roku (co odpowiada 9 800 tysiącom EUR).

42.1.2.6. Odszkodowanie z tytułu przymusowego wykupu akcji spółki Paramo a.s.

Spółka Unipetrol a.s. jest stroną w postępowaniu wszczętym w 2009 roku z powództwa byłych akcjonariuszy mniejszościowych Paramo a.s. o zmianę wysokości wynagrodzenia w związku z przymusowym wykupem akcji tejże spółki dokonany przez Unipetrol a.s. w 2009 roku. Spór dotyczy różnicy między oficjalnie zatwierdzoną ceną akcji Paramo a.s. na dzień wykupu w wysokości 977 CZK za akcję, a ceną żądaną przez akcjonariuszy w wysokości od 1800 do 3200 CZK za akcję. łączna kwota roszczeń wynosi maksymalnie około 52 014 tysięcy PLN przeliczone kursem z dnia 31 grudnia 2011 roku (co odpowiada około 304 000 tysiącom CZK). Unipetrol a.s. wyżej wymienione roszczenia byłych akcjonariuszy spółki Paramo a.s. uważa za nieuzasadnione.

42.2. Postępowania, w których spółki z Grupy Kapitałowej były stroną pozywającą

42.2.1. Postępowanie arbitrażowe przeciwko Yukos International UK B.V.

W dniu 15 lipca 2009 roku PKN ORLEN S.A. złożył w Sądzie Arbitrażowym przy Międzynarodowej Izbie Handlowej w Londynie wniosek o wszczęcie postępowania arbitrażowego przeciwko Yukos International UK B.V. z siedzibą w Holandii w związku z transakcją nabycia akcji AB ORLEN Lietuva (dawniej AB Mažeikių Nafta). Roszczenia PKN ORLEN S.A. dotyczą niezgodności ze stanem faktycznym niektórych oświadczeń Yukos International dotyczących sytuacji spółki AB ORLEN Lietuva na dzień zamknięcia transakcji nabycia przez PKN ORLEN akcji AB ORLEN Lietuva. PKN ORLEN dochodzi zwrotu kwoty około 854 350 tysięcy PLN przeliczone kursiem z dnia 31 grudnia 2011 roku (co odpowiada 250 000 tysięcy USD), zdeponowanej na rachunku zastrzeżonym, jako część ceny za akcje AB ORLEN Lietuva, w celu zabezpieczenia ewentualnych roszczeń PKN ORLEN wobec Yukos International.

W dniu 14 września 2009 roku Yukos International złożył odpowiedź na wniosek o wszczęcie postępowania arbitrażowego, w którym wniósł o oddalenie całości żądań PKN ORLEN oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

Podczas pierwszego posiedzenia Trybunału Arbitrażowego w Londynie PKN ORLEN i Yukos International uzgodniły m.in. harmonogram postępowania oraz zakres kompetencji Trybunału Arbitrażowego. Zgodnie z tym harmonogramem PKN ORLEN złożył w dniu 3 maja 2010 roku pozew, w którym dochodzi od Yukos International zapłaty kwoty około 854 350 tysięcy PLN przeliczone kursiem z dnia 31 grudnia 2011 roku (co odpowiada 250 000 tysięcy USD) wraz z odsetkami oraz kosztami postępowania. W dniu 31 grudnia 2010 roku, Yukos International złożył odpowiedź na pozew, w którym uznał roszczenia PKN ORLEN za bezzasadne oraz wniósł o ich oddalenie w całości oraz zasądzenie na rzecz Yukos International zwrotu kosztów postępowania. W dniu 11 lipca 2011 roku PKN ORLEN złożył replikę, w której odniósł się do argumentów podniesionych przez Yukos International w odpowiedzi na pozew.

W dniach 28 listopada – 8 grudnia 2011 roku w Londynie odbyła się rozprawa dowodowa przed Trybunałem Arbitrażowym, w trakcie której pełnomocnicy PKN ORLEN i Yukos International podsumowali stanowiska stron oraz przesłuchani zostali świadkowie i biegli powołani przez strony postępowania. Zamykając rozprawę Trybunał Arbitrażowy zobowiązał strony do złożenia w marcu i kwietniu 2012 roku pism procesowych podsumowujących rozprawę oraz pism dotyczących kosztów postępowania. Po wymianie pism przez strony PKN ORLEN będzie oczekiwał na wydanie orzeczenia przez Trybunał Arbitrażowy.

42.2.2. Odszkodowania z tytułu poniesionych szkód majątkowych

- Rafineria Trzebinia S.A. występuje jako oskarżyciel posiłkowy w sprawie karnej prowadzonej przed Sądem Okręgowym w Krakowie dotyczącej nadużyć związanych z wykonaniem inwestycji – instalacji do estryfikacji olejów roślinnych (biodiesel), w wyniku których Rafineria Trzebinia S.A. miała ponieść szkodę, szacowaną na 79 000 tysięcy PLN. Akt oskarżenia w niniejszej sprawie wniesiony został w grudniu 2010 roku. Spółka złożyła wniosek o orzeczenie wobec oskarżonych obowiązku naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody.
- AB ORLEN Lietuva jest stroną powodową w postępowaniu przeciwko RESORT MARITIME SA, The London Steamship Owners' Mutual Insurance Association Limited, Sigma Tankers Inc., Cardiff Maritime Inc., Heidenreich Marine, Heidenreich Maritime Inc. oraz Heidmar Inc. o zapłatę odszkodowania za szkodę spowodowaną uderzeniem tankowca w bóję Terminala w Butingė w dniu 29 grudnia 2005 roku łączna kwota roszczenia wynosi około 76 752 tysiące PLN przeliczone po kursie z dnia 31 grudnia 2011 roku (co odpowiada około 60 000 tysiącom LTL). Postępowanie toczy się w pierwszej instancji przed sądem okręgowym w Kłajpedzie.

42.2.3. Postępowania podatkowe

Spółka Unipetrol RPA s.r.o., jako następcą prawnym CHEMOPETROL a.s., jest stroną w postępowaniu dotyczącym ważności podatkowej ulgi inwestycyjnej na rok 2005. Unipetrol RPA s.r.o. domaga się zwrotu podatku dochodowego zapłaconego przez CHEMOPETROL a.s. w 2006 za rok 2005 w związku z brakiem zastosowania ulgi inwestycyjnej. Wartość przedmiotu sporu wynosi około 55 608 tysięcy PLN przeliczone po kursie z dnia 31 grudnia 2011 roku (co odpowiada około 325 000 tysięcy CZK).

43. Wydarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

W dniu 31 stycznia 2012 roku wygasła umowa z Maury Sp. z o.o. (zawarta 23 grudnia 2010 roku) dotycząca utrzymywania zapasów ropy na rachunek PKN ORLEN, na bazie której sprzedano część zapasów ropy naftowej za 909 592 tysiące PLN przeliczone kursiem z dnia transakcji (co odpowiada 299 968 tysiącom USD).

W związku z powyższym oraz zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami dotyczącymi utrzymywania zapasów obowiązkowych, PKN ORLEN zakupił za 1 213 157 tysięcy PLN przeliczone kursiem z dnia transakcji (co odpowiada 374 050 tysiącom USD) ropę naftową posiadaną przez Maury Sp. z o.o. Cena zakupu ropy była zabezpieczona kontraktem terminowym. Rozliczenie transakcji zabezpieczającej pomniejszyło wartość zakupu surowca o 202 707 tysięcy PLN przeliczone kursiem z dnia transakcji (co odpowiada 63 283 tysiącom USD). Przeniesienie własności surowca na PKN ORLEN nastąpiło w dniu 31 stycznia 2012 roku po dokonaniu wpłaty pełnej kwoty z tytułu transakcji. W wyniku tych działań PKN ORLEN rozpozna w pierwszym kwartale 2012 roku zakup ropy naftowej o wartości 1 010 450 tysięcy PLN przeliczone kursiem z dnia transakcji (co odpowiada 310 767 tysiącom USD).

W dniu 28 marca 2012 roku w ramach procesu zmiany formuły utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej przez PKN ORLEN podpisana została z Ashby Sp. z o.o., z siedzibą w Warszawie, umowa sprzedaży części zapasów oraz umowa zlecenia utworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy naftowej.

Na podstawie umowy sprzedaży PKN ORLEN sprzedał spółce Ashby Sp. z o.o. ropę naftową o wartości około 1 250 000 tysięcy PLN przeliczone kursiem z dnia 28 marca 2012 roku (co odpowiada około 403 000 tysięcy USD). Cena surowca została ustalona w oparciu o notowania rynkowe.

Na podstawie umowy utworzenia i utrzymywania zapasów ropy naftowej Ashby Sp. z o.o. będzie świadczył usługę utrzymywania zapasów obowiązkowych ropy na rachunek PKN ORLEN, zaś PKN ORLEN będzie gwarantował przechowywanie zapasów w dotychczasowej

lokalizacji. Umowa utworzenia i utrzymywania zapasów ropy naftowej została zawarta na okres 1 roku, przy czym Jednostka Dominująca uwzględnia możliwość jej przedłużenia na kolejny okres.

W dniu 27 lutego 2012 roku, na podstawie umowy z 2006 roku, Jednostka Dominująca dokonała wykupu dłużnych papierów wartościowych na kwotę 750 000 tysięcy PLN. W tym samym dniu, w ramach wyżej wspomnianej umowy, nastąpiła nowa emisja dłużnych papierów wartościowych na kwotę 1 000 000 tysięcy PLN.

Opisane powyżej wydarzenia nie mają wpływu na bieżący wynik finansowy Jednostki Dominującej.

44. Czynniki i zdarzenia mogące mieć wpływ na przyszłe wyniki

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły czynniki i zdarzenia, które mogłyby mieć wpływ na przyszłe wyniki Grupy.

45. Podpisy Członków Zarządu

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało autoryzowane przez Zarząd Jednostki Dominującej w Warszawie w dniu 28 marca 2012 roku.

Dariusz Krawiec
Prezes Zarządu

Sławomir Jędrzejczyk
Wiceprezes Zarządu

Piotr Chełmiński
Członek Zarządu

Krystian Pater
Członek Zarządu

Marek Podstawa
Członek Zarządu

Rafał Warpechowski
Dyrektor Wykonawczy ds. Planowania i Sprawozdawczości

>>>>>>> Dane adresowe

Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna

ul. Chemików 7, 09-411 Płock

Centrala:

tel.: 24/365 00 00, fax: 24/365 40 40

www.orlen.pl

Biuro Prasowe

tel.: 24/256 92 92, 24/256 92 93

fax: 24/365 53 93

e-mail: media@orlen.pl

Biuro Relacji Inwestorskich

tel.: 24/256 81 80

fax: 24/367 77 11

e-mail: ir@orlen.pl

Unipetrol a.s.

Na Pankráci 127

140 00 Praha 4

tel.: +42 225 001 444

fax: +42 225 001 447

e-mail: info@unipetrol.cz

www.unipetrol.cz

AB ORLEN Lietuva

Juodeikiai

89467 Mažeikių r., Lietuva

tel.: +370 443 9 21 21

fax: +370 443 9 25 25

e-mail: post@orlenlietuva.lt

www.orlenlietuva.lt

ORLEN Deutschland GmbH

Ramskamp 71-75

25337 Elmshorn

tel.: +49 (4121) 4750 – 0

fax: +49 (4121) 4750 – 4 3000

e-mail: info@orlen-deutschland.de

www.orlen-deutschland.de

Dowiedz się więcej
o Verva Racing Team
www.vervaracingteam.pl

Zobacz Raport Roczny 2011
w wersji on-line
www.raportroczny.orken.pl

www.orken.pl

